

vandaag

Beetman: overstap naar
amer is geen degradatie
pagina 5

Galileo' nieuwe fase in
erkenning van ruimte
pagina 7

sport

Amateurvoetbal
pagina 22

Reukinks laatste demar-
rage voor Panasonic

vrijuit

Maria 'leeft' niet
meer in oktobermaand
pagina 25

BOEKENPAGINA
pagina 29

Cara van Wersch
76 jaar jong
pagina 33

● Actrice Cara van Wersch

weerbild

Veel huizen rijp voor
de sloop
pagina 37

Zelf verhuizen
mateloos populair
pagina 39

Schouw steeds
belangrijker
bij open haard
pagina 39

● Jos Brink: 'Er wordt gestrooid'

overleven

Vijf shows met
Jos Brink in Heerlen
pagina 48

Radio en TV
in het weekend
pagina's 45 en 47

Playback-virus
slaat toe bij
Tineke Schouten
pagina 48

Nieuw kantoor ABP kost 124,5 miljoen

Van onze verslaggever
HEERLEN - Het ABP gaat in
Heerlen voor een bedrag van
124,5 miljoen gulden een nieuw
kantoor bouwen en enkele be-
staande kantoren verbouwen.
Het nieuwe kantorencomplex zal
500 ambtenaren onderdak
bieden. Er wordt rekening ge-
houden met een mogelijke uit-
breiding tot 700 werknemers.
Het gebouw wordt neergezet
op de bestaande kantoor-
terrein van het ABP langs de stads-
weg door Heerlen.

De bestuur van het ABP heeft
vandaag de nieuwe eisen voor
het nieuwbouw bepaald. Vorig
zomer werd nog uitgegaan
van een groot kantoor voor 1300
ambtenaren, maar dat aantal is
nu fors teruggebracht. Toen
was nog gedacht aan de bouw
van een grote blauwe toren of
een enorme kantorenwand langs
Valkenburgweg. Deze plan-
nen zijn inmiddels van tafel. Ze
zijn te groot en te duur. Naar
wachting zal het nieuwe kan-
toor in 1994 in gebruik genomen
worden.

het weer

VERKLARINGEN
De aanval wordt met een
zuidelijke stroming lucht
gevoerd waarin naast wol-
ken veelvuldig opklaringen
voorkomen. In de mid-
nacht valt plaatselijk ook een
regentje. De wind is matig tot vrij
sterk bij een middagtem-
peratuur van 14 graden. Voor
morgen verwandelt er niet veel
aan het weerbeeld. Er staat
matige westenwind en er
wordt minder buien. De middag-
temperatuur wordt circa 15
graden. In de namiddag
neemt de bewolking
toe.

Voor actuele informatie be-
treffende het weer in Limburg
kunt u bellen 06-91122346.
VANDAAG:
zon op: 07.03 onder: 17.48
maan op: 17.13 onder: 06.28
MORGEN:
zon op: 07.04 onder: 17.46
maan op: 17.31 onder: 08.03

Minder interesse in vliegshows

Financiële ruimte inzet botsing CDA en PvdA

Formatie op cruciaal punt

Van onze Haagse redactie.

DEN HAAG - De formatie van een CDA-PvdA-kabinet is gisteren op een cruciaal punt gekomen. Inzet vormt de financiële ruimte die er in 1990 en de jaren daarna is voor nieuw beleid en een andere inkomensverdeling. Die ruimte is in de ogen van de PvdA te beperkt.

Doodstraf voor Luikse advocaat

BRUSSEL - Het gerechtshof in Luik heeft gisteren de doodstraf opgelegd aan een 58-jarige advocaat, die eind 1985 een bom plaatste in het Luikse paleis van justitie. De doodstraf wordt in België overigens automatisch in levenslang omgezet.

Bij de aanslag, vlak voor een plechtige zitting die zou worden bijgewoond door de toenmalige minister van Justitie, Jean Gol, kwam een student in de rechten om het leven. De explosie richtte verder aanzienlijke schade aan.

De aanslag werd aanvankelijk in verband gebracht met de CCC, een terroristische groepering die België in de jaren '85 en '86 in haar greep hield met een reeks bomaanslagen. Later werd duidelijk dat de aanslag was gepleegd door een gedesillusioneerde advocaat uit Luik, Jean-Marie Systemans. De jurist kon het niet verkroppen dat hij niet tot rechter was benoemd.

Thatcher houdt vast aan beleid

BLACKPOOL - De aankondiging van een verdere stijging van de inflatie heeft de Britse premier Margaret Thatcher niet van haar beleid af kunnen houden.

Op de laatste dag van het congres van haar conservatieve partij zei zij gisteren toe, met een verwijzing naar de toestand in Oost-Europa, de inflatie met harde hand terug te zullen dringen.

De onderhandelaars van CDA en PvdA, De Vries en Kok, speculeerden gisteren beiden openlijk op de mogelijkheid dat de formatie zou kunnen vastlopen. Dat was voor het eerst. Bij het sluiten van deze editie waren de onderhandelingen nog gaande. Naar verwachting zullen zij ook vandaag, en mogelijk dinsdag, worden voortgezet.

Tekort

Vanuit de PvdA is gisteren in de gesprekken onder leiding van informateur Lubbers getracht de financiële ruimte voor nieuw beleid in de komende jaren te vergroten. Tot nu toe werd die ruimte geschat op circa 4,5 miljard gulden. Daarbij is er al vanuit gegaan dat het financierings-tekort van de overheid in 1994 niet op 3 maar op 3,25 procent uitkomt, hetgeen 1,5 miljard gulden scheelt. Vaststaat dat de tussen CDA en PvdA gemaakte principe-afspraken al minstens 1,8 miljard gulden zullen vergen. Daarnaast zal de koppeling tussen lonen en uitkeringen in de jaren na 1990 nog honderden miljoenen kosten. Indien ook bij het bepalen van de loonruimte voor ambtenaren en trendvolgers de loonontwikkeling gevolgd zou worden, hetgeen de bedoeling is, dan zal de uitgebreide 'koppeling' een miljard gulden per jaar kosten.

Koopkracht

Het CPB heeft gisteren een nieuwe berekening gemaakt over de koopkracht in 1990. Dit op basis van de veronderstelling dat de huurverhoging geen 3 maar 2 procent wordt, de medicijnkosten en het specialistentgehalte verdwijnen en de koppeling tussen lonen en uitkeringen ook op 1 juli wordt doorgevoerd. Dat 'plaatje' zag er gunstiger uit voor de laagste inkomens dan het beeld zoals dat in de Miljoenennota 1990 stond. Zij zouden er circa een procent meer op vooruit gaan. Het verschil met de hoogste inkomens, die hun koopkracht met zeven procent zien toenemen, bleef voor de PvdA echter nog te groot.

Weer vrij

● Christer Pettersson (midden), de 42-jarige ex-veroordeelde voor de Palme-moord, is weer op vrije voeten en stond gisteren de werkdagen te woord na tien maanden hechtenis.
Van politiebewaking, een nieuwe naam of een beschermde omgeving wil hij niets weten. 'Ik leg liever een kaartje met mijn naam op de deur van mijn appartement'. Zijn snelle vrijlating kwam als een totale verrassing voor hem. Over een schadevergoeding heeft hij nog niet echt nagedacht.

(ADVERTENTIE)

the best collection
CEDIXSEPT
jeans & shirts

FIVE POCKET
SAROLEASTRAAT 43 HEERLEN

m
DE LIMBURGSE
PERSONEELS GIDS

Vandaag op de pagina's
18 - 20 - 26 - 28 - 30 - 32 - 34 - 35

(ADVERTENTIE)

**JURGEN
AUTO
LEASING**
info 045-463333

(ADVERTENTIE)

Het bier
dat steeds meer
vrienden maakt!

Als smaak
de keuze bepaalt

Kabinet schrappt nachtvluchten op Oost-westbaan

Van onze verslaggever.

GELEEN - Het demissionair kabinet ziet af van het gebruik van zware straaltvliegtuigen voor vrachtovervoer 's nachts op de nog aan te leggen Oost-westbaan. In plaats daarvan zou vliegveld Beek met een tweede start- en landingsbaan rendabel gemaakt moeten worden door deze te gebruiken voor passagiersvluchten met dergelijke grote toestellen.

Verder zullen voor het huidige aantal nachtvluchten op 'Beek' voorlopige normen worden vastgesteld, vooruitlopend op wettelijke normen die voor alle Nederlandse luchthavens gaan gelden. De zes ministers die bij de uitbreiding van vliegveld Beek betrokken zijn, hebben dit gisteren besloten. Ze willen verder dat de procedure voor de aanleg van de Oost-westbaan gewoon wordt voortgezet. Het kabinetsbesluit houdt feitelijk in dat het kabinet ervan afziet de Oost-westbaan voor nachtvluchten te gaan gebruiken. Daarom moet ook het 'express-scenario', de economische onderbouwing van de nieuwe baan, worden vervangen door een alternatieve economische opzet.

Immers, het 'express-scenario' stelt dat de Oost-westbaan rendabel zal zijn als 90 procent van alle vracht in de nachtelijke uren wordt aangevoerd met vliegtuigen van het kaliber Boeing 747. Dat komt neer op zo'n vier bewegingen per nacht. Een nieuwe onderbouwing moet nu aantonen dat passagiersvluchten overdag hetzelfde gewin opleveren.

● Zie verder pagina 17

Forse koersval op Wall Street

NEW YORK - Op vrijdag de dertiende zijn de aandelenkoersen op de effectenbeurs van New York met bijna tweehonderd punten gekelderd. Dat was vanuit de grootste koersdaling sinds de beurskrach van oktober 1987.

De Dow Jones-index van dertig industriële fondsen daalde met 190,77 punten, ofwel 6,9 procent, tot 2.569,07. Het aantal lager gesloten fondsen stond in geen enkele verhouding tot het aantal stijgers, namelijk 1.577 tegen 144. De omzet was met 246 miljoen aandelen fors.

De koersval werd in gang gezet door de bekendmaking dat Airline Acquisition de overname van UAL Corp, de moedermaatschappij van de luchtvaartmaatschappij United Airlines, financieel niet rond krijgt.

(ADVERTENTIE)

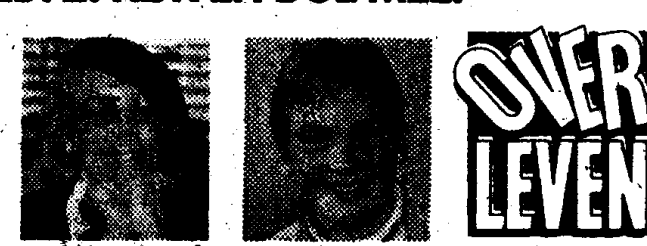
HI-TEC FLYER
nylon legger met suede versterkt. Kleur grijs/lichtgrijs. Maten 34 - 46.
Adviesprijs 69,95
alleen vandaag bij Bristol slechts
29,-
BRISTOL
Heerlen: Hoogeweg 2 - 4
Kerkrade: Nulanderstraat 102
Meerssen: 'Au Ciel' Kullenstraat 75
Sittard: winkelcentrum 'den Tempel'

(ADVERTENTIE)

19 OKTOBER. AVRO NED. 2. KUK EN DOE MEE.

DE
MOOIESTE
TV-AVOND
VAN 'T
JAAR

**Hildegard Knef en
Kjeld Punt vertellen over
hun strijd tegen kanker.**

Kijk naar de actie 'OverLeven'. Een boeiend en
onthullend programma over 40 jaar strijd tegen
kanker. De strijd waar u aan mee kunt doen.

27 kunstenaressen exposeren op vijf lokaties Het 'Onbegrensd Beeld' van stichting Koda

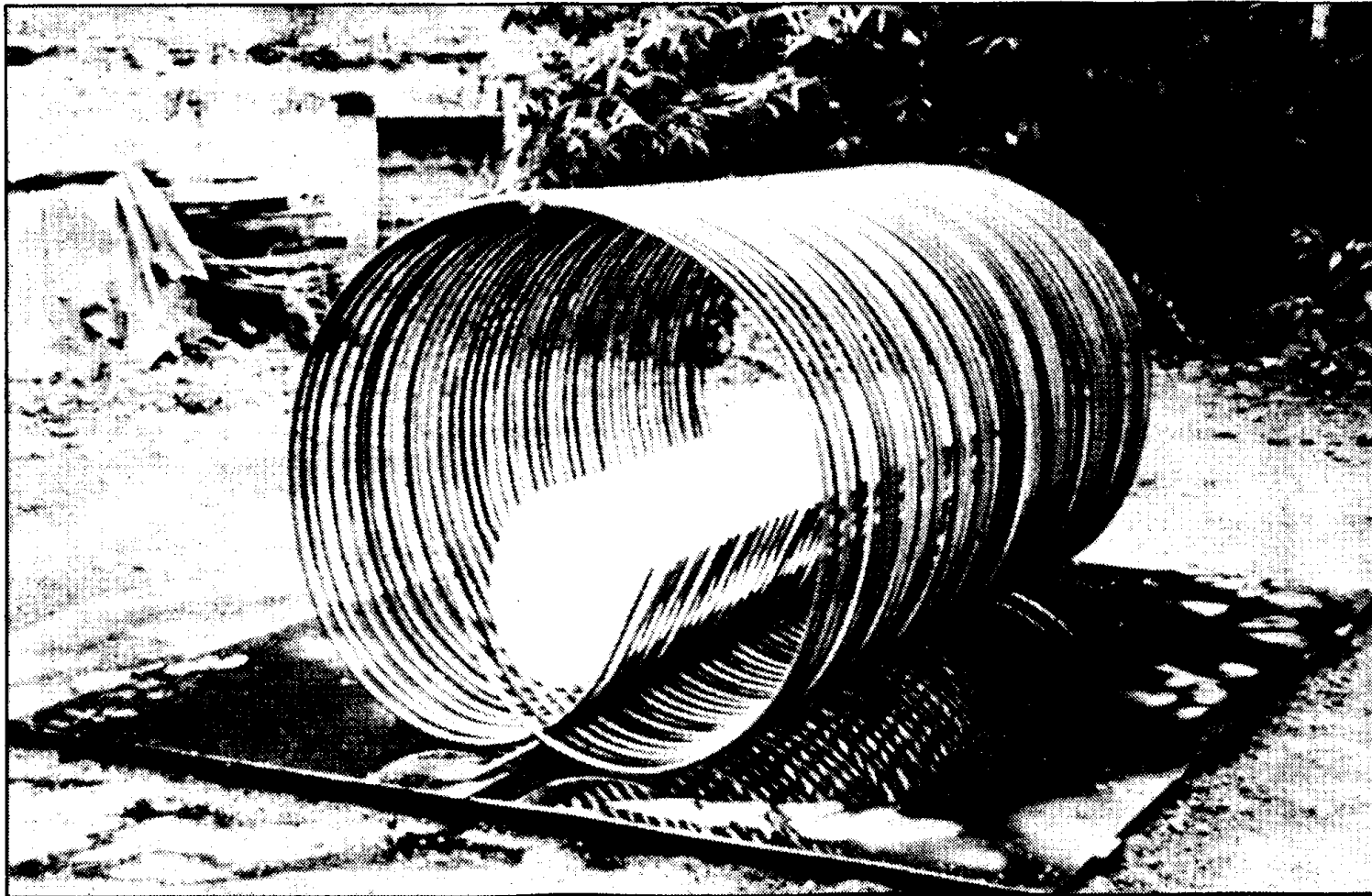
MAASTRICHT - In de Augustijnenkerk in Maastricht werd ik als kind vaak neergezet op het 'oksaal' terwijl mijn vader daar het kerkkoor leidde. Ooit ont-snapte mij daar een knikker, die in de doodstille kerk over de houten vloer rolde met een heilighschennend geluid. De herinnering aan de bestraffende blik die mij daar trof blijft onuitwisbaar. Er is veel veranderd: wie nu de kerk be-treedt wordt opgewekt tot vrolijkheid door meer dan honderd ballonnen, opstij-gend naar het gewelf, voor-zover de draad dat toelaat die ze verbindt aan een blauwe aarde, een lap die zich opricht in punten. Van Maria Schoenmakers is het concept dat van alles bete-kent achter de titel 'Above Amsterdam Level'. De heiligen lijken niet verstoord. En al bevinden zich op de kerkvloer cirkels van drek, als stille getuigen van een afgelopen performance van de Groningse Christine Chiffrun, die de geest uit een slechte wereld, waarin veel aardewerk sneuvelt, wil opvoeren naar een betere, vroom verlicht door kaarsen - niets van alle kunstzinnige actie heeft een grimmig of demonstra-tief karakter.

De meeste ernst straalt een werk uit van de Brusselse Jacqueline de Mesmaeker, die al met haar projec-ten in Middelburg en alle grote steden van België de aandacht trok: zij begroef hier zodanig een kandelaber in een betonnen zuil, dat hij slechts met röntgenstralen kan worden opgespoord. Zijn kaarsen en kandelabers nog vertrouwde elementen in een kerk, het zou Ma-net verbaasd hebben zijn bardame tesamen met champagneflessen door Martha Laugs gerepro-duceerd te zien in een biechtstoel. Van het soort waarvan er enkele, naar verluidt, worden verkocht voor huiselijke doeleinden.

Een lichte humor - nauwelijks iro-nie - schuilt er ook in de parafrase van een biechtstoel die Anja Maas uit Breda maakte van hout, stoelen en duizend met eindeloos geduld opgeplakte stukjes spiegel: wie denkt dat conceptuele kunst het handwerk verzaakt komt hier tot andere bevinding. Bij het verlaten van de kerk, met een ballon in de hand, waaraan een briefkaart voor de vinder, beseft men dat zij niet aan een drastisch tentoonstellings-project is onderworpen, maar dat de vrouwelijke exposanten er een minzame dialoog mee hebben aan-gegaan, ontvankelijk voor haar barokke eigenschappen.

Koda

De manifestatie is er een van een reeks van vijf, en gaat onder de

● Object van Dors Halfmann in het Lösstheater.

naam 'Onbegrensd Beeld'. Zij zijn er alle vijf op initiatief van de jonge Stichting Koda, die vorig jaar voor het eerst haar doelstellingen uit-droeg op een tentoonstelling met internationale aspecten in de Do-minikanerkerk onder het opschrift 'Apropas'. Alleen vrouwen nemen eraan deel. De opzet is dit jaar rui-mer dan tevoren. De presentatie omvat het werk van 27 kunstena-ressen uit Nederland, België en Duitsland en heeft plaats op twee locaties in Maastricht, dicht bij

België, en drie in Sittard, dicht bij Duitsland.

De meest museale aspecten lijkt een tentoonstelling te hebben in het Kritzraethuis, waarin ook de opening plaats had door Riet de Leeuw, verbonden aan de Rijksdienst Beeldende Kunst. Haar toe-spraak - hoe kan het anders - had een feministische inslag maar ten-deerde toch naar de opvatting dat het benadrukken van het 'typisch vrouwelijke' in vrouwenkunst het

doel: het bereiken van een evenre-dige integratie in een kunstwereld, waarvan het beeld nog steeds be-paald schijnt door de 'grote jon-gens', slechts kan voorbij schieten.

Medewerking

Zij zal daarmee naar het hart van de organisatoren hebben gespro-ken, wier ambitie het was op de kwaliteit van het werk en niet op het vrouw-zijn accent te leggen - en daarbij geen andere ideologie uit te dragen dan die van een inter-nationale verstandhouding in een zo door grenzen omsloten gebied als Zuid-Limburg. De professione-le medewerking in Sittard was welkom in een organisatie die door de persoonlijke inzet van de expo-santen is gedragen - en niet door een comfortabel budget. Er wil niets ten nadele van de presenta-tie elders gezegd zijn, als vastge-steld wordt dat de inrichting in het Kritzraethuis evenwichtig en fraai is.

De entree is spectaculair met de uitstalling van een vliegtuiglad-ing koffers, geheel in loodfolie gehuld: een grijze massa, morbide on-danks de wetenschap dat in som-mige rozenblaadjes zijn geborgen. Vorm en betekenis zijn eraan ge-gewezen door Heide Pawelsik uit Bonn, die zich met Waltraud Pohlentz, die bij haar koffers vier materie-schilderijen toont, graag door de Koda-collegas bij hun initiatieven liet betrekken. Waltrauts doeken zijn met aarde geschilderd: 'Ir-gendwann habe ich begonnen Erde zu sammeln'. Aarde van zover als Toscane, Gomera en Cuba.

Allure

Van kloekke allure zijn de ruimtelij-ke schilderijen van Krien Clevis, de enige met Judith de Boer die haar meer traditioneel geschilder-de doeken 'Watergeven/1989' noemde en 'Onderlaag/1988', die een poging deed haar werken te benoemen: de lijst van werken zonder titel is met de simpele ver-melding van namen en nummers

● Collage van Martha Laugs in de Augustijnenkerk.

wel wat summier. Wat het werk van Paula Knooren in roestig Cor-tenstaal, hier gecombineerd met houten duigen, daar heel vinding-rijk met spiegels, van dat van een mannelijk beroepsgeenoot zou on-derscheiden, laat zich moeilijk be-noemen; hun kloekke monumenta-liteit, op de bovenste verdieping, tussen de werken van Catharina Toenbreker, Marjo Boesten en Tietsia Eggen, is onmiskenbaar. Professionele hulp leverde ook het fotografie-museum Den Tempel bij het aantrekken van de Amster-damse fotografe Ania Bien, ge-boortig van Krakow, wier werk eerder werd getoond in Wenen, Pa-rijs, Berlijn en San Francisco. Ook op kleinere formaten, meest in reeksen, zijn haar fotos van vaak raadselachtige beeklemming. Naar onbekende achtergronden verwij-zen de fotos van een vergulde me-nuhouder uit het Amsterdamse hotel Polen, waarin uiterst per-soonlijke relikten zijn gestoken, een foto van een gevangene in kampeklend, een label, plaatjes uit het familie-album. De Sittardse galerie Zabawa toont de objecten van Anne Marie Klenes naast de werken op papier van Yvonne van Weezel met haar zelden ontbreken-de finesse.

Problemen

Wie in Maastricht zoekt naar het Löss-theater en in deze cultuur-stad speelt naar een prestigieus in-stituut, komt bedrogen uit en raakt in verkeersproblemen verstrikt. Het Löss-theater schuilt in een leegstaand en toetakeld school-gebouw, achteraan aan de Maagdendries. Niettemin: het herbergt, door vrijwilligers gedreven, een le-vendige toneelactiviteit van experi-menteel karakter en zet goede koffie. En op de povere speelplaats aan de achterzijde manifesteert zich misschien het duidelijkst het vrouwelijk talent en de spirit van de Koda-onderneming. Hier zijn op druilerige herfstdagen met vere-de krachten de beelden en ob-jecten geplaatst van tien kunstena-ressen uit Amsterdam, Maastricht, Brugge, Gent, Aken en Düsseldorf. Het wordt donker en een ijs-klomp in een ijzeren staketsel, hangend aan een boomtak, licht wit op, aangestrand door een spot die met theater-ervaring is aange-bracht.

Er zijn broze beelden van gips, als die van Berna Esselaar en lood-zware objecten van ijzer en beton. Nogmaals: wat is de vrouwelijke toets in de grote sculptuur van Juul Sadée, steen en hout in de omvang van eeuwenoude bomen. „De hulp van de mensen van het Löss-theater was fantastisch” ver-klart Gon Wetzels, die de hon-neurs waarneemt, met overtuiging. En misschien is dat het vrou-welijke aan een vrouwenmanifesta-tie: het spontane contact, de ge-zamenlijke motivatie die zware ste-nen verzet. Een soort onbevange-nheid bovendien, vanaf het moment dat het plan werd opgezet, ter uit-voering in vijf maanden, met we-nig hulp van buiten en nagenoeg geen geld, anders dan het Provin-ciaal subsidie voor de uitgave van een catalogus waarin de vooraf-gaande creatieve verrichtingen van de deelnemers en hun le-vensloop kunnen worden opge-zocht.

„De gemeente gaf ons de drang-hekken”. Geen vergelijking hier met de budgetten van instituten, van manifestaties eerder of elders schrijft hier. Er schuilt daarin iets hartverwarmends dat de belevingswaarde van de vijf tentoon-stellingen verhoogt, nog boven de opvallende kwaliteit van wat daar is bijgebracht. Terwijl de smel-tende ijsstaven in de werken van Doris Halfman - 'Die Zeit' - de on-herroepelijke voortgang van onze dagen symboliseren, zal de mani-festatie in stand blijven tot 5 no-vember. De terechtte voldoening over haar welslagen en de verkre-gen 'onbegrensd' contacten wel-licht langer.

pieter defesche

K

Beelden en tekeningen van Piet Killaars

HEERLEN - De Heerlense galerie Signe, Akerstraat 82a, exposeert momenteel beelden en tekeningen van Piet Killaars. De tentoonstel-ling, die gistermiddag om 16.00 uur geopend werd, loopt tot en met 12 november en is geopend van woens-dag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Piet Killaars (Tegelen 1922) studeerde bij Charles Vos en Oscar Jespers. Van 1970 tot 1986 was hij docent beeldhouwen aan de Stadsacademie van Maastricht. Vanaf eind ja-ren zestig worden de beelden van Killaars gekenmerkt door bewe-ging, spiraal en herhalingsmotie-ven. Eigenschappen, die zijn voort-gekomen uit gedachten over vitali-teit en groei en die nog steeds zijn werk kenmerken. Verrassend in Killaars' werk van de laatste jaren zijn de verschillen in de materialen waarmee hij werkt. Klassieke mate-rielen als steen en brons worden ge-bruikt naast kunststoffen en na-tuurlijke materialen als hout en bamboe.

verder...

... is er in het gouvernement, Lim-burglaan te Maastricht, tot en met 27 oktober de expositie **Dutch Photo-grafy**, een Eregerij van de Ne-derlandse fotografie, te zien.

Jan van Eyck over kunstenaar anno nu

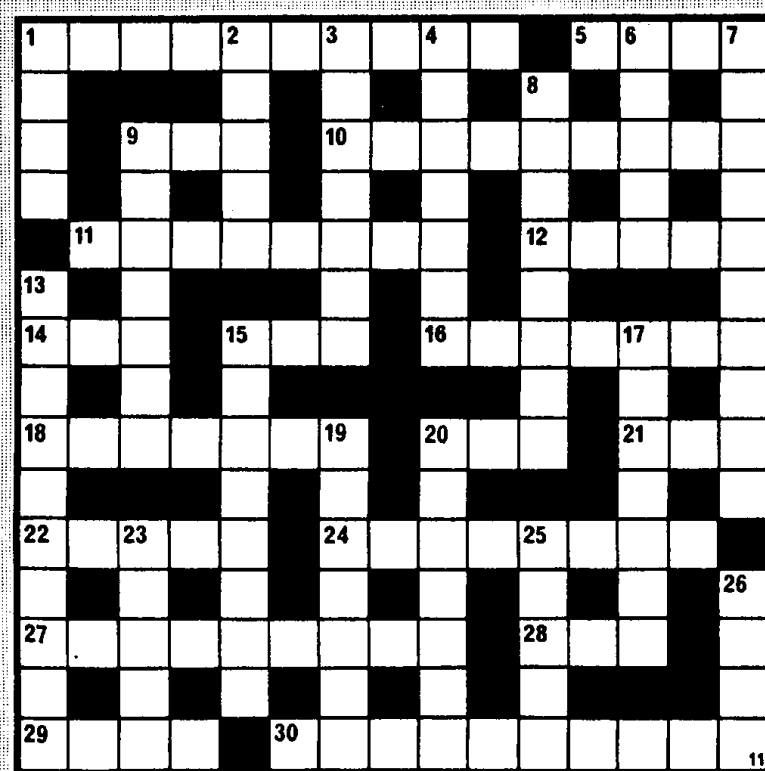
MAASTRICHT - De Jan van Eyck Akademie in Maastricht gaat komende weken door middel van project 'Art and Attitude' aan de besteden aan de wijze waarop kunstenaars anno 1989 stelling ne-men aanzien van kunst en kunst-naarschap. Men doet dit aan hand van lezingen, discussies, en de-tafel-gesprekken en atelier-zoeken.

Binnen 'Art and Attitude' heeft Jan van Eyck Akademie veer kunstenaars gevraagd via een spreuk of lezing in te gaan op vraag naar hun specifieke houd-ten opzichte van kunst en kunst-naarschap. Het programma voor-mende week ziet er als volgt: maandag 16 oktober 20.00 uur: in-ding door Ine Gevers met aans-tend videopresentatie; dinsdag 16 oktober 11.00 uur: Thierry de-dier; woensdag 18 oktober 11.00 uur: Miriam Cahn; 20.00 uur: vi-over Meret Oppenheim; donder-19 oktober: Axel Kasseböhmer.

Oplossing van gisteren

B L O K - H E E
R A M - G A R D
E S - K E R K E
V - B A - P E L
I S E K E - R -
E I - N E T - D
R - G - N O O I
- T A M - S S -
P A L E I S - P
O P E E N - D U
R E I S S M I

cryptogram

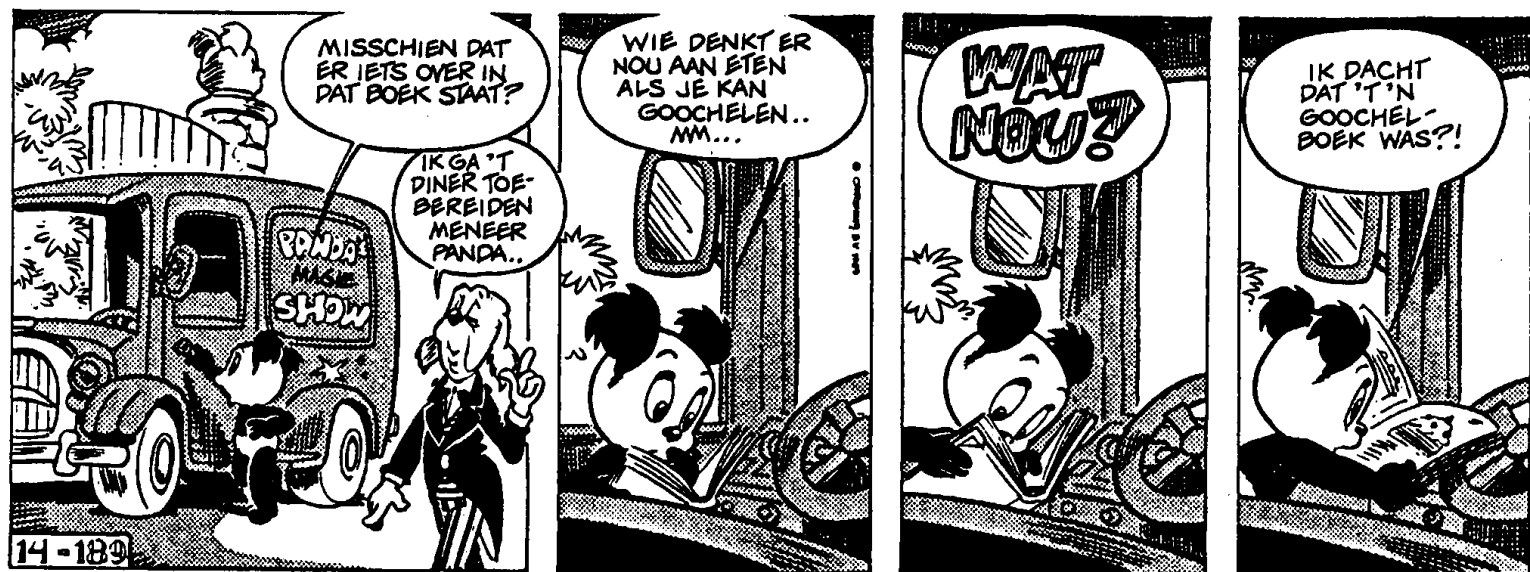
Horizontaal: 1. hoofd van een kapper ter be-veiliging van oversteekplaatsen? (10); 5. bre-de band die ervoor zorgt dat ze aan de maat blijft? (4); 9. komt de plaaggeest snel terug? (3); 10. het eerste kreeg de koningin vroeger (9); 11. verlichting bij de televisie? (8); 12. pak een boterham zonder hem er garen bij te laten spinnen! (5); 14. nu is het afgelopen: we blijven niet thuis! (3); 15. slaapplek in tui-nen? (3); 16. door zijn werk wordt hij steeds onrustiger? (7); 18. werktuig om muziek te ontcijferen? (7); 20. wie erop zit kan hem ook schieten! (3); 21. dat familielid begrijpt van het wachtwoord geen lol! (3); 22. vlakke waarop valse personen zich thuis voelen? (5); 24. poëzie met vrucht (8); 27. het kapsel blijft in vorm door het visgereg van de vrouw (9); 28. maar van de manager krijgen we griezelig weinig ruimte! (3); 29. hoofd-onderzoek (4); 30. vies vissersmandje? (10).

Verticaal: 1. op je kop gekregen toen je blauwte liep? (4); 2. er staat een filie bergengte bij die Europese hoofdstad (5); met al zijn geld is hij niet arm aan karakter? (4); 3. betreffende een ambfide die door het van een ander loopt? (7); 6. eerst door het wordt het pas een kunstenaar! (5); 7. vint een insect vreemd om te horen? (10); 8. welke gewoonte die gestraft wordt? (8); 9. je als brandweerman om een injectie krijgen? (7); 13. artistieke lieveling? (10); zo worden de ogen van een bader nat (8); geeft uitsluitend een varken hierdoor te nen dat het zijn humeur is? (7); 19. haarluid is erg verleidelijk! (7); 20. leunstoel een hoop lol! (7); 23. dat schoeisel heet metselaars en makelaars uiteindelijk ge-niet (5); 25. lomperd van een vogel (5); 26. ge-soort waarmee een luiaard in een m-schip zich voedt? (4).

de bezeten bezitter

panda en de magimixer

recept

Toast met salade van gebakken oesterzwammen

Benodigheden voor 4 personen: 1 el citroensap, 1 tl Limburgse mosterd, zout & peper, 3 el zonnebloemolie. Een krop andijvie, 500 g oesterzwam-men, 50 boter, 4 sneetjes wittebrood. Oesterzwammen zijn heel lekker in een roomsaus bijvoorbeeld bij vlees of pasta, maar ook gebakken als voor- of lunchgerecht en in de plaats

van champignons. Ze zijn langer houdbaar. Liever niet wassen omdat ze snel vocht op nemen dat ze tijdens de bereiding niet meer afgeven. Roer in een kom het citroensap, de mosterd, zout & peper en de olie tot een sausje. Snijd 100 gram andijvie-bladeren in even dikke en lange repjes en schep die door de saus.

Maak de oesterzwammen goed schoon, snijd de steel wigvormig weg en bereid deze eventueel gesne-den mee. Verhit de boter en bak daarin de oesterzwammen aan beide kanten mooi bruin. Rooster de sneetjes wittebrood en leg die op 4 bordjes en verdeel daarover de andij-vie. Leg er de gebakken oesterzwam-men op, besprenkel ze met citroen-sap en strooi er naar smaak zout & peper over.

hub meijer

Uitgeverij Limburgs Dagblad

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer
Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: ABN Bank Heerlen
rek.no. 57 75 35 935
Giro: 10 35 100
Tel. abonnementen:
045-739881
advertenties:
045-739886

Rayonkantoren:
Brunsum 045-25630
Gelen 04490-4680
Heerlen-Centrum 045-71777
Kerkrade 045-452932/45550
Maastricht 043-25447
Schaesberg 045-31177
Roermond 04750-1840
Sittard 04490-1557
Valkenburg 04406-1504

Fax:
redactie 045-73982
advertenties 045-73984

Telex:
redactie 56120
overige afdelingen 56077

Abonnementen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 73,-
per maand f 24,-

Van onze Haagse redactie

Virus in beperkt aantal gevallen actief Geen ongeluksdag computerbezitters

terplatform van de Centrale Rechercheinformatiedienst in Den Haag hebben zich elders in het land geen ongelukken voorgedaan. Bij de politie in Tilburg, Utrecht en Hilversum, kwamen geen meldingen binnen. En ook grote service-bedrijven als IBM in Amsterdam en Enigma in

Hoofddorp meldden geen bijzonderheden.

„Het is goed afgelopen. Kennelijk zijn de meeste mensen zo verstandig geweest maatregelen te treffen”, concludeerde de woordvoerder van het Computerplatform.

De veronderstelling dat er in feite niets aan de hand is geweest, wierp hij verre van zich. „De virussen waren er en hebben zich tot in het buitenland verspreid”. Vanuit Zwitserland, Frankrijk en Australië is bericht ontvangen dat er virussen actief zijn geworden. Het Computerplatform gaat nog wel onderzoeken of het in die gevallen gaat om dezelfde ziektekiem als in ons land.

Dat het deze keer op een uitzondering na, goed is afgelopen, betekent nog niet dat de computers nu rustig achterover leunen. Er kan nog heel wat storm komen. Nu ging het nog om betrekkelijk eenvoudige virussen, maar er wordt rekening mee gehouden dat dat in de toekomst verandert.

'Menselijke organen zijn geen handelswaar'

Fransen vinden nierruil schande

PARIJS – Frankrijk spreekt sinds gistermorgen van „het schandaal van de nier” nadat bekend is geworden dat een Nederlandse vrouw een nier heeft verkocht en dat deze in een Franse privé-kliniek is overgeplant bij een 16-jarig meisje.

De meeste Fransen vinden de illegale transplantatie ontoelaatbaar. Velen zijn van mening dat de arts die de transplantatie heeft verricht, vervolgd moet worden. De voorzitter van het Genootschap van Franse artsen, Louis René, zei gisteren dat iedere arts die in Frankrijk betrokken is bij de handel in nieren, gestraft kan worden met een schorsing voor het leven. René zei dat de handel in menselijke organen in Frankrijk illegaal is. Het is in strijd met de wet, de ethiek, de moraal en de eerlijkheid. „Menselijke organen zijn geen handelswaar”, aldus de arts.

Volgens Henri Kreis, het hoofd van de afdeling transplantaties bij het Necker-ziekenhuis in Parijs is de verkoop van transplantatie-organen misdadig. „Alleen France Transplant kan in ons land dergelijke za-

ken organiseren. Bovendien is in de wet geregeld dat iemand anoniem en gratis zijn orgaan beschikbaar moet stellen. Voor deze transplantatie heeft het ministerie geen toestemming verleend en dus is de operatie volstrekt illegaal. Er zijn niet minder dan 4.000 Fransen die op een nier wachten”.

Bovendien is de operatie, die goed schijnt te zijn verlopen, verricht door een medisch team dat niet is erkend door het Franse ministerie van Volksgezondheid. „Er zijn 45 medische teams in Frankrijk die zo'n transplantatie mogen verrichten. Ik dacht dat we in Frankrijk redelijk beschermd waren, maar nu blijkt dat dit soort praktijken ook hier kan gebeuren”.

Acceptgiro's lesgeld te laat deur uit

Van onze Haagse redactie

GRONINGEN – Enkele tienduizenden ouders van leerlingen uit het voortgezet onderwijs hebben de girobetaalkaart waarmee zij het lesgeld van 1030 gulden moeten voldoen, te laat ontvangen. Zij hebben niet meer dan een week de tijd de rekening te voldoen, terwijl daar normaal drie weken voor staat.

Volgens de woordvoerder van de Informatiseringsbank in Groningen, onderdeel van het ministerie van Onderwijs, is met de verzending van een deel van de 415.000 kaarten iets mis gegaan. De kaarten zijn op 3 oktober verzonden in plaats van op 22 september, zoals gepland was. Op 15 oktober moet het lesgeld voor de 16- en 17-jarigen in Groningen binnen zijn.

Volgens het schema van de Informatiseringsbank worden in de week na 15 oktober aanmeldingen verzonden aan mensen van wie de rekening nog open staat. Wie de girobetaalkaart te laat heeft ontvangen, hoeft zich echter geen zorgen te maken, want in die gevallen gaan ook de aanmeldingen later de deur uit. Pas wanneer ook op de aanmeldingen niet gereageerd wordt, wordt de deurwaarder ingeschakeld om de eigen bijdrage van de ouders alsnog te incasseren. De woordvoerder benadrukt dat de leerlingen waar het om gaat, hoe dan ook onderwijs kunnen blijven volgen.

Bonden positief over nieuwe aanpak jeugd- werkloosheid

Van onze redactie economie

DEN HAAG – De organisaties van werkgevers en werknemers hebben gisteren afwachtend, maar zeker niet negatief gereageerd op de afspraken tussen onderhandelaren van CDA en VVD over de aanpak van jeugdwerkloosheid. „We willen eerst zien hoe ze dat waarmaken”, aldus de grootste vakcentrale FNV. Negatief is de vakbeweging zeker niet. De grootste werkgeversorganisatie VNO noemt de plannen zelfs positief en voegt daaraan toe dat er voldoende werkervaringsplaatsen zijn om jongeren aan de slag te helpen.

In een eerste reactie zegt de FNV terughoudend, maar positief te staan tegenover de plannen om jongeren tussen 18 en 27 jaar in de toekomst nog maximaal een jaar werkloos te laten blijven. Wel zegt de vakorganisatie altijd huiverig te zijn geweest wanneer het om verplichtingen voor werklozen gaat, omdat het tot nu toe onzeker was of daar ook een baan tegenover stond.

„Maar als een regeerakkoord garandeert dat er een baan is na de opleiding, dan willen we afwachten hoe de coalitiepartners dat waarmaken. In ieder geval is het beter dan het bestaande Jeugdwerkgarantie Plan (JWG)”. Voorzitter Hofstede van de christelijke vakcentrale CNV zegt veel waardering te hebben voor de plannen, maar ook twijfels. „In plaats van het recht op een uitkering heeft een jongere straks recht op werk. Dat klinkt aanlokkelijk, maar het wordt wel moeilijk om voldoende banen te vinden. Het VNO zegt hier geen problemen te zien. Maar de werkervaringsplaats van het VNO is natuurlijk nog niet hetzelfde als een vaste baan”.

De CNV Jongerenorganisatie voegt daaraan toe, dat er bij voortdurende voorpleit is ook de marktsector bij het JWG te betrekken en in dit plan is dat uiteindelijk ook het geval. Daar staat tegenover dat de korting op de RWW-uitkeringen van jongeren „niet anders kunnen worden uitgelegd dan als een botte bezuiniging”. Daar zijn de vakbonden jongeren dan ook fel tegen.

punt uit

• Gedaagd

De Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN) heeft besloten de minister van justitie via twee juridische procedures voor de Haagse rechter te dagen. Daarmee wil ze duidelijkheid krijgen over de vergoedingen in zogeheten toegevoegde zaken (prodeo zaken). De VSAN wil dat de vergoedingen alvast worden verhoogd met 50%. Ook wil zij van de rechter een uitspraak over de vraag wat een „adequate vergoeding” is voor advocatenwerk en eist ze dat de minister eerder doorgevoerde verlagingen ongedaan maakt.

• Bekroond

Marceline Loridan, de weduwe van de filmregisseur Joris Ivens die dit jaar op 90-jarige leeftijd overleed, zal op 25 november in Parijs een speciale prijs van het Europese Film Genootschap voor diens gehele oeuvre in ontvangst nemen. Dat gebeurt tijdens de uitreiking van de Europese filmprijzen. De jury prijst met name Ivens' laatste film 'Een verhaal van de wind'. De film is „het poëtische testament van een filmmaker van wereldniveau”, aldus de jury.

• Breuk

Een ernstige vertrouwenscrisis tussen de PvdA en het CDA in Arnhem naar aanleiding van het te voeren minimabeleid, heeft donderdagavond tot een definitieve breuk geleid tussen beide collegedragende partijen. Het is de tweede keer tijdens deze raadsperiode dat PvdA en CDA met elkaar breken. De PvdA zal vooralsnog met de huidige vier wethouders het bestuur van de stad voortzetten. VVD, PSP en D66 hebben hun (zakelijke) steun aan het college toegezegd tot aan de gemeenteraadsverkiezingen voorjaar 1990.

• Dioxine

De maatregelen die de overheid medio juli heeft genomen na de vondst van een te hoge hoeveelheid dioxine in melk uit het Lickbeertaalgebied blijven na 1 november ongewijzigd van kracht tot 1 juli 1990. Onderzoek moet voor die tijd uitwijzen of het mogelijk is met een aantal landbouwkundige maatregelen de toekomst van de landbouw in het gebied te verzekeren. De ministerraad is akkoord gegaan met het plan.

• Daling

De werkgelegenheid voor Nederlandse zeevarenden in de Nederlandse koopvaardij neemt af. Nederlandse officieren en gezellen worden vaak vervangen door (goedkopere) buitenlanders. Dit blijkt uit een enquête onder redieren.

• Vrijuit

De Ierse ex-priester Patrick Ryan die door Groot-Brittannië wordt gezocht wegens beweerd te hebben voor het Ierse Republikeinse Leger, wordt niet vervolgd in Ierland. Directeur Barnes van het Ierse openbaar ministerie zei dat de bewijsstukken die door Londen zijn geleverd, geen vervolging rechtvaardigen. Hetzelfde gold voor het onderzoek dat de Ierse politie zelf heeft verricht. Ryan die eerst in België werd gearresteerd, werd nadien naar Ierland teruggestuurd, ondanks sterke druk van de Britten die ex-priester aan hen uit te leveren. Ryan is in Groot-Brittannië aangeklaagd in verband met moord- en bomaanslagen die tussen 1975 en 1988 zijn gepleegd.

• Marcos

De regering van de Filipijnen heeft het Hooggerechtshof van het land gisteren verzocht het verbod – om de overleden ex-president Ferdinand Marcos op de Filipijnen te begraven – in stand te laten. Familie en aanhangers van Marcos hadden om de nietigverklaring van het verbod gevraagd. Volgens de regering kan de terugkeer van Marcos aangegeven worden om de regering ten val te brengen en Aquino te vermoorden.

• Verkiezingen

De VN-vredesmacht in Namibië (UNTAG) en de Zuidafrikaanse administrateur-generaal Louis Pienaar zijn het eens geworden over de wijze waarop in de tweede week van november de verkiezingen voor een grondwetgevende vergadering in Namibië moeten worden gehouden. Er zijn 357 stembuireaus ingericht, waarvan 131 mobiele die door afgelegen gebieden trekken. In de stembuireaus zullen 1700 functionarissen van de UNTAG en evenveel controleurs van de Zuidafrikaanse administrateur-generaal erop toezien dat het stemmen ordelijk verloopt en dat analfabeten de symbolen van de politieke partijen goed kunnen uitleggen. De stemlokalen worden door bijna 2000 politieagenten bewaakt.

'Wetsvoorstel leidt tot grove rechtsongelijkheid bejaarden'

Raad van State wijst AAW-ingreep Oort af

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG – De Raad van State heeft zeer afwijzend geadviseerd over een wetsvoorstel van oud-staatssecretaris De Graaf (Sociale Zaken) om bejaarden met ingang van 1990 geen premie te laten betalen voor de AAW, de Arbeidsongeschiktheidswet. Op deze manier wil de bewindsman voorkomen dat 65-plussers ook recht zouden krijgen op AAW-uitkeringen. Op Sociale Zaken was berekend dat de AAW-operatie voor bejaarden op een tegenvaller van acht miljard gulden zou kunnen uitdraaien.

Tevredenheid over rijtempo

DEN HAAG – De Nederlandse automobilisten houden zich redelijk aan de maximumsnelheid, zo blijkt uit gegevens die minister Smit-Kroes (Verkeer en Waterstaat) gisteren naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Uit metingen van Rijkswaterstaat komt naar voren dat op weggedeelten waar 120 km per uur gereden mag worden, de gemiddelde snelheid dit jaar schommelde rond de 112 km per uur. Op weggedeelten waar een maximumsnelheid van 100 km geldt bedroeg de gemiddelde snelheid circa 104 km per uur. Voertuigen waarvoor een maximumsnelheid van 80 km per uur geldt houden zich minder goed aan de regels. Die rijden op gedeelten waar een maximum van 120 km geldt gemiddeld circa 89 km per uur, en op de overige delen ongeveer 88 km per uur.

Steeds minder allochtonen in opleiding

UTRECHT – Steeds minder allochtonen volgen een beroepsopleiding. Terwijl de werkloosheid onder allochtonen tussen 1985 en 1987 steeg van 11,9 naar 14,7 procent, is hun aandeel in de scholingsmaatregelen gedaald van 10,3 naar 8,7 procent. Dit blijkt uit een onderzoek van het Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB).

Allochtonen profiteren volgens het NCB slechts voor vier procent van de uitbreiding van de capaciteit van de scholingsvoorzieningen (92.600 plaatsen) en komt de rest ten goede aan Nederlanders. Het NCB meent dat er sprake is van een „aanzienlijke versterking van de kansongelijkheid”, aangezien tussen het streefcijfer en de feitelijke deelname van allochtonen in 1985 al een verschil zat van ruim duizend plaatsen en dit aantal in 1987 bleek te zijn verviervoudigd.

Volgens het NCB is er sprake van een gebrekkige doorstroming van basisopleidingen naar het vervolgonderwijs, laat de inzet van gewestelijke arbeidsbureaus en sociale diensten om allochtonen naar scholingsvoorzieningen door te verwijzen, te wensen over en zijn allochtonen vaak niet of slecht op de hoogte van de mogelijkheden van scholing en is hun opstelling vaak „vrij afwachtend en niet actief genoeg”, aldus het NCB.

Zowel beroepsopleidingen als werkgevers kiezen vaak de gemakkelijkste weg: liever een Nederlandse leerling die de opleiding sneller doorloopt en vlotter inzetbaar is dan een „dure” allochtoon, zo meent het NCB.

Stewardess vrijgelaten

ZÜRICH – In Libanon is een Zwitserse stewardess vrijgelaten, die vijf dagen geleden was ontvoerd. Mevrouw Fischer was voor een vakantie van drie maanden in Libanon.

Uit een diplomatieke bron in Bayrut is vernomen dat de kidnapping het gevolg was van een ruzie tussen twee rivaliserende vrienden van de stewardess.

De Raad van State meent dat het wetsvoorstel van De Graaf leidt tot een grove rechtsongelijkheid. In bepaalde gevallen hebben bejaarden nu wel recht op AAW-voorzieningen. Dat recht zou straks, door de ingreep van de bewindsman, voor nieuwe gevallen echter niet meer gelden. Zo zou een tweedeling ontstaan binnen de groep 65-plussers die de Raad van State onjuist vindt.

Het zeer negatieve advies van de Raad van State is gisteren in het kabinet besproken. Afsproken werd dat de meestbetrokken bewindslieden De Koning (Sociale Zaken), Rudi (Financiën) en staatssecretaris Koning (Financiën) een reactie zullen bepalen. In politiek-Den Haag wordt verwacht dat het demissionaire kabinet het advies van de Raad van State naast zich neer zal leggen. De ingreep van De Graaf werd immers veroorzaakt door de operatie-Oort: de vergaande belastingvermindering en -verlaging die op 1 januari aanstaande in moet gaan.

Tegenvaller

Bij de operatie-Oort zouden bejaarden oorspronkelijk AAW-premie gaan betalen. Toen echter bleek dat zij dan ook recht op uitkeringen zouden kunnen claimen, hetgeen tot de tegenvaller van acht miljard gulden zou kunnen leiden, besloot De Graaf alsnog de AAW-premie voor deze groep te laten vallen. Dat noopte echter tot bijstellingen in belastingen en premies voor zowel bejaarden als werknemers. Er viel immers een gat in de gedachte premie-opbrengst. Met de bijstellingen werd dat budgetair neutraal, ook voor de betrokkenen, opgelost.

Het demissionaire kabinet heeft haast met de plannen-De Graaf. Zij moeten voor 15 november door de Tweede en Eerste Kamer zijn behandeld, wil de operatie-Oort nog op 1 januari kunnen doorgaan. Ook dit leidt tot snelle besluitvorming over het advies van de Raad van State.

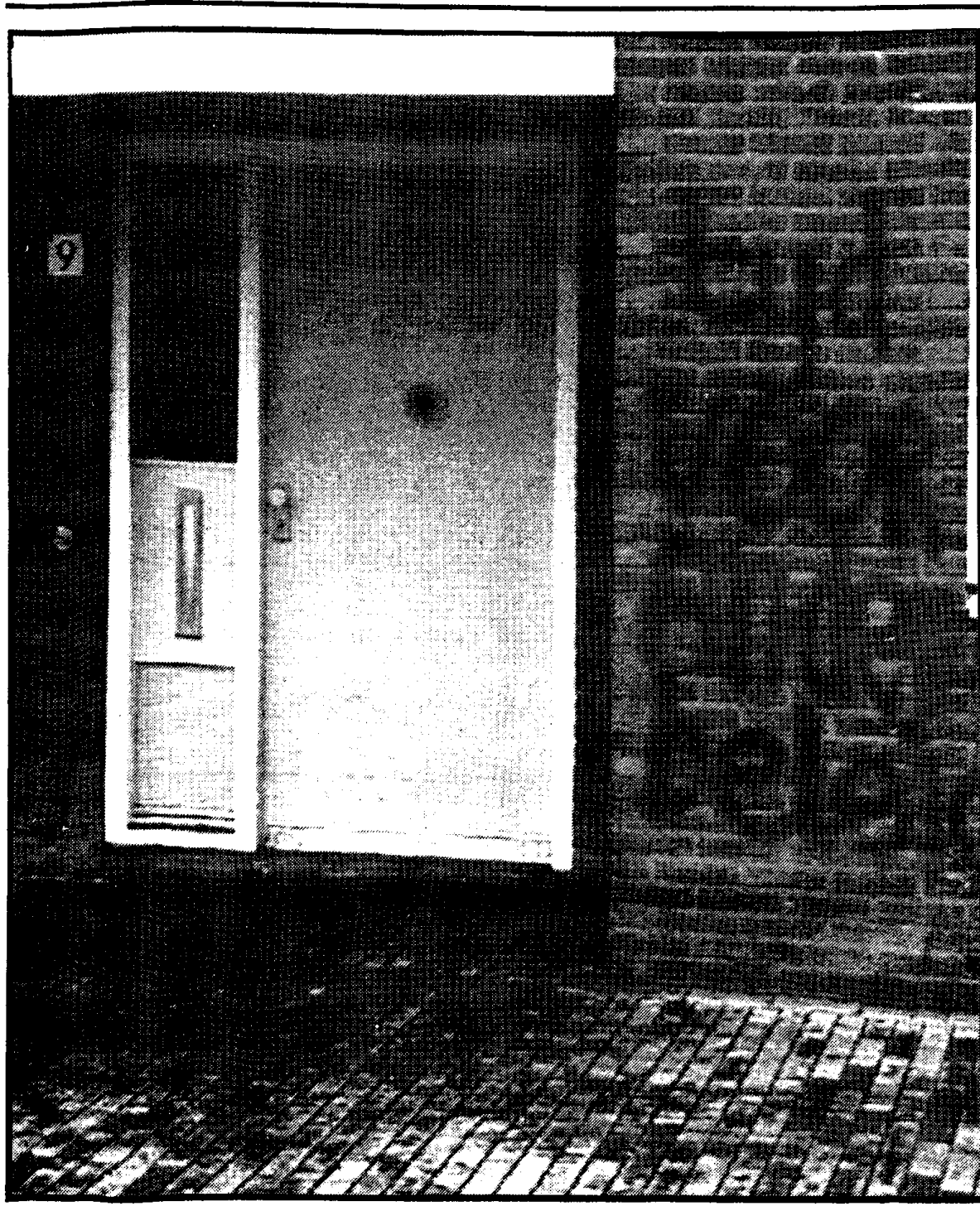
Arrestatie in affaire valse Karel Appels

AMSTERDAM – De Amsterdamse recherche heeft op Schiphol de 43-jarige kunsthandelaar H.E. officieel gearresteerd, nadat hij door Zwitserland aan ons land was uitgeleverd. De Nederlandse man, die al op 24 september in Genève werd aangehouden, wordt er van verdacht op grote schaal valse schilderijen van Karel Appel in omloop te hebben gebracht.

De politie zegt met de arrestatie van E. het in juni 1988 gestarte onderzoek naar de valse Appels bijna te hebben voltooid. Alleen de „daadwerkelijke vervalsers”, die tevens voor het zeefdrukken zorgde, moet nog worden aangehouden. Zijn identiteit is bij de politie bekend.

Het onderzoek begon op 28 juni 1988 nadat namens Appel aangifte was gedaan van het te koop aanbieden van vervalsingen van zijn werk in een galerie aan de Weteringschans. Het ging om zeefdrukken die waren voorzien van de nagemaakte handtekening van de kunst-schilder.

In de bewuste galerie nam de politie 73 zeefdrukken van valse Appels in beslag. Dat sprake is van vervalsingen werd behalve door een expert ook door Appel zelf vastgesteld. Hij kwam in september 1988 daarvoor speciaal naar Nederland.

Steenkool voor deur Wim Kok

• Actievoerders hebben gisterochtend 700 kilo steenkool gelost bij de voordeur van PvdA-voorman W. Kok in Amsterdam. De actie gold als protest tegen de houding van de partij bij de onderhandelingen met het CDA over het te voeren Zuid-Afrika-beleid in de komende jaren. De steenkool werd voor Koks deur gelost met het doel Kok letterlijk en figuurlijk te laten struikelen over de grote hoeveelheden steenkool die jaarlijks vanuit Zuid-Afrika naar de EG en Nederland komen. De politie werd verrast door de actie.

Communistische partij bereid met oppositie te praten

DDR laat vrijwel alle opgepakte betogers vrij

Van onze correspondent

BONN – De Oostduitse communistische partij heeft vrijwel alle demonstranten vrijgelaten, die tijdens en na de protestacties van vorige week waren opgepakt. Elf jongeren zitten nog gevangen op verdenking van plundering, brandstichting en andere vormen van geweld. Het gaat om vele honderden, meest jonge mensen.

Het besluit volgde op een appel van de Oostduitse advocaat Wolfgang Vogel, de gevolmachtigde van de DDR-regering voor humanitaire vraagstukken. Vogel had zich in een open brief beklagd over de rechts-

ongelijkheid in het land. Hij bekritiseerde verder dat burgers die bij een vluchtpoging waren gearresteerd, werden veroordeeld tot celstraffen, terwijl de staat voor andere vluchtelingen speciale transporten naar West-Duitsland regelde. Hij verlangde hun vrijlating.

Volgens onbevestigde bronnen zijn de gevangenen in het zuiden van de DDR overvol. Meer dan 2000 mensen die via Hongarije wilden vluchten, zijn voor of over de grens met Tsjecho-Slowakije opgepakt.

In Oost-Berlijn vergaderde staats- en partijleider Honecker gisteren met de leiders van de zogenaamde blokpartijen van liberalen, christendemocraten, nationaal-democraten en boeren. In ruil voor erkenning van de leidende rol van de communisten, hebben deze groeperingen zetels in het parlement. Honecker riep de andere partijen op loyaal te blijven, maar ook te luisteren naar de meningen in de bevolking. De voorzitter van de Oostduitse liberale LPDP, Gerlach, uitte gisteren in een interview voor het eerst twijfels

aan de alleenheerschappij van de communistische partij.

Zorg

De communistische SED onderstreepte in een document de bereidheid met oppositionele krachten te spreken. Wel werd de zorg geuit dat 'Nieuw Forum' zich ontwikkelt tot een brede anti-communistische volksbeweging. Nieuw Forum ziet alleen een mogelijkheid voor een succesvolle dialoog als er demonstratievrijheid bestaat, alle oppositiegroepen zijn gelegaliseerd en andersdenkenden toegang hebben tot de media.

De kerkelijke protestbeweging voegde aan deze verlangens nog de eisen toe dat alle aan demonstranten opgelegde boetes en celstraffen worden geschrapt en dat het Politiebureau de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de huidige situatie. Kerkelijk leider Stolpe wil vrije verkiezingen. Hij wees hervormingen in ruil voor geld, zoals de Westduitse kanselier Kohl heeft voorgesteld, van de hand.

(ADVERTENTIE)

Hiermee geeft
Hulpnet Limburg
u een
(ver)zek(er)d
gevoel...

Meer weten? Lees de advertentie elders in dit blad.

(ADVERTENTIE)

**GEEF ZE GELOOF
IN DE TOEKOMST**

GIRO 1045000
WERELDMISSIEMAAND
missiebuero Roermond
Rabo-Bank Roermond: 14.41.01.408

Ministers moeten vaker wisselen volgens Deetman

Overstap naar Kamer zeker geen degradatie

Van de redactie binnenland

DEN HAAG – „De overstap van het ministerchap naar het Kamerlidmaatschap is naar mijn oordeel absoluut geen degradatie. Ik ben begonnen als Kamerlid, werd staatssecretaris en minister. Begin dit jaar heb ik gezegd dat ik nog niet ben uitgekeken op de nationale politiek. Dat betekent heel simpel dat je zegt bereid te zijn om lid van de Kamer te worden „Die wisseling van Kamerlid tot minister en terug, dat zouden we in Nederland als een wat normaler gegeven moeten aanvaarden. Waarom zou een minister niet in de Kamer kunnen gedijen. Ik zit hier nu een paar weken en ik kan zeggen dat ik het leuk vind”.

Wim Deetman werd vier weken geleden, op 14 september, voorzitter van de Tweede Kamer gekozen. In de loop van zijn eerste interview in die functie, hij nog een paar keer herhaald dat zijn nieuwe baan hem goed bevalt.

Ik kan mij voorstellen dat mijn voorganger Dolman, die overigens een voortreffelijk voorzitter was, met pijn in het hart is weggegaan. Dick was teleurgesteld dat hij weg moest en dat kan ik mij indenken. Zelf ben ik ook met pijn in mijn ziel weggegaan. Bij Onderwijs en Wetenschappen, want mijn hart en ziel ligt bij het onderwijs”.

Maar het spijt me, als je ergens acht jaar hebt gezeten kun je wel zeggen: ik ga nog vier jaar door, maar je kan je afvragen of dat verstandig en goed is en of je dat uit oogpunt van goed personeelsbeleid wel moet willen”.

Termijn

Deetman wil geen maximumtermijn noemen voor de beklanning van zijn ambt. „Je moet nooit iets in absolute termen zeggen. Je moet je natuurlijk wel realiseren dat, wanneer je jong begint, je op enig moment de vraag moet stellen of het verstant is verder te gaan. Gewoon voor jezelf. Na een jaar of acht à tien is dat heel relevant”.

Voor mezelf heb ik die vraag moeten beantwoorden voor Onderwijs. Daarbij speelde ook iets anders een rol. Onderwijs en Wetenschappen is een groot en zwaar departement. De zeeën zijn hoog gegaan. De tijd die je persoonlijk hebt voor bezinning en andere zaken is zeer beperkt. Het waren troepenjaren”.

Lager

Degradatie of niet, een Kamerlid, zelfs al heeft hij de extra toelage van voorzitter, heeft een lager inkomen dan een minister. Deetman zit er niet mee. „Als je zegt: ik wil veel geld verdienen, dan moet je niet in de politiek gaan. In niet onbelangrijke mate speelt idealisme een rol, dat je het werk leuk vindt, tal van motieven”.

Ik zal een vergelijking maken met de wereld waar ik vandaan kom. Uiterst getalenteerde onderzoekers, die bij de universiteit werken, doen hun hele leven trouwen en op hoog niveau hun werk, terwijl ze elders wel meer kunnen verdienen. En waarom? Omdat ze hart hebben voor het werk dat ze doen, zich ervoor

willen inzetten. Dat zie je bij tal van beroepen”.

Veranderen

De nieuwe voorzitter is niet van plan om de gang van zaken in de Tweede Kamer drastisch te wijzigen. „Daar is ook geen reden toe. Ik heb al gezegd: ik vond Dolman een goed voorzitter. Maar dat een voorzitter een stempel drukt op het gebeuren in de Kamer is een gegeven. Er zijn nu eenmaal verschillen van persoon tot persoon. Er zullen ongetwijfeld dingen veranderen. Niet in de laatste plaats, omdat we over twee jaar een nieuwe vergaderzaal betrekken”.

De kleine fracties in de Tweede Kamer hebben zich bij Dolman herhaaldelijk beklagd over de geringe spreektijd, die hun werd toegewezen. Deetman is niet van plan ruimhartiger dan zijn voorganger met de spreektijd om te gaan.

De nieuwe Kamervoorzitter is beslist geen voorstander van vergaderingen die diep in de nacht voortduren. „Ik vind het van belang nachtelijke vergaderingen te vermijden”, aldus Deetman. Dat betekent volgens hem aankomsten op 23 uur, „hoewel dat uiteraard niet altijd zal kunnen. Als er straks een nieuw kabinet is, dan wordt het heel hard werken tot het Paasreces om al die begrotingen af te werken. Er is een groot aantal wetsvoorstellen blijven liggen, dat controversieel is verklaard. Dat betekent woekeken met de tijd”.

Bezuiniger

De 'kille bezuiniger', zoals tegenstanders hem noemen, zal zich in zijn nieuwe functie zelf geconfronteerd zien met de bezuinigingsvoorstellen van het kabinet, die ook het budget van zijn Tweede Kamer kunnen treffen. Deetman is niet onder de indruk van het stigma van bezuiniger. „Ik sta als bezuiniger te boek maar ook als het tegenovergestelde van bezuiniger. Het beeld is ingewikkelder en de werkelijkheid is ook altijd veel gecompliceerder en genuanceerder”, aldus Deetman.

Hij beseft dat een Kamervoorzitter op moet komen voor de rechten van het parlement, „zo simpel is dat”, maar daar moet de voorzitter volgens hem wel goede motieven voor hebben. Er is een grote mate van alertheid vereist. Dat hoeft overigens niet altijd meer te kosten, aldus Deetman. Hij beklemtoont dat het

• Wim Deetman: van minister tot Kamer-voorzitter.

parlement zijn controlerende en wetgevende taak goed moet kunnen uitoefenen. Hij wijst op het proces de afgelopen decennia, waarbij het instrumentarium van het parlement is versterkt.

Ministers omringen zich in het algemeen met een goed uitgerust ambtenarenapparaat. Voor de Kamer is het moeilijk tegen deze kennis op te boksen. Kamerleden hebben er vaker voor gelept zich direct tot het ambtenarenapparaat te kunnen wenden. Volgens Deetman lost dit echter niets op. Het gaat erom, „hoe hou je de hoofdlijnen vast en hoe krijg je met betrekking tot de controle en de beoordeling van de hoofdlijnen van beleid je vinnet, die ook het budget van zijn Tweede Kamer kunnen treffen. Deetman is niet onder de indruk van het stigma van bezuiniger. „Ik sta als bezuiniger te boek maar ook als het tegenovergestelde van bezuiniger. Het beeld is ingewikkelder en de werkelijkheid is ook altijd veel gecompliceerder en genuanceerder”, aldus Deetman.

Kennis

Daarom is volgens hem de toerusting van de Kamer zo essentieel. „Kennis van zaken is heel belangrijk. Dat betekent helaas dat je soms ook een aantal feiten moet weten. Het is een misvatting om te denken dat het probleem is opgelost als het parlement zich nu rechtstreeks tot ambtenaren mag wenden. Een minister zal door de bank genomen een verzoek om informatie niet weigeren. In de politieke verhoudingen doe je dat niet. Je krijgt inzage daarin – met een aantal condities – niet alles kan openbaar zijn – maar het gaat om

het inzicht dat de Kamer wordt verschaft”.

Dwarszitten

Dr Dolman, de voorganger van de nieuwe Kamervoorzitter, vond dat de Eerste Kamer de Tweede Kamer vaker dwars zit dan men denkt. Volgens hem hoorde de Eerste Kamer niet opnieuw een politiek oordeel te vellen. Deetman zegt in reactie daarop het „goed en verstandig te vinden dat er een Eerste Kamer is, zoals die kamer nu functioneert”. Hij zet daar echter een kanttekening bij. „Als de Eerste en Tweede Kamer in de eindconclusies te ver uiteen lopen dan kan de conclusie van Dolman relevant worden”.

Deetman zegt in dit verband zich erin te hebben verbaasd dat in de Eerste Kamer wetsvoorstellen controversieel werden verklaard nadat ze in de Tweede Kamer al waren aangenomen. „Het is heel vreemd, heel merkwaardig. Dan zeg ik ja, ik weet niet of dat kan. Het kan formeel maar het is de vraag of dat recht doet aan de positie van de Eerste Kamer”, aldus Deetman.

De Eerste Kamer moet er volgens hem een beetje begrip voor hebben dat kabinetten – maar ook deze Kamer – onder hoge druk moeten werken. Het maakt namelijk uit of je het recht van amendement hebt of dat je alleen

maar ja of nee mag zeggen”. Er kan stagnatie ontstaan en dan komt het systeem van het tweekamerstelsel onder druk te staan.

Verbod

Deetman is geen voorstander van een verbod op racistische partijen. „Er kunnen omstandigheden zijn dat je een verbod niet mag uitsluiten; in beginsel zou je dat niet moeten doen. Deetman vindt de redenering dat je in een parlementaire democratie dit soort partijen niet moet uitsluiten omdat dat de kracht van een parlementaire democratie is, te absoluut.

„Maar je moet uitermate voorzichtig zijn met het uitsluiten van racistische partijen. Want hun gedachten en ideeën bestrijd je niet door ze te verbieden, maar door te debatteren en te argumenteren en duidelijk te maken wat er verkeerd aan is. En dat gebeurt niet alleen via de media, vergaderingen en congressen, maar voor wat betreft de publieke zaak bovenal in de vergaderzaal van de Tweede Kamer. Wanneer je mensen niet toelaat loop je het risico dat dat debat als het ware niet wordt gevoerd. Dat is de kern van de zaak. Maar geen misverstand over de ideeën van die racistische partijen; ik ben er mordicus tegen en vind dat ze ook bestreden moeten worden”, aldus Deetman.

België staat voor laatste fase van federalisering

Van onze correspondent

BRUSSEL – Luik is in last. In de 'vurige stede' regeert de chaos nu de 5500 gemeenteambtenaren staken. Duizend van hen worden met ontslag bedreigd. Niemand heeft vorige maand zijn salaris gehad. En de regering? Die doet niets. Kan niet, mag niet, wil niet. Minister van binnenlandse zaken Louis Tobback constateerde het deze week zonder spijt. Na de staatshervorming van 1988 heeft hij niets meer te zeggen over de gemeenten. Die 'voogdij', zoals dat heet, is sindsdien in handen van de Waalse en Vlaamse deelregeringen.

De gebeurtenissen in Luik zijn de perfecte illustratie van waar die staatshervorming toe heeft geleid. De grote politieke partijen in Vlaanderen en Wallonië wilden hun eigen boontjes doppen. België moest zo nodig gefederaliseerd worden.

Tijdens de formatie van het achtste kabinet-Martens zijn afspraken gemaakt over de eerste twee fasen van de staatshervorming. Dit najaar staan de Belgische politici voor de taak om de derde, en laatste, fase van de federalisering vorm te geven.

Onvermogen

Bij de eerste twee stappen ging het om het overdragen van bevoegdheden van de centrale overheid naar de Vlaamse en Waalse deelregeringen. Voor zaken als werkgelegenheid, huisvesting, milieu, investeringen en onderwijs zijn sindsdien alleen die verantwoordelijk. Daarom springt Brussel niet bij nu Luik in grote nood verkeert. De Waalse deelregering moet dat zelf maar oplossen, zo zei Tobback. Alleen als die het ook niet meer aankunnen, kan de hulp van een 'regeringscommissaris' worden gevraagd.

De Walen willen die vernedering zo lang mogelijk uitstellen. Het zou immers zo kort na de door hen zelf verlangde zelfstandigheid, een gigantisch brevet van onvermogen zijn. Daarom zet de Waalse deelregering het Luikse gemeentebestuur zo sterk onder druk.

Stagnatie

De aanloop naar de staatshervorming kwam snel tot stand onder druk van de kabinetsformatie. Maar nu stagneert het proces. De regeringscoalitie van Vlaamse en Waalse christendemocraten en socialisten en de Vlaamse Volksunie, is ernstig verdeeld. De christendemocraten en de Vlaamse socialisten hebben geen haast. Zij willen voorrang geven aan het economisch beleid, wetende dat de staatshervorming tot een nieuwe crisis kan leiden. Dan valt er wellicht niets meer te regeren. Uitstel is dan ook hun parool.

Voor de Volksunie, de grote voorvechter van een onafhankelijk Vlaanderen, en de Waalse socialisten, die de meerderheid hebben in Wallonië, willen de staatshervorming echter bovenaan de politieke kalender plaatsen. Voor de Volksunie is het een kwestie van levensbelang. De partij staat er in de peilingen slecht voor. Het bespelen van de Vlaamse nationalistische gevoelens met de roep om meer onafhankelijkheid, lijkt voor de Volksunie de enige redding.

Voor de Waalse socialisten is het een kwestie van het verzuiveren van de machtspositie die zij in Wallonië hebben. Nu het economisch weer wat beter gaat, is dit het moment om Wallonië onder leiding van de socialisten weer uit de economische put te trekken.

Uitstel

De regering-Martens heeft voorlopig voor uitstel gekozen door een werkgroep in te stellen van parlementariërs uit alle partijen, dus ook de liberale oppositie. Die heeft tot eind dit jaar de tijd om de problemen van de derde fase te inventariseren. Op die manier blijft de regering voorlopig buiten schot. Maar wat die derde fase moet gaan inhouden, staat nog lang niet vast. In de formatie is door formateur Jean-

Luc Dehane wel een soort lijstje gemaakt, maar dat is vaag en onvolledig.

Zo moet die derde fase afspraken bevatten over verdere overdracht van bevoegdheden aan de gewesten, hervorming van het parlementaire stelsel en verdeling van de bevoegdheden op buitenlands terrein tussen de nationale regering en de deelregeringen.

België stikt in de parlementariërs. Naast het nationale parlement (Kamer van Volksvertegenwoordigers, Senaat) zijn er een Vlaams, een Waals en een Brussels parlement en een Franse en een Duitstalige gemeenschapsraad. Elk met een eigen regering met heuse ministers. De leden van de Vlaamse, Waalse, Duitstalige en Franstalige raden

WILFRIED MARTENS
...nog buiten schot...

zijn echter ook lid van het nationale parlement. Alleen de leden van de Brusselse gewestraad zijn, voor het eerst in juni van dit jaar, rechtstreeks verkozen.

Beperkt

In de derde fase moeten die mandaten uit elkaar getrokken worden. Niemand mag dan nog van meerdere parlementen lid zijn. Maar dat zal leiden tot nog meer parlementariërs. België heeft er al meer dan 600, meer dan welk vergelijkbaar land in Europa ook.

Een heet probleem vormen de buitenlandse bevoegdheden. In Vlaamse en Waalse kringen vindt men dat de verzelfstandigde landsdelen ook los van de nationale regering buitenlandse verplichtingen moeten kunnen aangaan, zoals het sluiten van verdragen en handelsakkoorden. Maar dat is omstrede. In grote internationale organisaties erkent men meestal slechts nationale regeringen. Bij culturele organisaties kan daar makkelijker van worden afgeweken dan bij de EG. Onderwijs leent zich beter voor opsplitsing dan bijvoorbeeld de landbouw.

Staatsrechtgeleerden en politici betogen de laatste weken in de media dat een aantal taken nationaal geregeld moeten blijven, zoals buitenlandse beleid, buitenlandse handel, defensie, landbouw, justitie en monetair beleid. Op economisch, sociaal, cultureel en onderwijsgebied zouden de gemeenschappen ook buiten de landsgrenzen meer hun eigen gang kunnen gaan. Maar verdragen zouden altijd de goedkeuring van de nationale regering nodig hebben.

Acht illegale lozingen van olie op één dag

DEN HAAG – Bij een landelijke controle door Rijkswaterstaat eind vorige maand zijn op één dag acht olie-lozingen ontdekt. De lozingen werden allemaal gedaan vanaf schepen, die in verschillende havens in de kustprovincies lagen. In maar drie gevallen kon de veroorzaker worden achterhaald. Negen bedrijven overtraden de voorschriften voor het lozen van schadelijke chemische stoffen.

In twee gevallen werd proces-verbaal opgemaakt. De derde kwam er met een waarschuwing vanaf. Van 150 bedrijven werden de lozingsvergunningen gecontroleerd. Tegen vier bedrijven is een proces-verbaal opgemaakt en vijf bedrijven kregen een waarschuwing.

Vorig jaar is bij een zo'n actie 15 procent van de bezochte bedrijven betrapt op het overtreden van de lozingsvergunning. Dit jaar zijn 350 monsters genomen, waarop in totaal 1200 analyses zijn verricht. Vantwee bedrijven werden de werkzaamheden stopgezet.

(ADVERTENTIE)

KOM TOT RUST OP DE MEEST AKTIEVE BUITENPLAATS.

BUITENKANS: SALLANDSE BOSBUNGALOW VANAF F 96.500,-*

Buitenplaats Gerner in Salland bruist. En is tegelijkertijd een oase van rust.

Hier kunt u zich verzekeren van een riante Sallandse Bosbungalow met alle comfort: inclusief bubbelbad en eigentijdse badstee. Een Bosbungalow die u naast rust en actieve ontspanning ook nog eens een aanzienlijke huuroverbijgang oplevert. Speciale

projecthypotheek tot 90% is beschikbaar. Alle reden dus om snel de bon op te sturen voor uitgebreide informatie. Of nog beter: bezoek geheel vrijblijvend de modelwoning.

Openingstijden: alle dagen (ook tijdens het weekend) van 10.00 - 18.00 uur.

TIEKSTRA, KOOMAN & PARTNERS
PROJECT CONSULTANTS

BON VOOR EEN BUITENKANS

Ik heb belangstelling voor een actieve vakantie gekoppeld aan een rekreatieve investering met een plezierig rendement. Daarom ontvang ik graag uw informatie.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Telefoon:

Bon in envelop zenden aan:

Tiekstra, Kooman & Partners, Verkoopkantoor Buitenplaats Gerner, Haarsolteweg 17, 7722 SE Dalfsen. Telefoon: 05293 - 4185 of 1224.

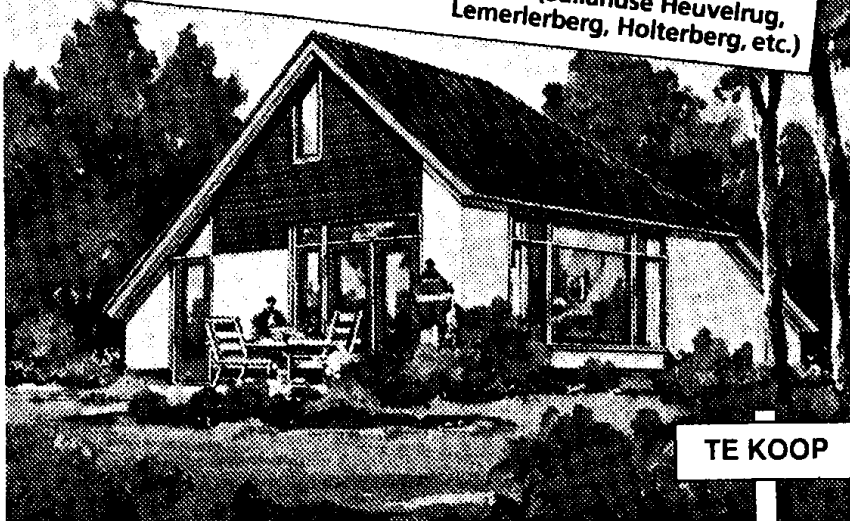
ZILVERBERKPARK

*EXCLUSIEF INRICHTING EN BTW

HOOG RENDEMENT DOOR UITSTEKENDE VERHUURMOGELIJKHEDEN. WANT BUITENPLAATS GERNER BIJDT HEEL VEEL

- Overdekt zwembad
- Sauna
- Kinder binnen- en buitenbad
- Whirlpool recreatiebad
- Tennis
- Squash (vanaf 1990)
- Fitness en Aerobic, 600 m² overdekte ruimte, professionele begeleiding (vanaf 1990)
- Fietsverhuur
- Huisvuur
- Midgetgolf
- Tafeltennis
- Jeu-de-boules
- Ponyrijden
- Kinderspeelplaats
- 2 Restaurants
- Rekreatieteam, in alle schoolvakanties verzorgt dit professionele team vele activiteiten, zoals kindershow, sportinstruktie, enz. (v.a. 1990)
- In de directe omgeving kunt u:
 - Joggen
 - Kanoën
 - Zweefvliegen
 - Parachutespringen
 - Surfen

En...uitstapjes maken naar de vele attracties of in de fraaie natuur (Sallandse Heuvelrug, Lemerberg, Holterberg, etc.)

TE KOOP

KOMT UW AUTO WEER GEZOND DE WINTER DOOR?

NEEM GEEN RISICO, MAAR KOOP NU
'N TOP OCCASION. UW RENAULT-DEALER
HEEFT ZE IN ALLE MERKEN EN TYPES.
EN: NU HALEN, PAS OVER EEN
HALF JAAR BETALEN*. OF: 12 MAANDEN
FINANCIËREN TEGEN 0% RENTE*.

RENAULT TOP OCCASION

12 MAANDEN GARANTIE
IN HEEL EUROPA.

DEZE AKTIE LOOPT T/M 31 OKTOBER 1989. FINANCIËRING
OP BASIS VAN HUURKOOP VIA RENAULT FINANCIËRING B.V.

Auto's

Fiat

Fiat Klankstad

Fiat Panda 34-45 '81 t/m '87. Uno 45 '83 t/m '88. Uno 60S
Silver '86. Uno Diesel '84. Ritmo '84 t/m '86. Fiat Ritmo
105TC '82. Fiat 127 1050 '85, '86. Opel Ascona 1600 S 5-
dr. Hatchback '81. Opel Corsa TR '84. Opel Kadett 1.2
LS Hatchback '86. Opel Kadett 1200 '82. Renault 9 GTL '85.
Renault 11 TXE '85. R5 TL '81. Skoda 120 LS '86. Volvo
345 DLS '82. Panda 1000 S '87. Visa 11 '85. Lada 1500
Station '83. Ford Escort 1.3L 3-drs. '85. Seat Ibiza 1.2 L '85

Diverse goedkope inruilurs in voorraad.
Kaalheidersteeweg 185, Kerkrade. Tel. 045-413916.
* Streng gekeurd * 3 maanden BOVAG Garantie
* 9 maanden extra BOVAG Garantie mogelijk voor auto's
van max. 4 jaar * 14 dagen onruilgarantie.

BOVAG GARANTIE

Gebruikte Wagens Plus Systeem

Te k. Fiat SPIDER 124 Sport
cabrio, bwj. '71. APK i.g.st.
f. 13.500,-. Tel. 043-635155.

Te koop FIAT 127, APK, vr.
pr. f. 950,-. Tel. 04493-3327
FIAT Panda White bwj. '85,
apart mooi, km.st. 39.500
f. 6.250,-. Tel. 045-725984.

Te koop FIAT 127 '77, APK
3-90, nw. banden, schok-
brekers, uitlaat, wielagers
en koppelingssplaten. Pr.
f. 425,-. Tel. 045-227281 na
18.00 uur.

Te k. Fiat RITMO 60 L,
5-drs., bwj. '83, APK, vr.
pr. f. 2.250,-. Tel. 04490-16952.

Fiat UNO 45, bwj. '84,
63.000 km. i.g.st. f. 5.250,-.
Tel. 043-219801.

Ford

Te k. FORD Sierra 2.0. I.S.

bwj. '86, 3-drs., spec. uitvoering met veel extra's, in z.g.st.
van onderh. nw. pr. f. 42.000,- nu f. 22.500,-. Dond. t/m
vrijd. 13.00-16.30 uur. Zat. v.a. 13.00 uur. Tel. 045-312801

Te koop ESCORT Laser, 8
mnd. 1984, wit, 5 gang, te
eigen. onderh. bijke
f. 8.500,-. Tel. 045-442786.

Mooie MSW sportwijn. 14-
195. Ford f. 450,-. Kera-
mieksn. 29 wijk 16 Maast.
Ford SIERRA 1.6 L 3-drs.
bwj. '85, in st.v.splinterm.
Pas gekeurd f. 9.950,-. Info
043-254462.

Ford SIERRA 1.6 L, 5-drs.,
bwj. '84, APK, extra's, nw.st.
f. 9.350,-. Tel. 04490-23516.

Ford FIESTA 1100 C, bwj.
'84, i.g.st., f. 7.500,-.
04490-13467

Te k. Ford ESCORT 1.1 L,
bwj. '83, div. extra's, i.g.st.
Tel. 04405-2716

Te koop weg. omstandigh.
Ford SIERRA 2.0 L, 6 cil.
10-83, i.g.st., nw. banden,
sunroof, APK. 04498-51906

Ford TAUNUS 1.6 bwj. '80,
nw.type, i.g.st., kl. def., APK
12-89, t.e.a.b. Inr. Golf D
mog. Koningsstr. 35,
Heerlen-Eikenveld

Te k. Ford FIESTA 3-82,
radio/cass., i.g.st., vr.
pr. f. 4.500,-. Tel. 045-217034

Ford TAUNUS 1.6 Combi
'79, groen, LPG, APK 11-89
i.g.st. Tel. 04492-2146.

Ford ESCORT 1.6 CL Die-
sel, M 1985, vr.pr.
f. 10.750,-. Inr. mog. Tel.
045-414659.

Te koop Ford ESCORT, bwj.
'81, APK 9-90, wit, 5-drs.
Tel. 045-412232.

Te koop Ford ESCORT 1.6,
bwj. '84, veel extra's, pr.
f. 9.500,-. Tel. 045-230049.

Ford ESCORT 1.6 Ghia, '80,
5-drs., APK 9-90, v. extra's,
vr.pr. f. 4.450,-. Tel. 045-319328.

Te k. Ford ESCORT (busje),
bwj. '82, vr.pr. f. 4.750,-.
Dassenlaan 33, Schaesberg

Te koop Ford ESCORT 1.6
Laser, 5-drs., diesel, '85,
te eig., schadevrij, APK, nw.
banden, trekh. en winter-
banden. Tel. 045-221547.

Te k. Ford SIERRA 2.0 GL
5-drs, 5 versn. div. acces. i.
z.g.st., 04408-2998.

Te koop Ford ESCORT
XR3i cabriolet, bwj. '87, wit,
met witte kap, ABS, 22.000
km. vr.pr. f. 32.500,-. Tel.
bevr. 04746-3006.

Te k. Ford ESCORT 1300,
bwj. '79, i.z.g.st., Dr.
Schaepmanstr. 12, Bruns-
sum, 045-255304.

FORD Sierra 2.0 GL, '83,
wit, f. 8.750,-. 04492-3234.

Ford Escort XR 3 bwj. '82,
5-gang, schuif/kanteldak,
uitbouw, f. 7.900,-. 04490-
19291 b.g.g. 28336.

Ford Sierra 2.0 CL Laser,
bwj. '86, rood, 3-drs., i.z.g.st.
f. 11.750,-. 04490-26923.

Honda

Honda Accord bwj. '81,
APK '90, 3-drs., vr.pr.
f. 2.950,-. Tel. 045-724384.

Te k. Honda PRELUDE t. '80
sportwiel, spoliervr., vr.pr.
f. 3.950,-. Amstenradweg
104, Hoensbroek. Tel.
045-211193

Honda QWINTET aut., '81,
5-drs., blauwmet., pr.
f. 3.950,-. 045-444510.

Te k. Honda CIVIC bwj. '81,
5 speed, bruinmet., km.
75.000. APK 10-90,
f. 2.950,-. Tel. 04490-55428

Honda accord 1.6, 3-drs.,
coupe, bwj. '83, splinterm.
f. 5.900,-. 04406-13137.

Te k. HONDA Civic Shuttle
bwj. '84, kl. blauwmetall.
i.st.v. nw. pr. f. 10.500,-.
Tel. 045-221892.

Hyundai

Hyundai STELLAR 1.6 SL,
LPG, grijs met., LM-velgen,
1-87, 61.500 km. Vr.pr.
f. 11.000,-. 045-417780.

Jeep

Te k. Jeep SUZUKI SJ 413
QJX, bl.metal., 4-zits, 5 ver-
sn., veel extra's, bwj. '86, i.z.
g.st., Tel. 045-256603.

Lada

Te k. LADA 2105, bwj. '82,
LPG en trekhaak weinig gel.
04498-51718.

Koopje: Lada SAMARA
1300 de luxe, nov. '86 in nw.
st. f. 8.900,-. info 04766-
1417.

Mazda

Te k. gevr. onderdelen v.
MAZDA 323 bwj. '86 zoals:
lampen, motorak, radiator,
bumper en verdere delen v.
voorfront, ook apart. Tel.
0949-241-12776 of 601544.

Te k. MAZDA 626, GLX,
4-drs., Sedan, nw.model, kl.
wit, km.st. 38.000, nov '87,
inr. mog., tel. 04498-52776.

Te k. MAZDA 323, 3-drs.,
bwj. '79, APK-gek., i.g.st.
f. 1.350,-. 045-323178.

Te k. MAZDA 323 APK tot
juli '90, trekhaak en z.g.a.
nw. banden, vr.pr. f. 400,-.
Tel. 045-416780.

MAZDA 626 coupé 2.0 GLX
bwj. 9-84. Tel. 045-315327.

Te k. MAZDA 323, APK 26-
'90, vr.pr. f. 800,-. koopje.
045-22466.

Te k. MAZDA 626 2.1, GLX
coupé, m. '84, autom.,
f. 10.500,-. i.z.g.st., 045-
323555.

Te k. MAZDA 626 GLX 2L
bwj. '87, 5-drs. HB nw.pr.
f. 34.000,-. vr.pr. f. 18.500,-.
Bellen 10-14 u. 045-221551

MAZDA 626 2.0 GLX HB,
bwj. '84, op LPG, alles elec,
exclusieve auto f. 9.750,-.
04406-14186.

MAZDA 626 GLX 2.0i, nov.
'87, f. 21.500,-. Tel. 045-
741147.

MAZDA 626 GLX 1600, 5-
versn. 4-drs., bwj. '84, pr.
f. 9.500,-. Inr. en financ.
mog. 045-719335.

Mercedes

Te koop MERCEDES 280
SEL bwj. '85, i.z.g.st. div.
extra's, vr.pr. f. 38.500,-.
BTW-bon mog. 045-717300

Te koop MERCEDES 280 E,
aut. met airco, cruisecontrol
en vele extra's, APK '90, i.z.
g.st. vr.pr. f. 2.750,-. Inr.
mog. Groningenstr. 1, Heer-
len, na 16.00 uur.

MERCEDES gevr. 200D of
250D v.a. 1985. Ook lichte
schade. Tel. 04406-12875.

Koopje: MERCEDES 200,
type 123, i.z.g.st., APK, pr.
f. 3.850,-. Broekstr. 62,
Schinveld.

Te koop MERCEDES Benz
200D met nwe. motor met
garantie; Mercedes Benz
'76 met nwe. motor. Tel.
045-244827

Te k. MERCEDES 300D,
bwj. '78, i.z.g.st., APK, vr.
pr. f. 4.750,-. Tel. 045-221852.

MERCEDES Benz t. 280SE,
aut., bwj. '77, alle extra's,
schuifdak. Tel. 04492-5532.

Te k. MERCEDES 230 cou-
pé, bwj. '78, Beekstr. 11,
Schinveld.

MERCEDES 350 SL bwj. '72,
Tel. 04498-57287.

NIEUWSTAAT Mercedes
280C coupé, bwj. '77, geh.
gerestaureerd, taxirapport
aanwezig, vele access. Pr.
n.o.t.k. evt. inruil mog. Tel.
04752-4048.

Te k. MERCEDES 200 D,
bwj. '78, i.z.g.st., f. 4.750,-.
04746-2068.

Te k. MERCEDES 190 D,
aug. '86, donk. bl. i.z.g.st.,
04750-10477.

Te k. org. AGAM Mercedes
280 S, bwj. '83, alle opties,
f. 26.000,-. info: 04750-
16296.

MERCEDES 230 T combi,
'79, LPG, blauw, f. 7.750,-.
04492-3234.

Mitsubishi

Mitsubishi SAPPORO 20 GSR
bwj. '82, APK 5-bak
f. 4.950,-. Tel. 04490-25489.

Te koop MITSUBISHI 2000
GLX, bwj. '79, APK-gek. vr.
pr. f. 650,-. Unescostr. 95,
Heerlen. Tel. 045-210072.

Mitsubishi GALANT wagon
1600 GL, bwj. '80, APK gek.
f. 1.250,-. Tel. 045-256947.

Te k. Mitsubishi GALANT
GLX, t. '80, APK 10-90, vr.
pr. f. 1.500,-. 045-723039

Te koop Mitsubishi SAPOR-
RO, bwj. '80, i.g.st., APK
mei '90. Tel. 04406-41827.

Te koop Mitsubishi LANCER
ECI 2000 turbo 185 PK, bwj.
'81, kleur parelmorwit, i.z.
g.st., vr.pr. f. 11.950,-. Tel.
04750-26823.

Te koop nieuwe Mitsubishi
COLT GL f. 5.000,- onder
nw.pr./vr.pr. f. 20.500,-
10-14-00 u. tel. 045-221551

Morris

Eindeelike weer een mooie
MINI Special van '79 te koop
APK 4-90, pr. f. 1.950,-.
Tel. 045-444481.

MINI 1100 Special, zwart
metal., 1980, i.z.g.st.
f. 2.250,-. Tel. 045-444771.

Nissan/Datsun

Datsun SUNNY coupé, bwj.
'79, APK 02-90, f. 1.250,-.
Tel. 045-415528.

NISSAN Silvia 1.8 i, bwj.
'80, get. glas, 5-bak, APK
4-90, vr.pr. f. 2.850,-. Tel.
04406-12690.

Nissan CHERRY 1.3 DX
bwj. '83 i.z.g.st. Tel. 04490-
3454 bgg 04480-1580.

Nissan Sunny autom. 1.5
GL, bwj. '83 met veel extra's
APK 6-90, vr.pr. f. 5.500,-.
Tel. 045-724384.

Nissan SUNNY 1.5 GL, bwj.
'83, 4-drs., 5-bak, echt nw.
f. 5.650,-. 04406-14307.

Nissan SUNNY, 1.6 Coupe,
SLX, kleur rood, maart 1988
26.000 km. f. 19.500,-.
Volvo Klijn, De Kouten 7,
Hoensbroek, 045-220055.

NISSAN Prairi 1.8 SGL, '85,
te eig., wit, f. 14.750,-.
04492-3234.

Oldtimers

Te koop Oldtimer TRIUMPH
Harold 1200 cabriolet, bwj.
'66, 80% gerest. Tel. 04490-
53135.

Wanted english SPORTS-
CARS voor een betaalbare
restauratie, laswerk etc.
Voorbeelden aanw. Bel
043-253916.

Te koop oldtimer A-FORD
1930, ongerest. i.g.st. Tel.
04490-53135.

Opel

Te k. weg. stertgeval Opel
KADETT 1.3 S, 4-drs., bwj.
'86, i.z.g.st., 45.000 km, kl.
wit. Tel. 045-410312.

Stationcar OPEL KADETT 12
S, 5-drs., '80, APK 3-90,
vr.pr. f. 3850,-. 045-319328.

Te k. Opel CORSA 1.2 S,
bwj. '83, kleur wit, 68.000
km, te eig. pr. f. 7.500,-.
tel. 04742-1856.

Te koop Opel KADETT 1200
S combi, APK 9-6-90, i.g.st.
pr. f. 850,-. Koeweg 23,
Schaesberg.

Opel ASCONA 1.6 S, bwj. '82,
APK, iets spuitwerk,
f. 4.950,-. Tel. 04490-26047

Te koop CORSA Swing 15
D, blauwmet., 2-drs., bwj.
10-87, km.st. 61.000, zuinig.
045-215425, na 12.00 uur.

Te koop Opel CORSA kl.
rood, 1300, 3-drs., als nw.
bwj. '87, f. 12.500,-. Tel.
045-421800

Te k. Opel KADETT bwj. '80,
f. 2.950,-. Opel KADETT HB
sept. '86, f. 18.900,-. 87.000
km. 043-213565, op werk-
dagen tuss. 13.00-17.00 uur

Te k. Opel hatchback cou-
pé, APK-gek. 100% in orde.
Kasteel 158F, Heerlen.

Opel REKORD 2.0 S,
2-drs., LPG bwj. '79, APK,
vr.pr. f. 1.750,-. 04405-3783

Te k. Opel KADETT Caravan
12S, bwj. '80 i.z.g.st.
f. 3.250,-. Inr. mog. Cau-
merstr. 13, Kerkrade-West.
045-413287.

Te koop Opel KADETT Car-
avan 1.2 S, met LPG, 11-
'86, 60.000 km. i.z.g.st. Pr.n.
o.t.k. Tel. 04490-72715.

Te k. Opel KADETT, type
120S i.z.g.st. bwj. '79, 4-drs.
met radio cass. en trekhaak.
Weg. aanschaft nieuwe. Tel.
045-321974.

Te koop Opel ASCONA 1.9
N, bwj. '82, 4-drs. Tel. 045-
353234.

Te k. Opel MANTA 16 sr,
eind '78, i.z.g.st. f. 1.950,-.
Tel. 045-316940.

Weg. auto v.d. zaak te k.
Opel KADETT 4-drs. Sedan
'86, 1600 cc, 5-versn., orig.
Opel LPG, 81.000 km. i.z.g.
st., veel fine en nuttige ex-
tra's! 043-641425. Kant.
uren 045-242880.

Te k. Opel CORSA 1.3 N
swing, kl. rood, bwj. febr.
'89, met access. Tel. 045-
211501.

Te koop Opel MANTA 2 ltr.
GTE, bwj. '78, f. 2.000,-.
Klingberndsen 33, Bruns-
sum.

Te k. Opel KADETT, nov.
'78, APK gek., i.z.g.st. vr.pr.
f. 1.500,-. Tel. 045-752779.

Opel ASCONA 1.9, bwj. '81,
APK 6-90, vr.pr. f. 2.500,-.
045-462682 na 15.00 uur.

Te k. Opel Rekord 2 ltr. S,
bwj. '80, sportvrij, vr.pr.
f. 3.750,-. bellen na 18.00
uur. 045-255083.

Opel ASCONA 16 LS, dec.
'85, Trav. veel extra's. Inr.
mog. 04498-54664.

Zeldz. mooie KADETT 12 S
Hatchback, 68.000 km.
f. 6.950,-. Tel. 045-424128.

Te k. Opel KADETT 12 S,
wit, bwj. '85, km.st. 48.000,
z.g.a.n., 045-2300.

Te k. Opel ASCONA 1.6 S,
schuifd., i.g.st., vr.pr.
f. 2.450,-. Acht Bunderstr.
13, Klimmen.

Opel KADETT HB, 4-drs.,
bwj. '87, 43.000 km, nieuw
f. 15.500,-. 043-612975.

Kadett HB 13 LS '87, '86,
Kadett Sedan 13 LS '86, Ka-
dett HB 16 LS 5-drs., '85,
Kadett 12 S '84, '81; Corsa
TR 12S '85; Corsia 12S '84,
Kadett '78. Automobiel-
bedrijf J. DENNEMAN,
Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Voor liefhebber KADETT
Coupe, bwj. '70, i.z.g.st.
045-326016.

Opel KADETT Combi bwj.
'79, APK f. 2.000,-. Tel.
045-225977.

Te k. Opel ASCONA 4-drs.,
19 S Berlinetta, LPG, trekh.,
cass.rec., APK. Verk. i.p.r.st.
f. 1.275,-. Tel. 045-210435

Te koop Opel OMEGA 18 S
20.000 km. Opel Ascona 16
S 11-86 op gas. Garage
Reijntjes, Pr. Hendrik 94-
96 Brunssum 045-270441

Robot in zes jaren naar eindbestemming: Jupiter 'Galileo' nieuwe fase in verkenning ruimte

Van de redactie wetenschappen

ERLEN - De eerstvolgende van de nieuwe generatie robots die het Amerikaanse ruimtevaartbureau NASA in de komende jaren lanceert ter verdere verkenning van het zonnestelsel is Galileo. De robot met de naam van de oude Romeinse astronoom wordt komende dinsdag door het Amerikaanse ruimtevaartbureau Atlantis op weg gestuurd naar Jupiter, waarvan Galileo in 1610 de vier helderste manen ontdekte. Aanvankelijk lag de bedoeling dat Galileo afgelopen donderdag zou worden gelanceerd. Technische onvolkomenheden maakten uitstel echter noodzakelijk.

De reis duurt zes jaar bij een gemiddelde snelheid van bijna 300 kilometer per uur. De robot raakt eerst af op Venus, maar wordt daarna op de aarde zelf omgekeerd. De aantrekkingskracht van de aarde wordt gebruikt om de snelheid van de robot te verhogen. Hij arriveert in december 1995 en blijft daar twintig maanden om de baan van Jupiter te verkennen. Maar vijf maanden voor aankomst lanceert hij de sonde die in de atmosfeer van Jupiter afdaalt.

Aantrekking

Galileo weegt 1297 kilo, bevat 925 elektronische componenten en heeft een doorsnede van 1,5 meter. Het apparaat heeft elf wetenschappelijke instrumenten aan boord, de sonde zes. De 339 kilo zware sonde meet slechts 85 bij 55 centimeter en heeft geen motor, maar alleen lithiumbatterijen voor stroom. Het instrumentarium van Galileo dient al voor koerscorrecties met radar en om het apparaat stabiel te houden of te laten kantelen voor

het maken van opnamen of doen van waarnemingen. Twee plutoniumgeneratoren leveren 570 Watt stroom voor de radio en andere apparatuur aan boord.

Galileo heeft dus geen motor voor de voortstuwing, maar gebruikt steeds de aantrekkingskracht van planeten om te worden "doorgeslingerd" naar de volgende en zo uiteindelijk Jupiter te bereiken. Dit was ook het geval met de Voyager-2. Deze robot, die onlangs als eerste de grens van het zonnestelsel passeerde langs de buitenste planeet, Neptunus, bekeek via dit vliegen zonder motor zelfs niet slechts speciaal één planeet, maar maakte een grote rondreis langs planeten in ons stelsel.

Weelde

Zo'n rondreis is echter door de stand van de planeten ten opzichte van elkaar slechts eens in de 176 jaar mogelijk. Dit "lanceerluik" waarvan de Voyager profiteerde, was de periode 1976/78. Voyager-2 vertrok in 1977, het laatste jaar. Voyager deed ook Jupiter aan, evenals Pioneer-10 en -11 die in 1972 respectievelijk 1973 werden gelanceerd, maar keek spe-

ciaal naar de manen van de reusplaneet.

Jupiter is groter is dan alle andere planeten bij elkaar, de aarde inbegrepen. Zijn massa is 317,9 maal die van de aarde, maar zijn omvang 1335 maal. De Voyagerfoto's toonden aan dat de planeet is opgebouwd uit dezelfde elementen waar de zon bestaat en wellicht in dezelfde verhouding. Het is een vaal lijkende planeet, maar zijn wolkenformaties vertonen op de foto's een weelde aan kleuren met allerlei gradaties rood, bruin, oranje en geel, terwijl op het zuidelijke halfrond uit diepere delen een teer blauw oplichtte, de eerste maal dat deze kleur op Jupiter is waargenomen. De grote rode vlek die het meest opvalt aan het oppervlak van de planeet kan bestaan uit rode fosfor. Uit de rode kleur blijkt dat het daar koeler is dan in de omringende wolken.

De massa's van Jupiter bedragen 1,314 gram per kubieke centimeter vergeleken met 5,52 gram voor de aarde. Een dag duurt 9,84 uur. De tijd die nodig is om rond de zon te draaien (één "jaar") bedraagt 11,86 aardejaren. De planeet is evenals de ringenplaneet Saturnus een gigantische gasbol zonder noemenswaardige kern. Zijn atmosfeer waarin de Galileo-sonde moet afdalen, bestaat voornamelijk uit waterstof en helium en daarnaast methaan en ammoniak met sporen van water, ethaan, waterstofcyanide en koolmonoxide. De temperatuur van de planeet ligt ver onder nul. Zij varieert van -178 tot -148 graden Celsius aan de wolken toppen tot -108 daar waar de atmosferische druk gelijk is aan die op zeeniveau op aarde.

Siraling

De straling bij Jupiter is duizend maal sterker dan de dodelijke do-

sis voor de mens. Het magnetisch veld is tien keer sterker. Het gebied rond de planeet waarin zijn magnetisch veld geladen deeltjes van de zon invangt is gigantisch. Als zij zichtbaar zou zijn van de aarde zou de magnetosfeer vele malen groter verschijnen dan de volle maan. Voyager toonde aan dat Jupiter zeker één complete ring heeft, maar daarnaast een verworven verzameling ringstructuren. De eerste ring staat op bijna 130.000 kilometer van de planeet en bestaat uit grote brokstukken. Voorzover bekend heeft de planeet 16 manen: Europa, Io, Callisto en Ganymedes, die in 1610 werden ontdekt door Galileo, en daarnaast Metis, Adrastea, Amalthea, Thebe, Leda, Himalia, Lysithea, Elara, Ananke, Carme, Pasiphae en Sinope, die alle later werden ontdekt.

Kraters

Io lijkt qua kleur en uiterlijk op een sinaasappel. De Voyagers zagen er acht vulkanische uitbarstingen, elk met pluimen van 100 tot 200 kilometer hoog. Amalthea lijkt meer op een langwerpige ei met oranje en gele tinten. Ganymedes is geel en bestaat vermoedelijk uit water omgeven door een 100 kilometer dikke ijslaag. Callisto is een bijna even grote kogel van bruin en groen ijs. Beide vertonen zeer veel inslagkraters. Europa is de helderste van alle manen van Jupiter, is geel en bruinevlekt en bestaat voornamelijk uit een siliciumkern met een korst van ijs van enige tientallen kilometers dik.

Galileo is de tweede van een nieuwe generatie robots, die NASA dit jaar lanceert. De lancering valt korte tijd na het einde van de ontmoeting van Voyager-2 met Neptunus. Dat gebeurde op 2 oktober jongstleden.

De nieuwe generatie robots heeft de volgende taken:

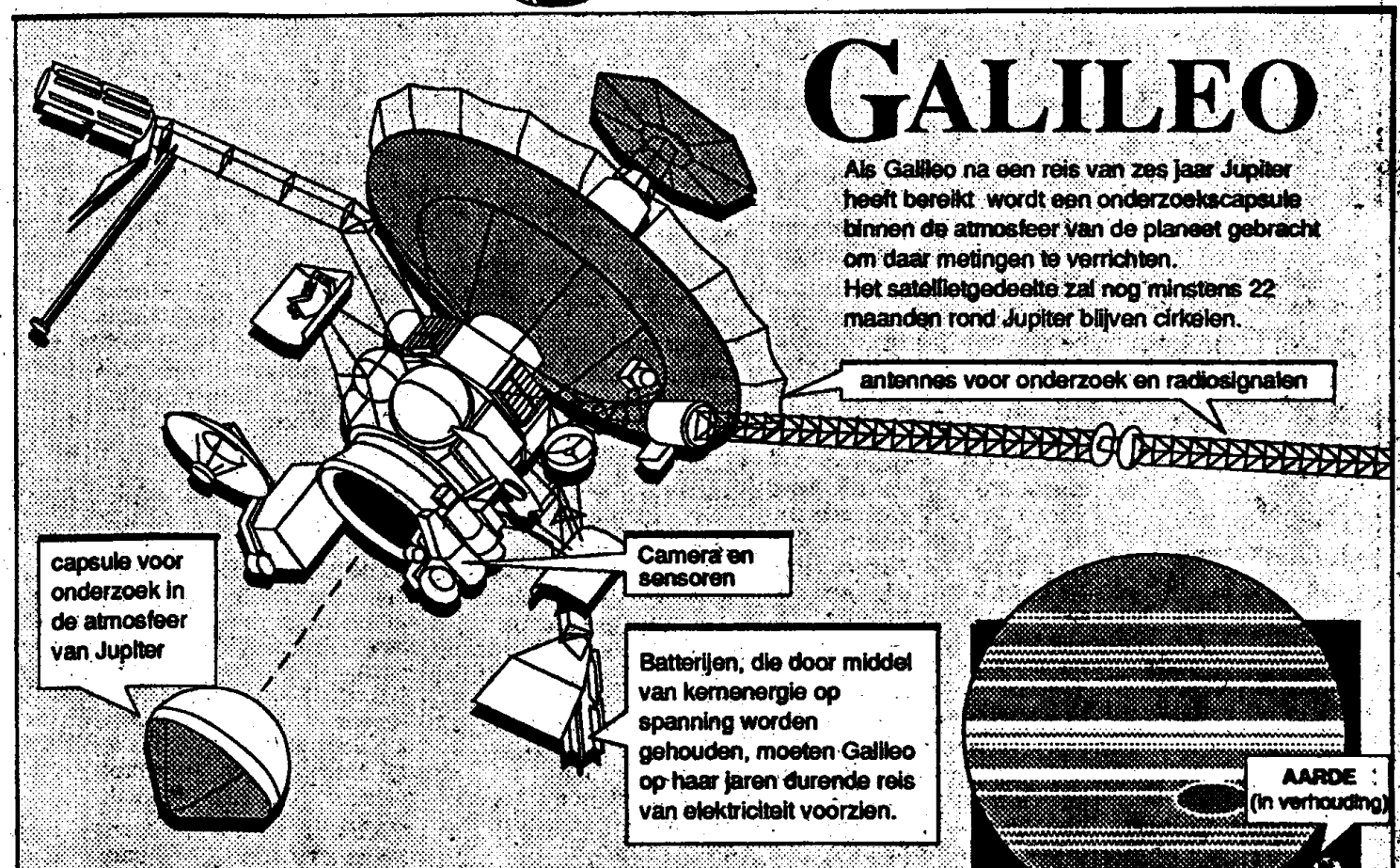
- Magellan, gelanceerd 4 mei 1989 door het vater Atlantis, brengt Venus in kaart.

- Galileo, lancering 12 oktober 1989 door Atlantis, cirkelt 20 maanden om Jupiter en zal de planeet te onderzoeken.

- Cassini, NASA poogt nog geld te vinden om deze robot om Saturnus te laten cirkelen en deze een sonde te laten afdalen in de atmosfeer van Saturnusmaan Titan.

- Mars Observer, een Marsverkenner van de goedkope, economy-klasse, die in 1992 wordt gelanceerd.

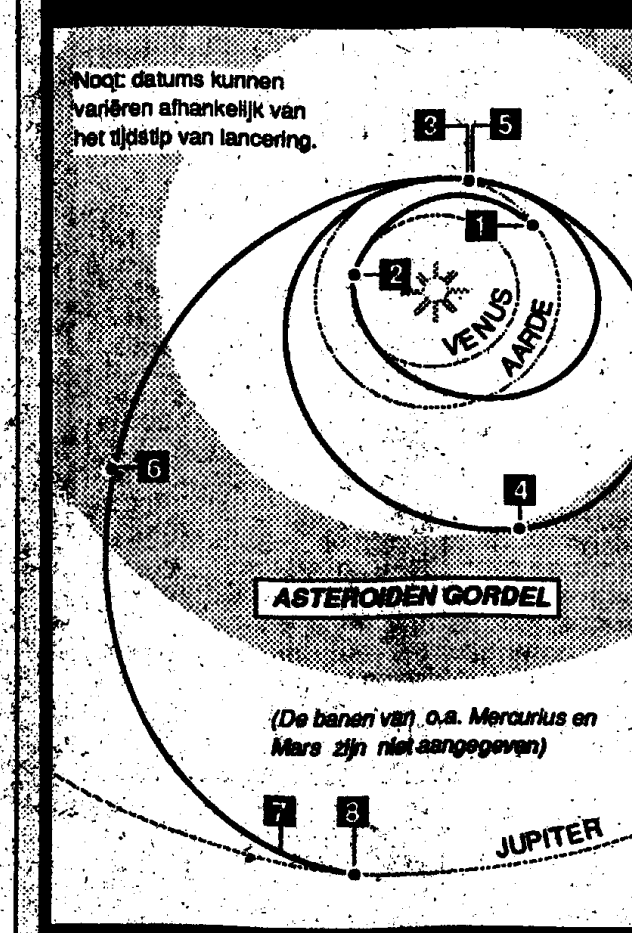
- Craf (Comet rendezvous and fly-by), gebouwd met Cassini-onderdelen, moet op een komeet afvliegen en een lans afschieten in zijn kern.

GALILEO

Als Galileo na een reis van zes jaar Jupiter heeft bereikt, wordt een onderzoekscapsule binnen de atmosfeer van de planeet gebracht om daar metingen te verrichten. Het satellietgedeelte zal nog minstens 22 maanden rond Jupiter blijven cirkelen.

DE REIS VAN GALILEO

- 1 okt. 1989: lancering.
- 2 febr. 1990: passeert Venus.
- 3 dec. 1990: eerste passage van de aarde.
- 4 okt. 1991: passeert de asteroïde Gaspra.
- 5 dec. 1992: passeert voor de tweede maal de aarde.
- 6 aug. 1993: passeert de asteroïde Ida.
- 7 juli 1995: De onderzoekscapsule wordt in de atmosfeer van Jupiter gebracht.
- 8 dec. 1995: Aankomst op Jupiter.

De reus Jupiter

- De grootste en snelst draaiende planeet van ons zonnestelsel.
- 318 maal groter dan de aarde.
- Wetenschappers vermoeden dat Jupiter een zeer hoog percentage waterstof en andere lichte elementen bevat.
- Jupiter heeft 16 manen. De grootste heeft bijna dezelfde omvang als de planeet Mercurius.
- Vier van deze manen werden in 1610 ontdekt door de Italiaanse natuurkundige Galileo Galilei die als eerste Jupiter door een kijker waarnam.
- De maan "Io" heeft actieve vulkanen die zwavel over een afstand van 250 km. de ruimte in spuwen.

Infogr. R. Sijtsma, G.P.D.

- Ulysses, een gezamenlijk project van NASA en ESA, wordt in 1990 uit een veer gelanceerd in een baan om de polen van de zon. Om daar te komen, vliegt Ulysses eerst naar Jupiter, die de sonde door zijn aantrekkingskracht uit het vlak van de planeten moet slingeren, terug naar de zon.

Programma

Het programma van de robots tot na het jaar 2.000 luidt als volgt:

9 februari 1990 - Galileo vliegt over Venus op een hoogte van 15.000 kilometer. Venus slingert de robot terug richting aarde, waarbij de snelheid wordt opgevoerd tot bijna 150.000 kilometer per uur.

Augustus 1990 - Magellan begint Venus in kaart te brengen.

December 1990 - Galileo vliegt over de aarde op een hoogte van 900 kilometer en krijgt daarbij een snelheid van bijna 127.000 kilometer per uur, waarmee de robot in de richting wordt geslingerd van

de asteroïdengordel tussen Mars en Jupiter.

April/mei 1991 - Magellan voltooit in kaart brengen Venus na 243 dagen. Oktober 1991 - Galileo ontmoet asteroïde met de naam Gaspra. December 1991 - Jupiter slingert Ulysses terug richting zon.

September 1992 - lancering Marsverkenner door Titan-3-raket. December 1992 - Galileo scheert voor de tweede maal over aarde op een hoogte van 300 kilometer boven Zuid-Afrika en krijgt extra snelheid mee, nu richting Jupiter, van ruim 13.000 kilometer per uur, zodat de totale aanvliesnelheid 140.000 kilometer per uur wordt.

Augustus/september 1993 - Galileo vliegt over asteroïde Ida op weg naar Jupiter.

April 1994 - Ulysses vliegt over noordpool zon.

November 1994 - Ulysses passeert evenaar zon.

Juli 1995 - Galileo zendt sonde af

op atmosfeer Jupiter.

Augustus 1995 - einde zonnemis-
sies Ulysses.

Augustus 1995 - lancering Craf door Titan-4-raket. December 1995 - Galileo cirkelt om Jupiter, sonde daalt af in atmosfeer.

April 1996 - lancering Cassini naar Saturnus door Titan-4-raket. Maart 1997 - Cassini ontmoet asteroïde Ida. Januari 1998 - Craf ontmoet asteroïde Hamburga 449.

Februari 2000 - Jupiter slingert Cassini richting Saturnus. Augustus 2000 - Craf bereikt komeet Kopff.

Juli 2001 - Craf schiet lans in kern komeet Kopff.

Oktober 2002 - Cassini komt in baan om Saturnus. December 2002 - Craf en komeet Kopff op dichtste punt bij de zon. Januari 2003 - Cassini zendt sonde in atmosfeer Saturnusmaan Titan. Maart 2003 - einde Craf-missie. December 2006 - Einde Cassini-missie.

REKENEN KIJKEN WIE DEZE VOORWAARDEN KAN KOPIËREN!

tot 20 oktober geeft Rekenoffice een korting van 30 tot 35% op volledige gamma kopieerapparaten van Lanier (Harris/3M).

vandaag nog
een prijsop
op tel.
043/25 45 35.

rekenoffice

WILHELMINASINGEL 51 6221 BG MAASTRICHT. TEL 043/25 45 35 FAX 043/25 00 65

Van de redactie buitenland

AIPTI - Precies veertig geleden trok generaal Chiang Kai-Shek zich terug naar Taiwan. De toekomst van de Chinese Nationalistische Republiek er toen niet zo zeker uit. Zij hadden ondertussen gedolven tegen de communistische regering van Mao Zedong en de autochtone bevolking van Taiwan stelde zich argwogen tegenover hen op de achtergrond. Ze werden hen als een bedreiging beschouwd.

Nationalisten zijn zichzelf als de wettige heersers van Taiwan blijven zien en hebben sinds het begin af aan een eigen politiek systeem gevestigd. Het land wordt nu geleid door de autochtone regering van de partij van de 20 miljoen Taiwanese. De 20 miljoen Taiwanese krijgen de democratische vrijheden die in het verleden werd het verbod op contact met de Chinese van het continent opgeheven.

Landen

De economische politiek van de Nationalisten beter bekend als de "Taiwanese Miracle" is de industriële sector van het land. Het succes waarmee de Taiwanese economie omgekeerd werd tot een industriële economie, waarbij de regering zich concentreert op de tekstiel-, elektronica- en elektronica-industrieën. De belangrijke bedrijven kwamen in handen van de staat, terwijl de vele kleine bedrijven die de grootste bijdrage leverden aan de stijging van de welvaart in particuliere handen bleven.

Nationalisten laten oude droom met moeite los Na 40 jaar nog geen democratie in Taiwan

De omvang van de buitenlandse handel steeg van 300 miljoen dollar in 1952 tot 110 miljard in 1988. Door de handelsverplichtingen beschikt Taiwan over een enorme deviezenreserve van 74 miljard dollar. De dure Porsche of BMW's in de straten van de hoofdstad en de van de laatste elektronische snuifjes voor kleine winkels illustreren dat Taiwan aan weinig gebrek heeft.

Het enige waarin Taipei zich onderscheidt van de hoofdsteden van andere rijke landen is het gebrek aan ambassades. Het aantal landen dat Taiwan politieke erkenning heeft gegeven, is sinds 1949 - toen 50 landen een ambassadeur in Taipei hadden - nauwelijks gehalveerd. Het zijn vooral Latijns Amerikaanse landen, kleine eilandstaties en sinds kort ook Liberië.

De zwaarste klap kregen de Nationalisten in 1978 te verwerken. Toen besloten de VS - hun belangrijkste bondgenoot - betrekkingen aan te gaan met Peking. De Amerikaanse ambassade in Taipei ging dicht evenals de militaire bases van de VS en de militaire hulp werd bevroren.

Volgens oppositieleider Tchang Peng-tsjien is het diplomatieke isolement van Taiwan geheel te wijten aan de "droom van een herenigd China onder leiding van de Nationalisten" waarvan de regering maar geen afstand lijkt te willen doen. Door die herenigingsgedachte zetten de Nationalisten tot voor kort de politiek volledig naar hun hand en stonden zij geen enkele oppositie toe.

Democratisering

Pas in 1987 luidde president Tchang Tsjing-Kuo, de zoon van Tchang Kai-Shek een voorzichtig democratiseringsproces in, omdat de Nationalisten anders al hun steun zouden hebben verloren. De staat van beleg werd opgeheven, er mochten oppositiepartijen worden opgericht en de persensuur werd voor een deel opgeheven. Daarnaast werd een verjonging doorgevoerd in de regering en het parle-

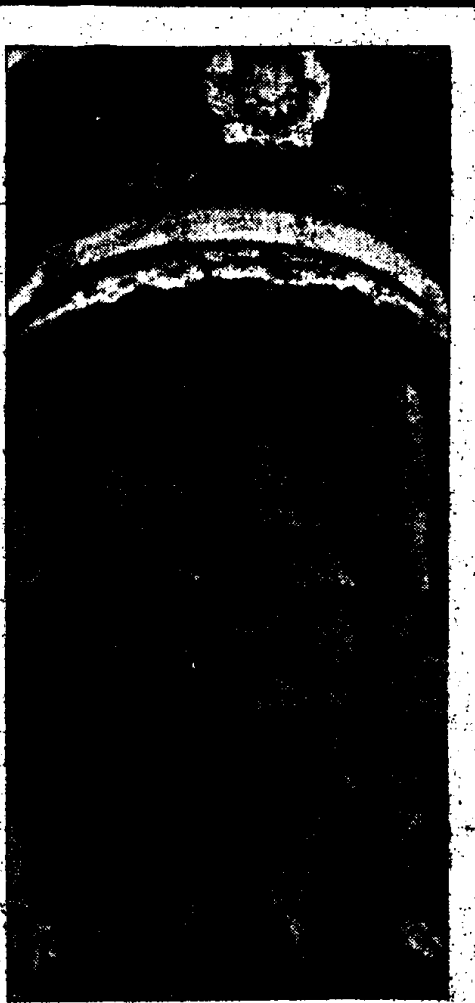
ment. Die bestonden tot dan toe geheel uit bejaarde Nationalisten, die voor de revolutie van 1949 nog op het vasteland waren gekozen.

Verkiezingen

Na het overlijden van Tchang Tsjing-Kuo in 1988 werd Lee Teng-Hui president. Hij is de eerste op Taiwan geboren en getogen politicus die aan de leiding komt van de Nationalistische regering. Onder zijn leiding werd het democratiseringsproces doorgezet. Sindsdien is een deel van de bejaarde partijtop met pensioen gegaan. Het aantal parlementsleden dat in zet is van vrije verkiezingen op 2 december, wordt geleidelijk groter. Maar het gaat nog altijd om minder dan de helft van de zetels. De oppositie blijft daardoor machteloos.

„Wij zijn de democratie geheel toegewijd. We nemen langzaam maar zeker stappen om aan de eisen van de tijd tegemoet te komen,” zette regeringswoordvoerder Shaw Yu-ming onlangs in een interview uiteen.

Daarom valt ook de aandacht voor milieu en samenleving. Ook in Taiwan worden de grenzen aan de groei zichtbaar en begin-

De droom van Tchang Kai-Shek (1975), een herenigd China onder leiding van de Nationalisten, is losgelaten.

nen steeds meer Taiwanese te beseffen dat de industrialisering het milieu zwaar heeft aangetast. Op veel plaatsen ontstaat weerstand tegen de vestiging van nieuwe vervuilde fabrieken. Premier Lee Huan wil daarom de komende tijd het accent van de economische ontwikkeling verleggen naar nieuwe, schone technologieën en de dienstensector.

Taiwan denken niet op de lange termijn, maar willen snel rijk worden. De zucht naar rijkdom zit overigens alle Taiwanese in het bloed. Nergens wordt zoveel gekookt en in aandelen gespeeld als in Taiwan. De Taiwanese effectenbeurs is daardoor na die van Tokyo qua handelsvolume de grootste ter wereld.

Geheimzinnigheid

Maar de grootste problemen van Taiwan liggen nog altijd in de betrekkingen met de Volksrepubliek. Hoewel de leiders van China na tot voor kort nog werden begroet als "communisme bestrijders", wordt het verbod op alle contacten met de Volksrepubliek in de praktijk niet meer opgeleefd. De regering staat haastig in contact met China omgekeerd toe, hoewel die vaak via Hongkong als tussenstation moeten lopen. Een aantal Taiwanese ondernemers heeft zelfs vestigingen geopend op het vasteland, omdat de lonken daar lager liggen.

Minister van financiën Shih Kuo woonde afgelopen voorjaar een bijeenkomst van de Aziatische Ontwikkelingsbank bij in Peking en had daar informele gesprekken met Chinese regeringsfunctionarissen. Rond de gelijke contacten blijft echter een waas van geheimzinnigheid hangen. De geweldadige onderdrukking van de democratiseringsbeweging van studenten weging in China hebben de relatie verder gecompliceerd.

Hoewel met grote tegenzin denken de Nationalisten hun droom om ooit nog eens de scepter in zwaaien over een herenigd China uiteindelijk te hebben opgegeven. Het beste bewijs daarvan is dat zij niet langer eisen om tot internationale instellingen en overeenkomsten te worden toegelaten onder de naam Republiek China.

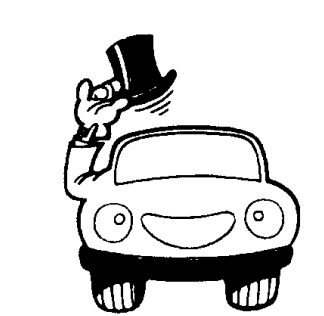
Auto's

Diversen

(bij Makado)

Deze week
Superaanbod in
Opel Corsa
zeer prijsgunstig
gecalculeerd.

Deze kreet is
maar een weet!
Autoverhuur, niet duur.
Bel Bastiaans Heerlen.
Tel. 045-724141.

Göttgens Sittard

Haspelsestr. 20,
04490-16565
VW Golf '87; Ford Escort
'87; Toyota Starlet '87;
Toyota Corolla '87; Peugeot
309 XR '87; Peugeot 205
XR '86; Citroën BX 14 '86;
Volvo 340 GL sedan '84;
Suzuki Alto GL '88; Fiat
Panda '86; Skoda 120 L '87;
Renault R9 TL '83. Uiteraard
hebben wij een ruime keuze
in ons eigen merk.

Autohuurkoop

v.a. f 375,- p.m. Direct
rijden voor iedereen. Geen
info bij bank of werkgever.
Alle Europese merken te
leveren. 25% aanbet. 6
dagen p.w. geopend.

Royal Rent

040-480055.

Autohandel F.v. OPHUIZEN
biedt aan: VW Sirocco GTX
16V, '86; Opel Kadett 2 L
GSI '87; Toyota Tercel '84;
BMW 320-6, alle opties, '80;
Austin Montego 16 LS 5-
bak, '85; 2 x VW Golf '81,
'79; Ford Fiesta 1300S i.z.
g.st. '78; Datsun Cherry
coupe 5-bak, '80; Audi 80
CL Turbo diesel '83; Opel
Kadett, 5 drs. t.80; Opel Re-
kord 20 S 4-drs. '82; Golf
Diesel '79; Ford 1.6 '78;
BMW 320-6 autom. i.z.g.st.
'81; Opel Ascona 20 S aut. i.
z.g.st. '78; Audi 80 1.6 GLS
'79; 2x VW Polo '79, i.z.g.st.;
VW Buggy Ruska Classic;
Triumph acclaim HLS '83;
Audi 80 1e sig. '80; Kadett
Combi 12 S LPG '80; Mantia
GTE, i.z.g.st. voor liefhebber.
Inkoop, verkoop, financie-
ring. Diverse inruilurs.
Akerstr. N. 52C, Hoens-
broek. Tel. 045-224425.
Geop. van 10.00-19.00 u.
Zat. 10.00-17.00 u.

1000% zijn onze auto's en
100% is genoe!! Auto van
de week: Nissan Sunny 1.3
DX Wagon wit als nw. '88.
Citroën Visa Leader S6 als
nw., Ford Fiesta 1.0 L blauw
'85; Honda Civic 5-drs., luxe
aut. '81; Fiat 127 Super 900
'82; Opel Corsa 1.2 S
groenmet. zeer mooi '85;
VW Passat 1.8 diesel '83;
Opel Senator 3.0 E in uitst.
st. roodmet. dec. '83; Opel
Kadett 1.2 SC 4-drs. grijs-
met. '87; Opel Kadett 1.3 LS
wit '87; Toyota Supra Targa
3.0 I 24-klappen alle extra's
wit nieuw model bwj. eind
'86; Honda Prelude 2.0 EX
km.st. 9.300 als nw. wit 7 juli
'88; Citroën CX 2500 i Presti-
ge automaat airco in nw.st.
'87; Audi 80 C 4-drs. '85;
BMW 525 i groenmet. zeer
mooi '82; BMW 2002 grijs-
met. zeer goed onderh. '75;
BMW 320 wit als nw. '85;
Lada 2107 1.6 GL 85;
Lada 1500 combi '81; Lada
1500 S met gas '80; Opel
Kadett HB 13 S '85; Opel
Kadett HB 13 N goudmet.
'82; Opel Ascona 16S 4-drs
'84; Opel Ascona 2.0 N aut.
met gas '78; Peugeot 205
XE '86; Talbot Fougounnette
1100 roloeluitv. rood '80;
VW Polo C blauw spec.
aانب. '84; VW Jetta 16 1600
'80; Renault 9 GTL blauw
'82; Hyundai Pony 1400 TLS
bruinmet. '81; Mazda 626
Hardtop 2.0 aut. wit '79. Div.
spec. aanbiedingen op
goedkope inruilurs. Bovag
garantie van eigen garantie 6
12 mnd. Financ. tot 100%.
Wij zijn ook uw adres voor
algeheel auto-onderhoud.
Donderdag koopavond. Auto-
en APK-centrum KEU-
LARTZ BV, Locht 42-B3,
Kerkrade. Tel. 045-419905.

Gebrs. DOMINIKOWSKI
biedt aan: Opel Corsa (E)
1.2 rood t. '88; Opel Kadett
(E) 1.8 S champagne. '87;
Opel Kadett 1.3 LS aut.
traciet '87; Opel Kadett 1.8
S groenmet. '85; Kadett SR
blauwmet. '82; Kadett 1.2
goudmet. '82; Sierra 1.8
laser 5-drs champagne. '86;
Sierra 2.0 LPG 5-drs.
blauwmet. '85; Fiesta 1.1
rood. 11.000 km. '88; Escort
XR3i wit div. extra's '83;
Honda Civic 3-ds. luxe,
groenmet. '81. Inr. gar. fi-
nanc. mogelijk. Autobedrijf
Gebrs. Dominkowski, Kant-
straat 48 Ubach o. Worms.
Landgraaf Tel. 045-326016.

Te k. uit de liefhebbershoek:
TOYOTA Celica kleur wit
i.z.g.st. f 3.750,-; Ford Ca-
pri van 1ste eig. i.z.g.st.
f 1.750,-; Vauxhall Firenza
Coupe i.z.g.st. f 4.950,-.
Dagelijks geopend van
10.00 tot 17.00 uur. Zater-
dag van 9.00 tot 16.00 uur.
Alle auto's zijn APK gekeurd
Voor inlichtingen
04766-1417.

Opel Corsa 1.2 S luxu
62.000 km. '83 nw.st.; Opel
Kadett HB 1.6 SR sporty.
Recaro stoelen, spoilers, etc
'83; Mazda 626 hatchback
5-drs. 2.0 '83; Datsun/Nis-
san Sunny stationcar '77
diesel, 80.000 km '83; Ford
Escort 1300 Bravo, vele ex-
tra's '82; Opel Kadett 1.2 N
Hatchback '82; Honda Civic
de Luxe 3 drs. '81; Opel Ka-
dett Coupe Berlinetta '78.
Garantie, service, inruil, fi-
nanciering Autobedrijf DOR-
TANGS Altaarstraat 2,
Schinnen, tel. 04493-2211.
LUCAR Autobedrijf Kerkrade
voor kopen zonder risi-
co! Gratis 2 weken proefrij-
den. Gratis keuringsrapport,
gratis afleveringsbeurt, gratis
10.000 km-beurt. Alleen
eerste klas gekeurde occa-
siones. Speciale weekaan-
bieding: VW Golf CL type
'87, rood, cat. loodvrij, wei-
nig gelopen, van f 17.750,-
voor f 14.750,-. VW Golf
Cabriolet diamant zwart type
'87 zeer exclusief duurste
uitvoering f 20.000,- onder
nieuwprj; Golf GL Diesel
turbo '87 brons alle acces-
s; VW Golf '80/84 alle typen
van f 3.250,-; Mercedes
190E '87 blauwmet. Agam
auto eerste eigenaar nieu-
wstaat; Mercedes 190E uit
uitgbe. verlaagd vrbreed
apart moor; Mercedes 190E
uit '87 verlaagd nieuwstaat;
Mercedes 280E '82 auto-
maat blauwmet. alle extra's;
Mercedes 280SE type '85
goudkleurig; Mercedes 190
Diesel antraciet type '88
26.000 km gelopen; BMW
528 i type '86 i.z.g.st. alle ex-
tra's; BMW 525 i 83 bi-zilver;
BMW 320i 318 i alle mod.
BMW 320 f 2.200,-; Ford
Sierra 3x '83/87; vanaf
f 6.750,-; Ford Scorpio '87
zilver 5-versn.; Opel Kadett
5x '83/88 diesel en benzine
vanaf f 5.750,-; Opel Asco-
na automaat type '86 Hatch-
back rood; Ascona 1300 LS
'87 5-versn. blauwmet. als
nieuw; Fiat Ritmo zwartmet.
'86 koopje f 4.750,-; Mits-
ubishi Lancer type '87 4-drs.
wit luxe uitvoering koopje;
Nissan Micra '85 groenmet.
zeer zuinig f 7.750,-; Toyo-
ta Corolla '87 brons; Colt
zwart '85 f 4.750,-; Renault
R5 GL '85 3x vanaf
f 6.750,-; Ford Escort XR3
sportuitv. rood '84 koopje.
Diverse inruilauto's vanaf
f 300,-. Ook inkoop van be-
tere auto's, tegen contant
geld. Garantie vanaf 6
maanden tot 2 jaar. Het
adres voor alle reparaties en
bandenservice. Erkend
APK-keuringsstation. Lu-
kassen automobielen, Hol-
straat 67, Kerkrade. Tel.
045-456963.

Te koop Ford CAPRI 1600
bwj. '77, f 5.000,-; Jaguar XJ
4.2, bwj. '74, f 4.500,-; Golf
D. APK-gek. bwj. '78
f 1.850,-; Fiat 127, 5 versn.
bwj. '86, f 4.500,-; Ford Es-
cort XR 3, bwj. '82, f 7.500,-
2x Simca Matra Ranche bwj.
'78, samen f 1000,-. Kupstr.
9 Spaubeek tel. 04493-4573

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit. Tel.
045-213514

Te k. Opel SENATOR 3 ltr.
ECD, bwj. '84, km.st. 65.000,
kl. antr. grijs metal, duurste
uitv. Te k. Suzuki Jeep SJ
410 met open kap, bwj. '83,
km.st. 39.000, kl. wit

Homo. Mannen die weten

Wat mannen voor elkaar
kunnen betekenen. Ook in
de langste nacht bellen...

box olympus!!

06-320.328.37 - 50 ct p/m
Homo. In de studio bekeken
ze elkaar

vakantiebruin

ze smeerden afersun en
ze... elkaar

06-320.328.37 - 50 ct p/m

Naturistenbox,

voor blote zonnabidders.
Voor mensen die zich
durven te laten zien en... te
laten gaan.

06-320.327.88 - 50 ct p/m

Gehoorzamen.

Wenda, vrouw in rubber.
06-320.330.17 (50 ct p.m.)

SM. De tafel speelt een rol
als ze wordt opgeleid, als

Dienares.

Er op en er onder
06-320.329.23 (50 ct p.m.)

bisex-box

vindt eerlijke mensen
elkaar die weten dat er meer
te koop is dan
marriage-vrouwen...

06-320.328.38 - 50 ct p/m

Jeannette, ze studeert, ze
sport, ze is blond en mooi
Wie vermoedt dat zij de
meesteres is met het

masker??

06-320.330.61 - 50 ct p/m

Joy Escort

Alleen het beste is goed
voor U! Ma. 1/11 tot v. 16-
04 u. Tel. 045-411766. Tev.
meisjes gevraagd.

SEX HOTLINE

De beste seks tips
Mensen en Vrouwen
06-320.320.22

Club

06-320.328.37 - 50 ct p/m

Merci

Rijksweg Zuid 241, Geleen
Tel. 04490-45814
Meisje gevraagd.

Waterloo

Kaestel Waterloo led. zat.
paraparty, ied. woe.
prospectparty v. heren-
dames en paren. led. vrijd.
paraparty met SM. 1e
avond. v. mnd.; nudisten-
party. Tel. 04704-3030.

Prive en escort

045-220666

Dames

verveling of stress? Jonge h.
35 jr. HBO-niv. voor heer-
lijke erotische ontspan-
ningsmassage. Gev. en
gib. uiterste discretie en uit-
wendig nivo, geen lin. verp.
wel ontv. gev. Br.o.n.r.
2403 L.D. Postbus 3100,
6401 DP Heerlen.

Mancare

Gay Escort-Service iedere
dag van 12.00 tot 2.00 uur
04406-16668.

Video-sex-club

Fransmuse. Open dag v.
11-2 u. Zond. 14-2 u.
90 Gracht 10, Maastricht.
Club

Villa Liberta

voor paren en alleen.
vrij en zat. vanaf 21.00 u.;
vrijdag erot. floorshows.
Dames elke gratis.
Rijksweg 24, Dieren-
stroom. Tel. 04499-4628.

Gentlemen

Sorjeli (Jim), Markon,
posse en andere vrien-
dinnen onlv. u privé: ma-
schied 12-24 uur. Ook Thaise
bodymass. en bubblebath.
Gasthuisweg 24, Susteren
04499-4340. Nieuw jong
Thaise meisje gevraagd.
Discr. parking.

Bar Club

Mirabelle

Meisje meisjes ontvangen u
in een ongedwongen sfeer
van maandag t/m zaterdag
van 13.00 tot 02.00 uur. Tel.
045-424386.

Grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

Te k. wagens verhuizing ho-
vrijdag v. 12.00 tot 2.00 uur
04406-16668.

Video-sex-club

Fransmuse. Open dag v.
11-2 u. Zond. 14-2 u.
90 Gracht 10, Maastricht.
Club

Villa Liberta

voor paren en alleen.
vrij en zat. vanaf 21.00 u.;
vrijdag erot. floorshows.
Dames elke gratis.
Rijksweg 24, Dieren-
stroom. Tel. 04499-4628.

Gentlemen

Sorjeli (Jim), Markon,
posse en andere vrien-
dinnen onlv. u privé: ma-
schied 12-24 uur. Ook Thaise
bodymass. en bubblebath.
Gasthuisweg 24, Susteren
04499-4340. Nieuw jong
Thaise meisje gevraagd.
Discr. parking.

Bar Club

Mirabelle

Meisje meisjes ontvangen u
in een ongedwongen sfeer
van maandag t/m zaterdag
van 13.00 tot 02.00 uur. Tel.
045-424386.

Grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

Te k. wagens verhuizing ho-
vrijdag v. 12.00 tot 2.00 uur
04406-16668.

Video-sex-club

Fransmuse. Open dag v.
11-2 u. Zond. 14-2 u.
90 Gracht 10, Maastricht.
Club

Villa Liberta

voor paren en alleen.
vrij en zat. vanaf 21.00 u.;
vrijdag erot. floorshows.
Dames elke gratis.
Rijksweg 24, Dieren-
stroom. Tel. 04499-4628.

Gentlemen

Sorjeli (Jim), Markon,
posse en andere vrien-
dinnen onlv. u privé: ma-
schied 12-24 uur. Ook Thaise
bodymass. en bubblebath.
Gasthuisweg 24, Susteren
04499-4340. Nieuw jong
Thaise meisje gevraagd.
Discr. parking.

Bar Club

Mirabelle

Meisje meisjes ontvangen u
in een ongedwongen sfeer
van maandag t/m zaterdag
van 13.00 tot 02.00 uur. Tel.
045-424386.

Grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

Te k. wagens verhuizing ho-
vrijdag v. 12.00 tot 2.00 uur
04406-16668.

Video-sex-club

Fransmuse. Open dag v.
11-2 u. Zond. 14-2 u.
90 Gracht 10, Maastricht.
Club

Villa Liberta

voor paren en alleen.
vrij en zat. vanaf 21.00 u.;
vrijdag erot. floorshows.
Dames elke gratis.
Rijksweg 24, Dieren-
stroom. Tel. 04499-4628.

Gentlemen

Sorjeli (Jim), Markon,
posse en andere vrien-
dinnen onlv. u privé: ma-
schied 12-24 uur. Ook Thaise
bodymass. en bubblebath.
Gasthuisweg 24, Susteren
04499-4340. Nieuw jong
Thaise meisje gevraagd.
Discr. parking.

Bar Club

Mirabelle

Meisje meisjes ontvangen u
in een ongedwongen sfeer
van maandag t/m zaterdag
van 13.00 tot 02.00 uur. Tel.
045-424386.

Grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

Te k. wagens verhuizing ho-
vrijdag v. 12.00 tot 2.00 uur
04406-16668.

Video-sex-club

Fransmuse. Open dag v.
11-2 u. Zond. 14-2 u.
90 Gracht 10, Maastricht.
Club

Villa Liberta

voor paren en alleen.
vrij en zat. vanaf 21.00 u.;
vrijdag erot. floorshows.
Dames elke gratis.
Rijksweg 24, Dieren-
stroom. Tel. 04499-4628.

De Triobox

Nee, superjaloers moet je
niet zijn als je vrienden en
vriendinnen zoekt op
dit nummer.

06-320.327.37 - 50 ct p/m

Sensatie.

Voor de exmaten Extra-
large en Extralekke is er de
XL-Box. 06-320.326.99
en... afwisseling houdt het
vuur er goed in, dus, de

Ruilexbox

06-320.326.88 voor de
broodnodige... (50 ct p.m.)

Sex-hoorspel.

Jij bent er bij als het heet en
soms siddrend moet ge-
beuren. Avontuur en sex.
06-320.328.90 - 50 ct p/m

Lesbisch

Sandra kan 't alleen als
strelende vrouwenhanden
helpen.

06-320.329.25 (50 ct p.m.)

Lifesex.

Alles... ook dat!!
06-320.329.24 (50 ct p.m.)

Lifesex

Wij vonden jongens voor de
06 lijn die 't liever

Life

06-320.329.22
(50 ct p.m.)

40 plus Box

lijn en ongedwongen met
leefdegenoten.

06-320.327.28 - 50 ct p/m

Bruut

behandelde rit rit plots
van... heet verlangen. Ja,
kom 06-320.328.93 (50cm)

Homo

3 jongens vinden experi-
menteel weer 'n nieuwe
manier. nog es.

06-320.328.91 - 50 ct p/m

Club

06-320.328.37 - 50 ct p/m

2000

Rijksweg Nrd. 22 Geleen.
Tel. 04490-42315.
Tev. meisje gevraagd.

4 Sexy meisjes

Zat. 11-24. Zon. 15-24 u.
045-425100 Kerkrade.

Natasja

doet het met 3 mannen,
lekkere keukens...!!
06-320.327.77 - 50 ct p/m

Versieren

06-320.330.77 - 50 ct p/m

f 50, - all-in

06-320.330.77 - 50 ct p/m

Club Exclusief

045-422685

Privé en Escort

045-422685

"New Escort"

verzorgt een lief meisje bij u
thuis v.a. f 100,- all-in;
100% discr. Dag/avond. Tel.
06621-27898. 's zaterdags
van 19.00 uur gestolen.

Bel zelf met Lene(50 c.p.m.)

06-320.324.94

Info na elk verhaal

Gev. enkelr. repr. DAMES
voor goedkope excl. priv-
club in Belgische grens-
str. Zeer hoge verdiensten
mog. Tel. reactie v. 14-18
uur 06-3217584610.

Merlij, Saskia

af 10.00 uur ook zat. en zon.
Tel. 045-721759.

VANDAAG

Grote vogelmarkt

in Makado-Beek (toegang gratis).

HONDENTRIMSALON

Cobbenhagen, Grasbroe-
weg 42, Heerlen. Tel.
045-725280.

DIENPENSION De Brug

heeft nog enkele Bull-terrier
pups met stamboom en div.
oudere honden en poezen te
koop. Tel. 04980-71892.

Te k. GROENENDAELER

pups met stamboom, prima
waschond, goed karakter.
Tel. 04785-1414.

SCHARRELKIPPEN

te koop. Moeren, Einighauser-
weg 46, Gutsbeek. Tel.
04480-24401.

Jonge perzische KATJES

te koop, f 250,-. Tel. 045-
326582.

Te k. NEWFOUNDLANDER

in stam, 5 mnd. oud, zeer
stool, weg. omstandigh.
p.r.o.t.k. 045-444448.

Te k. KANARIES

meisjes en jongens, Goud Isabell
Heerenweg 265, Heerlen.

Te k. BUIARD pups, 2 teef-

jes, zw., 14 wkn. met stamb.
Tel. 045-229103.

GOULDS f 60,- p.p.

Schoolstr. 33, Grevendijk.
Tel. 04498-57998.

Te k. Perzische colour-point

KITTENS met stamb. en ge-
ent, Zondagstr. 43, Molen-
berg-Heerlen.

RASHONDJES, puppijs

van Boxers, grize Kees-
hondjes, Bouviers, Schnau-
zers, Colliers, Mechelse Her-
ders, Ierse Setters, Spaniels
Huskies, Maltizers, Podels,
langh. en ruwh. Tek-
kels, Chih-tzu's, Yorkshire
terriers en leuke bastaard-
hondjes. Ook alle hondenar-
tikelen. Lochterweg 8, Budel
School (bij Weert). Tel.
04958-1851. (dinsdags ge-
stolen.)

Te k. 2x Staffheirebull-TER

RIERS reu en teef, 12 wkn.
in stamb., zeer mensvrien-
del. f 550,-, 045-423451.

Te koop. DWERGEGITE-BOKJES

tel. 045-252068.

Te k. blonde BOUVIER-PUKS

met stamb., ontw. en ge-
ent. Tel. 04406-12424.

Te k. Holl. MEUEWEN,

rood-zwart. K. Onnest. 3,
Geleen. 04490-48158.

Siamese KITTENS, 14 wkn.

met stambroom. Tel. 04493-1513.

Te k. 8 wkn. oude duitse

herder PUP (teef) ingeent
en ontv. f 300,-. Torenstr.
75, Brunsum. Tel. 045-
271790.

FOX-TERRIER gladharig

zoekt baas die veel thuis is,
ik ben lief, luister goed, maar
kan niet alleen blijven. 4 jr.
reu. Tel. 045-728767.

Te k. aangeb. van part. nest

YORKSHIRE-Terriers, 6
wken oud, zeer klein. Tel.
043-257046.

Te k. nest Mechelse HER-

DEERS geent en ontvort.
Moeder cert. m.lof PH1/414
pnt. Vader Marco keiharde
steller en bliz. goede bewa-
ker, cert. m.lof PH1/434 pnt.
cert. m.lof PH2/473 p. Res.
kamp. v. Nederland '89. W.
Janssen, K.van Nuyssert.63
Schinveld 045-253168.

GRATIS MECHELSE Herder,

zeer lief, teef, 3 jaar. Tel.
045-232589.

Te k. BOUVIER-PUPS,

geent en ontv., niet gecoup.
04406-18516.

Te k. jonge DWERGPOE-

DELJES ingeent en ontv.
Loudrest. 72. 045-418243

Te k. wegens allergie v. kind

geestelijke Perzische
POES, 2 jr. lief voor kind.
plus pap. en toeb. 045-
454937.

Perzische KITTENS te

koop, ontw., geent, met
stambroom. Tel. 045-723954

Weg. omstandigh. te k. La-

kense HERDER, reu, met
stamb., 10 mnd. oud, zeer
lief, p.r.o.t.k. Tel. 045-
218822, na 18.00 uur.

Te k. jonge RUIN preten-

der, te bevr. 045-270958.

Deutsche PINSCHEWEL-

PEN (Dobermannpinscher)
als seltener, lieber Familien-
hund vom VDH-Züchter.
Tel. 0949-2473-4416.

NEWFOUNDLANDER-

pups met stamb. ingeent
en ontv. Melckweg 4 Her-
kensbosch. 04752-1115.

Te k. KANARIES, glasters

en lizards, 045-421449.

Prima elken bilc f 27,50 p.

st. Voor al uw hagedrukt ge-
impreg. hout.

TIJNHOUT, in de Cramer

104, Hl. 751687. Bez. mog.

1 ste soort GRASZODEN

f 3,50 p.m2 afgehaald, bod-
den v. 50 mtr. gratis thuis-
bez., ook gehele tuinaan-
goedkoop, ook voor straat-
werk. Tel. 045-323178

GRATIS afhalen ca. 2,5 m3

BETONKIES. Tevens te k.
10 trottoirbanden
12x25x100 voor f 30,-. Tel.
045-458668.

Binnenkort start een

Algemene basis cursus milieu

Bel of schrift voor inlichtingen

O.P.B.

Postbus 5112, 6097 ZJ Heel. Tel.: 04490-23926.

ANWB auto- en motorrij-

school Wischmann en Zn,
Europaweg-Zuid 340,
Ubach over Worms. Tel.
045-321721. Voor alle rijbe

Computers

K. COMMODORE 64 met diskdrive, disks, joystick. f 1.045-229256.

K. C64 met zw. MONITOR, diskdrive 1541, soft-ware, printer en muis, prijs t.o.l.k. Tel. 04490-78730.

TV/Video

kleuren tv's. Zeer goede sort. va. f 125,- met Reeds 25 jr. het juiste TV-Occ. centrum. Tel. 045-724760.

kleuren tv's. Zeer goede sort. va. f 125,- met Reeds 25 jr. het juiste TV-Occ. centrum. Tel. 045-724760.

kleuren tv's. Zeer goede sort. va. f 125,- met Reeds 25 jr. het juiste TV-Occ. centrum. Tel. 045-724760.

Huishoudelijke artikelen

14 showroom-keukens voor snelle beslissers!

A-kwaliteit voor een B-prijs: 50 tot 70% korting.
Op vrijdag 13 oktober, 17.00 tot 21.00 uur.
Zaterdag 14 oktober, 10.00 tot 15.00 uur.
ASTO Keukens B.V. - Hoofdstraat 43 - Schaesberg.

SIEMENS

keuken, Zanker, AEG, Miele, wasmachines, drogers, vaatwasser, vriezers, vaatwasser. De laagste prijs. Tel. 04490-13228 of 14862.

Kachels/Verwarming

Kachels nieuw en gereviseerd

50 verschillende merken gas-, kolen, hout, olie, diverse weekendaanbiedingen. De Kachelsmid, de beste en de goedkoopste. Walem 21, Klimmen, tel. 04459-1638.

Barbas inbouw-openhaarden

kachels - inzethaarden
Jac Köhler
Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis)
04490-13228-14862

Buderus,

Intergas, Radson, Nefit, C.V. ketels, Scherper, prijzen, goede service. Tel. 04490-13228 of 14862.

Muziek

STALMEIER MUSIC

de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045/214253 HOENSBROEK

Grote verbouwingsopruiming met prijsbrekende YAMAHA aanbiedingen.

o.a. Yamaha-keyboards v.a. f 95,-; Yamaha gitaarversterkers halve prijs, orgels (geschikt voor muziekschool) v.a. f 295,-; drumstellen met 10 tot 50% korting, gitaren v.a. f 89,-; gitaar-effecten-ibanez f 95,-; shure microfoons v.a. f 89,-. Ook v.a. f 30,- p.m. direct eigenaar van o.a.: keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Vraag naar onze speciale klantenkaart. Alles van flight-case. Nergens goedkoper.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 04490-33227.
maandag t/m zaterdag open, donderdag koopavond.

Het prijsbrekende muziekparadijs

Te koop PIANO i.z.g.st., vaste prijs f 1.600,-. Tel. na 14.00 uur 04490-10322.

Te koop SLAGWERKER geeft alle stijlen. Bel: 04492-13228.

Opgelikt! Uit prijsvraag gewonnen 2 Jarno Flatsquare BOXEN, niet gebro. 2 jr. gar., n.w.pr. f 800,-, v.w.pr. f 550,-. Tel. 04450-3401.

Te koop CD-SPELER, 1 jr. oud, als n.w., met 2 jr. garantie, f 1000,-. 045-417990.

Te koop z.g.a.n. Eminent-Solima P355 elect. ORGEL, ritme en andere mog. incl. zitbankje, hollands makkelijk in elkaar uitv. en studieboeken f 3.995,- voor slechts f 995,-. Tel. 045-461203 (Eysgelshoven).

Te koop INFINITY luidsprekerbox RS 5001 (n.w. serie) 2 x 135 Watt, met rek en garantie. 043-641321.

Te koop ACCORDEON vetta Loreto 120 Bas 5 rec. f 295,- 2 rijk en 8 bass welmeister f 175,-. Tel. 045-219864.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

ONZE VERJAARDAG IS EIGENLIJK EEN RAMP.

Dat een stichting als Mensen in Nood al 75 jaar bestaat, is niet iets om uitgebreid te vieren. Maar als u toch een gebaar wilt maken, steun ons dan financieel. Omdat we vluchtelingen in Mozambique en andere slachtoffers van grote en kleine rampen kunnen blijven helpen te overleven en 'n eigen bestaan op te bouwen. In dat opzicht is uw bijdrage dus een aardig verjaarscadeau.

Giro 1111222

Stichting Mensen in Nood. Postbus 1041, 5200 BA Den Bosch. Telefoon 073-144544.

B.A.D.K.A.M.E.R.S

U ZULT ZICH HIER MAAR MOETEN WASSEN!

WASSEN MOET U ZICH ZELF DE PLAATSGING KUNNEN VAN NOG VOOR U VERZORGEN

GELEEN
Hofdwaarsweg 69
Krawinkel Oost (nabij autoweg Geleen Beek)
Tel. 04490-42516
HOENSBROEK (centr.)
Nieuwstraat 25
Tel. 045-211889

Foto/Film

Te huur Videocamera p.d.g. of p.w.k. v.a. f 39,50. Foto De La Haye, H-broek. 045-211875. Reserv. mog.

TELEWISIE diverse soorten en modellen. Vanaf f 100,- per stuk. Rockmart, Kissel 48a, Heerlen, 045-723142.

Wat VERKOPEN? Adviseer via: 045-719966.

Boeken/Literatuur

"Ik houd mijn hart vast"

Persoonlijke ervaringen van hartpatiënten, hun familieleden, artsen, verpleegkundigen en andere betrokkenen. Prijs f 29,50 geschreven door:

Wim Hornman
Hij is zelf hartpatiënt en spreekt tijdens het patientencongres "Mens en Hart" van zaterdag j.l. in de Stadsschouwburg te Heerlen.

Boekhandel Winants, naast 't Raadhuis te Heerlen.

Kunst en Antiek

Antiekhal Palmen-Heijnen

De mooiste sortering meubelen en lampen vindt u alleen in Antiekhal Palmen-Heijnen. Iedere week nieuwe aanvoer uit Engeland en Frankrijk.
Langs de Hey 9, Sittard. Tel. 04490-10706.

WIJSHOFF Antiques biedt u naast de collectie gerestaureerd antiek nu ook onge-restaureerd antiek tegen messcherpe prijzen. Amsterdamerweg 9 - Hoensbroek Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: donderd. vrijd. zaterdag.

Te koop fraai uitgesneden VI-TRINEKAST. Tel. 04450-1973, na 18.00 uur.

Onze kwaliteit bewijst zich zelf met de jaren. Antiek SIMONS Dorpsr. 45A, Nuth (vo ingang kerk, naast chinarest.). Donderdag koopavond. Tel. 045-243437.

"DIANA", Rennemistrl. 19, 6413 BR Heerlen. Tel. 045-221187.

Perf. OLIEVERPORTRET. TEN, alle maten te k. vanaf f 50,-, duidelijke foto voldoende, voor informatie bel. 045-272410, liefst v.m. of na 18.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adviseer via: 045-719966.

Uitgaan

Nu geopend BERNARDUS-HOEVE Ubachsberg, Mingersborg 20, Petit Restaurant - Lunchroom. Tevens unieke feestzaal te huur, gunstige prijzen. Tel. 04451-1644.

Te koop gevraagd

Te koop gevraagd: Saurier-materiaal uit de omgeving van Limburg. Tel. 030-250271.

Te koop gev. groot BIL-JART. Br.o.n.r. B-2389 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

kleuren TV'S en Video's, defect geen bezwaar 045-231340 b.g.g. f 71022.

WINKELRESTANTEN en restpartijen. Tel. 043-210830, Fax 043-216601.

Te koop gevraagd meubels voor de HORECA, aardappelschraapmachine, Wadjan aardgas kooktoestel, toestel met grill en bakplaat, magnetron-oven, kassa. Tel. 04490-77046.

Diversen

10 lamps ZONNEHEMEL Zibro kachel RCA 86 A, Fitness bank en halters, smeedijzeren lamp met 3 karrelwielassen 045-420553.

Voor al uw problemen HEL-DEZIJNDE met 20 jr. ervaring. Tel. 045-325995. Volgens afspraak.

Te koop z. mooie KOLEN-KACHEL m. Mica-raampjes, zeer gesch. v. hout f 450,-; hardh. voordeur, dubb. glas f 100,-. Tel. 045-270463.

Te k. Sp. GITAAR f 300,- en mod. bruidsjurk m. 38-42. Tel. 045-724382.

Te k. 2x LUCHTCOMPR. op wielen Atlas, copi en berko geluid gedempt 3 plus 2, cyl. diesel, oil tank 17 001, Hobard las aggregaat op wielen, luchtkanon, Talbot 80/81 op gas APK gek. t.e.a.b. Tel. 04406-12432, na 18 u.

Te k. mass. blank eiken staande KLOK, Westminster, nieuw. Te bevr. Kapelstr. 4, Simpelveld-Huis.

Te k. TEKSTVERWERKER merk Olympia, Willem v. Oranjestr. 46, Landgraaf, tel. 045-316167.

ONZE VERJAARDAG IS EIGENLIJK EEN RAMP.

Dat een stichting als Mensen in Nood al 75 jaar bestaat, is niet iets om uitgebreid te vieren. Maar als u toch een gebaar wilt maken, steun ons dan financieel. Omdat we vluchtelingen in Mozambique en andere slachtoffers van grote en kleine rampen kunnen blijven helpen te overleven en 'n eigen bestaan op te bouwen. In dat opzicht is uw bijdrage dus een aardig verjaarscadeau.

Giro 1111222

Stichting Mensen in Nood. Postbus 1041, 5200 BA Den Bosch. Telefoon 073-144544.

B.A.D.K.A.M.E.R.S

U ZULT ZICH HIER MAAR MOETEN WASSEN!

WASSEN MOET U ZICH ZELF DE PLAATSGING KUNNEN VAN NOG VOOR U VERZORGEN

GELEEN
Hofdwaarsweg 69
Krawinkel Oost (nabij autoweg Geleen Beek)
Tel. 04490-42516
HOENSBROEK (centr.)
Nieuwstraat 25
Tel. 045-211889

STADSBEURS biedt te koop aan diverse gebruikte artikelen. Kom vrijblijvend kijken. Holzstr. 19A Kerk-rade. Tel. 045-453100.

GEBIT gebroken? Klaar terwijl u wacht. Borsboom & Moers, Streepstr. 29, Schaesberg. 045-315921.

Te koop draadloze telefoons va. f 160,-, eigen techn. dienst. MEGRO Ned. BV. Tel. 045-220902 b.g.g. 06-52127702, of inform. via Faxnr. 045-229707.

Inspanning en ontspanning. Kom VOLKSDANSEN. Inlichtingen 04406-41656.

Te koop polyester KAR-NAVALSKOPPEN als loop-groep 29 delen evt. genegen te ruilen 05410-20879 of 15174.

GEBIT gebroken! Bel. 045-228211. Lab. Hoonhout, Akerstr. Nrd 328, Hoensbroek.

Hagelwitte BLOEMKOOLO geschikt voor de diepvries v. a. f 0,50 p.st. Veendrick ing. Kasteel Amstenrade.

Te koop: hydraulische kraan op RAM Truck giek tot 12 meter uitschuifbaar, groot hefvermogen f 6.500,-; mobiele diesel lasapparaten met 2 cyl. diesel motor f 650,-; platenwals electrisch f 1.500,-; hetelucht-kachel 150.000 kk met tank 5000 f 1.250,-. Rockmart Kissel 46A, Heerlen, 045-723142.

WOONWAGEN/sta-caravan 10 m lang, op mooiste plekje van camping "De Kem" in Schinveld. V.w.p. f 5.000,-. Eveneens sier- en edelsteen. R. Severin 04493-4538.

Te k. Hout. KOZIJN, compl. met gl. 270H-6.00 br. nieuw; poort hekwerk alum. 2.60 br-3.00H; buis doorsnede 30 m/m 200 m. nieuw; 2 ta-kels; pianoscharnier 200m. nieuw; mallen voor opdek-deuren te hangen 3 st.; partij buitendeur, vuren en hard-board deuren nieuw. Tel. 045-312336.

Te k. HETELUCHTKACHEL op butagas 2000A25000 kkl. Tel. 045-315979.

5 pits gasstel f 115,-, aqua-rium V.G.L S met toebeh. f 100,-. Tel. 045-316607.

GEZOCHT jongedame die bij DSM-hoofdkantoor dd. 7 mei te 20.00 uur getuige was van botsing. Contactair 04490-77718.

Te k. z.g.a.n. STROOMA-GREGAAT 380 kachtstr. 220 lichtnet, vermogen 6 kw, op benzine, n.w.pr. f 6.000,- nu f 1.750,- 045-323178.

Te k. SURFPLANK Alpha-180AS, Philips boxen 80 W, 4 pers. bungalowtent, leren jas mt. 40, fietsrol, Pana-sonic cassette-deck. Tel. 045-460073.

Aan- en verkoop van POSTZEGELS en munten, Postzegelhandel Kern, Locht 100, Kerkrade-West, naast wisselk. Janssen.

Uitgaan

Nu geopend BERNARDUS-HOEVE Ubachsberg, Mingersborg 20, Petit Restaurant - Lunchroom. Tevens unieke feestzaal te huur, gunstige prijzen. Tel. 04451-1644.

Te koop gevraagd

Te koop gevraagd: Saurier-materiaal uit de omgeving van Limburg. Tel. 030-250271.

Diversen

10 lamps ZONNEHEMEL Zibro kachel RCA 86 A, Fitness bank en halters, smeedijzeren lamp met 3 karrelwielassen 045-420553.

Voor al uw problemen HEL-DEZIJNDE met 20 jr. ervaring. Tel. 045-325995. Volgens afspraak.

Te koop z. mooie KOLEN-KACHEL m. Mica-raampjes, zeer gesch. v. hout f 450,-; hardh. voordeur, dubb. glas f 100,-. Tel. 045-270463.

Te k. Sp. GITAAR f 300,- en mod. bruidsjurk m. 38-42. Tel. 045-724382.

Te k. 2x LUCHTCOMPR. op wielen Atlas, copi en berko geluid gedempt 3 plus 2, cyl. diesel, oil tank 17 001, Hobard las aggregaat op wielen, luchtkanon, Talbot 80/81 op gas APK gek. t.e.a.b. Tel. 04406-12432, na 18 u.

Te k. mass. blank eiken staande KLOK, Westminster, nieuw. Te bevr. Kapelstr. 4, Simpelveld-Huis.

Te k. TEKSTVERWERKER merk Olympia, Willem v. Oranjestr. 46, Landgraaf, tel. 045-316167.

ONGELOOFLIJK PRIJSVOORDEEL

ZONDAGS OPEN

f1.3650,-

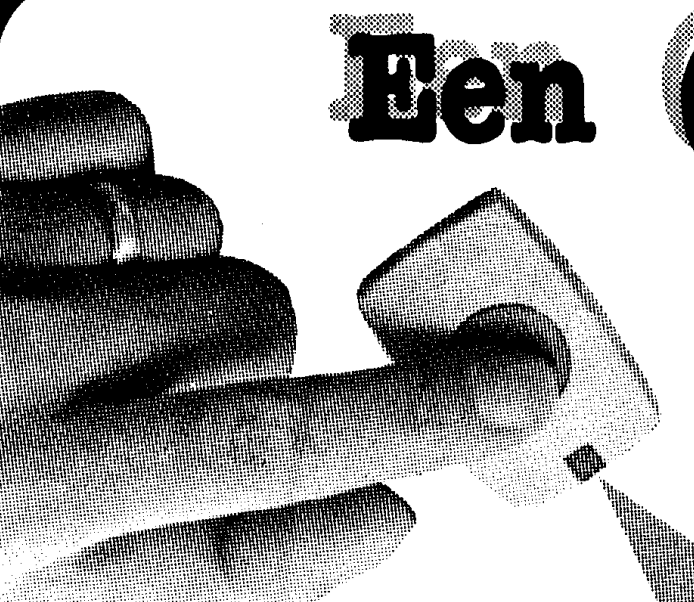
Zwaar massief eiken bankstel met soepel leder als 3-1-1 zits.

WENMEEKERS

Maaseik eiken meubelen België

Industrieterrein Jagersborg, 3680 Tel. 09-32.11.56.57.15. Wenmeekers is bereikbaar via de borden Jagersborg. OPENINGSTIJDEN: maandag, woensdag, donderdag, zaterdag van 10-17 uur dinsdag en vrijdag van 10-22 uur ZONDAG van 10-18 uur

Een (ver)zek(er)d gevoel...

(huisarts of wijkverpleegkundige). Het gaat daar-bij altijd om mensen, die vooraf door U zelf ge-kozen zijn en waarmee U vertrouwd bent. Deze service kost f 25,- per maand* en het enige wat U verder nodig heeft is een telefoon. Voor dit bedrag krijgt U niet alleen een (ver)ze-ker(d) gevoel, maar hulp wanneer U dat wenst.

Voor meer informatie kunt U bellen met Carla Oberdorf van HULPNET LIMBURG, telefoon 04490-16161, toestel 231. U kunt ook onderstaande antwoordbon aan ons toezenden.

Mensen geven er de voorkeur aan zo lang moge-lijk in de vertrouwde thuissituatie te blijven. Ook als ze alleenstaand of hulpbehoevend zijn. Maar soms kan dat problemen geven. Bij voorbeeld in een acute noodsituatie. Op wie kunnen ze dan een beroep doen? Voor deze mensen is er nu een goede oplossing, want HULPNET LIMBURG - een initiatief van het Groene Kruis en ondergebracht in ORDILI BV - introduceert een uniek alarmeringssysteem. Hiermee kan iedereen op elk moment van de dag en de nacht om hulp roepen door eenvoudig op een knop te drukken. Er komt dan direct een spreek-luister-verbinding tot stand met een hulpcentrale, die binnen de kortst mogelijke tijd hulp naar U toestuur. De hulp bestaat in hoofdzaak uit mantelzorg (hulp van familieleden, bureu of vrienden) en - afhank-elijk van de situatie - uit professionele zorg

* Eenmalige installatiekosten f 120,-.

Hulpnet Limburg. Het Groene Kruis staat er achter!

Hulpnet Limburg
Kleine Steeg 7
Postbus 125, 6130 AC Sittard
Telefoon: 04490 - 16161

ANTWOORDBON

Ja, ik wil ook een (ver)zek(er)d gevoel. Stuur mij zo snel mogelijk meer informatie en een aanmeldingsformulier.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoonnummer: _____

Vult U s.v.p. de bort met blokletters in en stuur deze in een gesloten envelop zonder postzegel naar: Hulpnet Limburg, Antwoordnummer 1234, 6130 VB Sittard.

VOLGENDE WEEK,
dinsdag 17 oktober t/m
vrijdag 20 oktober
**ELKE AVOND
KOOPAVOND**
tot 21.00 uur!

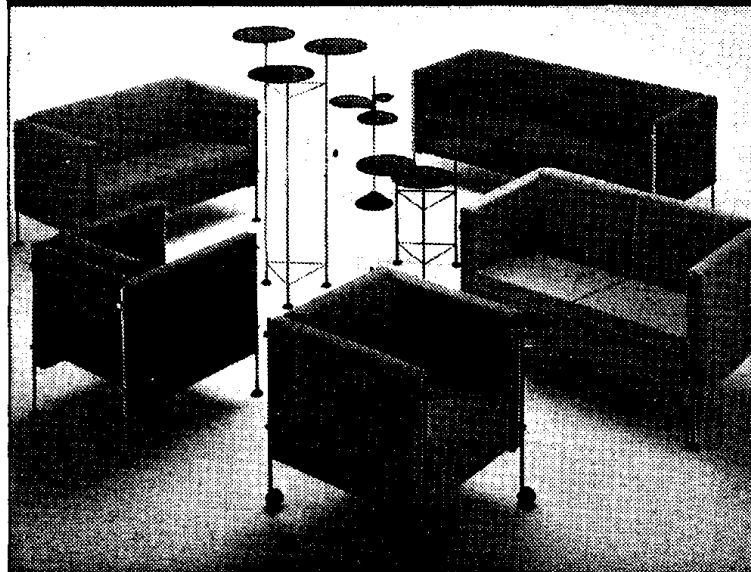

SIJBEN ROERMOND, HET WOONCENTEI MET DE UNIEKE FORMULE: 8 SPECIAALZAKEN ONDER EEN DAK!

Duizenden exclusieve woonideeën in een wooncenter zoals er in Europa geen tweede bestaat. Dat maakt een bezoek aan Sijben tot een unieke belevenis. Sijben Wooncenter is gigantisch groot, maar toch krijgt u er niet het gevoel verloren te lopen. Want elke afdeling is ondergebracht in een aparte speciaalzaak. De grootste designkollektie van Nederland kreeg zelfs een eigen toren. En zo vindt u maar liefst 8 complete speciaalzaken onder één dak! Vanuit het overdekte binnenplein loopt u rechtstreeks naar uw favoriete showroom, waar de adviseurs volledig in uw woonstijl gespecialiseerd zijn.

Bij Sijben vindt u letterlijk alles om invulling te geven aan uw persoonlijke smaak. Tot en met bijpassende open haarden.

HET DESIGN COLOSSEUM

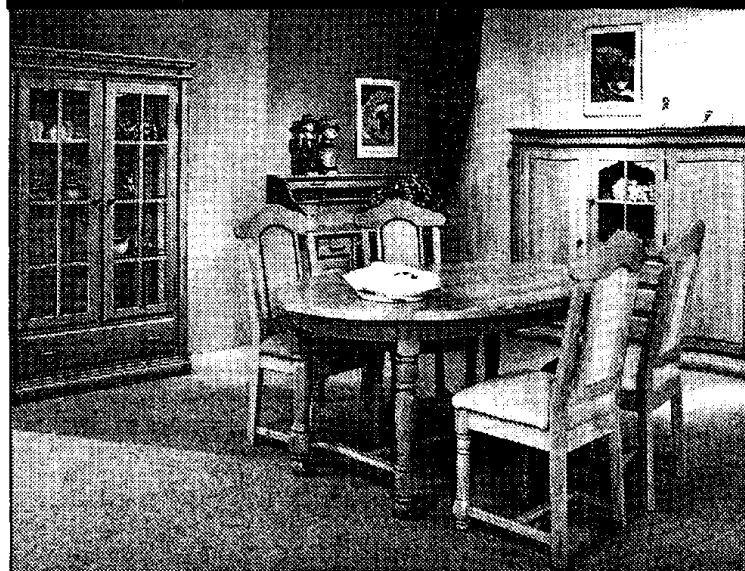
Blikvanger van het nieuwe wooncenter is een drie verdiepingen hoog rond gebouw, waar een kolossale kollektie internationaal topdesign staat tentoongesteld. Venuit het grootste en breedste designassortiment van Nederland. Artilort, Pastoe, de Sede, Cassina... het zijn maar enkele van de tientallen vernaamde namen. Wij hebben Nederlands beste interieur-adviseurs aangetrokken om liefhebbers van het sublieme wonen te helpen een perfect afgewogen individueel woonplan te combineren.

KLASSE KLASSIEK

Klassiek wordt steeds leuker, fantasievoller. Dat ziet u het mooist in onze showroom, Klasse Klassiek. Schitterende materialen als gepateneerd mahonie, lams of kersenhou, gekombineerd met levendige, warme stoffen van topmerken als Jab en Sahn Hesslein. Verrassende concepten, waarin het dessin van gordijnen, meubelstoffen en zelfs lampen harmonieert. Namen als Bielefelder, Gasparucci, Spakman en Peter van Ghyczy zijn symbolisch voor nivo. Een nivo dat u ook van onze gespecialiseerde adviseurs mag verwachten.

EIKEN MEUBELEN

Een grote showroom met heel veel steervolle woonideeën in eiken. Een groter aanbod in eiken zult u niet snel vinden en zeker niet in zo'n gunstige prijs-klasse. U zult verbaasd zijn.

MODERN

Wie open staat voor nieuwe ideeën, kan hier zijn fantasie de vrije loop laten. Strak wit, glimmend chroom, spiegelen zwart, maar ook frisse soms gedurfd kleuren. Veel leer, in verrassende combinaties. Hier doet u onverwachte ontdekkingen. Zoals bijvoorbeeld de verfrissende traditionaliteit van Galerie Claire, ook gelooft grenen en decoratieve meubelen in rotan en riet vindt u op deze afdeling.

'SLAAPLAND'

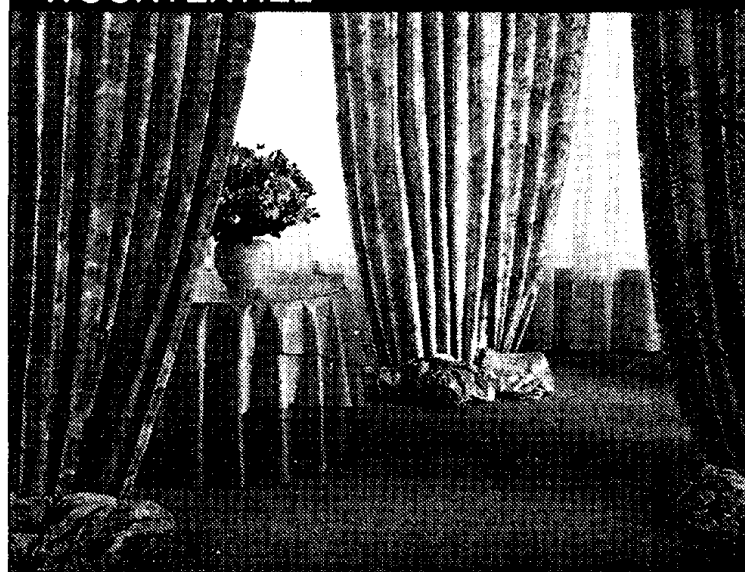
De grootste slaapkamerspecialzaak van Limburg. De adviseurs zijn gespecialiseerd in gezond slapen en in afgewogen ruimteindeling van slaapkamers. Moser, Dunlopillo, Zeven-slapen, Auping... u vindt er alle topmerken. Tientallen complete slaapkamers in alle stijlen, kastenwanden op maat van o.a. Exclusiv: in ons slaapland raakt u niet uitgekeken.

SIEMATIC KEUKENSTUDIO

Een unieke presentatie van de exclusieve keukenarchitectuur van Siematic. In de overzichtelijke, ronde opstelling valt het oog steeds weer op details die typerend zijn voor de schitterende vormgeving en de ongeëvenaarde functionaliteit. Gespecialiseerde Siematic adviseurs helpen u te kiezen uit de onbeperkte mogelijkheden.

WOONTEXTIEL

Riant gepresenteerd vindt u in deze speciaalzaak de schitterendste combinatie-ideeën in elke stijl. Vloerbedekking van alle topmerken op grote stalen. Exclusieve gordijnstoffen in kamerhoge showbanen. Slaapkamertextiel, badhanddoeken... Wereldmerken als Jab van Besouw, M.I.D., Stuttgarter Gardinen stimuleren uw woonfantasie tot verrassende vondsten.

PROJEKTEN

Op de bovenste verdieping van het Design Colosseum bevindt zich de projectafdeling. Een specialiteit waarin Sijben een grote reputatie heeft opgebouwd en die nu een eigen, grote showroom heeft gekregen. Namen als Artilort, Castelij, Arco, Thonet en Knoll International geven het niveau aan waarop wij projectconcepten realiseren.

Cassina - Saporiti - Behr - Rolf Benz Creation - Molteni - Arflex - Cattalan - Mondo - Artilort - Kinast - Leolux - Gelderland - Indoor - Tonon - Pastoe - Castelij - Rohé - Colzani - Westnola - Arco - Metaform - Fiam - Hennie de Jong - Musterring - B+S - deSede - Kartell - Rosenthal - Interart - Young - Durlet - Ligne Roset - Vereinigte Werkstätten - Thonet - die Collection - Knoll International - Banz Bord - Strässle - M.I.D. - Stuttgarter Gardinen - Bielefelder Werkstätten - Grange - Christian Fischbacher - R.A.C. - Hogenelst - JAB - van Maanen - Rausch - Sahn Hesslein - Riva Castoro - Deknudi - Koekoek - Bevan Funnell - Spakman - Heldense - Gasparucci - Ploeg - Ruf - Galerie Clair - van Besouw - Dörflinger-Nickow - Siematic - Dunlopillo - Pullman - Flos - Zeven-slapen - Ghyczy - Moser - Exclusiv - Svedex - Stelton - Alessi - Montis - Artemide - Bossis - Kostka - Boley - Arteleuce.

Maasnieldderweg 33, Roermond
telefoon: 04750 - 16141

Maandag gesloten. Geopend: di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur
za. 9.30 - 17.00 uur. do. koopavond.

Sijben Wooncenter is gemakkelijk te vinden: volg de borden aan de lantaarnpalen.

LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. REDACTIE: HANS TOONEN. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

oom

De gedenksteen die onlangs geplaatst op de hoek Heerle-Beethovenstraat in Landgraaf, meldt, dat de boom die pal achter staat, werd geplant door H.C. Steinen, secretaris van de woningvereniging 'Nieuwenhaagse Woningvereniging' in Nieuwenhaagen. Symbool, die eren de afsluiting vormde van een aantal jaren bouwen aan een nieuw stadscentrum in de bestaande stad. De Nieuwenhaagse Woningvereniging heeft 100 (sociale) woningen in haar rekening en de afdeling 52 in het zogeheten middengebied tussen kernen Nieuwenhaagen, Schaesberg, Worms en Schaesberg. Inmiddels beter bekend als de naam Op de Kamp.

Woningen

Een fraai noemde het hoofd van de Nieuwenhaagse Woningvereniging administratie, leessen, de woningen zelf die grijze MBI-steen gemetseld zijn. De huizen zijn allemaal ruim, en verhuurd tegen 'lelijke prijzen', zegt de administrateur. Ongeveer zeshonderd gulden kosten ze per maand. En dat de beide woningverenigingen wel een beetje trots op hun project zijn, blijkt uit het feit dat ze de woningverenigingscollega's de regio uitgenodigd hadden om samen in het Landgraafse bestuurscentrum de tuinen nog eens te evalueren om het genot van een hapje en een drankje.

Heiden

Vandaag meidag. Laat er geen misverstand over bestaan. In het Mallegat aan de Nieuwenhaagseweg, tussen de meiden van 12 tot 18 jaar terecht. Er zijn diverse demonstraties van sport en hobby's, maar ook disco, modeshow. Om het perfect te maken, ook een schoonheidsspecialisatiewedstrijd. Zodat er 's avonds er flink indruk gemaakt kan worden op de boys. Bijvoorbeeld. Want de meidag is bedoeld om de jongedames van te doordringen dat ze hun eigen boontjes moeten kunnen doppen. En voor alle duidelijkheid: niet per se achter het nrecht!

Opvoeding

Het is de afgelopen week nog lekker geweest in het gemeentehuis te Landgraaf dan het ergens al is. In totaal behielden namelijk 80 leerlingen hun scholengemeenschap Brabantse Heide. De broefstierder droeg een rode helm en een blauw jack. De politie wil graag in contact komen met mogelijke getuigen: 252555.

Opvoeding (2)

Veel interesse toonden de gelui in de werken van Aad Haas. Troffen ze ook net de wethouder natuurlijk. De wethouder cultuur, was de leiding is niet alleen goed vallen bij de scholieren, ook de gemeente. Een en ander betekenen dat in de toekomst meer scholieren een blik de keken van bestuurlijk Landgraaf mogen werpen. De leiding voorlichting zal zelfs de serie gaan maken.

PvdA Landgraaf in concept-verkiezingsprogramma: 'Meer voorzieningen naar Op de Kamp'

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - De Partij van de Arbeid in Landgraaf vindt dat het Winkelcentrum Op de Kamp uitgebreid moet worden met winkels en voorzieningen. Met name worden genoemd een postkantoor en medische voorzieningen. Dat valt te lezen in het concept-verkiezingsprogramma van de partij. Het is de bedoeling dat het programma volgende week officieel wordt vastgesteld.

Voor wat betreft de uitbreiding van het winkelcentrum heeft het gemeentebestuur een afspraak lopen met de winkeliers. Alleen wanneer de winkeliers van het Landgraafse winkelhart akkoord gaan, zal het winkelcentrum groeien. "We willen slechts aangeven in welke richting we denken", lichte partijvoorzitter

Sjaak Weelen gisteren toe. De partij, die twee wethouders levert aan het college, is voorts van mening dat er in Landgraaf plaats is voor tenminste twee gezondheidscentra, een 'eigen' verpleeghuis, een diagnostisch- en een poliklinisch centrum.

"Er bestaat duidelijk een behoefte aan dat soort voorzieningen, al kunnen we een ander niet met onderzoekgegevens onderbouwen. Maar als er dergelijke voorzieningen moeten komen dan liefst op een centrale plaats", zegt Weelen, doelend op Op de Kamp, dat hij 'een levendig centrum' noemt.

Bang dat de winkeliers in de kernen gruwelen bij dergelijke uitspraken, is Weelen niet. "Wij spreken meer zaken dan alleen

Op de Kamp." De PvdA wil namelijk via een meerjarenplan aandacht besteden aan Abdisschenbosch, de Kantstraat, de Groenstraat, de markt in Schaesberg, de Streep en de Hoogstraat.

Bungalowpark

De PvdA rept in het concept-programma met geen woord over het geplande bungalowpark in Strijthagen. Wel heeft de partij acht randvoorwaarden opgesteld waaraan welke invulling van Strijthagen dan ook, aan moet voldoen. Weelen: "Er moet iets met dat gebied gebeuren. We hebben geleerd uit de discussie die is gevoerd over de invulling van dat gebied. In feite zijn de randvoorwaarden die we enkele jaren geleden hebben gesteld nog iets helderder uitgelegd. Dit

is een betere aanpak dan aan te geven hoeveel bungalows je daar wilt hebben."

Zo vindt de partij dat het Silverlandbosje behouden moet blijven. En gemotoriseerd verkeer zou verboden moeten worden. De PvdA wil voor wat betreft Strijthagen meerdere mogelijkheden open houden, zolang die maar binnen de randvoorwaarden vallen.

Als rode draad loopt door het verkiezingsprogramma het zogenaamde doelgroepenbeleid. De partij hecht er veel waarde aan op te komen voor vrouwen, jongeren en ouderen. Kleinschalige ruimten voor jongeren en kinderopvang zijn daarin speerpunten. Sjaak Weelen liet weten trots te zijn op de financiële verantwoording van het concept-programma.

commentaar

Verwarring

In maart 1988 werd bekend dat de woonwijk op het voormalige Lauraminjterrein is vervuld met pek. Sindsdien verkeren de bewoners in onzekerheid over wat er precies gaat gebeuren. Dit probleem beheerst voor veel mensen het dagelijks leven. Met onverkoopte huizen en twijfels over de gezondheid neemt het 'woongenot' snel af. De bewoners zijn gebaat bij adequate voorlichting. In de praktijk is de informatiestroom echter verre van consistent. Soms voorziet de provincie de bewoners van nieuws, dan weer de gemeente en een andere keer — zoals onlangs over een aantal alternatieven over het afgraven van de vervuilde grond — wordt het allemaal overgelaten aan de wijkvereniging. Als enkele bewoners vervolgens die van de wijkvereniging verkregen informatie natrekken bij gemeente en provincie, krijgen ze daar te horen dat de zaak toch echt anders in elkaar zit. Kortom, de helderheid is ver te zoeken. De informatie komt uit steeds wisselende bronnen, en als die elkaar ook nog gaan tegen spreken, is de verwarring compleet. Er valt veel voor te zeggen om de informatievoorziening te stroomlijnen. Helder en feitelijk. Want de toch al gedupeerde bewoners hebben recht op duidelijkheid.

J.P.

Wel met een ondergrondse parkeergarage voor 700 auto's ABP-kantoor stuk kleiner

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het nieuwe kantoor van het ABP, waar Heerlen reikhalzend naar uitkijkt, wordt een stuk kleiner dan verwacht. Zomer vorig jaar werd nog gesproken van een gigantische blauwe toren waar 1300 ABP-ambtenaren zouden gaan werken. Thans heeft het bestuur andere plannen: een derde kantorencomplex langs de autoweg door Heerlen, waar 500 tot 700 ambtenaren kunnen gaan werken, met eronder een parkeergarage voor 700 auto's.

Het eerste nieuwbouwplan van het ABP was voor het Geleindal bij Terworm. Daar moest een Dallas-achtig kantoorgebouw verrijzen. De ABP-affaire gooidt roet in het eten. Zo'n gigantisch kantoor vond de overheid niet meer passen. Vorig jaar zomer werden plannen bekendgemaakt voor enorme kantoorpanden (toren of wand) aan de Valkenburgweg. Maar ook dat gaat niet door.

Nu staat een nieuw gebouw langs de autoweg op het programma, tussen het GK II gebouw en de Coriovalumstraat, dus zeg maar in de tuin tussen het ABP en de Valkenburgweg. Een nieuwbouw voor een bedrag van 124,5 miljoen gulden. Gedacht wordt aan een complex met meerdere bouwdelen. Door het ABP wordt zelf al aangegeven dat de nieuwbouw een enorme stimulans betekent voor de werkgelegenheid in de bouw in de regio.

Behalve voor de nieuwbouw wordt de 124,5 miljoen ook voor enkele verbouwingen gebruikt. Zo zal het Rekencentrum in het bestaande ABP-kantoor worden uitgebreid. Als gevolg van de nieuwbouw, waarmee het ABP over anderhalf jaar hoopt te kunnen beginnen, zullen de diverse dependances in het centrum van Heerlen worden afgevoerd. Dat geldt echter niet voor de archieven en het opleidingscentrum in het Pancratiusshoes aan de Nobelstraat.

Door de enorme concentratie van mensen op het ABP-complex is het ook noodzakelijk dat het horecagebied wordt aangepast. Ook daar zijn uitgewerkte plannen voor.

Intern wordt de nieuwbouw 'bestuurd' door de afdeling Onroerend Goed en Algemene Voorzieningen. Extern zal er een projectcoördinator worden aangetrokken. Er is inmiddels al een bouworganisatie op poten gezet.

Tijd

Met de gemeente Heerlen voert het ABP momenteel besprekingen over de bestemming van het gebied waar het kantorencomplex moet komen. De hele procedure om tot nieuwbouw te komen zal ongeveer anderhalf jaar duren. Met de bouw zelf zal een periode van 2,5 tot 3 jaar gemoeid zijn. Als dus alles loopt zoals verwacht, dan zal het nieuwe kantoor in 1994 in gebruik genomen kunnen worden. Dan zal ook pas gestart worden met het afstoten van dependances in de rest van Heerlen.

(ADVERTENTIE)

Kasteel Elsloo

HOTEL RESTAURANT

Menu van de maand
à f 65,-

Konijnenpaté	Hazerugfilet met pepersaus
Bouillon Double	Truffelbol
Douvenborst	

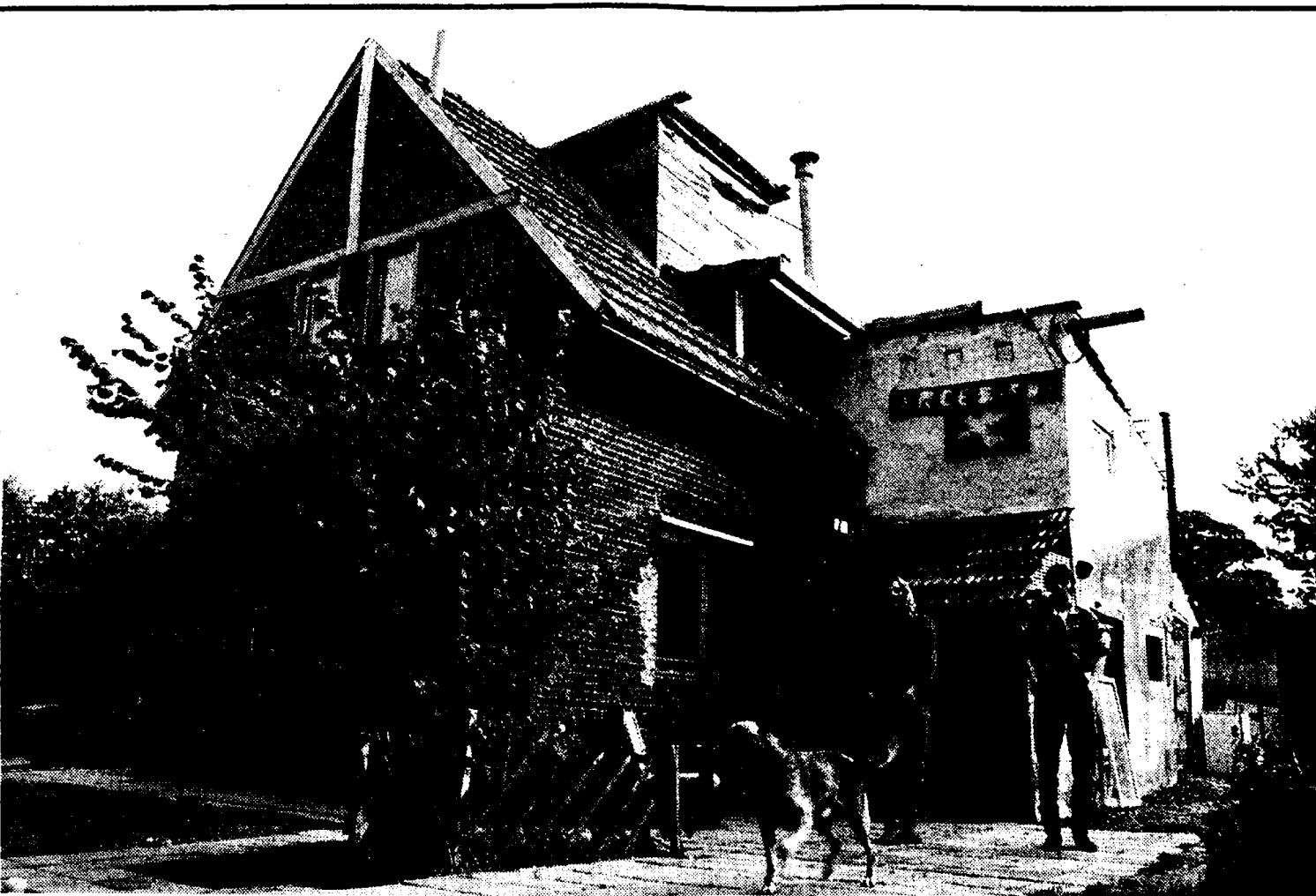
Openingstijden van de keuken:

Maandag tot en met vrijdag	lunch: 12.00 uur-14.00 uur
diner: 18.00 uur-22.00 uur	
Zaterdag:	geen lunch
diner: 18.00 uur-22.00 uur	
Zondag:	lunch: 12.00 uur-14.00 uur
diner: 17.30 uur-20.30 uur	

Gelieve te reserveren.

Kasteel Elsloo

Hotel Restaurant
Maasberg 1
6181 GV Elsloo
Tel. 04490-77666

● Luuk en Boy, de bewoners van 'Villa Kakelbont' aan de Schurenbergsweg in Hoensbroek. Foto: WIM KÜSTERS

'Ze spreken hier al van Villa Kakelbont' De vrije vogel van de Schurenbergsweg

HEERLEN - 'Free Birds', vrije vogels. Een grote, rode adelaar prijkt op de voorgevel van een wat vervallen boerderij aan de Schurenbergsweg in Hoensbroek. Bezoek wordt welkom geheten met een tekst op de schutting: 'Bezoekers opgepast! Hier lopen levensgevaarlijke honden rond. Wilt u toch binnenkomen, roep dan eerst de eigenaar. Is die niet thuis, dan veel succes'.

Ooit was dit boeuwsel met aangebouwde schuurtjes en hokjes („Ze spreken hier al van Villa Kakelbont") het vaste honk van de motorclub 'Free Birds'. „Een mooie tijd. Ouwehoeren over motors, feestvieren en vrije vogel zijn", mijmert Luuk, bewoner van de boerderij. „Ja, en dan vloegen hier wel eens de balken door de ramen. Stond je ergens de boel te sussen, braken ze achter je het hele meubilair af."

Nietsnut

Echt blij is de buurt niet met Luuk. Buurtbewoners noemen hem een nietsnut. Een die leeft van het geld van de gemeenschap. Te beroerd om te werken en altijd feesten. Luuk kent de roddels. Al tien jaar hoort hij ze aan. Waren het eerst de feesten, nu is het een grote, witte caravan in zijn tuin die een doorn in het oog is van sommige buurtbewoners. En ook op de schutting zou het een en ander aan te merken zijn.

De gemeente Heerlen stuurde een schoonheidscommissie naar de Schurenbergsweg die bepaalde dat de caravan en de schutting

het landschapsschoon verstoren. Op een dinsdagavond prikten ze een briefje op zijn schutting („Ze durfden niet binnen te komen") dat op 12 oktober de 'troep' opgeruimd moest zijn. Op aanraden van zijn advocaat haalde hij een stukje van de schutting weg („Kunnen ze toch zien dat ik van goede wil ben"). Het kan Luuk allemaal niet zo erg veel schelen wat ze van hem zeggen. „De mensen hebben wat tegen mijn uiterlijk. Kijk, ik ben motorfan en een motorfan heeft lange haren en motorlaarzen en draagt een spijkerbroek met smeetvlekken."

Trots laat hij zijn motorjack zien met een rode adelaar op de rug geborduurd. Luuk praat graag over motors, je kunt hem er bij wijze van spreken midden in de nacht voor uit zijn bed halen. „Ja, een Harley Davidson is wel mooi, maar voor mij is een Yamaha V-Max het einde. Die dingen maken ze niet meer. Rijden 280 kilometer per uur. En dan zo'n shopperstuur erop, echt waanzinnig. Ik rijd nu zelf ook wel Yamaha, maar geen V-Max. Toch wel spijtig."

Luuk noemt zichzelf een vrije

jongen. Kwam tien jaar geleden vanuit een kraakpand op de Schurenbergsweg terecht. Daar stond een mooi huis leeg waar twee zusters hadden gewoond die naar een bejaardentehuis waren vertrokken. Luuk trok erin met wat spulletjes en is er blijven wonen. Hij hoeft alleen een onkostenvergoeding te betalen aan de zusters („Dus alles helemaal legaal"). Eerst woonde hij er alleen, later met zijn maat Boy. „Die is hier ooit binnen komen wandelen en nooit meer weggegaan". Elektriciteit heeft hij al lang niet meer. „Ik heb wel ooit elektriciteit gehad, maar dat werd afgesneden toen ik de aansluiting niet meer kon betalen. Ze sturen trouwens nog wel elke maand een rekening."

Hij kookt op Butagas, heeft een geïmproviseerde douche en kaarsen zorgen voor de verlichting. Heel inventief allemaal, wel wat koud in de winter. Drie prachtige, oude houtkachels verwarmen het huis voor een heel eind, maar talloze kieren en gaten brengen ook een hoop kou binnen. „Koud? Ach, je moet je zelf wennen hard te worden. 's Winters kruip ik onder een stapel dekens en ik heb nergens last van. De volgende ochtend kan ik de bovenste deken wel rechtop tegen de muur zetten van de opgevroren condens. Maar ach, wie vrije vogel wil zijn moet er iets voor over hebben."

roel van den eijnde

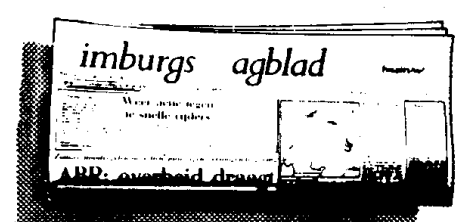
Laatste religieuze verlaat ziekenhuis

HEERLEN - Bijna ongemerkt is een einde gekomen aan het tijdperk dat religieuze actief waren in de verpleging in het Heerleense ziekenhuis. Vanaf de eerste dag dat Heerlen een ziekenhuis had waren kloosterzusters in de weer om voor de zieken te zorgen. Al sinds enige dagen is aan die werkelijke zorg een einde gekomen, want de enige religieuze die nog in het ziekenhuis werkzaam was, zuster Goretto (Aarts), heeft haar taak beëindigd. Zij neemt binnenkort officieel afscheid. Toen zij in 1954 in het ziekenhuis begon waren er nog 164 zusters die met grote witte kappen op door de ziekenhuisgangen draafden, altijd in de weer om voor zieken te zorgen of om de verplichtingen van het kloosterleven te vervullen. Zuster Goretto is de laatste in een lange rij van zeer toegewijde zusters, die heel veel voor de ziekenverzorging in Heerlen hebben betekend.

In de rubriek 'Ontmoeting op zaterdag' op pagina 19 een interview met de laatste religieuze die het De Weverziekenhuis verlaat, onder de titel: 'De laatste echte zuster...'

(ADVERTENTIE)

Elke dag

en u staat weer midden in de wereld.

Ja ik wil die complete krant!

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Telefoon (i.v.m. controle bezorging):
Giro/banknr.:
Na de twee weken gratis wil ik
☐ een kwartaalabonnement f 73,80
☐ een maandabonnement f 24,60
stuur mij
☐ een machtiging t.b.v. automatische betaling 14-10
☐ een acceptgirokaart
Deze bon in een open enveloppe (zonder postzegel) zenden aan:
Limburgs Dagblad,
antwoordnummer 46,
6400 VB Heerlen.

OF BEL GRATIS 06-0229911

LIMBURGS DAGBLAD
MAAKT UW
DAG KOMPLEET.

Onderzoek Limburgse Regionale Inspectie Milieuhygiëne:

LPG-stations voldoen
maar zelden aan eisen

HEERLEN - Op een enkele uitzondering na voldoen de LPG-tankstations in Limburg niet aan de eisen. Tot die conclusie komt de Regionale Inspectie Milieuhygiëne in Limburg (RIMH). Van de 156 gecontroleerde tankstations blijken er slechts zes in orde te zijn.

overtredingen zijn de afgelopen maanden geconstateerd door de gecontroleerde tankstations. Meer dan de helft van de LPG-tankstations overtreedt de regels op minimaal vier punten. Bij station werden maar liefst dertien overtredingen geconstateerd. Het voorkomend is het niet of onvoldoende functioneren van de

noodstop en het ontbreken van blusmateriaal. Zeer verontrustend is volgens de Limburgse milieuspectie de wijze waarop LPG-tankwagens worden gelost en de tank wordt gevuld. In bijna de helft van de gevallen worden daarbij regels overtreden. Vaak was het reservoir onvoldoende beveiligd tegen aanrijding.

Bij tien procent van de gecontroleerde LPG-stations bleek de overtreding uitsluitend te bestaan uit het niet of ten dele aanwezig zijn van de vereiste documenten, als keuringscertificaten en inspectierapporten.

In het rapport staan de resultaten van de controles bij LPG-tankstations, uitgevoerd door de 59 Limburgse gemeenten. Dat gebeurde op verzoek van de RIMH. Het onderzoek moest bevestigen, dat de tankstations voldoen aan de eisen zoals die zijn weergegeven in de Algemene Maatregel van Bestuur 'Besluit LPG-tankstations Hinderwet'. Voor 1 januari 1990 moeten alle LPG-tankstations aan de gestelde eisen voldoen.

De RIMH benadrukt dat het noodzakelijk is om LPG-stations minimaal een keer per jaar te controleren op de naleving van de voorschriften. Tevens raadt de Inspectie aan om optimaal gebruik te maken van de controlelijst bij het 'bezoek' aan tankstations. Hoewel de lijst een goed bruikbaar middel blijkt te zijn bij het uitvoeren van de controles, ziet ze de lijst graag uitgebreid met de volgende onderdelen: gebruik van de dodemansknop, instructie van personeel en de afstand tussen vulpunt en aansluiting van de noodstop tussen LPG-installatie en tankwagen.

J. v. Gelder-prijs
voor Limburgse
kunsthistoricus

MAASTRICHT - De Stichting Mander heeft aan drs. Bernadette Hellenberg Hubar uit Veenendaal de jaarlijkse J. v. Gelder-prijs toegekend op grond van drie van haar in 1988 verschenen publicaties over 19e eeuwse architectuur. Het betreft met name artikelen over het Rijksmuseum en de Beurs van Kunst en de Beurs van Kunst in Amsterdam en de Kunstkerk in Roermond. De aanmoedigingsprijs voor jonge kunsthistorici werd haar toegekend tijdens de jaarvergadering van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici. De vijfhoofdige jury, die onder voorzitterschap stond van prof. C. Peeters, hoogleraar kunstgeschiedenis aan de Nijmeegse universiteit, stelt onder meer als een grote verdienste dat Bernadette Hellenberg Hubar met actuele methoden, die tot dusver vooral toegepast op het verleden werden, bepaalde monumentale kunstuitingen van de 19e en vroege 20ste eeuw is gaan analyseren.

Tevens tbs voor moord op medebewoonster

'Bizarre fantast'
krijgt 6 jaar cel

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De 30-jarige M. V. uit Sittard is de moordenaar van zijn toenmalige medebewoonster A.G. uit het bevestigde project in Sittard. Hij hoorde tijdens zes jaar gevangenisstraf tegen zich van onschuld te pleiten, inclusief ter plekke stelling met verplichte verklaring. De rechtbank is tot de conclusie gekomen dat de man verantwoordelijk is voor de moord en dat hij ten gevolge van zijn geestesstoornis een gevaar is voor de samenleving. Tegen hem was tien jaar gevangenisstraf met tbs vastgelegd.

Onderzoek naar
woningbehoefte
bijna afgerond

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De provincie heeft momenteel de laatste hand aan een onderzoek naar de woningbehoefte in Limburgse gemeenten. De provincie heeft hiervoor een commissie ingesteld. De commissie heeft al een aantal gemeenten bezocht en zal de komende maanden nog meer gemeenten bezoeken. De provincie heeft ook een aantal gemeenten bezocht om te zien hoe zij de woningbehoefte in kaart brengen.

De heer wilde weten of het klopt dat met name in de Oostelijke Mijnstreek een overcapaciteit aan woningen is ontstaan. Riem ging op die vraag echter niet in. Hij wilde alleen weten dat aan de hand van de resultaten van het onderzoek de woningbouw in de betrokken gemeenten wordt gestimuleerd dan wel afgeremd.

Civiel

De rechtbank kende overigens aan het slachtoffer van een van de tbs-geesteszieken een bedrag van 1500 gulden toe. In het kader van de slachtofferhulp had zij een civiele procedure aangespannen om in aanmerking te komen voor een vergoeding wegens geleden materiële (een dierbare foto raakte bij kwijt) en immateriële schade. Die eis werd toegewezen, zoals dat de laatste maanden overigens steeds vaker gebeurt.

(ADVERTENTIE)

De kunst van het
brillen willen wij u
graag tonen.

P. HOPPENBROUWERS
EMMALEEN 11
HEERLEN, Tel. 711984
Met onze bekende
garanties

Nu rustige actie
in centrum Luik

LUIK - Het Luikse stadspersoneel is gistermorgen weer in actie gekomen om zijn verzet tegen de saneringsplannen te tonen. Zowat 1500 ambtenaren geleid door vak-

bondsleider Remacle werden ontvangen op en bij het stadhuis. Volgens Remacle luisterde het gemeentebestuur aandachtig naar de eisen van het personeel.

Er zou zijn toegezegd dat het personeel de gas- en elektriciteitsrekeningen pas later behoeven te betalen. Eerder op de dag had een afvaardiging een gesprek met minister Cools. Die bleef bij zijn standpunt dat de ontslagen onder de ambtenaren moeten doorgaan.

Knelpunten in
luchttransport

BEK - De luchtvaartbranche heeft grote problemen met de huidige aan- en afvoer van goederen door de luchthavens. Door de toenemende verstopping van de toevlugs- en afvlugsroutes gaat het vaak mis met toelieferingen. Men heeft ook te kampen met kinderziekten in de automatisering. Het zijn enkele van de moeilijkheden waarover wordt gesproken op het nationale luchtvaartcongres dat op 27 oktober wordt gehouden in het Mecc in Maastricht.

De werkers van het eerste en het laatste uur: v.l.n.r. Thieu Meulen (37), in 1886 Limburgs schutterskampioen; Bert Stals (61) - al meer dan veertig jaar keizer van St. Catharina uit Stramproy - en Sjra van de Ven (54), de voorzitter van de schutterij die zondagmiddag in het Limburgs Schuttersmuseum open dag houdt.

Foto: JAN PAUL KUIT

Lofwoorden voor werk vrijwilligers

Schutters maken van
school fraai museum

Van onze verslaggever

STRAMPROY - De deputé's Kockelkorn en Neven, in de beide Limburgse portefeuilleshouder van cultuur, hebben gisteravond in Stramproy het Limburgs Schuttersmuseum geopend. Ook de overige sprekers overstelden de schutters van Stramproy met complimenten en dankbetuigingen voor de wijze, waarop zij de voormalige dorpschool aan de Frans Strouxstraat in een schuttersmuseum hebben herschapen. Er steken honderden werkuren in. Slechts de materialen werden in rekening gebracht.

Edelsmid Jan van Buul uit Neeritter restaureerde het koningszilver dat door de Stichting Steun aan

het Schutters- en gildewezen in de beide Limburg (SAS) in bruikleen is gegeven. Meest oogstrelende collectie is die van de St-Sebastiaan Schützen uit Bocholtz. In het zilver prijken ook de portretten van de koningen.

Meester-geweermaker Thijs Aengevaeren, een kleinzoon van Chris Aengevaeren, de gewezen voorzitter van schutterij St-Catharina uit Stramproy en de geestelijke vader van het wedstrijdreglement van het Oud-Limburgs Schuttersfeest, restaureerde de buksen.

Een blikvanger is ook het schilderij dat Willy de Bruijn in 1978 van schutterij De Eendracht uit Grevenbicht maakte. Morgenmiddag houdt schutterij St-Catharina in het Limburgs Schuttersmuseum open dag. De toegang is gratis.

Expositie hoogstam
fruitcultuur open

MAASTRICHT - Gedeputeerde Henk Riem heeft gistermiddag in het gouvernement te Maastricht met het aanzetten van een videofilm 'Hoogstam op de helling' een expositie geopend rond de hoogstam fruitcultuur. Het betekende tevens de première van deze film van Nico Kleijnen en Jean-Paul Toonen. Daarin spelen de nieuwe en oude fruitteelt en -verwerking een belangrijke rol.

Gedeputeerde Riem hoopte in zijn toespraak dat de initiatieven van de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) en deze expositie zouden bijdragen aan een renaissance van de hoogstam fruitcultuur, die een bloeitijd beleefde in de 19de en in het begin van de 20ste eeuw. Van de 15.000 ha. hoogstam fruitboomgaarden in 1950 was twee jaar geleden nog maar 2000 ha. over.

Lijk ontdekt
in Maas bij
Ohé en Laak

OHÉ EN LAAK - In de Maas ter hoogte van Ohé en Laak is gistermiddag het stoffelijk overschot gevonden van de 61-jarige Belg A.C. uit Genk.

De man werd sedert 6 oktober vermist. Hoe hij om het leven is gekomen is nog niet bekend. Een misdrijf wordt uitgesloten. Een zelfmoord is volgens de politie ook niet waarschijnlijk. Eerder wordt gedacht aan een ongeluk. De Belg bezocht regelmatig Maastricht. Vermoedelijk is de man daar te water geraakt en verdronk.

IKL-voorzitter mr. Meijer liet weten dat de stichting bij de start in 1982 andere prioriteiten had dan de hoogstam fruitcultuur. In 1988 werd de draad echter opgepakt en in maart 1989 een akkoord met de provincie bereikt. Het beleid is er nu op gericht de nog aanwezige hoogstam fruitteelt op zijn minst in stand te houden. De provincie neemt 40 procent van de kosten voor haar rekening. Het restant moet van de gemeenten, bedrijven en particulieren komen.

De ingezette actie gaat tien jaar duren. Er is inmiddels een Hoogstamfonds in het leven geroepen waarin de eerste bijdragen al zijn gestort. Tevens bestaat de mogelijkheid hoogstambomen te adopteren. Folders, brochures en affiches moeten deze fruitteelt onder de aandacht van het publiek brengen. Volgend jaar komt er nog een diafilm uit en een nieuwe uitgave van de bloesemtochten. Tevens wordt geprobeerd de jaarlijkse boomfeestdag in het teken van de hoogstamcultuur te plaatsen. DSM steunt het project met 60.000 gulden en Brand bierbrouwerij zegde voor drie jaren 15.000 gulden toe.

De expositie is tot en met 10 november op werkdagen te bezichtigen tussen 9 en 17 uur.

Gedeputeerde H. Riem (rechts) bij een oude appelsorteermachine; links naast hem IKL-voorzitter Meijer.

Foto: WIDDERSHOVEN

Politie had geen tijd om dagvaarding uit te reiken

Rechtbank hekelt
onverschilligheid
Heerlense politie

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - „Wegens drukke werkzaamheden hebben we geen tijd om aan Uw verzoek gehoor te geven.” Met die mededeling heeft de Heerlense politie eergisteren een dagvaarding teruggestuurd aan de officier van justitie. De brief was voorzien van het stempel van de commissaris van politie. De man, verdacht van een niet-onaanzienlijke handel in drugs gedurende een half jaar, had zich daarvoor gisteren voor de meervoudige strafkamer moeten verantwoorden. Maar dat wil maar niet lukken. Twee andere keren werd de dagvaarding ook al nietig verklaard. Gisteren was dat tot enorme ergernis en boosheid van officier mr. L. Ummels niet anders. De Heerlense politie verzumde namelijk de verdachte de dagvaarding in handen te geven.

Het enige dat het Openbaar Ministerie van de Heerlense politie had verlangd was ervoor te zorgen dat de dagvaarding in handen kwam van de verdachte. Dat is zeer gebruikelijk in gevallen dat een verdachte maar moeilijk vindbaar is.

„Het Openbaar Ministerie doet er alles aan om de verdachte voor de rechter te krijgen. Om u een idee te geven van de ernst van de zaak: op hem werd 41 gram heroïne aangehouden toen hij werd aangehouden”, aldus Ummels. En uit de tenlastellegging blijkt dat hem handel in heroïne en cocaïne verweten wordt van medio 1988 tot en met midden januari dit jaar. „En dan krijgen we van iemand van de Heerlense politie dit soort cynische briefjes terug.”

Niet alleen de officier van justitie was de mening toegedaan dat deze werkwijze ernstige afkeuring verdient, ook de drie rechters van de meervoudige strafkamer, onder aanvoering van mr. Nolet, vonden dat.

„Ik noem dit energieverspilling door zes mensen”, aldus Nolet die daarmee doelde op de voorbereidingstijd die zes mensen in de rechtszaal (drie rechters, een griffier, een officier van justitie en een advocaat) aan de zaak van de Heerlense verdachte hadden besteed. Officier van justitie mr. Ummels voegde nog toe dat hij andere maat-

regelen had kunnen nemen als hij tijd op de hoogte gesteld was van de afwijkende beslissing van de Heerlense politie. „Dan had ik even gebeld met iemand van de afdeling narcotica. Die jongens weten zijn verdachte meteen op te sporen.” Hij beloofde het nog een keer te zullen proberen: een nieuwe dagvaarding uitschrijven aan de verdachte.

Spijt

Commissaris Berends van de Heerlense politie, onder wiens verantwoordelijkheid de dagvaarding werd teruggestuurd naar Maastricht, heeft inmiddels zijn spijt betuigd. Hij zei gisteren: „Het heeft geen zin om er om heen te draaien. De politie Heerlen heeft een fout gemaakt. Dat was niet in de haak. Ik betreur dat.”

RL-onderzoek

Proefpersonen
stoned achter
het stuur

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De Rijksuniversiteit Limburg gaat op zoek naar proefpersonen die na het roken van marihuana een rijproef af willen geven. Deze test maakt deel uit van een onderzoek van het Instituut voor Geneeskunde, Vastgoed en Gedrag naar de gevolgen van het roken van marihuana op het rijgedrag. Het onderzoek duurt een twee jaar. De opdracht komt van het Amerikaanse Ministerie van Verkeer. De rijproeven zullen worden gehouden op een afgelegen deel van een rijksweg ergens in Zuid-Limburg, zo heeft de RL glastuin bekendgemaakt.

Laboratoriumproeven in het buitenland hebben aangetoond dat marihuana het prestatievermogen van mensen nadelig beïnvloedt. De Amerikaanse overheid wil nu laten onderzoeken of dat ook voor ons geldt. Dat kan niet in de rijst zelf gebeuren, omdat daar de rijstco's van rijvaardigheidstoetsen niet kunnen worden vastgesteld. Naar schatting rookt een kwart van de Amerikaanse scholieren en studenten meer dan eens per week een stiekie. In Nederland zijn dat vijf procent zijn.

Om risico's te vermijden is het onderzoek initieel voorbereid. Bij een begeleidingscommissie waarin de regionale inspecteur voor de Geneeskunde, de officier van justitie in Maastricht en een lid van de medisch-ethische commissie van de universiteit zitting hebben. Ook vertegenwoordigers van provincie en Rijk zijn bij de voorbereiding betrokken. De proefpersonen moeten een strenge selectie ondergaan. Ze worden medisch getoetst en zij moeten rij-ervaring hebben. Voorts moeten zij regelmatige medische controles krijgen. Maar een test met de handel in stiekies, of het gebruik van tabak. Amerikaanse onderzoeksinstituten zullen de marihuana verstrekken.

Werkzaamheden
'Kerensheide'
week uitgesteld

GELEEN - Wegens slechte weersomstandigheden zijn de geplande werkzaamheden rond het knooppunt 'Kerensheide' uitgesteld tot volgend weekend. Vanaf vrijdag 30 tot maandag 3 oktober kunnen weggebruikers de gedachte van de A2 beter mijden. De hoofdrijbaan richting Maastricht is de rangerebaan tussen Ursem en Beek is dan afgesloten voor alle verkeer, alsmede toe- en afritten, bussen en verbindingswegen.

Uwe B. nog niet
voor rechtbank

derzoek van de verdachte in het Pieter Baancentrum nog moet beginnen. De verdachte is zijn ad-

vocaat gingen daarmee akkoord. Uit de dagvaarding bleek dat B. afkomstig uit München-Glad-

bach, moet terechtstaan voor moord op de 36-jarige taxichauffeur Wendland, voor een korte tijd zitting van een Heerlense rechtbank. De geruchtmakende achtentien durende gijzeling van de Heerlense weduwe mevrouw Schijen, die diu julo.

Tijdens die laatste gijzeling verschaft de politie B. een aantal keren verdovende middelen om zijn agressiviteit te beteugelen.

„Ik was ziek van alle rotzooi”

Drie jaar geëist tegen overvaller

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Gisteren durfde hij het allemaal op de bijbel te zweren. Hij gaf er zijn erewoord op en hij bagatelliseerde de misdrijven waarvan hij verdacht werd al schouderophalend met: „Ach meneer, ik was ziek van die rotzooi. Ik heb er spijt van. Ik heb dertig jaar lang in de maatschappij kunnen functioneren. Ik ben nota bene broodbezorger geweest. Alleen de laatste vier jaar gaat het fout.”

De 34-jarige A.S. uit Kerkrade stond gisteren voor de Maastrichtse rechtbank terecht wegens drie (roof)overvallen in Landgraaf. Tegen hem eiste officier van justitie mr L. Ummels drie jaar gevangenisstraf. A.S., een bekende van de Kerkrade politie, gebruikte een kwart tot een halve gram heroïne per dag toen hij naar eigen zeggen

op het idee kwam om een sigarenzaak/slijterij in Landgraaf te overvallen.

Vermomd

Hij had een keer gezien hoe de eigenaresse het geld van die dag in een blikken trommel opborg. Even na zessen op een dag in midden juni, na zich vermomd te hebben op een maisveld in de buurt van de Zolbedrijven, reed hij naar de zaak om die te overvallen. Daar realiseerde hij zich echter pas dat de zaak tot negen uur open was. Zijn plan viel in duigen, hij reed weer weg en passeerde een groentezaak. Toen besloot hij die dan maar te overvallen.

Hij beschikte over een gasalarmrevolver. Daarmee bedreigde hij de eigenaar van de zaak die meteen de straat op vluchtte. „Op mijn erewoord, ik heb daar 49 gulden meegenomen”, aldus de verdachte die zich er maar aan ergerde waarom al die slachtoffers hem maar steeds weer verweeten dat hij hen bedreigd had met de revolver. „Ik had dat

ding in mijn hand, maar ik heb er niet mee gedreigd.”

Arm mens

Op 8 juli besloot hij dan toch de slijterij/sigarenzaak te overvallen. De eigenaresse kwam daarbij ten val: „Ik heb haar niet geduwd. Ze is gestruikeld. Dat arm mens. Ze had mijn oma kunnen zijn.” Diezelfde zaterdag bezocht hij tegen vijven de Edah-vestiging in Ubach over Worms. In het kantoortje stond de kluisdeur open. De vrouw die erbij stond bleef verstaand staan. Hij nam daar twee bakken met geld en een beurs uit. Totale buit: 26.600 gulden.

Brief

De verdachte wilde gisteren duidelijk maken dat hij een einde wil maken aan het bestaan in het drugsmilieu: „Ik wil nergens meer van horen, ik wil weg uit het huis in Kerkrade zodat ik ook geen contact meer heb met mensen uit het milieu.” Dat hij afgelopen week een brief kreeg toegestuurd waarop onder de postzegel enkele grammen heroïne verstopt zaten, vond hij maar een vreemde zaak. Zo stelde hij althans om aan te geven dat hij echt genoeg had van drugs.

Raadsman mr Schambergen pleitte voor een straf van twee jaar.

De rechtbank doet over twee weken uitspraak.

SLAAPKAMERS KOM, KIJK EN VERGELIJK ONZE PRIJS

In onze zaak **HEERLERBAAN** is onze slaapkamerafdeling sterk uitgebreid. U vindt er een keuze uit meer dan 50 stuks in de kleuren wit, parelgrijs, antraciet, zwart etc.

Tevens een grote kollektie in **schuifdeurenkasten, matrassen, spiralen, lattenbodems en éénpersoons ledikanten.**

VEGERS EUBELLEN

SLAAPKAMERS Heerlerbaan 235 - Heerlen

HERHAALDE OPROEP

VERENIGING
"HET GROENE KRUIS"
HEERLEN

ALGEMENE LEDENVERGADERING

UITNODIGING
In verband met een voorgenomen fusie van onze Vereniging in het kader van de districtsvermogen Kruiswerk, zal een extra Algemene Ledenvergadering van onze Vereniging gehouden worden op maandag 30 oktober 1989 om 18.30 uur in het wijkgebouw aan de Kapl. Benixstraat 16 te Heerlen.

- Agenda:**
1. Opening.
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 26 juni 1989.
3. Besluit tot ontbinding c.q. fusie van de huidige Vereniging Het Groene Kruis Heerlen.
4. Benoeming liquidatiecommissie en vaststelling mandaat van deze commissie met betrekking tot artikel 21 lid 4 van onze statuten.
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

De secretaris, J. Kattemölle

Ieder lid heeft recht van toegang tot de Algemene Ledenvergadering. De stukken liggen vanaf dinsdag 24 oktober 1989 ter inzage in bovengenoemd wijkgebouw.

ENERGIE-SLAAP-HOOFDPIJN-problemen

Bel Fred van Beek
06-32032885 (50 cpm).

**DRUKKERIJ
VAN DER MARCK**

Het doet ons genoegen
U hierbij te kunnen mededelen
dat de heer Frans Geurts
is benoemd tot directeur
van onze drukkerij.

In zijn functie is de heer Geurts
voorzitter van het management-
team, dat de dagelijkse leiding
geeft aan ons bedrijf.

Op vrijdag 20 oktober a.s. is er
van 15.00 uur tot 18.00 uur
gelegenheid tot kennismaking.

U bent daarbij van harte
welkom op de dr. Philipslaan 9
in Roermond.

Het management-team,
Riet Jeroenius
Har Geraeds
Nic van Zundert
Peter van Oosterhout

● De heer Van Eyndhoven: ...commerciële mogelijkheden...

Foto: WIDDERSHOVEN

Concentratie veilingen zet versneld door

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Het aantal groente- en fruitveilingen is de laatste decennia drastisch geslonken en het huidige aantal van 31 zal binnen enkele jaren nog verder dalen tot zes a zeven. Dat zegt de voorzitter van het Centraal Bureau voor de Tuinbouwveilingen, mr. A. Kroon, in een onderzoek naar vooral de werkomstandigheden in de veilinggebouwen door de Dienstenbond CNV.

Het veilen van bloemen en planten zal zich volgens het onderzoek in 1992 beperken tot slechts drie organisaties. Die concentratie zal overigens wel een toename van de werkgelegenheid tot gevolg hebben, zo verwacht de bond.

Drie organisaties

Onlangs bereikten de Coöperatieve Venlose Groenteveiling (VGV) en de Coöperatieve Venlose Veilingvereniging (CVV) overeenstemming over een verregaande samenwerking.

„De veilingwereld schudt op zijn grondvesten omdat de ene na de andere fusie zich aandient”, aldus onderzoekster drs. V.C. van Vuuren. Nog maar 25 jaar geleden waren er 120 veilingen voor groente en fruit, begin van dit jaar nog 31 en ze onderschrijft de verwachting van de voorzitter van het Centraal Bureau dat er binnen enkele jaren nog maar zes of zeven over zijn.

Overigens groeide de omzet in de sector in dezelfde periode naar het drievoudige tot een bedrag van 3,3 miljard gulden. En dat met minder tuinders in de groente- en fruitsector, omdat velen zijn overgestapt naar de bloementele.

Verbetering

Aan de arbeidsomstandigheden en arbeidsverhoudingen voor de ongeveer 6000 werknemers bij de veilingen is volgens de Dienstenbond CNV nog veel te verbeteren. De hygiëne moet beter en vooral het uitvoerende personeel, bijvoorbeeld bij het verdelen van de geveilde producten, wil graag in kleinere werkeenheden aan de slag dan nu het geval is. Bijvoorbeeld in een team dat alleen verantwoordelijk is voor chrysanten. Dat verhoogt de betrokkenheid bij een produkt en er komt meer direct contact met kader en management.

Vormingscentrum ouderen Euregio

MEERSSEN – Een vormingscentrum voor actieve, geïnteresseerde ouderen, gehuisvest in een fraai kasteeltje of klooster ergens in het zuiden van Limburg. Een plek waar ouderen niet terecht kunnen voor een dansavond of een middagje kaarten, maar wel voor opleidingen, lezingen en tentoonstellingen.

De Stichting Ouderen en Vitaliteit is druk doende om deze senioren-droom werkelijkheid te maken. Vorige week heeft de stichting een Raad van Advies geïnstalleerd, die samen met het bestuur een beleidsplan voor het vormingscentrum gaat opstellen.

„Er gebeurt een heleboel voor ouderen, maar dat is voornamelijk op het gebied van ontspanning. Voor wie op zoek is naar verdieping, is er niets. En toch zijn er veel ouderen die na een actief, werkzaam leven, zinvol bezig willen blijven.” Voorzitter ir F. van Eyndhoven van de Stichting Ouderen en Vitaliteit weet waar hij over praat. De voormalige algemeen directeur van de PLEM ging eind vorig jaar met pensioen. Sinds april is hij betrokken bij de in januari opgerichte stichting Ouderen en Vitaliteit.

Twee miljoen

„Ouderen en vitaliteit” is het initiatief van enkele Limburgse ouderen,

die menen een gat in de markt gevonden te hebben. Bij de eeuwveling zal ons land twee miljoen ouderen tellen. Actieve ouderen denkt de stichting, omdat de hogewelvaart in ons land mensen steeds langer 'jong' houdt. Onder de groep verwacht de stichting een toenemend aantal ouderen met een 'hoger kennisniveau', omdat het opleidingsniveau in ons land sinds de vijftiger jaren sterk gestegen is.

Euregio

In het toekomstig vormingscentrum wil de stichting onder meer een documentatiecentrum op het gebied van ouderenzorg aanleggen, cursussen verzorgen voor managers in deze sector en aandacht besteden aan kunst en cultuur. Dit alles voor en door ouderen uit de Euregio. „We kunnen kennis en ervaring overbrengen aan elkaar, maar ook aan anderen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan een opleiding management voor ouderen die in het bestuur van een bejaardenhuis zitten, gegeven door gepensioneerde managers”, licht Van Eyndhoven de plannen toe.

Om het beoogde vormingscentrum dichterbij te brengen, installeert het de stichting vorige week een Raad van Advies. Deze bestaat uit vijftien 'wijze mannen' en gaat het beleid van de stichting uitstippelen. Daarnaast heeft de stichting zich ook verzekerd van de steun van een aantal hoogleraren, verbonden aan universiteiten in onder andere Amsterdam, Leuven en Aken.

Startkapitaal

De stichting heeft voor haar ambitieuze plannen een flink startkapitaal nodig. Hiervoor wil men aanpakken bij het rijk, de provincies, gemeenten en een aantal fondsen. Ook het bedrijfsleven zal benaderd worden. „Ik besef dat we heel wat geld nodig hebben, maar ben daarin niet pessimistisch over. Bij de overheid en in het bedrijfsleven bestaat belangstelling voor ons initiatief. Over een maand of twee willen we met het beleidsplan de boer de oren wassen.”

Commercieel

In de opzet van de stichting zal het vormingscentrum zich uiteindelijk zelf kunnen bedruipen. Een fulltime directeur moet de exploitatie gaan verzorgen. Door de gebruikte te laten betalen voor de activiteiten moet een deel van de kosten gedekt worden. Ook denkt men aan sponsoring door bedrijven.

Voorzitter Van Eyndhoven: „Ik zie ook commerciële mogelijkheden. Wij ouderen zijn een belangrijke doelgroep voor het bedrijfsleven. Amerika is een organisatie voor ouderen met 17 miljoen leden. Die krijgen onder andere kortingen op vliegtickets, vakanties en in bepaalde winkels. Zulk soort dingen kunnen wij ook gaan doen. Maar ons eerste doel is het vormingscentrum.”

FEESTWEEK BIJ STEEVENS schoenmode

Walstraat 14, Sittard (t/o ABC-complex)

Ter gelegenheid van ons 1-jarig bestaan

10% korting op de gehele wintercollectie.
* Geldig van 14 t/m 21 oktober.

25% korting op Lois kinderschoenen (de nieuwe wintercollectie) mt. 19 tot 39)

CALZATURIFICIO
TOLIN

**Kom vrijblijvend kijken,
de koffie staat klaar.**

GIANMARCO
LORENZI

Baldinini

Aldo Bruci

ARMANI

PETER KAISER

TP
TERRAPLANA

MARIO VALENTINO

Sergio Rossi

Belangrijke stap op weg naar aanleg Oost-westbaan

GS verheugd over beslissing kabinet

Vervolg van pagina 1

HEERLEN - In het in 1984 verschenen Owema-rapport van de vluchtvaartdienst, de provincie en het Liof, staat dat de Oost-westbaan op die manier niet rendabel te maken is. De nacht van 'Beek' zou zijn transportvluchten met grote toestellen in de nacht omdat dit elders niet mocht.

DSM en Du Pont stoppen bouw fabriek in Beek

BEK - De chemische multinationals Du Pont en DSM hebben de bouw van een fabriek voor etheenpolymeren in Geleen stopgezet. De chemiegiganten hebben tienduizenden miljoenen gulden geïnvesteerd in de joint venture die de naam Holland Ethylene Copolymer (HEC) droeg. DSM en Du Pont hebben nu nog een manier om de productie van etheenpolymeren alsnog op te pakken. De kosten waren aanvankelijk beoogd op 65 tot 100 miljoen gulden. Het werd in de tweede helft van 1988 opgevoerd. DSM zou de machines leveren en Du Pont de know-how. Voor DSM betekende dit een verdere in het streven naar meer gespecialiseerde producten en voor Du Pont een versteviging van de positie in de vervaardiging van kunststoffen. De beslissing om de joint-venture te stoppen is zeer snel gevallen. Het ging om twee weken geleden werden de eerste gesprekken hiertoe gevoerd. De beslissing is van een behoorlijke kapitaalvernietiging heeft het voorlopig niet doorgaan van de fabriek geen gevolgen voor de werkgelegenheid, aldus een woordvoerder van Du Pont.

bel zijn. Als die norm in de Luchtvaartwet verankerd wordt - wat gezien gerechtelijke uitspraken en de status van de contra-expertise heel aannemelijk is - moeten in Limburg nog zo'n dertien duizend woningen worden geïsoleerd, een karwei dat 150 miljoen gulden kost. De nieuwe norm zou bovendien grote consequenties hebben voor de andere luchthavens in Nederland, in het bijzonder Schiphol.

Het kabinetsbesluit is met instemming door Gedeputeerde Staten van Limburg ontvangen. Zij zien hierin een belangrijke stap op weg naar realisering van de door de provincie al lang bepleite Oost-westbaan. Deze wordt niet alleen voor de ontwikkeling van de betrokken luchthaven van grote betekenis geacht, maar ook voor de economische expansie van Zuid-Limburg en van de aangrenzende regio's in België en de Bondsrepubliek Duitsland.

Volgens GS houdt het besluit van de regering in dat de procedures rond de Oost-westbaan nu niet langer vertraagd zullen worden. Uitwerking van een alternatief plan voor het oorspronkelijke 'express-scenario' dat nog nadere bestudering behoeft, kan immers op zeer korte termijn plaatsvinden. Berekningen over de exploitatiemogelijkheden die bij het alternatieve plan horen, geluidsnormen en de kosten die daarmee verbonden zijn, kan de provincie snel overleggen. Deze berekeningen zijn immers reeds grotendeels voltooid en wijzen volgens GS uit dat een besluit over een voorlopige normering voor het nachtverkeer op vliegveld Beek spoedig genomen kan worden.

Wim Willems, de voorzitter van de Vereniging geen uitbreiding vliegveld Beek, begrijpt niets van de juichstemming aan provinciezijde. „Dit besluit houdt in dat de hele aanwijzingsprocedure opnieuw moet worden opgesteld, beginnend bij het bestuurlijk overleg op het laagste niveau. Dat is dus vier jaar terug in de tijd. Er moet ook een heel nieuw milieueffectenrapport komen, want de Raad van State heeft al bepaald dat steeds moet worden gewerkt met een adequaat, deugdelijk en actueel mer.”

(ADVERTENTIE)

'Eruit met 'm'

'Goed idee, schat!'

Gooi ook uw oude CV-ketel eruit en kies een superzuinige Radson. Zeer milieuvriendelijk - vooral de nieuwe NOX*COMBI - en overal direct warm water. Ontdek de comfortabele voorsprong van Radson. Vul de bon in.

Gooi ook uw oude CV-ketel eruit!

Stuur mij complete informatie over alle Radson CV-ketels, boilers, kombi's en radiatoren. LD-04

(ADVERTENTIE)

NICO HAAK ZEGT:

'Ik doe 'm niet meer af'

'Als artiest probeer je de mensen wat plezier te bezorgen. Het probleem is alleen dat je er zelf niet onderdoor moet gaan. Sinds ik de Bioregulator® draag voel ik mij veel fitter. De mensen zouden mij zonder de Bioregulator® niet eens meer herkennen.'

De Bioregulator®, een uniek sieraad

Veel problemen met de gezondheid zijn terug te voeren op een verstoring van het menselijk lichaam. De Bioregulator® helpt om deze verstoring op te heffen. Hij ontspannt, werkt rustgevend, neemt uw zorgen weg en geeft nieuwe energie.

NOOIT MEER SLEPELOZE NACHTEN, EEN FITTER GEVOEL, RUSTGEVEND, SPANNINGEN WEG... het zijn slechts enkele enthousiaste reacties van de vele gebruikers die u reeds vooringen.

De Mondial Bioregulator® is de enige echte Bioregulerende armband, met de hand vervaardigd en herkenbaar aan het merkteken en garantcertificaat.

Slepeeloosheid, Gespannen, Lusteloos gevoel?

ONTDEK NU ZELF DE UNIEKE WERKING VAN DE BIOREGULATOR® MONDIAL ADVIESCENTRUM

VERANJAARD BIJ UW DROGIST, REFORMHUIS EN JEWELIER. BIJ VOOR VERKOOPADRESSEN: 03465-68564

LET WEL OP DAT U DE ECHTE KRIJGT!

● Dolle toestanden bij de eerste vlucht van Virgin Airways naar Maastricht vijf jaar geleden. Gisteren werd bekend dat de luchtlijn dankzij steun van het Liof en de Vestering Group blijft bestaan.

Liof en Vestering nemen route over

Luchtlijn naar Londen blijft

BEK - De vliegrouete Maastricht-Londen-Maastricht blijft behouden. De Industriebank Liof en een stel Limburgse investeerders onder de naam Vestering Groep hebben gisteren besloten de luchtlijn vanaf 28 oktober in de huidige vorm voort te zetten.

Het Liof zet zich in voor het behoud van de vliegverbinding met Engeland omdat de investeringsbank beseft dat de importatie van Maastricht Airport behoorlijk zou afnemen wanneer er geen geregelde vliegverbinding met het buitenland meer zou zijn. Voorlopig wordt onder de naam 'Virgin' voortgevolgen en ook de lease-overeenkomst voor het vliegtuig is overgenomen. Virgin heeft zich bereid verklaard voorlopig nog te helpen bij de continuïteit van de vliegrouete. Toen twee weken geleden bekend werd dat Virgin Atlantic Airways zelf wilde stoppen met vliegen tussen Beek en Londen, werd het bedrijf overstept met telefoontjes van bedrijven en particulieren die vroegen de beslissing terug te draaien.

De Vestering Group is ondermeer eigenaar van de luchtvaartbedrijven Air Service Limburg in Beek en Freeway Air op Schiphol en de Spaanse maatschappij Freeway Iberica. Het is de bedoeling dat de vertegenwoordiger van Virgin in Nederland; het Amsterdamse bedrijf Air Support, aanblijft als administratie- en boekingskantoor. Voor de passagiers verandert er voorlopig dus ogenschijnlijk niks.

De partners die nu borg staan voor het voortbestaan van Beeks enige geregelde lijnvlucht naar het buitenland, de Vestering Group en het Liof, hebben gisteren ook het initiatief genomen tot de instelling van een stuurgroep. Deze houdt zich bezig met een follow-up van een onlangs door de provincie, het vliegveld en het Liof gehouden marktonderzoek naar de verbreding en verbetering van passagiersvervoer vanaf Maastricht Airport. De Provincie Limburg, Maastricht Airport en Air Support nemen deel in deze stuurgroep, evenals een technisch adviseur voor luchtvaartaanleggenheden.

Van onze correspondent ROTTERDAM - Uit handen van burgemeester Peper van Rotterdam heeft de jonge Heerlense architect Wiel Arets gistermiddag in het stadhuis de Rotterdam-Maaslandprijs voor jonge architecten gekregen. De jury vindt het werk van Arets getuigen van een inzet van 'hoog niveau' en van een vergaande aandacht voor het detail. Aan de prijs is een bedrag van 10.000 gulden verbonden.

In zijn dankwoord benadrukte Arets dat de architect vooral als denker gezien moet worden.

„Het stellen van vragen, het ter discussie stellen en hiermee trachten de grenzen te verleggen, is een kwaliteit welke iedere avant-garde in iedere discipline kenmerkt”, aldus de jonge architect.

Volgens burgemeester Peper

Architectuurprijs voor Heerlenaar

'Werk van Arets op zeer hoog niveau'

had de jury maar weinig tijd nodig om Arets uit te kiezen als winnaar van de prijs. „Hij is bij uitstek een vertegenwoordiger van de nieuwe architectengeneratie”, aldus Peper. „Volop betrokken bij onderwijs en vakdiscussie en daarmee actief participand in de vakontwikkeling en met zijn ontwerpen ook internationaal de aandacht trekkend”.

De stichting Rotterdam-Maasland werd in 1976 ingesteld door

de Rotterdamse architect, ontwerper van onder andere het Groothandelsgebouw. Zijn doel was het 'manifest maken, verhelderen en versterken van de bouwkunst als sociaal-culturele activiteit in het maatschappelijk leven'. Bovendien wilde Maasland 'een betere en een meer intensieve beleving' bevorderen 'binnen een brede kring van gebruikers en beschouwers van de bebouwde omgeving in het algemeen en die van Rotterdam in het bijzonder'.

Moeder en zoon horen 12 en 9 jaar eisen

Weer hogere eisen in moordzaak Veldwezelt

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - „Willy is altijd mijn lieveling geweest. Maar waarom doet hij mij dit nu aan?” Met die vraag had de 45-jarige M.S. zich tot haar zoon willen wenden, tijdens een beroepszaak die gisteren in Den Bosch diende tegen de uitspraak van de rechtbank in Maastricht. Daar werd zij in januari na een eis van 12 jaar veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf, voor uitlokking van de moord op haar (tweede) man, de 61-jarige ex-croupier Henri Kraai uit het Belgische grensplaatsje Veldwezelt. In Den Bosch hoorde ze opnieuw twaalf jaar tegen zich eisen.

Ook haar zoon, Willy H. (26), hoorde in Den Bosch een hogere straf eisen. Hij kwam er bij de rechtbank in Maastricht met nog geen zes jaar gevangenisstraf vanaf, voor medeplichting van de moord op zijn stiefvader. Maar in de ogen van procureur-generaal mr J.Janssen is het duidelijk dat alleen H. het dodelijke schot kan hebben afgevuurd. De procureur-generaal eiste tegen hem een straf van negen jaar, eveneens conform de eis die de officier van justitie in januari had gesteld.

Het zal wel onduidelijk blijven wie in maart 1988, met een schot door het hoofd, de Belgische ex-croupier heeft vermoord. Tijdens de dagvlende zitting van het gerechtshof kwamen nauwelijks nieuwe feiten aan het licht. Maar als het aan de procureur-generaal ligt mag de 28-jarige Peter S. uit Maastricht niet langer als medepleger van de moord beschouwd worden. S. toog op 17 maart 1988 samen met Willy H. naar de woning van diens stiefvader in Veldwezelt, even over grens bij Maastricht. Daar zouden ze de gepensioneerde croupier om het leven brengen, volgens H. daartoe aangezet door de moeder die voor de moordenaar 10.000 tot 15.000 gulden in het vooruitzicht zou hebben gesteld. Er werden die avond geld en sieraden meegenomen, en een ruit ingegooid, om het op een roofmoord te doen gelijken.

Ommezwaai

Al snel viel echter de verdenking op H. Nadat hij aanvankelijk ontkennde, kwam H. toch met een volledige bekentenis. Tot ieders verrassing maakte de verdachte aan het begin van de rechtszaak een ommezwaai door zijn vriend Peter S. als dader

aan te wijzen. De betrokkenheid van S. had hij aanvankelijk buiten de zaak willen houden, volgens H. omdat ze daarvoor afspraken hadden gemaakt. Toen S. niet langer onder verdenking viel en werd vrijgelaten, herriep Willy H. echter zijn verklaring dat hij het schot gelost zou hebben.

Daarmee kwam de geloofwaardigheid van H., ook voor het gerechtshof gisteren, onder druk te staan. Zijn raadsman, mr Th.Hiddema, bekende met de ommezwaai in zijn maag te zitten. Hij vond dat het gerechtshof in elk geval niet alleen moet vasthouden aan H.'s eerste verklaringen. „Waarom zouden we dat doen? Willy heeft zijn vriend er toen toch buiten weten te houden,” aldus mr Hiddema.

De raadsman wees verder op wettelijke verschillen in de verklaringen van S. vóórdat hij door zijn vriend van de moord werd beschuldigd met die van daarna. Hij herhaalde ook dat H. geen enkel motief

had voor de moord op zijn stiefvader. „Ook als hij heeft geschoten, let wel ik zeg als, dan is het geen kalme beraadslaging geweest”, aldus mr Hiddema die de eis van negen jaar wel erg ruim bemeten vond.

Vrijspraak

Raadvrouw mr I.van Dijk pleitte voor vrijspraak voor de moeder. Zij vond dat in teveel belastende verklaringen getuigen werden opgevoerd die slechts weergaven wat de zoon hen had verteld. Ze hadden niet van de moeder zelf gehoord dat ze haar man uit de weg geruimd wilde hebben. De zus van de moeder ontkennde voor het gerechtshof dat ze tegen de politie ooit wel iets dergelijks had verklaard. Ze werd op verdenking van meined met een haar getuigenis aangehouden en aan de politie van Maastricht overgedragen. Het gerechtshof doet op 27 oktober uitspraak in beide zaken.

Sommige gemeenten kunnen vraag niet bijbenen

Veel vraag naar bedrijfsterreinen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De belangstelling bij bedrijven om zich op industrieterreinen in Midden-Limburg te vestigen is zo groot, dat gemeenten als Roermond en Weert er door in de problemen komen. Beide steden kunnen de vraag nauwelijks bijbenen. De eigen industrieterreinen zijn vol en ruimte voor uitbreiding is er niet. In samenwerking met het provinciebestuur bekijken Roermond en Weert nu of er nog nieuwe bedrijventerreinen kunnen worden aangewezen.

„Wat Weert betreft ben ik redelijk optimistisch. Over Roermond maak ik me zorgen. Het is namelijk heel moeilijk om geschikte terreinen te vinden, aldus deputeerde Riem gisteren tijdens de statencommissie Ruimtelijke Ordening. Omdat Roermond en Weert steeds vaker 'nee' moeten verkopen wijken nogal wat bedrijven uit naar regionale industrieterreinen buiten de steden. Op zich vindt Riem dat niet zo'n zorgelijke ontwikkeling, maar volgens hem horen grote bedrijven die veel werknemers tellen specifiek in stedelijke gebieden thuis.

Dentgenbach

De vraag naar industrieterreinen is overigens niet alleen in Midden-Limburg groot. Ook Noord-Limburg en in iets mindere mate Zuid-Limburg zijn erg in trek bij bedrijven.

„Het gaat goed. Voor sommige gedeelten van de provincie kun je zelfs spreken van een spectaculaire ontwikkeling. En dan te bedenken dat we nog niet zo lang geleden serieus hebben overwogen om van industrieterrein Dentgenbach in Kerkrade maar een bos te maken omdat er voor de kavels geen belangstelling was. Maar goed dat we dat niet hebben gedaan”, zei Riem.

Publiek ontbreekt op curieus concert

VENLO/HEERLEN - Een interessant experiment gezien de samenwerking van professionele en amateuristische musici, compleet met een wereldpremière en een Nederlandse première. Het concert van het LSO en het ad-hoc harmonie-orkest, bestaande uit de betere muzikanten (muziekstudenten) van de Limburgse harmonie en fanfare, ging uit naar de wereldpremière van Musica Reservata voor symfonie- en harmonie-orkest van de Nederlandse componist Hans Cox; een werk, dat vanwege de toepassing van polymetrie (het gebruik van meer maatsoorten tegelijk) door twee dirigenten gelijktijdig gedirigeerd moet worden.

En als de Limburgse 'muzikliefhebbers' er al op uit trekken, dan is het in de eerste plaats om muzikale winnaars en verliezers te zien - in het geval van de blaasmuziek - of om met geestverwanten muzikale paden te betreden - de symfonische hoek. En wat de boer niet kent...

Hoe het ook zij, degenen die wel in Venlo aanwezig waren, hebben kunnen genieten van een zeer afwisselend en interessant concert, waarop ook voor de minder geofende oren veel te beleven viel. En dat 'ondanks' het twintigste eeuwse programma, de Respighi-bewerking van de melodieën van Rossini (op haar beurt weer bewerkt

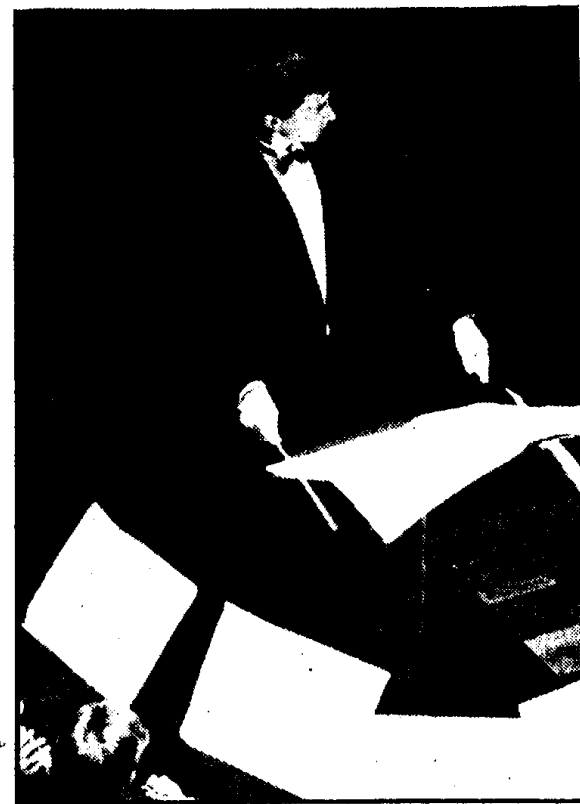
voor harmonie-orkest door Martin Koelkoren) gemakshalve als een oorspronkelijke compositie beschouwend.

Ad hoc

De meeste aandacht tijdens dit concert van het LSO en het ad-hoc harmonie-orkest, bestaande uit de betere muzikanten (muziekstudenten) van de Limburgse harmonie en fanfare, ging uit naar de wereldpremière van Musica Reservata voor symfonie- en harmonie-orkest van de Nederlandse componist Hans Cox; een werk, dat vanwege de toepassing van polymetrie (het gebruik van meer maatsoorten tegelijk) door twee dirigenten gelijktijdig gedirigeerd moet worden. Of eigenlijk getakteerd, want Heinz Friesen en Maurice Hamers waven stokstijf als een metronoomslinger en elkaar beledende als een hyena met grote gebaren de maat slaan om het gezamenlijke muzikale spoor maar niet bijster te raken. En dat was nodig ook want vooral in het tweede deel heeft Cox het de musici bepaald niet gemakkelijk gemaakt.

Interessant

Overigens maakt deze curieuze orkestbehandling alleen al de compositie interessant genoeg om uitgevoerd te worden, al blijft het werk voor het overige te veel ste-

● ...Als hyena's beloerden beide dirigenten elkaar... Foto's: JAN PAUL KUIT

ken in het ontplooiën van klankclusters en ritmische patronen, die tot in den treure, minimal-music achtig, herhaald worden. Overigens lieten de 130 musici tijdens de uitvoering horen, dat ze door beide dirigenten goed op het concert waren voorbereid.

Dat gold eigenlijk voor het gehele concertprogramma, al miste de uitvoering van de Symfonie voor blaasinstrumenten van Stravinsky door de blazers van het LSO toch de nodige spirit en gedrevenheid. Veel meer 'Schwung' zat er in de

door het harmonie-orkest gespeelde La Boutique fantasque van Rossini/Respighi/Koelkoren. Een echt spectaculaire afsluiting van het concert vormde de voor symfonie-orkest, orgel en vijftien solotrompetten gecomponeerde Derde Symfonie van Katsjatoev. Vanavond wordt het laatste concert in deze mini-serie gegeven in de Heerlense Stadsschouwburg, aanvang 20.00 uur.

jos frusch

WIL JE WERKEN BIJ EEN VAN DE LEIDENDE BEDRIJVEN IN HET VERBODEN GEBIED?

WIL JE WERKEN DIE MET COMPUTERS WERKEN WIL
 De Stichting Cursus voor Onderwijs (Stichting C.O.) zoekt personeel op de volgende locaties: Breda, Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Veenendaal, Zevenaar.

Plaatsen zijn beschikbaar op:
 - de Stichting C.O. (Stichting C.O.)
 - de Stichting C.O. (Stichting C.O.)
 - de Stichting C.O. (Stichting C.O.)
 - de Stichting C.O. (Stichting C.O.)

Naam: _____ Adres: _____ Postcode: _____
 Telefoon: _____ E-mail: _____
 Datum: _____

WIL JE WERKEN DIE MET COMPUTERS WERKEN WIL
 De Stichting Cursus voor Onderwijs (Stichting C.O.) zoekt personeel op de volgende locaties: Breda, Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Veenendaal, Zevenaar.

Bouwrij Janssen bv
 Kempweg 33
 5801 VL Venray

zoekt
ERVAREN KRAANMACHINIST

welke in het bezit is van een hijsbewijs
 Torenkraan.

Telefonisch aanmelden tijdens de
 kantooruren (08.00-12.30/13.30-17.00 uur)
 bij de heer J. Hendriks of de heer J.
 Ensink. Telefoon: 04780-86060.

Wij zoeken personeel voor KEUKENMONTAGE en VERKOOP
 zonder ervaring en kennis vereist.
 Solliciteer nu!

B&A KEUKENS
 Molensstraat 4
 6141 BH Limbricht
 Tel. 04194-25748

EEN UNIEKE AANBIEDING
6 SHOWROOM KEUKENS
MET 50% KORTING

WIL JE WERKEN DIE MET COMPUTERS WERKEN WIL
 De Stichting Cursus voor Onderwijs (Stichting C.O.) zoekt personeel op de volgende locaties: Breda, Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Veenendaal, Zevenaar.

De Stichting Cursus voor Onderwijs (Stichting C.O.)
 zoekt personeel op de volgende locaties: Breda, Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Veenendaal, Zevenaar.

Limagas
 Hoeveel is Limagas waard?
 Deze cursus zal u helpen te ontdekken hoe u uw bedrijf kunt laten groeien en hoe u uw bedrijf kunt laten groeien.

Inschrijvingen:
 Stichting Cursus voor Onderwijs
 Eindhoven, 235 5042 GE
 Postbus 235 5042 GE
 Telefoon 04780-22951.

BOOKPEOPLEHOLLAND B.V.
 zoekt per DIRECT

Hayon-vertegenwoordigers
 Ben je ambitieus, hardwerkend en iemand met spirit?
 Wij bieden je voortreffelijke vooruitzichten. Doe mee met ons succes in boekenverkoop en beschik over een eigen rayon.

Ben je geïnteresseerd? Bel dan 02522-11837, afd. personeelszaken en vraag naar Willemien.

TYPISTE
 Voor direct gevraagd
 20 uur per week in artspraktijk Heerlen-Noord
 Br.orr. HK 037, Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

De Holland Casino's zijn de enige officiële casino's die ons land rijk is. Zij zijn vesteringen in Amsterdam, Breda, Groningen, Nijmegen, Rotterdam, Steenbergen, Venlo, Veenendaal en Zevenaar.
 Het hoofdkantoor is in Hoofddorp gevestigd.

Voor Holland Casino Valkenburg zoeken wij contact met kandidaten voor de functie van:

ASSISTENTE/SECRETARESSE PERSONEEL & ORGANISATIE

m/v

Het dienstverband zal in eerste instantie worden aangegaan voor bepaalde tijd.

Taak:
 - het zelfstandig verzorgen van de personeelsadministratie met behulp van geautomatiseerde systemen en procedures;
 - het verzamelen van personeelsgegevens;
 - uitvoeren van administratieve procedures;
 - het verzorgen van het afdelingssecretariaat door o.a. het bijhouden van de agenda, notuleren van vergaderingen, het verzorgen van correspondentie m.b.t. een tekstverwerker en het bijhouden van het afdelingsarchief;
 - het geven van voorlichting aan medewerkers op het gebied van arbeidsvoorwaarden, sociale wetgeving en regelingen;
 - onderhouden van interne contacten in de vestiging en het hoofdkantoor;
 - verzorgen van contacten met externe relaties zoals arbeidsbureau, uitzendbureau, bedrijfsgezondheidsdienst etc.

Vereisten:
 - minimaal middelbare schoolopleiding (MBO/MBO AP/PB);
 - enige jaren ervaring als secretaresse, bij voorkeur op een afdeling Personeel & Organisatie;
 - ervaring met tekstverwerkende apparatuur;
 - accuraatheid;
 - goede contactuele eigenschappen;

representatief voorkomen;
 - leeftijd tussen 25 en 35 jaar.

Gebooden wordt:
 - 40-urige werkweek;
 - goede salariering volgens eigen bedrijfs-CAO;
 - goede secundaire arbeidsvoorwaarden waaronder 25 vakantiedagen, 8,3% vakantietoeslag en een 13e maand;
 - reiskostenvergoeding.

Sollicitatie:
 Schriftelijke sollicitatie, voorzien van een curriculum vitae en een recente pasfoto, te richten aan de Chef Personeel en Organisatie van Holland Casino Valkenburg, de heer L.M. Hummel.

HOLLAND CASINO VALKENBURG

Afdeling Personeel en Organisatie, Postbus 807, 6300 AV Valkenburg

administrateur m/v

Wij zoeken een administrateur m/v voor de afdeling Personeel en Organisatie van de Stichting Kunst & Cultuur Limburg. De functie is fulltime en de salaris is afhankelijk van de ervaring.

Werkzaamheden:
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;

Werkzaamheden:
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;

Werkzaamheden:
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;
 - het beheersen van de administratieve afwikkeling van de personeelszaken;

WIL JE WERKEN DIE MET COMPUTERS WERKEN WIL
 De Stichting Cursus voor Onderwijs (Stichting C.O.) zoekt personeel op de volgende locaties: Breda, Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Venlo, Veenendaal, Zevenaar.

KOM - KIJK EN VERGELIJK ONZE PRIJS
ZWAAR MASSIEF EIKEN BANKSTEL met zeer zwaar echt leder bekleed en een grandioos zitcomfort nu extra voordelig 3 + 1 + 1

3895,-

VEGERS MEUBEL

EIKEN MEUBEL: Honigmanstraat 47, Heerlen

DE ESPRIT SHOP-IN-STORE

PROMENADE 1E ETAGE

ESPRIT

Schunck mode
 PROMENADE HEERLEN
 RAADHUISSTRAAT GELEEN

bioscopen

HEERLEN

byal: Indiana Jones and the last crusade, dag. 15 18.15 en 21 uur. Rivoli: Batman, dag. 14 16.30 19 en 21.30 uur. Ma: See no evil, hear no evil, dag. 14.30 18.15 en 21.30 uur. H5: The Kickbo, dag. 14.30 18.30 en 21.30 uur, za zo 16.30 uur. Lethal Weapon 2, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur. K-9, dag. 14.15 19 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. Roadhouse, dag. 18.45 en 21 uur, za zo ook 16.45 uur. Farewell to the king, dag. 18.30 en 21 uur. Platvoet en zijn vrienden, za t/m do 14 en 15.30 uur. Jungleboek, za t/m do 14 uur, za zo ook 16 uur. De Spiegel: De stoomwals en de pol, vr t/m di 21 uur.

SCHAESBERG

okino: Lethal Weapon 2, vr t/m zo 20 18.30 uur. Lock Up, vr t/m zo 22.15 uur.

KERKRADE

grachttheater: Der Himmel über Berlin, wo 20 uur. Repelsteeltje, wo 14 uur.

MAASTRICHT

abi: Batman, vr 14 19 en 21.30 uur, za zo 14 16.30 19 en 21.30 uur. Great Guns of fire, vr 14 en 18.15 en 21.15 uur, t/m do 14 16 en 18.15 uur. Old Gringo, t/m do 20.45 uur. Jungleboek, za t/m do 14 16.15 uur. License to kill, dag. 15.30 18.15 en 20.45 uur. See no evil, hear no evil, dag. 14 18.30 en 20.45 uur, za t/m do 16.15 uur. Cinema-Palace: Indiana Jones and the last crusade, dag. 18 en 21 uur, za t/m do ook 14.15 uur. Lethal Weapon 2, dag. 21.15 uur, za t/m do ook 14.15 uur. Roadhouse, dag. 18.15 en 21.15 uur. Leeches, dag. 18.15 uur. Platvoet en zijn vrienden, za t/m do 14 en 15.30 uur. Lullière: Kleine Vera, dag. 20 uur. Imaginair: John Lennon, dag. 21 uur. Zwarte regen, dag. 22 uur. Kinderfilmhuis: Ake's wereld, zo 14 uur.

GELEEN

oxy: Indiana Jones and the last crusade, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur. Studio 54: Dead bang, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur.

SITTARD

orum: Batman, vr t/m zo 18.30 en 21.30 uur, zo ook 14 uur, ma t/m do 14 en 20.30 uur. See no evil, hear no evil, vr t/m zo 18.30 en 21.30 uur, zo ook 14 uur, ma t/m do 14 en 20.30 uur. Sirkel: Malcolm, wo do 20.30 uur.

exposities

HEERLEN

Galerie Signe. Werk van Piet Killars. Van 15/10 t/m 12/11. Open wo t/m zo 14-17 uur. Welterhof. Werk van George Meyers, Marlies Croonen en Henk Eberhard. T/m 31/10. Open dag. 9-21 uur. Limburgse Volkssterrenwacht. Schaapskooiweg 95. Van vuurpijl tot ruimtechip. Vanaf 30.9. open di t/m vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. NMB. Bongerd 13. Werk van H. Smit van Rijn. T/m 26/10, open door de week 9-16 uur. Filmhuis. Akerstraat 88. Werk van Andrew Davies. T/m 24/10, open vr t/m di vanaf 20.30 uur. Bibliotheek. Raadhuisstraat 20. Grenzeloos schrijven. T/m 11/10.

HOENSBROEK

otogalerie 68. Poortgebouw kasteel. Foto's van Rob Ferencik. T/m 15/10, open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za zo 13.30-17 uur. Bibliotheek. Pastoor Schieffelinstraat 39. Werk van Jan Steen. T/m 15/11. ABN. Foto's van Marina de Koon. T/m 15/11, open werkdagen 9-16 uur. Kasteel Hoensbroek. Slotgebouw. Werk van Meike van Bilzen. T/m 29/10.

LANDGRAAF

omali, Kerkberg 2. Werk van Lukas Kerner. T/m 29/10, open wo, do, za en zo 13-17 uur, vr 13-20 uur. Raadhuis. Foto's van Anthony van Lieshout. T/m 3/11.

MAASTRICHT

Galerie Signature. Kapoenstraat 24. Permanente expositie van steeds wisselende objecten. Open wo t/m vr 13-18 uur, za 13-17 uur. Kamer van Koophandel. Het Bat 2. Schilderijen van Nora Fontana. T/m 16/10, open ma t/m vr 8.30-16 uur. Galerie Artisan. Grote Gracht 43. Werk van Wil Leenders en Octavia Molea. T/m 11/11. Open di t/m zo 13.30-17.30 uur. Europees Instituut voor Bestuurskunde. OL Vrouwplein 22. Werk van Paso. T/m 20/10, open dag. 11-17 uur. Galerie Dis. Tafelstraat 28. Werk van Patrick Schols. T/m 1/11, open wo t/m zo 13-18 uur. Ferrogalerie. Vrijthof 35. Beelden van Heatsma/De Bruyn. T/m 4/11, open wo t/m za 13-18 uur. Gouvernement. Limburglaan 10. Dutch Photography. T/m 27/10. Open ma t/m vr 9-17 uur. Galerie Schuurwilt en Van Noorden. Rechtsstraat 64. Werk van Shinkichi Tajiri. T/m 15/10, open do t/m za 14-18 uur. Galerie Fab. Brusselsestraat 80. Werk van Jiri Anderle en Luc Bamelmans. T/m 17/10, open vr t/m zo 13-17 uur. Galerie Anny van den Besse. Tafelstraat 64. Werk van Wim Beek. T/m 29/10, open do 13-17 uur, vr t/m zo 11-17 uur. Galerie Wanda Reiff. Rechtsstraat 43. T/m 15/10, open do t/m zo 13-18 uur. Centrum voor Bestuurskunde. OL Vrouwplein 22. Werk van Faro. T/m 20/10, open dag. 11-17 uur. Generaalshuis. Vrijthof. Ter Schueren en Willem. Boijens. Van 20/10 t/m 20/11. Bonnefontmuseum. Dominkamerplein 5. Werk van Robert Mangold. Dré Devens en Wiet Arets & Wim van den Bergh. T/m 26/11 (Mangold t/m 20/10), open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Simera. Bogaardenstraat 40b. De beelden van Louise. T/m 1/11, open di t/m za 13.30-18 uur. Lessingtheater. Achter de Barakken 31a. Onbegrens beeld. T/m 5/11. VERIO. Herbergstraat 39. In VARIA. Van 20/10 t/m 5/11. Expo 116. Brusselselaan 116. Werk van Wilma Binnendijk. Van 25/10 t/m 18/11.

Regiofredactie Oostelijk Zuid-Limburg

Voor klachten over bezorging ☎ 045-739881

Kantoor Heerlen, ☎ 045-739284
Wim Dragstra, ☎ 045-710317
Emile Hollman, ☎ 045-422345
Hans Rooijackers, ☎ 045-714876
Hans Toonen, chef ☎ 045-443316
Richard Willems, ☎ 04406-15890
Kantoor Kerkrade, ☎ 045-455506
Joos Philippens, ☎ 04455-2161

Fracties verlangen meer invloed op kwestie Lauraterrein

Raad Kerkrade wil informatie afdwingen

Van onze correspondent

KERKRADE - De raad van Kerkrade wil het op korte termijn achter gesloten deuren met wethouder André Coumans van Ruimtelijke Ordening hebben over de informatievoorziening over het vervuilde Lauraterrein. De raad voelt zich namelijk buitenspel gezet.

Notabene Coumans' partijgenoot Hans Bosch van de PvdA drong tijdens de commissievergadering Ruimtelijke Ordening aan op een behandeling zonder publiek om op die manier het college te kunnen toetsen op het optreden van de gemeentelijke delegatie in de commissie die de sanering begeleidt.

De oppositie-partijen Burgerbelangen en BBK zwengelden de discussie aan. Ton Zeeuwen (BBK) wil dat de raad en college als eenheid optreden en Frans Krasovec (Burgerbelangen) voegde daaraan toe dat de raad daarom natuurlijk ook op de hoogte moet zijn van de stappen van het college.

André Coumans pareerde: „Is er dan geen vertrouwen in de delegatie? Het is vaak door tijdgebrek niet mogelijk om de raad snel mee te laten beslissen.”

Hierna roerden zich ook de coalitiepartijen. Toon Willems van het CDA vond dat de gevoelens van de raad meegenomen moeten worden en dat het CDA in de commissie ABA een discussie wil gaan voeren om de 'informatie-achterstand' op te heffen. De PvdA zei dat het onmogelijk is om een mening te vormen, omdat men al een half jaar verstoken is van enige informatie.

Zonder een beslissing te nemen brak wethouder Coumans de discussie af. Hij loopt nu de kans dat de raad door het aannemen van een motie toch een gesloten vergadering afdwingt.

CNV richt afdeling op in Heuvelland

SIMPELVELD - Het CNV-Limburg begint met een nieuwe afdeling in de gemeenten Gulpen, Simpelveld, Vaals en Wittem. Het wordt de CNF-afdeling 'Heuvelland'. De oprichting vindt op 9 november plaats. Verbondsvoorzitter H. Hofstede komt dan naar café-restaurant Baneheide om de installatie te verrichten van het nieuwe bestuur, dat uit 10 leden zal gaan bestaan. Het dagelijks bestuur is al bekend en zal er als volgt gaan uitzien: voorzitter H.J.M. Werrij uit Simpelveld, secretaris mevrouw E.M. Tolen-Holtkamp uit Bocholtz en penningmeester N. Janssen uit Vijlen.

per persoon

Geslaagd

Geraldine Beaujean uit Heerleheide is aan de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht geslaagd voor het doctoraal examen geneeskunde.

Na reeds in 1985 het doctoraal examen medicijnen behaald te hebben, slaagde oud-Bocholtz naar Mario Braakman nu cum laude voor het doctoraal examen culturele antropologie.

Legpenning

Omdat ze zich 25 jaar lang pro deo inzette voor het Groene Kruis Eygelshoven kon Annie Eggen donderdagavond de zilveren legpenning in ontvangst nemen. Voorzitter Lou Logister, die de eremedaille overhandigde, loofde in zijn toespraak de inzet van de trouwe helpster.

● Annie Eggen krijgt de penning uit handen van Lou Logister. Foto: FRANS RADE

● Het St. Jozef ziekenhuis in de Heerlense binnenstad.

Archieffoto

'Er waren steeds momenten om met het hart te verplegen'

De laatste echte zuster

door wim dragstra

HEERLEN - Een verpleegkundige in het ziekenhuis wordt ook heden ten dage in deze streken nog vaak zuster of broeder genoemd. Het is een bijna dierbaar overblijfsel uit de tijd dat de verpleging van zieken een taak was van religieuzen. „Aan mij zagen de zieken de laatste tijd niet of ik nu een religieuze was of niet. Maar de ring die ik draag ten teken van het getrouwd zijn met de Heer, is in de vorm van een kruis. Soms zeiden de mensen als ze dat zagen. 'Bent U een echte zuster? Bent U een non?' Vaker waren dat de eerste woorden van een fijn gesprek over geestelijke zaken.”

Aan zuster Goretto (Aarts) is thans behalve aan haar ring en eigenlijk ook aan haar naam niet meer te zien dat ze een religieuze is. Ze draagt een vlotte jurk als we haar bezoeken op de zesde etage van de woonflat bij het ziekenhuiscomplex in Heerlen. Er wonen nog drie zusters. Maar zeer spoedig zullen zij verhuizen naar andere plaatsen waar hun congregatie kloosters heeft. Ook zuster Goretto. Zij wordt directrice van een bejaardentehuis voor religieuzen in Echt. „Het zal voor mij heel vreemd zijn om niet meer in het ziekenhuis te werken. Ik heb hier 35 jaar lang in de verpleging gezeten. Dat is toch een heel lange tijd hoor,” zegt ze alsof ze een beetje opziet tegen hetgeen komen gaat.

Klooster

Ze werd in 1932 in Heer geboren en ging als zeventienjarig meisje naar Dordrecht om daar in de verpleging te werken. Ze kwam er in een ziekenhuis van de Congregatie van de H. Jozef te werken, zodoende kwam ze in aanraking met de zusters. In 1952 trad ze in het klooster en ging naar

● Zuster Goretto, de laatste religieuze die werkzaam is in het Heerlense ziekenhuis. Aanstaaende vrijdag neemt zij afscheid. Foto: FRANS RADE

het moederhuis van de congregatie in Heerlen, waar ze voorbereid werd op haar taak. Op 5 oktober 1954 werd ze geprofeet en ging ze in het ziekenhuis werken.

Veel religieuzen waren haar reeds voorgegaan. Want toen dokter Frans de Wever in 1903 de

verplichtingen in dat opzicht. Eigenlijk had je geen moment vrij, behalve één week vakantie per jaar naar Nunhem en een weekje retraite. Voor de rest werkte je. Maar dat heb ik toen toch niet als erg druk en inspannend ervaren. Tegenwoordig zijn er zoveel papieren die ingevuld

dit nieuwe complex. Hier is alles zakelijk en koel bijna. Dat was een hele overgang hoor.” Drie etages van de woonflat waren voor de zestig religieuzen die mee verhuisden beschikbaar. Er was een compleet kloosterleven in de woonflat. „Maar er vertrokken steeds meer zusters; het aantal werd steeds kleiner. Dat is niet echt leuk om mee te maken. Je kunt beter betrokken zijn bij iets dat opgebouwd wordt, dan dat je een 'afbouw' moet meemaken.

ontmoeting op zaterdag

noodzaak van een ziekenhuis in Heerlen inzag, stelde mgr Savelsberg de zusters van de Orde van de Kleine Zusters van de H. Jozeph voor de verpleging en de verzorging van de zieken ter beschikking. Vanwege de opkomende mijnindustrie breidde het ziekenhuis gestaag uit en kwamen er ook steeds meer zusters te werken.

„Het was gemoedelijk daar in dat oude gebouw. Het was hard werken hoor want we waren kloosterlingen en we hadden ook onze

moeten worden, de organisatie is zo groot geworden, dat maakt het werken een stuk vermoeiender geloof ik.”

Totdat in 1968 het ziekenhuis een nieuw gebouw kreeg en het St. Jozef ziekenhuis werd, werkten de religieuzen onder hun orde in het ziekenhuis. „Daarna waren we echt in dienst van het ziekenhuis. We zijn toen ook hier in de woonflat komen wonen. Dat was een enorme verandering. Vanuit dat oude gebouw met al die bekende hoekjes en gangen, naar

Kappen

Steeds meer oude zusters vertrokken naar bejaardentehuizen voor religieuzen. Op een gegeven moment woonden nog 22 zusters op de zesde etage. „Er veranderde veel in die tijd. Onder andere onze kleding. Vroeger droegen we van die grote witte kappen. Dat vond ik in die tijd niet erg hoor, want je kon veel verbergen achter die flappen van de kap.

haal dat via de informatiebulletins van de PAK's-vereniging bij u terecht komt. Zelfs bij navraag bleek dat bij het bestuur geen draaiboek aanwezig is en men er ook niets van af weet. Wij zijn niet tegen de wijkvereniging, maar zij moet niet met de emoties van de bewoners spelen. Bij het weer verstrekken van deze informatiebulletins hopen wij dat de wijkvereniging het huiswerk vooraf goed maakt. Bewoners en vooral het bestuur: veel succes ermee!

Eygelshoven
H. Brugmans en J. Jeurissen
Bewoners Lauraterrein

Als je eens een keer moest lachen om iets en je wilde niet dat ze het zagen, dan kon je dat heel handig verbergen. Naderhand kregen we zo'n klein kapje. Toen dat ingevoerd werd, kwam de kapster hier en werd voor het eerst ons haar gekapt. Naderhand is de kleding steeds eenvoudiger en minder afwijkend geworden en nu lopen we gewoon rond zoals alle anderen.”

Zuster Goretto werd door haar congregatie gevraagd directrice te worden van het St. Antonius bejaardentehuis in Echt. „Daar ga ik nu werken. Ik ben net terug van retraite ik ga dus niet meer naar het ziekenhuis, alleen nog voor het officiële afscheid. Dat is een heel vreemde gedachte hoor, daar moet ik erg aan wennen.”

Ze vindt dat de krant maar niet al te veel over haar moet schrijven. Zo bijzonder is ze niet. „We hebben allemaal gewoon ons werk gedaan. We werkten voor de naaste, dat is toch mooi. De Heer heeft me daar altijd bij geholpen. Dat vond ik in het oude gebouw zo mooi. Als we daar even pauze hadden dan ging ik snel naar de kapel, was ik even bij de Heer en ontving dan kracht om verder te gaan. In het nieuwe gebouw werkte ik altijd op afdeling 9, dan krijg je niet de kans even naar de kapel te gaan. Dat heb ik wel gemist.

Toen de zusters in dienst kwamen van het ziekenhuis kregen ze ineens ook vrije tijd. Wat deden ze daarmee. „Veel zusters gingen dan zieken bezoeken, of ergens op kinderen passen. Ik ben vaak naar mijn ouders geweest. Ze leven nu niet meer, maar ik ben erg dankbaar dat ik vooral mijn moeder die 91 is geworden, zo lang heb mogen verzorgen samen met een zus van mij, die ook religieuze is. Daar ging mijn vrije tijd aan op.”

Als op 20 oktober het officiële afscheid van zuster Goretto achter de rug is (om 15 uur een mis in de kapel van het ziekenhuis en om 16 uur een receptie in de vergaderkamer) dan wordt daarmee een belangrijk hoofdstuk van de geschiedenis van het Heerlense ziekenhuis afgesloten. Geen hoofdstuk met grote medische wapenfeiten, maar van constante liefde en zorg voor de zieken, van vrouwen die zich door God geroepen wisten (en weten) om voor de naaste te zorgen.

Brunssum

● De St. Barbaraparochie houdt op 21 oktober in 'In de KAJ' een rommelmarkt ten bate van de missie van missionaris Rudy Leistra. Een gedeelte van de opbrengst komt ten goede aan het kerkelijk zangkoor. Wie nog mooie spullen te missen heeft, kan bellen naar ☎ 255560, 253532, 218081. De spullen worden dan afgehaald.

Hoensbroek

● De ondernemers van 'Hartje Hoensbroek' en de harmonie St. Cecilia houden vandaag een wijnfeest. Vanaf 13.30 vindt op het Gebroekplein het Promotion-Concert plaats.

● Het Dames Actie Comité van de CV De Lotbroekers houdt van-

avond in het MFC Gebroek een druivenbal. De entree is gratis.

● De gezamenlijke verenigingen van Mariagewanden houden vandaag een druivenbal in gemeenschaphuis Mariagewanden. Morgen is er kermisdisco voor de jeugd.

Heerlen

● In De Nor wordt morgen om 15.00 uur de expositie heropend van tekeningen en schilderijen van de Heerlenaar Peter Lemmens. De expositie is tot 12 november te zien en is opengesteld tijdens café-uren en vrijdag en zaterdag vanaf 17.00 uur en zondag vanaf 15.00 uur.

klein journaal

oostelijke mijnstreek ☎ redactie: 739282

● Bij het VVV-kantoor, Stationsplein 4, kan men morgen tussen 12.30 en 15.30 uur deelnemen aan een herfstwandeling door de dalen van de Geleen- en de Caumerbeek.

● In het COC-gebouw aan de Honigmanstraat 2 staat woensdag om 20.30 uur het thema 'Wat brengt 1992 voor de homo- en de vrouwenbeweging?' ter discussie. Gast sprekers zijn Willemien Ruysgrok (beleidsmedewerker landelijk COC) en Monique Quint (feministe). Toegang is voor niet-leden f4,-. De zaal is open vanaf 20 uur.

Ubachsberg

● In de Auw Sjoel wordt morgen

ter voorbereiding op het bondsconcours vanaf 18.15 uur geconcentreerd door vijf muziekkorpsen. Entree f 3,50.

Voerendaal

● Bij gelegenheid van Wereld Mis-siedag verzorgen de Voerendaalse vrijetijds kunstenaars morgen in het Kunderhoe de manifestatie Kunstade. Burgemeester Strous bericht om 12.30 uur de opening.

Jabeek

● In het Ontmoetingscentrum wordt morgen van 13.00 tot 18.00 uur de hobbytentoonstelling 'Jacra-fa 89' gehouden.

Lekker U Teten

Wild en Gevogelte

restaurant *Langen*

Koninginnestraat 25, 6461 BC Kerkrade.
Tel. 045-457287
Uw gastheer en gastvrouw
Wim en Agnes Langen
's Maandags gesloten

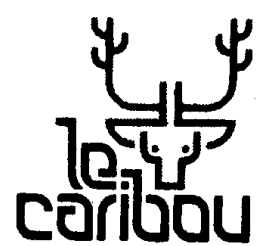
Oók uw vertrouwd adres voor
**wild- en
gevogeltespecialiteiten**

Nevelflarden en een glinsterend
spinnweb. Het penseel van de
natuur gedoopt in goud, bruin
en groen. Voor ieder mens heeft
de herfst zijn aparte bekoring.

Voor de gourmet is het de oogst
van de jacht, die met
raffinement en vakmanschap
wordt verwerkt tot een
tongstrekkende verrukking.

Restaurant Le Caribou verrast u
dit jaar weer met een selectie
schitterende wildgerechten,
welke met veel liefde en
vakmanschap zijn bereid.

Kom snel proeven hoe een
kulinair herfst smaakt...

**Specialiteitenrestaurant
Le Caribou**
Molenweg 56, 6133 XN Sittard
Telefoon 04490-10365

Naast ons vlees- en
vismenu nu ook
heerlijke wild- en
gevogeltespecialiteiten

DE BLAUWE ENGEL

Valkenburgerweg 21
Heerlen. Tel. 045-713063

DE PRINS
HOTEL CAFÉ RESTAURANT

Vanaf komende
week serveren
wij in ons
restaurant
diverse

wildspecialiteiten

Rijksweg-Zuid 25
SITTARD
Tel. 04490-15041

**AUBERGE
La Provence**

Keldersweg 1, Eys-Wittem
Tel. 04451-1707

Ook dit seizoen serveren
wij u weer onze
bekende, exquise
wildgerechten,
gecombineerd met
flonkerende wijnen.

Reserveren gewenst.
Aparte salons voor 8-35
personen.
Geopend va. 12.00 uur.

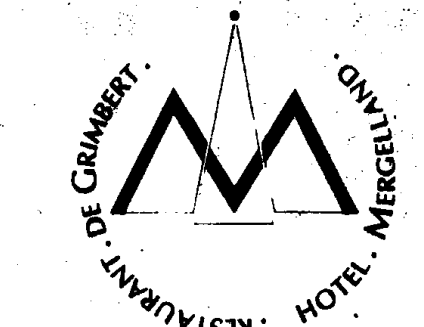
*Hotel
Kempener*
*Restaurant
"De Bakkerijzer"*

Prins Mauritslaan 22
6191 EG Beek
tel. 04405-71310

Vanaf 15 oktober
 presenteren wij weer een
wildmenukaart zoals u dat
van ons gewend bent.
Wild van uitstekende
kwaliteit, subtiële sauzen
en aangepaste wijnen.

Uiteraard serveren wij
weer een jachtmenu per
2 personen à f 65,-
per persoon.

Voor inlichtingen en
reserveringen tel. 04490-71319

De komende herfstweken serveren
wij een speciaal wildmenu:
een frisse salade met stukjes
gerookte eend, pijnboompitten en
notendressing

krachtige runderbouillon met
boespaddestoelen en bieslook
hazerugillet met een donkere
bramensaus

wildzwijnblestukjes met
veenbessensaus

hulsgemaakt ijs van honing en
kaneel met hazelnooten

De kosten verbonden aan het diner
f48,50 per couvert

Natuurlijk kunt u ook à la carte
dineren in ons restaurant.

Wij verzoeken u vriendelijk te willen
reserveren: 04454-1459

Peter en Stella Ploum-Tonnaar

RESTAURANT

La Source

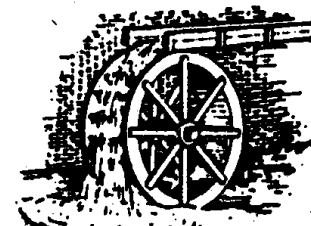
Oude Rijksweg-Noord 21
6114 JA Susteren
Tel. 04490-3150

Onze à la carte kaart is
aangepast aan de wildtijd.
Diverse specialiteiten en menu's
o.a.

gemarineerde gerookte zalm met
dilleaus

gebakken wildeduvelfilet met
heldere sojasaus

sorbet: wildzwijnfilet met
lichtromige saus van rode bessen
bavarois van mandarijntjes met
vanillesaus

"Cuisine excellente"

RESTAURANT

Le Patron

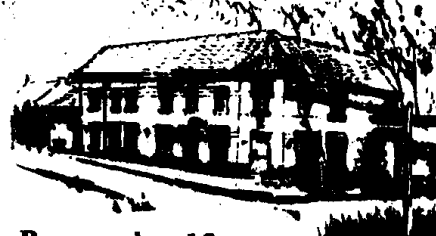
EPEN
(hotel De Kroon)

Diverse
wildspecialiteiten o.a.
eend, haas, ree

Geopend van 12.00-20.30 uur
Tafelreservering gewenst
04455-1250
Wijhelminastraat 8

RESTAURANT
OUD BROMMELEN

Brommelen 16
Wijnandsrade (Swier),
tel. 045-242838

Diverse
wildspecialiteiten

★ Vergaderingen

★ Bruiloften

★ All-in feesten

★ Fondue/gourmet
(op bestelling)

Vanaf 1 november
kerstmenu's
aanwezig

HOSTELLERIE
"De
Molenbron"
LIMBRICHT

6141 BH Limbricht
tel. 04490-15639

De sfeer en de
gezelligheid die het
najaar uitstraalt
vindt u terug bij ons
in het restaurant met
een keur van
wildgerechten

Gelieve te
reserveren

*gezellig
aan de
zittere de
L*

BEUKELAER
OGGEL

Vrijdag 10 november

wildavond

6-gangenmenu met
diverse wijnen

Prijs f 75,- p.p.
(incl. wijn)

Uitleg over de wijnen
wordt verzorgd door Cees
Terberg van het huis
Walraven & Sax

Aanvang 20.00 uur,
reservering noodzakelijk

Vanaf half oktober
 presenteren wij de
uitgebreide wild- en
gevogeltemenukaart

Kerkstraat 2, Roggel
Tel. 04749-1266

Hotel-specialiteiten-
restaurant

Maxime
Sinds 1861

Maurice en Gerie van Wersch

Zondag 29 oktober
brunch

in het kader van de
wild- en wijnmaand

Nu ook voor bruiloften,
partijen en feesten in ons
nieuwgebouwde
zalencomplex met terras.

Vroenhofstraat 1
6369 AP Simpelveld
Tel. 045-441372

*De
Baenwinnin*

Restaurant en feestzaal
Grendelbaan 34
3610 Diepenbeek
Telefoon 011/323577

wildmenu's vanaf
15 oktober

Open elke dag van 12 tot 14.30
uur en van 18 tot 22 uur

Dinsdag en woensdag gesloten
Reservatie gewenst

**Grieks
specialiteiten-
restaurant**

In een kenmerkend
Griekse sfeer worden bij
ons de smakelijkste
gerechten opgediend.
Daarbij kunt u een keus
maken uit de meest
voortreffelijke Griekse
wijnen.

Kesselskade 42,
6211 EN Maastricht
Tel. 043-212030

Tijdens de herfst serveren
wij ons vriendelijk geprijsd
herfstmenu à f 58,50
per persoon

maar vanaf woensdag 18 oktober
opent ook bij ons het grandioze

"WILDSEIZOEN"

Voor int. en res.

04490-78556

's Dinsdage gesloten

Markt 13a, Beek

tel. 04490-78556

Patron-culinier

Han Custers

We zijn een dynamisch filiaalbedrijf met nu
al zo'n 61 modewarenhuizen met een kin-
derende collectie schoenen, vrijetijdskleding,
sportkleding en sportartikelen. De klanten
stappen graag bij ons binnen en weten onze
guldens voordeel te waarderen. Daarom zit
de groei er flink in, zodat ook dit jaar de
nodige nieuwe winkels geopend zullen
worden.

61 VESTIGINGEN
IN NEDERLAND

SCAPINO

Voor ons nieuw te openen filiaal in LIMBURG, zoeken wij op korte termijn

**BEDRIJFSLEIDERS m/v en een
ASSISTENT BEDRIJFSLEIDERS m/v**

Onze voorkeur gaat uit naar U die:
• ouder is dan 20 jaar (eventuele dienstplicht moet vervuld zijn).
• woonachtig is in de vestigingsplaats of nabije omgeving.
• verkoopervaring heeft in de (schoenen)detailhandel.
• een opleiding heeft genoten op tenminste MAVO-MEAO-MDS-niveau.

Door de snelle groei van ons bedrijf zijn er vele kansen om door te groeien naar bedrijfsleider.

Scapino hecht grote waarde aan een positieve instelling en krachtig doorzettingsvermogen.
Teneinde uw toekomstmogelijkheden te vergroten, krijgt u een interne opleiding.

Uw schriftelijke sollicitatie met recente pasfoto kunt u binnen één week na plaatsing van deze
advertentie te zenden aan Scapino, Postbus 250, 9400 AG Assen, t.a.v. Herman Koetsier.

Zet in de linkerbovenhoek van de envelop LIMBURG.

AFCENT INTERNATIONAL SCHOOL

has a vacancy in the Directorate for a

CLERK-TYPIST Male/Female
during the period 1 Nov. 1989-31 July 1991

Duties:
to assist in general school administration, word/data
processing, stockrecord/bookkeeping and operation
of office machinery.

Qualifications:
Good general secondary education (HAVO or equiv.
, Administrative/clerical training. (MEAO or equiv.).
Ability to speak, correspond and type in English and
Dutch. Previous office experience and familiarity
with word/data processing would be an asset.

Deadline for applications:
1 November 1989. Applications should be addressed
with ref.nr. 004/2, to:

AFCENT INTERNATIONAL SCHOOL
Ferd. Bolstraat 1, 6445 EE Brunsum.

Successful candidates will be invited for an interview
within 30 days of this publication.

Om nog betere en snellere service te kunnen
bieden aan onze groeiende klantenkring
zoeken wij op korte termijn

**ZEER BEKWAME
WONINGSTOFFEERDER**

met ervaring in het hangen van gordijnen en draperieën, alsook
van wandbespanning.

Moet zelfstandig kunnen werken en rijbewijs hebben.

Bel ons voor nadere afspraak 045-716114

Lendfers Décoration

Dautenbergstraat 40, 6411 LC Heerlen

Fenomeen neemt geteisterd afscheid van internationaal judo.

Trieste afgang Van de Walle

BELGRADO – Robert van de Walle is versleten. Na zijn met veel moeite behaalde bronzen medaille bij de wereldkampioenschappen in Belgrado is dat de 35-jarige Belg zelf ook duidelijk geworden. Niet naar de geest – hij gaat op de tatami nog altijd als een jonge hond te keer – maar wel naar het lichaam.

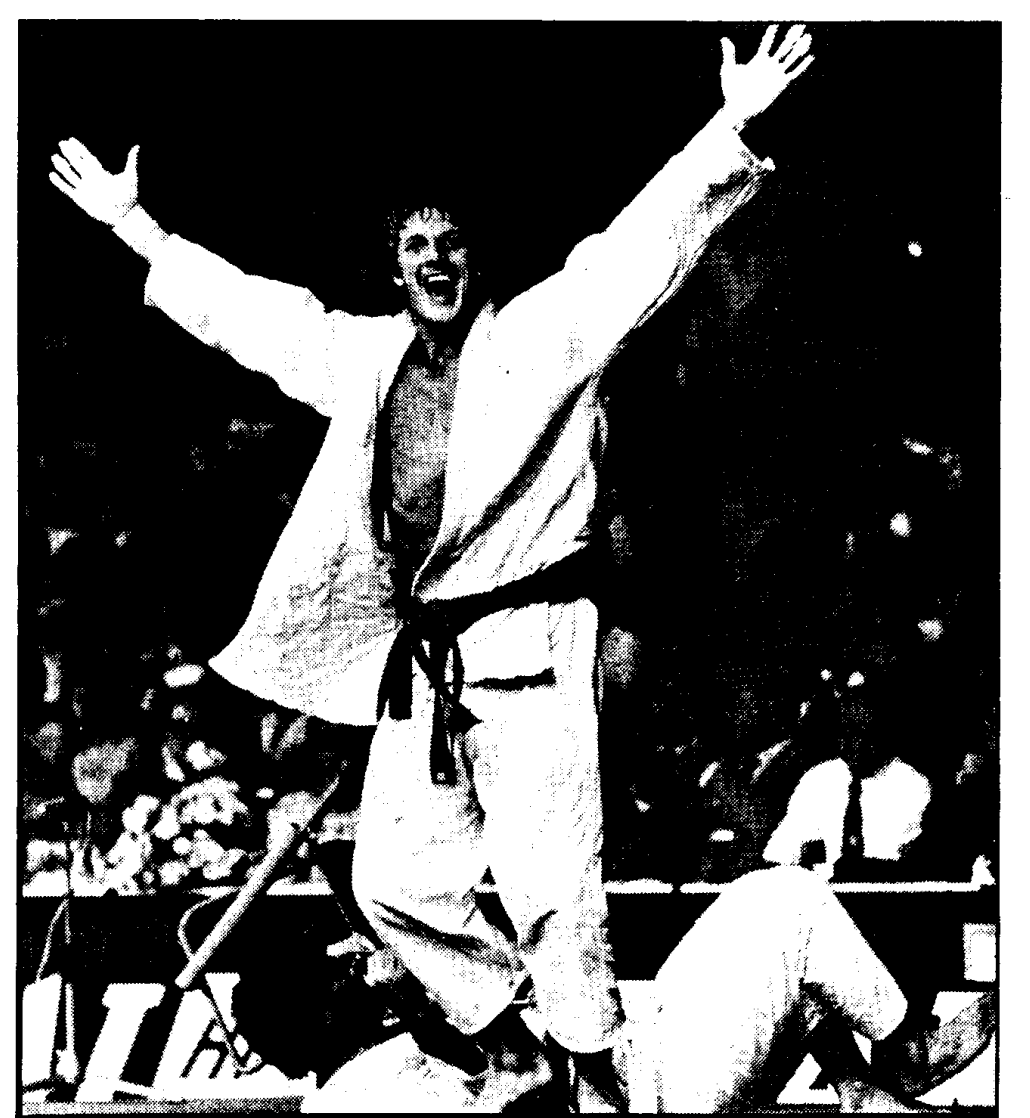
Als het aan de Belgische bond had gelegen, zou Van de Walle Belgrado hooguit als toeschouwer hebben meegemaakt. Zeker niet als deelnemer. Bij een medisch routine-onderzoek kwam Jacques Rogge, arts van het Belgisch Olympisch Comité, tot zulke schrikbarende bevindingen,

dat hij de judoka krachtig adviseerde de mat de rug toe te keren. De Belgische bond vond daarin aanleiding de geldelijke ondersteuning van de versleten vedette te stoppen.

„Ge gaat domme dingen doen”, vat Van de Walle in eenvoudige beelden het schrijven van Rogge samen. „Waarschijnlijk heeft hij gelijk”. Toch kon de Vlaming het niet laten. In de Joegoslavische hoofdstad trachtte hij vergeefs de nog ontbrekende wereldtitel aan zijn erelijst toe te voegen. Van de Walle grossierde in internationale titels (met als hoogtepunt een Olympische in Moskou (1980).

len van Seoul met het wedstrijd-judo te stoppen. „Ik voelde me rot, ben weer in training gegaan; naar Japan, Frankrijk, Italië en Engeland. Daarvoor moest ik sponsors zoeken, want de Belgische bond zag het niet meer zitten”. De afscheidspremie van een half miljoen Belgische frank (25.000 gulden) bleek maar net voldoende zijn schulden af te betalen.

„Ik heb de indruk dat men mij heeft uitgeperst”, zuchtte hij na Seoul, waar hij nog goed was voor brons. Bij gebrek aan medewerking van de Belgische judobond was het uiteindelijk bondscoach Jean-Marie Decker zelf, die het inschrijvingsgeld voorschoot. „Kampioenen die samen met hem begonnen, smulden reeds van rijke tafelen toen de Oostendenaar stond te lijden op de tatami en in de powerzaal”, schreef een Belgische krant. Van de Walle knikt slechts als hem wordt gevraagd of hij te lang door ging.

● Robert van de Walle in betere tijden. Tijdens het WK in Belgrado bleef de Belg een afgang niet gespaard.

Foto: WIDDERSHOVEN

Jenny Gal uitgeschakeld

BELGRADO – Jenny Gal heeft tijdens de wereldtitelstrijd judo in Belgrado in de eerste ronde verloren. De Nederlaag tegen de Oostenrijkse Petra Profanter kreeg al na vijftien seconden gestalte. De negentienjarige Amstelveense maakte het verschil (yuko) niet meer goed. Jenny, de oudste van de judoënde zusjes, had in enige weken zes kilo moeten aftrainen om aan het vereiste gewicht van maximaal 56 kg op de weegschaal te kunnen brengen. Tot twee keer toe (Pamplona, 1988 en Helsinki, 1989) eindigde Jenny Gal bij Europese kampioenschappen als derde in deze categorie.

Operaties

De erelijst werd gevormd ten koste van in totaal zeven operaties. Op de vraag of er lichaamsdelen zijn waarvan niet is gesleuteld, moet hij heel lang nadenken. „Mocht dat zo zijn, dan zijn die toch behoorlijk versleten. Erg gezond is het allemaal niet”. Vooral van de rugoperatie, die hem twee jaar geleden verhinderde deel te nemen aan de wereldtitelstrijd in Essen, heeft hij veel weet.

Toch keerde Van de Walle terug op zijn besluit na de Olympische Spe-

Levensstijl

Het Belgische sportfenomeen gaat van nu af topsporters en zakenlieden begeleiden. Met zijn compagnon, de psycholoog La Crosse, wil hij een instituut oprichten dat belangstellenden wil laten kennismaken met een gezondere levenswijze.

„Honderd dagen van vooruitgang”, is aldus Van de Walle het motto van het vooralsnog wat vage project. De naam van de judoka moet de cliënten lokken, de bezoeken zullen zorgen voor de financiering.

Het in Hastière (Wallonië) te vestigen oord is waarschijnlijk het best te vergelijken met een gezondheidsboerderij. Van de Walle heeft al een pijnlijke les als ondernemer geleerd. Een handvol jaar geleden was hij verbonden aan een sportschool.

De liaison was een mislukking. „Dat was meer een modern café. Een half uur sporten, drie uur in de bar en dan een slankheidsprogramma vragen. Ik ben er uit gestapt. Ik ben er alleen maar slechter van geworden”.

Ferrari ziet af van hoger beroep

ROME – Ferrari ziet af van het hoger beroep in de zaak Nigel Mansell. Deze week reageerde de Italiaanse racetal verontwaardigd op de mededeling, dat Mansell zich woensdag – vier dagen voor de Grote Prijs van Japan – in Portugal moest melden om de schorsing en boete naar aanleiding van zijn gedrag in de Grote Prijs van Portugal aan te vechten.

Ferrari ging in beroep tegen de straf, maar was het volstrekt oneens met de door de FISA (Internationale Autosport Federatie) aangewezen datum. Als reden voor de plotselinge ommezwaai gaf Piero Fusaro van Ferrari gisteren op dat een juridisch steekspel beneden de stand van Ferrari is. „In deze fase van strijd om de wereldtitel in de formule 1-klasse past gekibbel achter de tafel niet. En het is Ferrari onwaardig”, aldus de Italiaanse woordvoerder.

Mansell werd door de FISA beboet met 100.000 gulden. Bovendien werd hij voor één race geschorst. Die schorsing heeft hij achter de rug.

Smoke Eaters in slotfase onderuit

NIJMEGEN – Intercai Smoke Eaters heeft het ijshockeyduel in Nijmegen tegen Spitsman Nijmegen in de slotfase verloren: 7-6 (2-3, 3-3, 2-0). De Geleense ploeg mocht twee periodes lang een voorsprong koesteren.

Smoke Eaters nam al vrij snel een 3-0 voorsprong door Mollen, Louwers en Buckridge. De thuisclub leek overspeeld te worden. Vlak voor het einde van de eerste periode kwam de thuisclub dichterbij: 2-3. Smoke Eaters kon, ondanks een massale vechtpartij halverwege de tweede periode waarbij van beide teams vier spelers plaats op de strafbank mochten nemen, een magere voorsprong behouden via de sticks van Peters, Louwers en Buckridge: 6-5.

De Geleners, die in de laatste twintig minuten voldoende kansen kregen om de voorsprong verder uit te bouwen, kwamen nu niet meer tot scoren. Nijmegen scoorde wel tweemaal en pakte daarmee de overwinning.

Van der Reyden helpt Feyenoord

ROTTERDAM – Joop van der Reyden wordt voorzitter van de commissie die de organisatie-structuur van Feyenoord gaat doorlichten. De oud-staatssecretaris van WVC en de huidige voorzitter van de NOS, heeft gisteren na enige bedenktijd bekend gemaakt de adviescommissie voor te willen zitten.

Van der Reyden zal ter zijde worden gestaan door de fiscalist Gerard Wielens en de jurist Rene van Ierschoot. Beiden hebben geen enkele binding met Feyenoord betrokken bedrijven. De commissie zal gaan bekijken welke organisatievorm in haar ogen de meest geschikte is voor Feyenoord. Er zal door de adviescommissie niemand worden benaderd om zitting te nemen in een nieuw te vormen bestuur. Het gaat de commissie slechts om de structuur. Een termijn waarbinnen een advies zal worden gegeven, is niet gesteld. De commissie wil zo snel mogelijk beginnen.

Jan Lefebber titel kwijt

SETE – De Rotterdammer Jan Lefebber is gisteravond in het Zuidfranse Sete zijn Europese bokstitel in het halfzwaargewicht kwijtgeraakt. Zijn Franse uitdager Eric Nicoletta veroverde de titel doordat de ringarts het in de tiende ronde niet meer verantwoord vond de Rotterdammer met een blessure aan de rechter wenkbrauw te laten boksen.

shaesberg

De eerste vijf uitslagen van de gisteravond verreden koersen op de draf en renbaan Schaesberg:
Esterille K-Prijs: 1. Dean Worthy Boy (W.A.M. van Buytene) km.tijd 1.24,7; 2. Diamond Victor; 3. Colard. Niet gestart: Cheery M en Chanel d'Icco. Winn. 14,10; pl. 4,70, 3,80; koppel 19,50; trio 1195,40.
Ebony Ruimzicht-Prijs: 1. Crown Speed (F. van den Putte) km.tijd 1.24,1; 2. Davidia Rose; 3. Chaunty Top. Winn. 9,50; pl. 3,10, 3,10; koppel 26,10; trio 208,40.
Ellen Uithuizen-Prijs: 1. Raise Bid (D. Derwaal) km.tijd 1.24,8; 2. Curly Spencer; 3. Dyan Lichtenberg. Niet gestart: Amondal. Winn. 2,20; pl. 1,90, 1,90, 1,90; koppel 12,40; trio 78,50.
Evelyn Hazelaar-Prijs: 1. Duke Baker (T. H. Kooyman jr.) km.tijd 1.24,7; 2. Ceres van Troje; 3. Bermuda S. Winn. 1,70; pl. 1,30, 1,80, 1,40; koppel 11,90; trio 57,20.
Emeralda S-Prijs: 1. Zorro V (M. Hoogland) km.tijd 1.23,2; 2. Cora De Bloemer; 3. Celerite d'Ivens. Winn. 5,30; pl. 1,70, 2,80, 1,20; koppel 26,30; trio 150,80.

imburgs Dagblad

Zaterdag 14 oktober 1989 ● Pagina 21

Met vriendschappelijk voetbal seizoen overbruggen

Ajax zoekt alternatieven

Van onze sportredactie

NEVE – Met een serie vriendschappelijke strijden en mogelijk een groot toernooi, opt Ajax het volgende Europa Cup-loze balseizoen te overbruggen. Voorzitter Michael van Praag denkt daarbij aan wedstrijden tegen Engelse clubs, of clubs die al in een nieuw stadion van het Europa-Cuptoernooi uitgeschakeld. „We zorgen er echt wel voor aan onze portie Europees voetbal te komen. En die wedstrijden zouden wel eens vriend leuk kunnen worden. Op Ajax-Celtic, Ajax-Liverpool komen vast veel mensen af. Het schiet kunnen we daar dit seizoen mee benutten, daar moet Leo Beenhakker maar over denken”.

Even na half twee gistermiddag (UEFA-perschef Rudi Rothenberger het vonnis voor dat de Europa Voetbalunie over Ajax had volbracht. De sanctie die de tuchtkommissie van de UEFA acht dagen eerder had opgelegd (twee seizoenen Europese uitsluiting) was door de commissie van beroep veranderd in een Europese verbanning van het seizoen. Daarna moet Ajax de drie thuiswedstrijden in de Europa-Cupverband spelen in een stadion gelegen op tenminste honderd kilometer van de hoofdstad. De Amsterdamse club moest bovendien wegens incidenten bij Ajax-Austria Wien op 27 september.

ndend Praag zei „teleurgesteld” te zijn dat hij kennis had genomen van de laatste Oordeel van de commissie van beroep. „Dit is een flinke knep. Wij hadden verwacht vermeld te worden tot het spelen van enkele Europa-Cupwedstrijden in ons eigen stadion”. De uitspraak is bindend.

Praag liet weten niet te vergeten dat nu enkele spelers bij Ajax zullen willen vertrekken. „Ik denk dat door deze gebeurtenissen de aanhang bij Ajax alleen maar zal toenemen”. De financiële consequenties – na de uitsluiting van de tuchtkommissie vorige week vreesde Van Praag een op van zes miljoen gulden – zei hij onvoldoende te kunnen overtuigen. „Het wordt in ieder geval drie maanden minder. Een seizoen uitsluiting is financieel voor ons te overwinnen”.

De commissie van beroep oordeelde dat Ajax op ernstige wijze haar rechten voor wat betreft de orde en rustigheid had verzaakt. Het laakbare gedrag van standspreekster Freek

Nijssen in halve finale

NEVERS – Tom Nijssen heeft in het Masterstoernooi van het Europese Satelliet-circuit in Nevers de halve finale bereikt. In de kwartfinale nam de Sittardenaar afscheid van de Tsjech David Pech, die hem in het eerste toernooi vroegtijdig uitgeschakeld had. Nijssen won gisteren met 2-6. Vandaag moet hij in de halve finale aantreden tegen de Fransman Philippe Pech.

gaan. Dat Ajax 'als afschrikwekkend voorbeeld' de geleden schade wil verhalen op de dader. En dat de dader met behulp van het gesloten video-systeem van Ajax kon worden gearresteerd.

Broodwinning

Daarnaast voerde hij nog aan dat de spelers van Ajax, hoewel zij geen enkele naam treffen, in sportief en financieel opzicht aanzienlijk worden gedupeerd. Maar het argument, hoe juist ook, dat onschuldige profvoetballers in hun broodwinning worden aangetast, vindt bij de UEFA geen gehoor meer sinds alle Engelse clubs na het Heizeel-drama uit de Europa-Cuptoernooien werden geknikkerd.

Van Praag: „Op de wijze waarop de zaak behandeld is, valt niets aan te merken. Het is fair gegaan. Er is naar ons geluisterd en er bestond de mogelijkheid vragen te stellen. Alleen de uitspraak is voor ons een grote tegenvaller. Maar het zij zo, we zullen ermee moeten leren leven”.

Laudrup zes ton duurder

GENÈVE – Barcelona moet Juventus ruim 600.000 gulden meer betalen voor de transfer van Michael Laudrup. De beroepscommissie van UEFA heeft dat gisteren in Genève beslist. Barcelona wilde niet meer dan 1,5 miljoen dollar (3 miljoen gulden) overmaken. De UEFA heeft in het verleden het maximale bedrag bij transfers van voetballers uit EG-landen naar een ander land van de Europese gemeenschap vastgesteld op 3,6 miljoen gulden. Juventus eiste dit bedrag van Barcelona, maar de Spanjaarden weigerden meer dan drie miljoen gulden voor de speler uit te trekken. Barcelona moet ook 10.000 gulden aan proceskosten aan de UEFA overmaken.

Leo Beenhakker: 'Niet lang dramatisch over doen'

Spelers accepteren beslissing gelaten

AMSTERDAM – Vrijdag de dertiende, voor bijgelovigen een onheilspellende datum. Donkere wolken drijven samen boven het bijna verlaten stadion De Meer. Een klein gedeelte van de Ajax-selectie en een groepje vaste bezoekers van de trainingen wachten de beslissing van de beroepscommissie van de UEFA in Genève af. De halvering van de straf, één in plaats van twee seizoenen uitsluiting van de Europese bekerstoernooien, wordt even na half twee gelaten ontvangen.

„Een zware tegenvaller”, verwoordde Danny Blind de sombere stemming in het spelershome. Er was tenslotte die kleine hoop op clementie van de UEFA. Helaas. De beroepscommissie wilde een voorbeeld stellen en Ajax werd daar de dupe van. „Als speler voel je je machteloos. Niet alleen bij het incident, maar ook bij de behandeling van de strafzaak. Een jaar uitsluiting is en blijft een ontzettend zware straf”, aldus verdediger Blind, die door de rode kaart in de verloren Europese bekerfinale tegen KV Mechelen (mei 1988) de Europa Cupwedstrijden van Ajax tegen Sporting Lissabon (oktober 1988) en Austria Wien miste.

Hoofdprijzen

„De straf is nog altijd fors. Je houdt er wel rekening mee, maar stilletjes

hoop je toch dat het zal meevallen. We kunnen in ieder geval na één seizoen weer meedoen. Dat moet de groep voldoende kunnen motiveren. Dit seizoen zijn er toch nog twee hoofdprijzen te verdelen: het landskampioenschap en de nationale beker”, aldus Jan Wouters, die verklaarde niet van plan te zijn zich opnieuw over zijn toekomst bij Ajax te beraden. „Mijn toekomst ligt in Amsterdam”, verduidelijkte de international.

Ook bij Leo Beenhakker kwam de mededeling uit Genève hard aan. De coach kwam na zijn Spaanse avontuur bij Real Madrid met veel ambities naar Ajax, waar hij met de steun van het nieuwe bestuur een nieuwe Europese topploeg wilde opbouwen. „We weten nu waar we aan toe zijn. Over deze beslissing moeten we niet maandenlang dramatisch blijven doen. We moeten zorgen dat we volgend seizoen klaar staan om opnieuw Europees voetbal af te dwingen. Ook al kunnen we dan niet in het eigen stadion spelen”, verklaarde de trainer.

„We moeten met frisse moed deze tegenslag overwinnen. Deze straf heeft natuurlijk wel invloed op het uitgestippelde beleid voor het komende jaar. Jammer, ook voor het bestuur dat na alle problemen de juiste weg was ingeslagen. De ambities die het nieuwe bestuur en ik hadden, kunnen voorlopig in de ijs-

kast. Maar je zult zien, op dit soort momenten staan altijd de echte clubmensen op. Dan zie je wat iemand werkelijk waard is. Ik moet me nu bewijzen. Ik geef het in ieder geval niet op”, zei Beenhakker, wiens contract bij Ajax aan het einde van het volgende seizoen afloopt.

Recordrecette AC Milan

MILAAN – Het duel tussen AC Milan en Real Madrid in de tweede ronde van de strijd om de Europa Cup 1, aanstaande woensdag, is voor de penningmeester van de Italiaanse ploeg nu al een succes. De verkoop van 68.000 kaarten levert AC Milan de recordrecette van 5 miljoen gulden op. Vorig seizoen, in de halve finalewedstrijd tegen dezelfde ploeg, kon de penningmeester 'slechts' 4,8 miljoen gulden bij schrijven. De verhoogde toegangsprijzen zorgen voor het positieve verschil. De recette had nog veel hoger uit kunnen vallen als de tribune-capaciteit van het Meazza-stadion niet was afgemogen door de werkzaamheden voor de eindronde van de strijd om de wereldtitel, volgend jaar.

de doelgroep

redactie: arno römge

startproblemen

'Inschattingsfout' breekt Itteren

Van onze medewerker
PIERRE FRAMBACH

ITTEREN - Het gaat slecht met vierdeklasser Itteren. Tot voor kort leek het allemaal op een sprookje in het voetbalparadijs. Een decennium geleden werd de club (her)opgericht. In enkele jaren voltrok zich een klein wonderje in het typische Maasdorpje. De Itterse voetballers doorliepen met reuze schreden alle afdelingsklassen, om uiteindelijk in de vierde klas KNVB pas op de plaats te maken. Men oogstte alom-

bewondering. Nu lijkt er een kentering te zijn ingetreden, den jaar bleef men maar niet de beruchte streep. Dit jaar ren echt in de problemen. Het voor lijfsbehoud. "We moeten het niet soft zien", meent speler-trainer Winkens. "Het afgelopen seizoen stopten enkele spelers zoals Orbons, Paul Gulkkers, Wijnjans en Arno Mak, terwijl Vanhom naar Bunde vertrokken. Maar zo'n verlies maar een van de vele. Daarbij komt dat wij nu twee elftallen hebben. Dat is dat er door spelerstekort concurrentie is. Bij velen op de prikkel iets extra's te doen, maar het is een feit. Toch nog wel degelijk perspectief toe hebben wij louter de tegen gehad. Dat je dan puntjes wedstrijd hebben wij goed geïmanificeerd".

de gemakzucht

Met zijn 26 jaar geldt Arno Mak als routinier. Hij heeft slechts twee wedstrijden niet gespeeld. "Er bleek een sprong in mijn bovenbeen te zitten", zegt hij. Dan hoop ik, dat de overwinning er is. Itteren heeft kwaliteit, maar het is een feit. Het afgelopen seizoen is het team getraind worden. Ik geef toch nog misschien wat te fanatiek ben vind ik, dat ook sommige spelers, juist in de huidige situatie, iets meer moesten openbrengen. Het minder goed draait, maar juist een extra schepje erin doen. Neem van mij aan, dat ik naar de afdeling zakt, er te stap achteruit wordt gezet, zover is het niet en komt het mij ook niet. Alleen Vijlen, duidelijk de baas, maar van de andere clubs hadden we niet verloren".

Voorzitter Math Ruyters heeft of mogelijk een andere uitingsfout een rol speelt in de slechte situatie. Ruyters hadden de KNVB verzocht om 4B te spelen. Dat verzoek is afgekeurd. Maar de KNVB heeft de gehele klas overhoopd. Nu blijkt 4B in feite een klasse voor een team in opbouw. Het onder. Mogelijk dat, als het gespeeld hadden, wij er beter sprongen waren. Maar zo'n besluit altijd een open vraag. Er heerst absoluut geen paniek. Toch kijken we uit naar de toekomst.

ALUMINIUM
KUNSTSTOF
HARDHOUT

ALKUBOU
Dorpsstraat 7 Nuth, tel. 045-

Jan Goffin: 'Ik mis de koele kikker'

Het verval van Schimmert

ploeg van trainer Jan Goffin (39) met slechts één punt hulpeloos onderaan.

de goedwillenden

Ook voor Goffin is het een kwestie van raden waar het euvel zit. "Zeker is wel, dat het zelfvertrouwen in de wedstrijd tegen Keer, toen we alles onder controle leken te hebben en toch in de laatste seconde verloren, een

knak heeft gekregen en die optater zijn we nog steeds niet te boven", meent hij. Toch zijn er meer oorzaken aan te geven voor Schimmerts malaise. Volgens Goffin speelt ook het vertrek van een Peter Soons, Bert van Essen, Erwin Dietzenbacher en Bert Ehlens een belangrijke rol. "Wel hebben we John de Graaf teruggekregen, maar in zijn totaliteit heeft het team aan kracht ingeboet".

Een andere mogelijke oorzaak

ligt volgens Goffin in het feit, dat hij nog geen enkele keer zijn ideale formatie heeft kunnen samenstellen. "Steeds was er wel weer iets, een blessure of een geplande vakantie. Zo'n voortdurend wisselend team is natuurlijk niet bevorderlijk voor de prestaties". Goffin maakt zijn ploeg geen verwijt. "Het zijn stuk voor stuk goedwillende jongens, alleen de leidinggevende figuur ontbreekt. Het middenveld is gewoon wat te magr bezet".

Twee weken geleden werd Schimmert met 7-1 door SVME afgeschoten. "Iedereen heeft het nu wel over die zware nederlaag", aldus Goffin, "maar in feite domineerden wij tijdens het eerste half uur. Qua uitslag was dit zeker een debacle, maar in de tweede helft toen SVME zijn voorsprong gestaag uitbouwde, speelden we noodgedwongen met tien man. We zijn echt niet overklaar. Wij kregen een handvol kansen en scoorden maar één doelpunt. De tegenstander had acht mogelijkheden en verzilverde er daar zeven van. Dan weet je waar het bij ons vooral aan schort. We missen gewoon die echte koele kikker. Iemand die de zaak op beslissende momenten kan afmaken".

Jo Senden: 'Even tijd nodig om een hecht team te formeren'

Rimburg, er komen betere tijden

Van onze medewerker HENK SPORKEN

RIMBURG - Net als in de meeste andere afdelingen van het Limburgs amateurgeweld is ook in 4C het eerste kalf van het koren gescheiden. Na vijf wedstrijddagen gaat Weltania fier aan kop, terwijl Rimburg en Centrum Boys met slechts een punt de staartposities innemen. Hoewel Rimburg vaker in de bedreigde hoek heeft vertoefd, spreekt elftal leider Wim Logister van een uitzonderlijk slechte start. "Zo slecht zijn we nog nooit begonnen. Jammer maar het is niet anders. Hopelijk komt zondag in het voorlopig cruciale duel tegen Centrum Boys de ommekeer", aldus Logister.

Zowel hij, als trainer Jo Senden, noemen als belangrijkste oorzaak van de magere resultaten de enorme persoonswisselingen. "Ga er maar aan staan", legt Senden uit, "Henk Henssen en Ton Wiers, beiden Zwart Wit; Rob Jongen naar Waubach; Frans Snijders, Paul Mollenbeck en Ger Bodelier zijn allen gestopt, alsmede John Bauer (niet meer beschikbaar voor het eerste team) ben ik kwijt geraakt. Ik heb dus een hele serie nieuwe jongens moeten inpassen. Jos Merx en Lars Kolenburg (Heerlen Sport), Caspar Smeets (Sylvia), Sigi Klein, Jo Ritzen en Huub Senden, allen SVK, zijn ons gelukkig komen versterken. Het is echter logisch dat het tijd vergt om een hecht team te formeren".

Op de opmerking dat er toch een openperiode is geweest om dit te realiseren steekt hij opnieuw van wal: "Dat klopt maar die is verre van vlekkeloos verlopen. Diverse spelers konden wegens werkomstandigheden pas in augustus met vakantie gaan. Bovendien draaien enkele ploeggenoten, waardoor het trainingsbezoek niet altijd even goed is. Ik kan niemand een verwijt maken, maar het zijn wel verdraaid ongunstige factoren".

Voor Karel Frauenrath al negen jaar doelwachter bij de groenwitten zijn de 12 tegentreffers een doorn in het oog. "Ik vind het verschrikkelijk. Ik

ben het helemaal niet gewend. De precieze oorzaak kan ik niet aangeven, maar het is knudde om steeds te moeten vissen, dat verzeker ik je". Je zou verwachten een aangeslagen ploeg aan te treffen. Niets is echter minder waar. In de kantine hangt een ontspannen, zelfs een ietwat uitgelaten sfeer. Men neemt elkaar voortdurend op de korrel en maakt over en weer grappen en grullen. Kortom, de sfeer is uitstekend. Marcel Aussems en Huub Senden voeren het woord.

de schotlozen

Aussems: "De sfeer is hier altijd prima geweest. Ik woon in Brunssum maar voetbal al acht seizoenen bij Rimburg, omdat ik me hier thuis voel. Je gelooft toch zeker, dat ik anders allang was weggegaan. Per slot van rekening zijn er in Brunssum en omgeving genoeg vierdeklassers waarbij ik aan de slag zou kunnen". Huub Senden is enorm in zijn sas met zijn nieuwe club: "Los van het feit dat ik een broer ben van Jo: het bevalt me hier geweldig. Wat een kameraadschap. Ik had dit niet durven hopen. Ik ben ervan overtuigd, dat de onderlinge vriendschap er voor zal zorgdragen dat we niet degraderen. Je zult het zien, hoewel Rimburg een kleine gemeenschap is die helaas vergrijst: het eerste elftal van deze vereniging speelt ook volgend seizoen in de vierde klas".

Rimburg op de grens naar betere tijden. Trainer Jo Senden zit tweede van links.

Foto: FRANS RADE

Van onze medewerker
TON REYNAERTS

EINIGHAUSEN - SVE uitkomend in de derde klasse A startte de competitie wel erg slecht. Nul punten, een goal voor en dertien tegen is de trieste balans na vijf competitieduels. Is de derde klasse te hoog gegrepen voor de promovendus, of is er sprake van een aanpassingsfase? Om een antwoord te verkrijgen op deze vraag togen we op de avond van de interland Wales-Nederland naar Einighausen.

de uitgeholden

De geplande mosselavond is wegens gebrek aan belangstelling geannuleerd doch pils en bitterballen blijken een goed alternatief voor de overblijvers om er een sfeervol avondje van te maken. "De sfeer heeft absoluut nog niet te lijden gehad onder de tegenvallende prestaties", verduidelijkt Jos Notermans (28). De sympathieke goalie, die al negen jaar in het basisteam speelt, is een van de weinige autochtonen van SVE. Niet verrassend als je bedenkt dat Einighausen op een goede steenworp afstand ligt van Limbicht en Guttecoven. De volgens ingewijden prima goalie lijkt niet erg aangeslagen te zijn door de 13 tegentreffers in vijf wedstrijden (ter

Rob Lemmens: 'Gewoonweg minder kwaliteit dan verleden seizoen'

SVE en de moeilijke aanpassingsperiode

vergelijking, vorig seizoen werd hij 22 keer gepasseerd in 22 wedstrijden).

Hij: "We moeten het dit seizoen stellen zonder vijf basisspelers van vorig seizoen. Met name het gemis van de centrale verdedigingsduo Henk Funken (gestopt) en Jean-Paul van Brummen (geblesseerd) doet zich, zonder overigens hun vervangers te willen afvallen, erg gevoelen. Verder is het verschil in tempo en kwaliteit tussen vierde en derde klas natuurlijk duidelijk merkbaar. De eerste twee wedstrijden werden we gewoonweg overrompeld, doch de laatste weken gaat het in dat opzicht steeds beter. Je merkt dat, nu het

minder gaat, de jongens zich juist beter samenpakken. Ik heb er wel vertrouwen in dat we de komende weken voor een positieve kentering gaan zorgen".

Minder optimistisch in dat opzicht toont zich Rob Lemmens (27), vorig seizoen spelbepaler bij SVE doch dit seizoen beduidend minder dominant. "We hebben gewoonweg minder kwaliteit dan vorig seizoen", aldus Lemmens. "Cor Hamstra de linkspeits is voorlopig gestopt. Hein Funken, een klasse libero, is definitief gestopt, terwijl ook nog eens drie langdurig geblesseerden hebben. Hun vervangers zijn de enige aanwinst, John Titselaar van OVCS, en spelers die vorig seizoen

in het tweede team stonden.

Ook de trainerswissel, Ton Props (vertrokken naar Limbicht), Math Wetzels (gekomen van IVS) vergt natuurlijk een aanpassing. Vorig seizoen speelden we dominant, dit wil zeggen constant op de helft van de tegenstander, doch dit seizoen is onze tactiek beduidend behoudender van opzet. Komende weken zullen we echter toch punten moeten pakken, willen we de dans ontspringen. Hopelijk is de overwinning van zondag op onze oud-trainer Ton Props (SVE won na strafschoppen de bekerwedstrijd tegen Lindenheuvel) echter het begin van de kentering".

op weg naar het doe

Hoofdklasse C
Vlissingen-DESK
Venray-EHC
Halsteren-Baronie
Limburgia-Sittard
TOP-TSC
Meersse-Wilhelmina '08
Langa-Geldrop

Eerste klasse E
Schijndel-WSC
Roermond-ESV
Alliance-Rood Wit
Raport-ODC
B.V.V. De Valk
Gemert-Wilhelmina

Eerste klasse F
Panningen-Heer
SVN-Almania
Leonidas-Volharding
SCC-RKONS
Waubach-Born
Caesar-Vinkenslag

Tweede klasse A
Voerendaal-RKVVL
Eijsden-Heeren Sport
Hopel-Geleen
Obbicht-RKVCL
Miranda-MKC
Heerlen-Chevremont

Tweede klasse B
Vitesse '08-Belfeldia
MVC '19-IVO
Blerick-Moesel
Veritas-Venlosche Boys
Haslou-Helden
Tigleja-De Ster

Derde klasse A
RKHSV Bunde
Willem I-RKVVM

Kluis-Polaris
Scharn-WVV '28
LHB/MC-SVE
Berg '68-RVU

Derde klasse B
Kolonia-RKBSV
Heilust-SVM
Groene Ster-Wit Groen
EVV-Swilt '36
Musteren-PSV '35
Sereferdia-Lindenheuvel

Derde klasse D
SC Irene-Ysselsteijn
RKMSV-RKDESV
Excelsior '18-Reuver
VVV '03-GFC '33
Sparta '18-Stormvogels '28
FCV-Wittenhorst

Vierde klasse A
RKVB-Thorn
MVV '02-Banholtia
Standaard-St-Pieter
Caberg-SVME
Schimmert-Hulsberg
Mheerder Boys-GSV '28

Vierde klasse B
Rapid-Gulpen
Iason-Walram
Sportclub '25-Itteren
Nijswiller-RKASV

Vijlen-RKMVC
Vierde klasse C
Abdisbosch-RKVB
KVC Oranje-RKB
SVK-Laura
Simpelveld-Weltan
Rimburg-Centrum
FC Gracht-Waubach
Boys

Vierde klasse D
DVO-IVS
VVC '89-Helios '23
FC Hoensbroek '08
berg
RKSN-Mariade
RKV-Sanderbout
RKDFC-Coriovall

Vierde klasse E
Buchten-FC Ria
Walburgia-St-Joost
Linne-Maasbracht
Urmondia-Stevens
GVCG-Holtum
Vlodrop-Roosteren

Vierde klasse F
RKVB-Thorn
SC Leeuwen-SVH
RKSV-DESM
RKESV-Victoria
SVH-Heel
Leveroy-Nunhem

Vierde klasse G
HBSV-RKSVN
VOS-FC Steyl '67
Venlo-Bevo
Egchel-VCH
Swalmen-Baarlo
KVC-Roggel

VV Heel wacht op eerste punt

Van onze medewerker
TJEU STEMKENS

HEEL - Na vijf competitieduels wacht de VV Heel in de vierde klasse F nog steeds op het eerste competitiepunt. Het duurde zelfs meer dan 360 minuten, voordat de Middenlimburgse vierdeklasser er in slaagde de eerste doelpunt te realiseren. De ban werd pas in het vijfde treffen, uitgaand tegen koploper Le-veroy, gebroken. Trainer Harrie Seuren raakt echter (nog) niet in paniek: "Ik heb pas in het laatste duel met een compleet team kunnen spelen, hetgeen een eerste verklaring vormt voor deze situatie. De sfeer en de motivatie in de groep zijn nog steeds erg goed, zodat er nog geen paniek is. Het duel tegen SVVH, zondag, moet in ieder geval punten opleveren, anders wordt de situatie toch wel erg precar".

de vriendenkring

Ook het afgelopen seizoen had het toen in de KNVB teruggekeerde Heel al een moeizaam jaar. Pas na een winnend beslissingsduel tegen RKVB ontliet men de slopende competitie voor een degradatieplaats. Dit seizoen werd de dalende lijn toch weer doorgetrokken. De ene nederlaag stapelde zich op de andere. Aanwijsbare redenen? Trainer Seuren: "Vanaf de voorbereiding liep het al niet gesmeerd. Door vakanties, blessures en in de beginfase van de competitie ook nog schorsingen, had ik geen moment de beschikking over mijn complete selectie. Omdat we ook nog verder moesten zonder onze spits Lamberrighs, is het in aanvullend opzicht nog niet al te best".

"Ondanks enkele redelijke wedstrijden, weten de spitsen het net niet te vinden, waardoor de druk op de defensie vaak te groot wordt. Dat resulteert dan weer in de nodige tegentreffers, waardoor het toch al broze zelfvertrouwen nog verder tiktken oplet. De defensie toog door die situatie dan vaak te gretig naar voren, hetgeen natuurlijk ook de nodige doelpunten kostte. Tegen koploper Leveryoy waren we uiteindelijk compleet. En gelijk liep het in de eerste helft weer een stuk beter. We waren sterker dan de leider en kwamen verdiend op voorsprong. In de tweede helft sloeg het nootdoot

● Samen zetten de SVE-ers hun schouders onder één doel: klassebehoud.

Foto: PETER ROOZEN

Programma betaald voetbal	
eredivisie	
19.30 uur:	
10.00 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
eerste divisie	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
buitenland	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
haarlem-roda jc	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
psv-mvv	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
fortuna-ajax	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
eindhoven-vvv	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	
oost-berlijn	
19.30 uur:	
14.30 uur:	
19.30 uur:	

Van onze medewerker
GELEEN - Het ijshockeyduel Smoke Eaters-Utrecht gaat zondag 22 oktober niet door. De ijshockeybond heeft het duel verschoven naar vrijdag 20 oktober of eventueel naar de zaterdag, maar de directie van sportcentrum Glanerbrook in Geleen weigert om op een van de twee avonden de hal beschikbaar te stellen.

Smoke Eaters vindt de houding van Glanerbrook terecht. Voorlichter Jan Marutiak: „Zowel Smoke Eaters als Glanerbrook houden zich aan het door de

Eaters-Utrecht
verschoven

bond vastgestelde programma. Wij gaan er van uit dat we vrijdag in Heerenveen en zondagavond thuis tegen Utrecht zullen spelen”.

Rob van Rijswijk, bondsfunctionaris over deze kwestie: „Glanerbrook weigert alle medewerking. Voor het begin van de competitie heb ik contact gehad met direc-

teur Cloot. Hij had in principe geen bezwaren tegen wedstrijden in de week. Nu weigert hij ook maar iedere vorm van medewerking. Ik heb voor dat weekinde al vijf wedstrijden moeten verschuiven. Andere ijsbaanreklames hadden alle begrip en verleenden wel hun medewerking”.

● **UTRECHT** - Hoofdsponsor Eagle Security van de Utrechtse ijshockeyclub is failliet. De debutant in de eerste ijshockeydivisie zal nu gaan spelen onder de naam Langhout-travellers.

Spelers Limburgia trekken boetekleed aan

Volop derby's in hoofdklasse

HEERLEN - Uitsluitend Limburgse onderonsjes dit weekinde in de hoofdklasse van het amateurvoetbal. Het puntloze Limburgia ontvingt Sittard, het laag geklasseerde Meerssen speelt thuis tegen het eveneens niet bijster goed geposteerd Wilhelmina '08 en EHC, Limburgs hoogst geklasseerde ploeg, bindt in Venray de strijd aan met de kampioen van vorig seizoen.

Sinds het debuut in de hoofdklasse in 1974 heeft Limburgia nog nooit zo'n misere start als dit jaar meegemaakt. De ploeg die vorig seizoen vriend en vijand met spectaculair voetbal verraste, bracht er op dit moment niets van. Afgelopen zondag werd zelfs in de oefenwedstrijd tegen het twee klassen lager spelende Chevremont op het allerlaatste moment op een knullige manier een zege uit handen gegeven.

„Ik weet wel dat het een oefenduel was, maar dan hadden we tenminste sinds 17 augustus weer eens een wedstrijd gewonnen”, verzucht de veel geplaagde Limburgia-trainer Mick Vliegen. De Limburgianen hebben inmiddels het boetekleed aangetrokken. Vliegen voerde afgelopen week individuele gesprekken met zijn spelers. Hij: „In die gesprekken bleek dat de voorbereiding door velen niet al te serieus is genomen. Te veel en te vaak werd de zaak te gemakkelijk opgevat. Ik denk dat alle spelers nu beseffen wat er gaande is en dat het hoog tijd wordt om de prestatiecurve naar boven om te buigen. Ik troost me maar met de gedachte dat de start van vorig seizoen ook niet denderend was”. Bert Tuyn en Harrie Klein zijn bij Limburgia niet van de partij.

In het Sittard-kamp waarschuwt trainer Bèr Lejeune voor overdreven optimisme. „Sangers en Goulding zijn wel weer terug in de basis en sinds hun rentree hebben we niet meer verloren. Wat dat betreft hebben zij alle gelijk van de wereld aan hun kant maar het loopt bij ons nog steeds niet denderend. Ik weet dat er bij Limburgia wel wat moet gaan gebeuren maar ik ben nog niet van plan om voor puntenleverancier te fungeren”, aldus Lejeune.

Na een aanvankelijk redelijke start is debutant Meerssen inmiddels keihard met de neus op de feiten gedrukt. „Op voetbaltechnisch gebied is de hoofdklasse toch heel wat anders dan de eerste klasse”, meent Meerssen-trainer Piet van Dijk. Volgens hem mist zijn ploeg duidelijk routine en de nodige fysieke kracht, met name op het middenveld en de aanval. „Ik tracht mijn ploeg bewust te maken van het feit dat er in de hoofdklasse gespeeld wordt. Daarom is iedere wedstrijd voor ons als promovendus een soort finalewedstrijd waar we dan zeker een thuiswedstrijd op punten moeten zien te halen”, aldus Van Dijk. Kleinen (scheurtje in bot) speelt niet.

Ook Wilhelmina'08 is op de sprokkeltoer. „Dat zal ook zo blijven, omdat de selectie gewoon te smal is maar gelukkig zit Meerssen in hetzelfde schuitje waar wij ook in zitten”, verkondigt Wilhelmina-trainer Leo Beerdondk.

Overige duels:
TOP-TSC, Halsteren-Baronie, Vlissingen-Deak, Longa-Geldrop.

sport kort

● **WANROY** - Vier Limburgse dressuurcombinaties zullen morgen proberen een finaleplaats in de Hoofslag Dressuurcup te veroveren. Jeanette Haazen, Miriam Knoors, Jos Nijsten en Gonnellen Gordijn moeten daarvoor naar Wanroy waar in het recreatiepark De Bergen Vanaf 10.00 uur strijden veertien combinaties om bij de beste vijf te eindigen, die op Jumping Amsterdam mogen uitkomen.

● **HEERLEN** - De tuchtcommissie van de KNVB heeft besloten dat de wedstrijd Miranda 2 tegen Heerlen 2 (uitslag 1-0) overspeeld dient te worden. Heerlen had bezwaar aangetekend tegen het feit dat zowel trainer Henk Verhezen als de elftalleden van Miranda tijdens het eerste competitieduel op 4 september hadden meegespeeld, wat reglementair verboden is.

● **KERKRADE** - Carlo Maessen, na de komst van Huub Smeets reservist bij tweede klasser Miranda, heeft een contract getekend bij de Belgische club KRC Rotherham, die uitkomt in de eerste provinciale klasse. De Belg had in eerste instantie hun zinnen gezet op Smeets, maar deze had geen trek in een hernieuwd profavontuur. Als vervanger voor Carlo Maessen kan Miranda vanaf november beschikken over Rob de Meij. De ex-speler van Roda komt na een mislukte profavontuur in Amerika weer terug op het „vinkje” nest.

● **PARIS** - De Fransman Jean-Marie Balestre is herkozen als voorzitter van de Internationale Automobiel Federatie FIA. Balestre gaat zijn tweede termijn van vier jaar in.

Gène Hanssen: wonderbaarlijke genezing

Fortuna kiest de aanval tegen Ajax

SITTARD - Op Mario Elefeld en John Clayton na is de selectie van Fortuna Sittard fit. Of Roger Reijnders en Richard Custers (net hersteld van een blessure) ook daadwerkelijk morgenmiddag tegen Ajax in actie komen is nog dubieus. Trainer Han Berger zal vanmiddag pas een definitieve opstelling bekend maken.

Doelman Ruud Hesp, die bij diverse clubs in de kijker staat, ziet het duel tegen Ajax in de Baandert met vertrouwen tegemoet. „We moeten voor de aanval kiezen. Ajax is in de defensie opzicht zwak en daar moeten we op inspelen”. De Amsterdammers hebben het in het recente verleden in Sittard telkens moeilijk gehad. Vorig jaar nog won Fortuna nog met 2-1 van Ajax. De formatie van Leo Beenhakker kan overigens geen beroep doen op Bryan Roy. De linkervleugelspits is nog steeds geschorst.

● Gène Hanssen is tien dagen na zijn knie-operatie weer van de partij. Vanavond hoopt hij met Roda JC te kunnen juichen in Haarlem.

Wim Kieft in staat van beschuldiging gesteld

NAC hangt duel zonder publiek boven het hoofd

ZEIST - Het gedrag van haar supporters dreigt de Bredase eerste divisie NAC veel geld te gaan kosten. Naar aanleiding van de ongedragingen bij de wedstrijden NAC-VVV (9 september) en De Graafschap-NAC (1 oktober) heeft de tuchtcommissie van de KNVB de Brabantse club de voorwaardelijke schorsing opgelegd tot het spelen van één thuiswedstrijd zonder publiek.

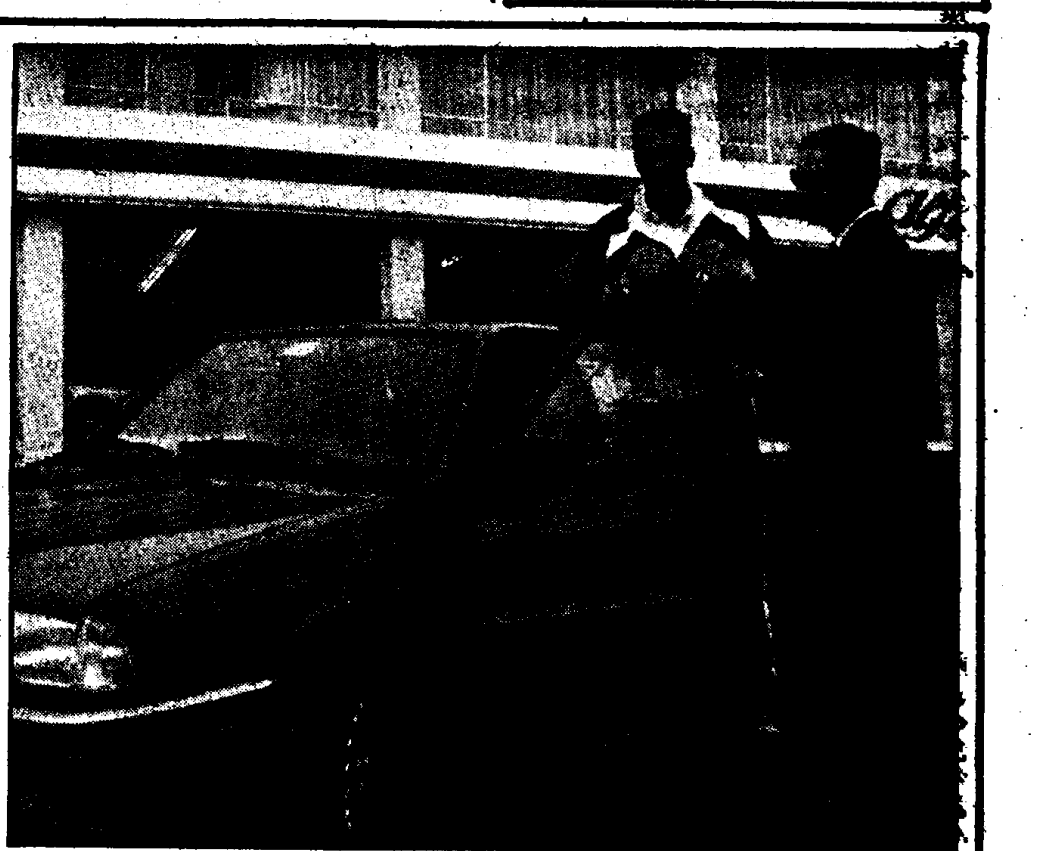
De straf wordt pas ten uitvoer gebracht als de aanhangers van NAC zich binnen een jaar weer misdragen. Een kans die gezien het gedrag van de Bredase voetballiefhebbers niet ondenkbeeldig is. Een boete van 2500 gulden dient de Bredase club wel te betalen. Dat bedrag was het voorwaardelijke gedeelte van de straf die NAC eerder dit jaar was opgelegd. Door wanorde bij het thuisduel tegen Helmond Sport op 18 februari,

kreeg de Bredase club op 20 maart een boete van 5000 gulden, waarvan de helft onvoorwaardelijk, met een proeftijd van een jaar. De problemen bij zowel NAV-VVV als De Graafschap-VVV betroffen het gooien van vuurwerk. In beide gevallen vóór het duel, waardoor dat later begon, maar bij de thuiswedstrijd tegen VVV ook gedurende de wedstrijd. De vuurwerkbom belandde, tijdens de tweede helft, toen midden op het veld waarop de wedstrijd voor korte tijd werd gestaakt.

Kieft
Willem Kieft zal zich op 19 oktober voor de tuchtcommissie dienen te verantwoorden voor zijn gedrag tijdens de wedstrijd FC Twente-PSV. De spits kreeg toen een gele kaart nadat hij tegenstander André Faus in de onderbuik had geraakt. De tuchtcommissie achtte het vergrijp van Kieft dusdanig dat verdere actie nodig was. Op grond van de rapportage van zowel de arbiter als van de neutrale waarnemer en door de televisiebeelden, werd besloten de spits in staat van beschuldiging te stellen. Kieft wordt het trappen van

co trappen naar een tegenstander, in dit geval, Paus ten laste gelegd. De beslissing van de tuchtcommissie houdt niet in dat Kieft automatisch wordt gestraft. De uitkomst van de mondelinge zitting kan ook inhouden dat slechts de gele kaart wordt geregistreerd.

Coort
Helmond Sport kan vier wedstrijden geen beroep doen op Coort. Hij werd door de tuchtcommissie geschorst voor vijf duels naar aanleiding van het uitdelen van een elleboogstoot aan zijn tegenstander Driessen bij het duel tegen VVV. Hij werd voor die actie uit het veld gestuurd. Omdat Coort voor het treffen tegen Cambuur al voorlopig gestraft was, moet hij nog vier keer toekijken. De Brabantse ploeg moet voor twee duels ook een vervanger opstellen voor Keizers. Hij werd voor drie wedstrijden geschorst na zijn gedrag, het trappen van Boere, bij het duel tegen VVV. Keizers kreeg eveneens de rode kaart. Omdat hij ook tegen Cambuur niet meespeelde, resten nog twee duels. Wegens het ontvangen een derde gele kaart kunnen ook Kraus en Landsbergen komend weekinde de kleuren van Helmond Sport niet verdedigen. Bij AZ dient Rook nog een wedstrijd toe te kijken. Hij werd wegens het trappen van een tegenstander veroordeeld tot drie wedstrijden. Een zat hij afgelopen week uit, een is voorwaardelijk met een proeftijd van een jaar. Tevens kreeg hij een boete van 100 gulden. Voor het verkrijgen van hun derde gele kaart schorste de tuchtcommissie verder Lems (Den Haag), Bijsterveld (DS 79), Mario Molenaar (RBC), Ophof en Steinmann (FC Utrecht) voor één duel.

Lift voor Arnold

● **Arnold Vanderlende** heeft aan de klap van Savon geen klappand overgehouden en hij heeft supporters die veronderstellen dat hij nog boksen kan. Als eerste sponsor voor zijn comeback meldde zich Autohuis Sanders, dat de Sittardenaar een lift geeft met een zachtjes zoevende Alfa Romeo. Jaarlijks rijdt Vanderlende zestigduizend kilometer voor in de Bundesliga maakt hij lange afstanden voor trainings- en wedstrijdbezoek. Aldus is de autosponsor omgerekend, goed voor een bedrag van circa dertigduizend gulden. Arnold: „Ik ben blij dat de mensen nog aan me denken”.

VANDAAG

RUUD CAMPS Sportshop

verhuist naar hoek Steenweg/Rijksweg Nrd. 2 te Sittard.

OPENING met vele activiteiten:

12.00 uur **ARNOLD VAN DER LEIJDE** zal de opening verrichten.

V.a. 13.00 uur **SKATE DEMONSTRATIE.**

V.a. 15.00 uur **FORTUNA SELECTIE** deelt posters en handtekeningen uit.

Diverse **OPENINGSAANBIEDINGEN:** o.a. **Fischer jacks** (collectie 89/90) met **25% korting. Gratis 2 kaartjes voor ECC Tennistoernooi** in Antwerpen bij aankoop van min. f 150,-.

Alle cliënten en bekenden nodigen wij van harte uit.

sport in cijfers

TENNIS
Sydney, mannen kwartfinales: Wahlgen-Zivjonić 6-3, 7-5 (7-2); Anderson-Stoltenberg 6-3, 6-3.
Sydney, Grand Prix-toernooi mannen kwartfinales: Lendl-Hogstedt 6-2, 6-2; Kroon-Woodford 6-4, 7-5, 7-6; Wahlgen-Zivjonić 6-3, 7-6; Anderson-Stoltenberg 6-3, 6-3.
Hongkong, mannen eerste ronde: Edberg-Cane 4-6, 6-0; Goldie-Noah 7-6, 6-3; Pearce-Mancini 4-6, 7-5, 7-6; Rensberg-Leconte 6-3, 6-2.
Filderstadt, vrouwen kwartfinales: Mary Joe Fernandez-Seles 6-4, 4-6, 7-6; Sabatini-Mandlikova 6-3, 6-0; Garrison-Gigi Fernandez 6-4, 6-2.
Toulouse, mannen kwartfinale: Tjesnovek-Bergström 6-4, 6-3; Skoff-Laurendeau 6-3, 6-2; McEnroe-Gustafsson 7-5, 6-3.

ZEILEN
Houston, WK tornado tweede wedstrijd: 1. Dahler/Parlov, 2. Hagara/Hagara, 3. Booth/Forbes, 4. Schwall/Schwall, 5. Melvin/Steinfeld, Stand: 1. Schwall/Schwall 16 pnt, 2. Clevenot/Eisenblatter 19,7 pnt, 3. Curton/Idier en Zucoli/Claudi beiden 20 pnt, 5. Loday/Souben (Fra) 26 pnt.

JUDO
Belgrado, WK vrouwen tot 56 kg: Profanter (Oos) verslaat Jenny Gal (Ned), yuko. Finale: Arnaud (Fra) verslaat Hughes (GB).

Mannen tot 71 kg: finale, Koga (Jap) verslaat Swain (Vst), koka.

VOETBAL
Singapore, WK kwalificatie Aziatische zone Zuidkorea-Qatar 0-0.

SQUASH
Singapore, WK mannenteams poule A: Pakistan-Canada 3-0, Nieuwzeeland-Frankrijk 3-0, Zweden-Schotland 3-0, Poole B: Australië-Engeland 3-0, Finland-Singapore 3-0, Egypte-Nederland 3-0 (Taber-Friling 3-0, 4-0, 9-6, 6-9, 9-2; El Amir-Van der Pluijm 10-9, 7-9, 5-9, 9-5, 9-0; Wagin-Vertogen 6-9, 9-9, 9-6, 9-5, 9-6). Indeling kwartfinales: Pakistan-Egypte, Engeland-Zweden, Nieuwzeeland-Finland, Australië-Canada. Nederland speelt om plaats 9.

SCHieten
München, wereldbeker schieten vrouwen, standaardgeweer: 1. Letsjeva 675,5 punten, 2. Sperber 672,3, 3. Monez 669,3. Vrouwen luchtpistool: 1. Salcevska 484,9, 2. Breker 484,4, 3. Sekaria 483,2. Mannen luchtpistool: 1. Pizhinov 685,1, 2. Babi 682,5, 3. Kirakov 677,3. Mannen klein kalibergeveer liggend: 1. Martinov 701,4, 2. Stenvaag 685,4, 3. Harskov 694,8.

LSHOCKEY
Rottterdam, kwartfinale EC landskampioenen: Francois Volants de Paris-Polonia Bytom 7-2 (1-2, 2-2, 4-3).

(ADVERTENTIE)

F 5000,- JE ZULT ZE MAAR WINNEN!

Limburgs Dagblad BINGO

Vereniging voor Limburgs Dagblad Bingo is verbonden door de staatssecretaris van Justitie onder nr. L.O. 989/94 143/84 d.d. 14-10-1984.

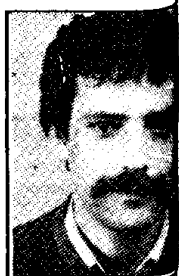

Van 't Schip: Ajax op stapel

● John van 't Schip: 'Ajax is te wisselvallig.'

Foto: DRIES LINSEN

door

AMSTERDAM – Met Wales nog in de benen en de gevolgen van de nachtelijke 'overwinningssceremonie' in een van de discotheken in Chester, kost het John van 't Schip moeite zich de dingen van alledag voor de geest te halen. Hoog boven de Noordzee realiseert de rechterspits van Ajax zich, dat hij snel weer met beide benen op de grond moet. Italië is niet veraf meer, maar De Baandert ligt in tijd en afstand veel dichterbij. En De Baandert betekent doorgaans problemen voor de ploeg uit De Meer. „Willy Boessen... We zijn elkaar in de loop der jaren al heel wat keren tegengekomen.” John van 't Schip herinnert zich de persoonlijke duels, maar meer nog de handen vol werk die Fortuna Sittard Ajax doorgaans verschaft. „Vorig seizoen begonnen we de competitie met een nederlaag in De Baandert,” begint John van 't Schip. Toen een bittere teleurstelling. Tegenwoordig zijn de nederlagen nog net zo bitter, maar zeker geen uitzondering meer. In dat licht bezien kan het gevoel van onbehagen met het oog op Fortuna-Ajax ten opzichte van verleden jaar alleen maar toegenomen zijn.

„Als wij ons laten meeslepen door het opportunisme en de Engelse speelstijl van Fortuna, krijgen we het moeilijk. Spelen wij gewoon ons spel op basis van verzorgd voetbal, dan moeten we twee punten pakken. Veel zal afhangen van de persoonlijke duels. Als we daarin voldoende karakter kunnen opbrengen, winnen we. Ik tip op een 1-2 uitslag”.

Of de wens de vader van de gedachte is bij Van 't Schip? Het Ajax van Leo Beenhakker leed reeds diverse keren schipbreuk. Zo vaak zelfs dat aan een serieuze tweestrijd om de landstitel met PSV op zijn minst getwijfeld wordt. Zelfs in eigen gelederen. Van 't Schip: „Het kampioenschap van PSV dit seizoen staat nu reeds voor vijftien procent vast. Wij zullen trachten de race zolang mogelijk vol te houden. Gewoon elke wedstrijd proberen te winnen. Ook tegen Fortuna.”

Uit balans

De vanzelfsprekendheid is er niet meer. Ajax heeft in deze pril competitie reeds te veel verloren. En niet alleen wedstrijden. De ploeg van Beenhakker raakte uit balans. De kant van Van 't Schip draaide als vanouds. Aan de linkerzijde vloog de formatie uit de flank. De Boer, Witschge, Roy; voetbaltalent in overvloed. Beenhakker was wat blij toen de geblesseerde Mark Verkuyl weer zijn opwachting maakte en de lamme vleugel van een gedegen spalk voorzag. Verkuyl rekende ook af met spatjes die Richard Witschge kreeg. Op niet mis te verstane wijze maakte de jongste van de Witschge-broertjes tijdens een trainingspartijtje kennis met het misnoegen van Verkuyl.

„Ze vinden het geweldig als ze in Ajax-een spelen. Hartstikke leuk. Je hebt echter niet veel tijd om je te verbazen over waar je speelt. Het kan dan wel allemaal mooi en prachtig wezen, maar 's zondags om kwart over vier moeten er wel weer twee punten binnen zijn. Ook de jonkies zullen zich moeten realiseren waar ze mee bezig zijn. Talenten zijn het

'De kracht van deze ploeg ligt in de toekomst'

allemaal. Onze linkerkant is qua voetbal zeker niet minder dan de rechter. Het verschil is dat men rechts voor elkaar speelt, terwijl aan de andere kant iedereen nog te zeer voor zichzelf bezig is. Dat heeft te maken met jeugd en onervarenheid. De kracht van het huidige Ajax ligt in de toekomst. Over twee, drie jaar”.

Weemoed

'Nestor' Van 't Schip, zelf pas vijftientwintig, denkt met weemoed terug aan de ploeg van enkele jaren geleden. In de periode dat Marco van Basten en John Bosman samen met hem een plaag voor elke achterhoede in Europa waren. Vanaf zijn acht-tiende speelt de rechtsbuiten op

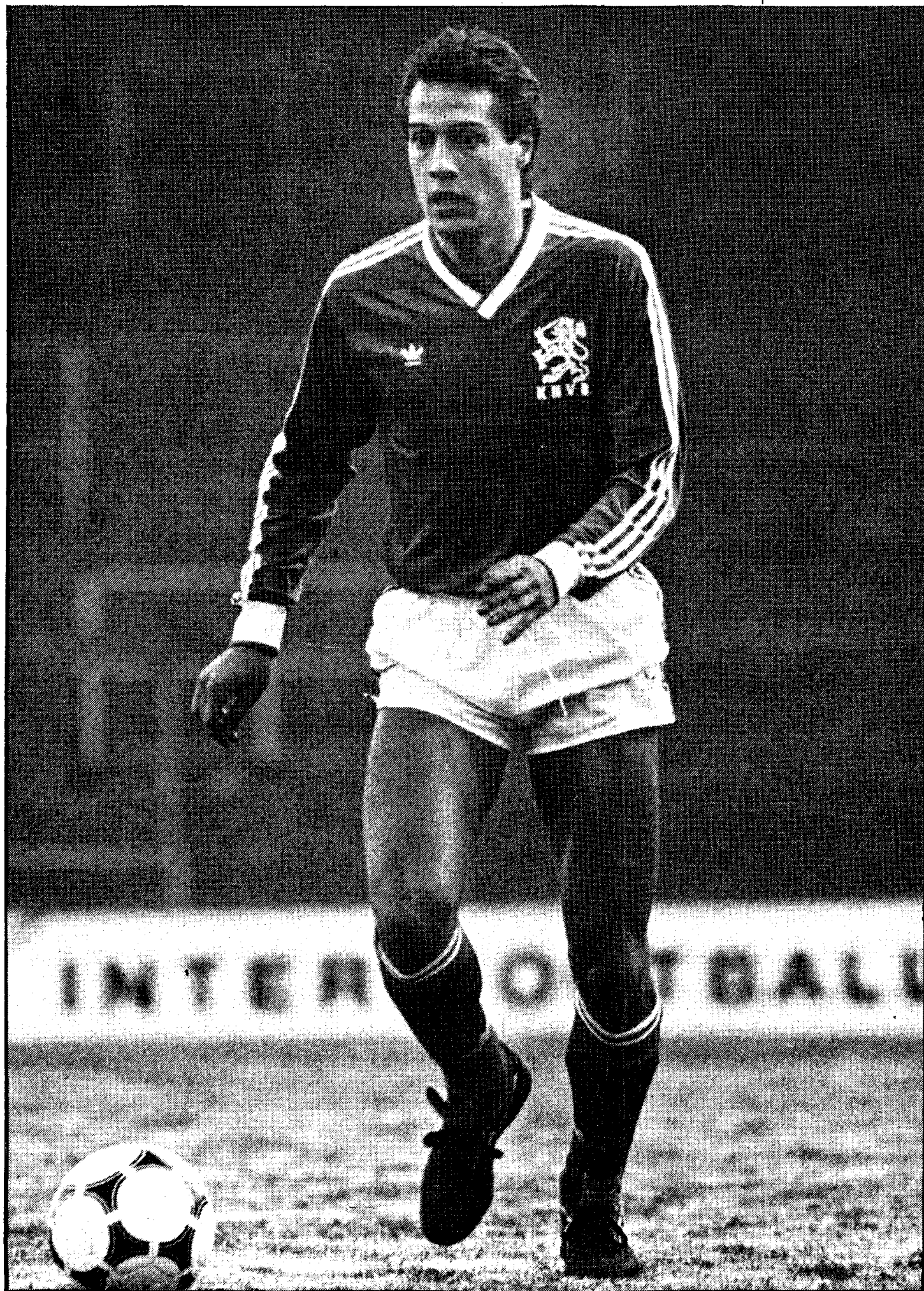
het hoogste niveau. Zeven vette jaren, althans gemeten aan zijn jaarsalaris dat momenteel ruim een half miljoen gulden bedraagt. Tegenslag bleef ook hem echter niet bespaard.

'Verleden jaar' bestempelt Van 't Schip als zijn crisisjaar. „De ruzie tussen Cruyff en Rijkaard. Het vertrek van Frank; het vertrek van Johan; het opstappen van het bestuur. De randverschijnselen waren opeens vele malen belangrijker dan het voetbal. Nu is er bij Ajax altijd wel wat aan de knikker, maar zoals in die periode... Mijn spel leed er enorm onder. Gelukkig is er thans weer rust in de tent”.

Volgens de gewezen aanvoerder (Jan Wouters draagt thans die band om zijn arm) zorgen zelfs de wisselvallige resultaten niet voor opschudding. Een in Ajax-ten welhaast onwerkelijk aandoende situatie. Elke ander trainer had nu reeds midden in de vuurlinie gelegen of was zelfs al afgeschoten; Leo Beenhakker daarentegen geniet het volste vertrouwen. Ook van de spelers, als is de mythe Cruyff zeker niet gebannen uit de hoofden van de Ajacieden.

Contact

„Hij is goed voor onze groep. Hij bewaart rust, doet niet paniekeren. Beenhakker heeft uitstraling. Natuurlijk zit het hem soms behoorlijk tegen, maar hij wordt er niet onzeker van. Als trainers onzeker zijn, slaat dat terug op de groep of het bestuur. Dan gaat het meestal fout. Hij heeft met beide generaties een goed contact. Hij zal met Jan Wouters over andere zaken praten dan met de jongere spelers, maar het contact met iedereen is goed”.

De situatie van Beenhakker enigszins vergelijkbaar met van zijn opponent vanavond. Berger kent een waslijst blees; bij Ajax staan met Sil Pettersson en Willems ook de eerste de besten aan de lijn. Het herstel van de Zweedse puntenmaker zal nog ongeveer een maand duren. Ron Willems daarentegen is nagenoeg fit. Het arsenaal waaruit in Amsterdam geput kan worden, is vele malen groter dan in Sittard.

„Ajax is een opleidingsinstelling,” zegt John van 't Schip. „Om de dure huishouding van de club te houden moeten er spelers worden verkocht. Als we een groep, zoals die nu is, enkel laten blijven, kunnen we het niet houden. We moeten er een paar op de been hebben”. De wens van de Ajacied lijkt een uitdaging. Van alle kanten wordt er aan de ploeg getrokken. Met name Brian Roy staat in het middelpunt van de belangstelling. „Daar zijn jullie debet aan,” geert Van 't Schip. „De pers heeft Roy op een voetstuk geplaatst. Hij kan verschrikkelijk snel voetballen, maar er wordt te veel op hem gebouwd. Hij krijgt die manier niet de kans om normaal te groeien door te worden. Daarom ook tobt hij mentaal met zijn vorm”.

Bedreiging

Daar heeft John van 't Schip mentaal geen last van. De dreiging van Ajax is voor Fortuna morgen de grootste bedreiging. Met een Van 't Schip waar zelfvertrouwen vanaf straalt, bovendien prima ingespeeld met Aron Winter en Daan Blind. Inschuiven, ruimte maken en overnemen zijn per se op elkaar afgestemd. Vanaf kant heeft Fortuna weinig goeds te verwachten.

„Het probleem ligt in onze selvalligheid. Dat heeft te maken met de jeugd. We spelen een heftige sterren van de toekomst om vervolgens na rust tot veranderingen op niveau terug te komen. Om dat eruit te krijgen heb je tijd nodig. Tijd om te rijpen en werken aan een nog snellere circuleren en automatiseren. Nogmaals, de kracht van het huidige Ajax is de toekomst”.

'Klassieker van de Vallende Bladeren' begin van nieuwe lente Erik Breukink, adieu Post

● Erik Breukink rijdt vandaag de laatste koers in ploegverband voor Panasonic.

Foto: DRIES LINSEN

door

COMO – Hoewel hij volgende week nog een individuele tijdrit in Pisa en de klimkoers van Montjuich op zijn programma heeft staan, beschouwt Erik Breukink de Ronde van Lombardije als het definitieve afscheid van de Panasonicploeg van Peter Post. „Omdat het de laatste koers in ploegverband is,” merkt de 25-jarige profwielrenner uit Bergen op Zoom op. „Maar dat is eigenlijk niks bijzonders. Ik sta er niet zo bij stil.”

Erik Breukink maakt aan de vooravond van de 'Klassieker van de Vallende Bladeren' een opgewekte en wellicht ook opgeluchte indruk. „Ik fiets nu vrij goed. Ik ben al het hele najaar redelijk constant bezig. Ik hoop in de Ronde van Lombardije mee te kunnen spelen voor de overwinning. Niet omdat ik wegga bij Post; gewoon omdat ik zelf wil presteren. Ik start derhalve niet met gemengde gevoelens in de slotklassieker.”

Getuige zijn uitspraken is Erik Breukink optimaal gemotiveerd voor de Italiaanse toprace, die vandaag in Como start en in

hartje Milaan eindigt. „Om te winnen moet je een superdag hebben. Dat moet ik afwachten. In ieder geval start ik als kanshebber. Zoals Mottet, Kelly, Bugno, Fignon en Fondriest het ook zijn. Ik heb me deze week in Milaan-Turijn, waarin ik als negende eindigde, en de Ronde van Piemonte uitstekend kunnen voorbereiden.”

Bella Italia

Hoewel 'la bella Italia' Erik Breukink gedurende diens nog jonge wielloopbaan steeds gunstig gezind was, zal de import-West-Brabander er in de toekomst aanzienlijk minder dan voorheen aan het werk zijn. Een gevolg van zijn overstap naar de PDM-formatie van Jan Gisbers. Een bewuste keuze, want Breukink wil voorlopig geen Ronde van Italië meer rijden, ook al bouwde hij in de Giro een reputatie als potentiële Tourwinnaar op.

De misgreep naar de eindzege in de Giro van dit jaar en de opgave in de Tour de France liggen nog vers in zijn geheugen. Maar nog beter herinnert hij zich de manier waarop Peter Post daarna het vertrouwen in hem als kopman verloor. Daarom komt vandaag in de Ronde van Lombardije een eind aan een periode van vier jaar Panasonic waarin Erik Breukink drie keer de Ronde van Frankrijk reed en tweemaal als gedooftverfd winnaar van de Giro werd beschouwd. Tot dusver kon hij daarentegen nog niet aan de gestelde verwachtingen voldoen. Peter Post wilde hem geen krediet meer geven. Na het debacle van de Panasonicploeg

en de opgave van Breukink in de Tour kocht Post ten einde raad de Nederlandse rondetoppers Steven Rooks en Gert-Jan Theunisse. Vanaf dat moment beschouwde Erik Breukink, die inmiddels op de wereldranglijst naar de 29ste plaats gezakt was, zich als overbodig.

„Ik heb een heel goeie tijd bij Pa-

nasonic achter de rug. Zeker in de beginperiode heb ik me er als renner kunnen ontwikkelen. Het is iedereen duidelijk waarom ik deze ploeg ga verlaten. De manier waarop alles met betrekking tot de komst van Rooks en Theunisse is gegaan, zinde me niet.

Zoals die twee erbij zijn gekomen, vond ik niet leuk. Niemand

was van hun transfer op de hoogte. Via-via moest ik horen dat Peter Post Rooks en Theunisse had gecontracteerd. Op dezelfde manier vernam ik ook dat ik mijn seizoen alleen op de Giro zou moeten gaan afstemmen. Toen wist ik wat me te doen stond.”

Erik Breukink vertelt zonder

emoties zijn verhaal. „Dat alles was gewoon aanleiding om een goede beslissing te nemen. Ik tekende bij PDM, omdat die ploeg voor mijn kwaliteiten de beste keuze was. Bij PDM is het grootste gedeelte van het programma op de Tour gericht.”

Duidelijk is dat Erik Breukink in het nieuwe seizoen alles op de

Ronde van Frankrijk wil zetten. Voor de eerste keer in zijn loopbaan, want de afgelopen drie seizoenen startte hij telkens zo in de Giro als de Tour. „Ik wil niet afgeknapt op mijn opgave de Ronde van Frankrijk. Mijn chaam was niet in orde. Wat om? Een combinatie van gebrek aan reserves en misschien het programma. Giro en Tour was wellicht te veel van het goede. Als je niet volledig fit bent, kun je niet presteren.”

Klassement

Van Jan Gisbers heeft Breukink de garantie gekregen, dat hij het komende jaar de gelegenheid krijgt zich tot in de puntjes op 's werelds belangrijkste etappekoers voor te bereiden. „Ik wil eens kijken of ik een goed klassement in de Tour kan rijden. Slechter dan dit jaar kan het niet meer. Hoewel, ik heb toch nog enkele kleine succesjes gebouwd. Ik droeg in de Giro de roze trui en finishte als vierde. In de Tour won ik de proloog en droeg ik de gele trui. Zo heel slecht was het wel halve nog niet. Wel een stuk minder dan vorig seizoen. Maar dat is anders. Het zou onzin zijn om niet meer te blijven geloven in mijn kansen. Volgend seizoen start ik misschien wel met een moralen aan ooit tevoren in de Ronde van Frankrijk. Het is in ieder geval het proberen waard.”

Theunisse

Erik Breukink zal daarentegen niet van de daken roepen dat hij een potentiële Tourwinnaar is. „Ik houd niet van dat soort praat. Je kunt nooit van tevoren zeggen dat je de Tour gaat winnen. Zoals Gert-Jan Theunisse dit jaar tietsde zou hij wel eens de Ronde kunnen winnen,” merkt Breukink. „Wat mij betreft wil ik het gewoon nog niet. In verband met Theunisse ben ik natuurlijk wel een betere tijdrijder. Klimmen kan ik ook. Met mijn kwaliteiten zou ik hoog mogelijk kunnen eindigen. In de Tour volgend jaar wordt het voor ons dus het proberen waard.”

● Het plattegrondje van de 'Klassieker van de Vallende Bladeren'.

Zaterdag, paterdag. Dat was, op de redactie van deze krant, een gevleugelde uitdrukking in de jaren dat het katholieke leven nog als een rode draad door de Limburgse samenleving kronkelde, de tijden dat er geen zaterdagkrant verscheen of er stond minimaal één pagina in met de sfeer van misdienaars-rood, kardinaals-purper of kazuifel-goud.

Maar met het massaal verdwijnen van paters, nonnen, pastoors en kapelaans verdwenen ook de verhalen daarover in de zich katholiek noemende dagbladen, en daarmee óók de geur van wierook, van de pastoorssigaar en de zweetlucht die biechtvaders en zondaars achterlieten in de biechtstoel.

Ook de oktobermaand, eeuwenlang een fenomeen in het roomse leven, lijkt nu de slag verloren te hebben. Want oktober, net als mei toegewijd aan Maria, is de maand geworden waarin het geloof in een Ufo te Rusland het wint van de glorievolle geheimen die ooit bij ieder tientje van het rozenhoedje werden vermeld. Om over de litanie van O.L. Vrouw van Loreto maar te zwijgen.

In Banneux, even ten zuiden van Verviers, stonden deze week nog slechts twee touringcars, de ene uit Sint Truiden, de ander afkomstig uit Geulle. En in Moresnet, even achter Vaals, zowaar maar één bus, van de firma Olbertz, met Duits kenteken. Een impressie over de afbrokkeling van wat ooit een fenomeen was uit het kerkelijk jaar.

Oktober, was dat niet de Maria-maand?

ierbare parochianen en bemde gelovigen moeten nu niet meteen verontwaardigd roepen dat er in de Sterre Zee der Zee in Maas-tricht nog steeds een krachtige devotie heerst. En dat de paters Redemptoristen te Witten de kaarsen niet kunnen bij-
lepen. Klopt. Maar op die sacrale plaatsen is het altijd druk, weer of geen weer, ge-
loof of niet, oktober of bouwvak. En in Maas-tricht is, behalve een be-
zoek aan de basiliek, dan ook nog veel méér te beleven. En Witten ligt pal aan de Mergellandroute, met bovendien alleraardigste zaakjes waar veel gelovige hongerigen zich 's zondags spijzen. Maar in Moresnet en Banneux is, afgezien van de Maria-verering, niets te doen. En dus zijn het alleen de hardliners, zeg maar de F-side van het Roomsche Leven, die - ook in oktober - naar die bedevaartoor-
den gaat (en niet eens meer te voet).

Geen klanten

Afgelopen woensdag. Achter Vaals bij Gemmenich de grens over en vier kilometer verderop is het te

doen: *Pèlerinage Marial Moresnet*. Morgen vindt daar de afsluiting plaats van het bedevaartjaar 1989. Vicaris-generaal Karel Gatzweiler uit Luik doet de mis en de preek. Op de deur van de Genadekerk hangt een zeer eenvoudig affiche. Daarop staat vermeld dat Pater Bernardin, een Franciscan, aanstaande woensdag te Eupen iets bij-zonders gaat vertellen over de Ma-
ria-verschijningen in het Joegoslavi-sche Medjugorje. Daar zijn we pas nog geweest, en het zag daar in ieder geval zwart van de mensen. Zo niet in Moresnet. Ook niet in ca-fé-restaurant Au fin Bec (waar ze overigens wel Zeeuwse mosselen hebben en schuimige *Jupilers* tap-pen), niet in café Le Trefle d'Or en ook niet in bistro Le Ramier. De oktobermaand... destijds.

Toen je als kind, met permanente tegenzin, elke avond op je blote knieën het rozenhoedje zat te bid-den, één weesgegroet per tientje probeerde te smokkelen, totdat je oma het door had. En liefst ook nog elke avond even naar de grot, maar *Knightrider* en *The Cosby Show* hebben die taak nu overgenomen. „Jonge mensen, nee, die zien we hier weinig”, vertelt een oude ober die alle tijd heeft. „Vroeger, toen

stonden daar ginds alle dagen tien-tallen bussen in oktober. 't Is niet meer, hé? Ze geloven niet meer, ze hebben 't te goed”.

Hij wekt overigens niet de indruk erg kerks te zijn, want hij weet ver-duiveld weinig af van de Maria-ver-
ering in zijn eigen dorp. In de kerk kunnen we een boekje over de ge-schiedenis kopen, zegt hij. Maar dat hadden we natuurlijk al gedaan, voor tien francs per stuk. De plaat-selijke bevolking heeft het steeds over *Eiksen* als ze Moresnet-Cha-pelle bedoelen, de plaats waar *het* in 1750 moet zijn gebeurd. Het is een oud boekje, want de zeer vrome auteur adviseert geïnteresseerde Duitse pelgrims om vanaf Aken de tram naar Vaals te nemen, alwaar men op de bus naar Eupen kan stappen.

Kruisweg

Rond de eeuwwisseling werd in dat-zelfde Moresnet een kruisweg aan-gelegd in de open lucht, staties die in deze tijd wat kitscherig aandoen maar waarop we vroeger geen woord kritiek hadden, doodeen-voudig omdat het woord kitsch niet bestond.

Er is niemand te zien, behalve die ene gesjeesde priesterstudent die nu met schrijven zijn manna verdient. N-i-e-m-a-n-d in Moresnet, op een oktoberdag, in de maand van Ma-
ria, het zijn tijden... Moresnet heeft er dus ook al geen baat bij gehad dat eind zestiger ja-
ren in de Euregio gezinsmissen wer-den opgevoerd, en beatmissen, en jongerenmissen, en oecumenische diensten en dat manifesten het overnamen van de quaterntempera-gen. „En stencils, altijd maar weer sten-cils”, zoals Michel van der Plas die grote vernieuwingsgolf ooit om-schreef.

Jezus ontmoet zijn bedroefde moe-der, staat in het Duits, Frans en Ne-derlands op een tegeltje bij de vier-de statie. Enkele staties verderop horen we mensen. Dus toch? Het zijn drie vrouwen van een jaar of vijftig, met laarzen aan, emmers met sop en bezems. De dikste van het drietal (dat zal je altijd zien) staat ongenueerd, gekleed in een oerdegelijke donkerbruine panty, zeer ver voorover gebogen naar ons woord kritiek hadden, doodeen-voudig omdat het woord kitsch niet bestond.

zijn leven niet meer. Zij poetsen de staties alsof hun le-
ven ervan af hangt, en waarschijn-lijk is dat ook zo. Echt spraakzaam zijn ze overigens niet. „We zijn hier omdat het hier proper moet zijn”, mompelt de ene. „Zondag zou het hier wel eens druk kunnen wor-den”, zegt de ander. En de derde haalt een nieuwe bus *Andy* onder haar zwarte rok vandaan. Wat die drie madammen eigenlijk het meest interesseert: wie we zijn, wat we hier komen doen en waar we van-daan komen. Teverden met die in-formatie poetsen en roddelen zij verder. In de verte klinkt opeens geestelijk gezang. Onze eerste reactie: hoe lang is het eigenlijk geleden dat wij nog een echt Maria-lied hoorden schallen, afgezien dan van het *Ave Ave* dat nog wel eens in de Geusselt klinkt als MVV niet verder dan de middel-lijn durft te komen. Het is een groep van vijftig mensen, van middelbare leeftijd, pakweg twintig bejaarden maar ook enkele kinderen. Maar voordat wij, via een lange weg richting veertiende statie, deze pelgrims kunnen bezichtigen, zijn ze al uit het zicht verdwenen. Moresnet in 1989, warempel op jacht naar een heuse bedevaartgan-
ger, terwijl je hier vroeger over de hoofden heen kon lopen, in deze maand, in de tijd dat de pastor nog pastoor heette en de collar zich be-vond waar later de coltrui ver-scheen. „Het is minder geworden”, beseft ook die pelgrim uit Battice die in de Genadekerk zojuist heeft gebeden en daarna het onvermijdelijke kaarsje heeft aangestoken. „Eigen-lijk véél minder, vooral door de week. Dan is het hier vreselijk stil.” Hij is tegen de zestig en herinnert

door

zich nog als de dag van gisteren hoe het vroeger was. Hij schudt veelzeg-gend met zijn hoofd. „Het is geen vergelijk meer. Maar ik zal blijven komen, twee keer per week. Op woensdag en op zondag. U kunt dat zeker niet begrijpen, hè?”

Pausfoto

Banneux, veel bekender dan Mo-resnet, ligt een half uur verderop, autoweg richting Verviers, afslag Pepinster en dan rechtdoor blijven rijden totdat een wit bordje linksaf wijst. Banneux, waar je als kind al met je ouders naar toeling, later met de misdienaars, weer later als arm studentje met Moonen's Cars, en nu dan voor je nering. Ook hier is het beeld al niet beter. Het beeld van de Madonna staat er daarentegen wél prachtig bij. Er hangt een foto naast waarop de paus zijn handen dompelt in het wa-
ter. Hij bezocht een jaar of vijf ge-leden Banneux, nadat eerst op vlieg-veld Beek maar een vijfde van het aantal verwachte gelovigen zijn mis bijwoonde. Hoeveel pelgrims vertoeven hier? Honderd, hooguit tweehonderd. Er staat in ieder geval een bus van Thijssen Tours uit Geulle op de par-

● *Sterre der Zee, Maas-tricht.*

Foto: WIDDERSHOVEN

keerplaats, en daarnaast een vehicul uit St. Truiden, van de firma 's Hee-ren (kan het mooier?). *Puissez vos mains dans l'eau*, staat in bronzen letters bij de bron.

Enkele vrouwen zorgen voor een rit-tueel dat wij sinds de nieuwlichterij onder leiding van Huub Oosterhuis niet meer hebben gezien. Vijf kruis-tekens, handen stevig gevouwen, ogen gesloten maar omhoog gehe-ven, bidden, buigen, knielen, om daarna de handen te dompelen in het water.

Een man komt aanlopen met drie lege plastic flessen (merk Spa) en vult deze met het gewijde water. „Deze waterkranen worden 's nachts afgesloten”, staat op een bordje. Hij neemt de gevulde fles-sen mee naar zijn auto, maar keert al snel terug. Hij begint te bidden, en het houdt maar niet. Volgens ons staat hij er nog.

Het was eigenlijk een overbodige vraag, aan de verkoopster van *Mai-son Béco, Souvenirs*. Of het über-haupt nog zin heeft om de winkel open te houden.

„Het is stil”, geeft ze toe. „Maar het regent dan ook”, voegt ze er aan toe. „Misschien komt er veel volk in het weekend”. Hoopt ze vurig. Dat hopen trouwens ook al haar colle-ga's die op deze woensdag niet eens de deuren open hebben gedaan. Want wat valt er nou nog te verdie-nen aan vijf rozenkransen en twee gipsen mariabeelden per dag, als een verkoopster al 150 francs per uur kost?

Oude mensen

Bij het houten gebouwtje waar op een bord 'Hier missen bestellen' staat, brandt binnen wel licht, maar we hebben er al die tijd geen mens in of uit zien gaan. Dus op deze plaats, op 15 januari 1933, zou aan de toen 12-jarige Maria Béco (kijk aan, zo heet die souvenirwinkel ook) de Madonna zijn verschenen? Er zijn miljoenen die dat geloven, en nog veel méér. En dan toch maar zo weinig mensen vandaag hier, juist in die oktobermaand? Ook Christian Piot, ooit een beroemde Belgische keeper, had het liever an-ders. Want nu is zijn restaurant, waar plaats is voor 400 bezoekers, gesloten. Het is ook voor hem wachten op de zomermaanden, of misschien op de kerstdagen, als er met name uit ons eigen Limburg nog aardig wat pelgrims te voet naar Banneux trekken. Maar in deze ok-tobermaand is het hier akelig stil, naargeestig, tegen het spookachtige aan.

We slenteren door de straatjes en kijken naar uitsluitend oude(re) mensen die zich misschien óók meer van dit bezoek hadden voorgesteld. Geen spoor van een jeugdig per-
soon, of van kinderstemmen, zelfs geen blaffende hond. Toch komen volgens schattingen jaarlijks 800.000 pelgrims/toeristen hier naar toe. Dat waren er ooit veel meer, vóór de jaren zeventig. Toen het Mariabeeld nu in veel gezinnen onder een prachtige glazen stulp stond, kinderen nog devotionalia en religieuze artikelen van opa en oma kado kregen als ze jarig waren, dat er voor het eten nog werd gebeden voor alle dierbare afgestorvenen waarvan de bidprentjes in het mis-saal of keukenla lagen en dat de bruid-in-het-wit zich na de huwe-lijksmis persoonlijk toewijdde aan de H. Maagd aan het Maria-altaar, voorwaar, toen was het in oktober te Banneux-Notre-Dame in-drukwekkend.

Een geluk dat echte Maria-vereer-ders meestal sterk in hun schoenen staan. En dat is maar goed ook. Want de bron van de kapel van Onze Lieve Vrouw in Zoersel is sterk vervuild. Dronken de pel-grims een jaar geleden nog het bronwater om van hun kwalen af te komen, nu is het drinken van dat-zelfde water streng verboden. Met dank aan de cadmium.

Er staat geen file meer voor het Ma-
riabeeld aan de Hesselsberg in Zu-tendaal.

De wenende Madonna van Maas-mechelen is enigszins uit de gratie. Over bedevaarten naar het Waalse Beauraing hoor of lees je niets meer.

De Lourdesgrot aan de Cauberg in Valkenburg verkeert in slechte staat.

Bij het reisbureau in Maastricht dat speciale Banneux-tochten organi-seert werd afgelopen donderdag-middag (tijdens werkuren) de tele-foon niet opgenomen.

De jeugd heeft tegenwoordig haar eigen Madonna. Zij is blond, zij zingt, is rijk en treedt op in jarretels. Maar die Madonna is geen maagd meer.

Meyrin Limburg B.V.
Postbus 31032
6570 AN Landgraaf
Telefoon 045 - 220292

De procedure:
Bezoekenlendes worden uitgenodigd hun sollicitatiebrief, vooraf van volledige informatie over personeel, opleiding, ervaring en een recente pasfoto te sturen naar: **Investerings- en t.a.v. de heer H.W.J. van der Helten, personeelschef.** Wij verspreiden uw sollicitatie brief binnen 14 dagen. Wij garanderen vertrouwelijke behandeling van alle gegevens.
Een medisch en psychologisch onderzoek maken deel uit van de selectie procedure.

HET VENLO-INCIDENT

2

In Venlo vond Britse Geheime Dienst zijn Waterloo

De berichtgeving in de Nederlandse kranten over het Venlo-incident, waarbij een SS-Sonderkommando een officier van de Nederlandse Inlichtingendienst doodschoot en twee agenten van de Britse Geheime Dienst en hun Nederlandse chauffeur naar Duitsland sleepte, was die eerste dagen erg summier. Zelfs de Nieuwe Venlosche Courant volstond met het ANP-bericht.

Donderdagmiddag zijn bij de Nederlands-Duitse grens bij Blerick noten gevallen, waarbij enkele in burger geklede personen betrokken zijn geweest. Naar het schijnt is een persoon getroffen, terwijl de anderen ver de grens gevoerd zouden zijn", meldte het ANP.

De Telegraaf zond eigen verslaggeters en wond er geen doekjes om.

Wat in Venlo gebeurd is, eischt herkel", zo gaf het landelijk ochtendblad als zijn commentaar. "Men heeft in Berlijn niets mede te maken of een Nederlandse officier twee Engelsen begeleidt; het gaat de Geloofswaardigheid van de Nederlandse officier op Nederlands grondgebied twee passen bij zich heeft, zo van Duitse zijde thans wordt bevestigd. Het rooven van vier mensen, onder wie twee Nederlanders, en moordaanslag op een hunner, het velen van een auto, het met een kabijn bedreigen van rustige Nederlandse burgers en dat alles op onze oorden, is een niet goed te praten bericht dat om herstel roept".

Eerst op donderdag 23 november 1939 lichtte de hoofdredactie van de Nieuwe Venlosche Courant haar wijzaamheid toe.

Op verzoek van hoogerhand gaven we in ons blad niet meer dan wat officieus verstrekt werd. Het landsbelang toont ons natuurlijk laten gaan voor het journalistieke, gelijk we dat steeds meer o.a. bij hier voorkomende incidenten deden. We leven hier nu eenmaal in een brandpunt en daarom besef men nog te makkelijker dan elders dat voorzichtigheid nu vooral noodzakelijk is en dat een vens der overheid een bevel moet zijn.

Er zijn er helaas die daar blijkbaar anders over denken. Zij publiceerden wel over datgene, waarover wij geïnteresseerd werden en waar zij bevindingen niet juist op de hoogte van zijn.

Op zichzelf lijkt ons dit reeds verkeerd, maar ook in zijn gevolgen: niet alleen mogelijk van internationale aard, maar ook van nationale. Zal het andere bladen zo mogelijk zijn op den duur te zwijgen? Natuurlijk ieder blad is verantwoordelijk voor zichzelf en heeft zijn eigen groot of klein fatsoen. Dat de „Tel[egraaf] meermalen niet meedoet aan journalistieke afspraken en veel offert aan de sensatiezucht weet heel de pers. Doch nu ging zij, om van andere „overtredingen" maar te zwijgen, heel ver".

Interpellatie

De regering zat met het Venlo-incident lelijk in de maag. Op 14 november moest minister van Oorlog, A.Q.H. Dijkhoorn, zich in de Kamer verantwoorden.

"Vooraf hadden we hem precies verteld wat hij wel en wat hij niet mocht zeggen: onder meer dat wij die dienst aan de Engelsen hadden verleend", aldus de toenmalige reserve-majoor ir Charles Nicolas (94) die met Cees van Rijn, "een jaargenoot van de militaire academie", door de minister was ontboden. (Zoals in de aflevering van gisteren vermeld, hadden de Limburgse inlichtingsofficieren Nicolas en Receveur in de buurt van Venlo een geschikte plek moeten zoeken, waar de Britse agenten Stevens en Payne Best en de tegen Hitler conspirerende officieren elkaar zouden kunnen treffen.)

Desondanks verklaarde generaal Van Oorschot, het hoofd van de Nederlandse Inlichtingendienst, van de onderhandelingen in Venlo geen weet te hebben gehad. Slechts van één on-

door

Jan van Lieshout

derhoud had luitenant Klop, die de Brits-Duitse onderhandelingen had bijgewoond, naar zijn zeggen verslag uitgebracht. Er was enkel over vredesvoorstellen en niet over putschplannen gesproken. ("Maar hoe zou een vrede kunnen worden bereikt zonder het Hitler-regime ten val te brengen?", zo redeneerde de objectieve outsider.)

Voor de regering was Van Oorschot niet langer als chef van de inlichtingendienst te handhaven. Hij werd dan ook ontslagen.

Op de Nederlandse protesten reageerden de Duitsers niet.

Ook Gerhard Born, een SD-agent in Hinsbeek woonde, ongeveer 10 km. van café Backus, waar de overval op de Britse agenten was gepleegd en waar hij regelmatig kwam opbellen, deed of zijn neus bloedde. Op 16 november werd hij in het politiebureau van Venlo ingesloten. "Vanuit hotel Germania kreeg hij zijn eten", aldus Harrie Backus, voor wie Born „de man achter de schermen van het Venlo-incident" was.

Spionnen

Op zondag 19 november kreeg Born gezelschap van vier andere spionnen. Zij hadden ooggetuigen van het Venlo-incident uitgenodigd voor een „verhoor" in hotel Americain in Venlo. Gemeentebode Casper van Mosselveld vond dat vreemd. Hij was al uitgebreid verhoord en verwittigde daarom de commissaris van politie die P.J. Dawans, een 53-jarige handelsreiziger uit het Belgische Vliermaal, in hotel Americain opwachting en even later ook zijn metgezel W.J.M. Verhagen, een 39-jarige reiziger uit Maastricht, kon aanhouden.

Uit de politieverhooren bleek dat Dawans reeds in de eerste wereldoorlog voor de Fransen had gespioneerd en sinds enige weken in dienst van de Nederlandse Inlichtingendienst was. Zijn chef was André Schoenmaeckers, een 54-jarige in Amby geboren en in Lanaken woonachtige bankbeheerder die met een dochter van baron De Waha Baillonville en barones De Chestret de Hanefve was gehuwd. Hij hield kantoor in Maastricht.

Van Schoenmaeckers had Dawans de lidmaatschapskaart van de Philatelistenvereniging Vigilantia uit Maastricht gekregen. Het gold als zijn legitimatiebewijs.

Voorts werd op de Belg een betalingsbewijs aangetroffen dat was geadresseerd aan A. de Fremery, Amalia van Solmsstraat 108 in Den Haag. Dawans had de Hagenaar op het kantoor van Schoenmaeckers ontmoet en hem elektrische boormachines geleverd.

W.J.M. Verhagen, die pas op 1 december bij de Nederlandse Inlichtingendienst zou beginnen, hield vol dat hij Dawans toevallig in de trein en in hotel Americain had ontmoet.

Paul Koster

Omstreeks half twee werden Parijzenaar Paul Koster en zijn body-guard G.M.H.H. Straetmans uit Maastricht opgebracht. Ook zij hadden oogge-

● Harrie Backus (74) aan de grensovergang Venlo-Niederdorf, waar op 9 november 1939 een SS-Sonderkommando twee agenten van de Britse Geheime Dienst en hun Nederlandse begeleiders ontvoerde.

aan de manier, waarop ermee werd omgesprongen. Op 3 juni 1943 overleed hij aan een hartverlamming.

Gerhard Born, die in 1879 in Huls was geboren, stierf ruim vier maanden later. Hij nam vele geheimen mee in het graf dat zijn zus in Krefeld had laten delven.

G.J.C.J. Eissens, commissaris van gemeentepolitie in Venlo, die na de oorlog het onderzoek naar de toedracht van het Venlo-incident had heropend, kon hem van zijn lijstje afvoeren.

Harrie Backus zou ook zijn verhoord. „Maar op de afgesproken avond gaf de commissaris van politie de voorkeur aan een toneelvoorstelling van Sociëteit De Prins. Toen hoefde het voor mij niet meer".

Memoires

In zijn autobiografie beperkt Payne Best, die evenals Stevens de oorlog overleefde, zich tot een beschrijving van zijn ontvoering en verblijf in ketters en kampen.

In de memoires van Walter Schellenberg, die beide Britten bij Venlo in de val had laten lopen en uiteindelijk hoofd van de Duitse militaire inlichtingendienst was geworden, is veel omtrent het Venlo-incident vermeld. Het zou hem alleen maar hebben belast. Het militaire tribunaal in Neurenberg veroordeelde hem tot zes jaar.

In Neurenberg werd enkel Jan Lemmens, de chauffeur van Payne Best, die in oktober 1940 in Sachsenhausen was vrijgelaten, over het Venlo-incident en de rol van Schellenberg gehoord. Stevens en Payne Best, die meer over hem hadden kunnen vertellen, hoefden merkwaardigerwijs niet te getuigen.

SS-Obersturmbannführer Walter Goetsch, die het dodelijk schot op luitenant Klop zou hebben gelost, ontsnapte uit een kamp in Ludwigsburg.

Ook SS-Sturmabführer Alfred Naujocks, die het SS-Sonderkommando had geleid en in november 1944 naar de Amerikanen was overgelopen, wist zich aan berechting te onttrekken. Hij was ten nauwste betrokken bij de opvang en bescherming van oorlogsmisdadigers die met de hulp van de Organisation der ehemaligen SS-Angehörigen (ODESSA) naar Latijns-Amerika vluchtten. Uiteindelijk vestigde hij zich in Hamburg, waar hij in 1960 overleed zonder zich voor zijn misdaden te hebben hoeven verantwoorden.

PEC-oordeel

De Parlementaire Enquêtecommissie besteedde veel aandacht aan het Venlo-incident. Zij was van oordeel dat luitenant Klop niet met de nodige terughoudendheid en voorzichtigheid had gehandeld. Zij nam aan „dat generaal Van Oorschot niet anders heeft geweten dan dat het bij de besprekingen tussen Britten en Duitsers om vredesopgaven ging". Opperbevelhebber generaal Reynders had er wel eens van gehoord, maar er zich niet uitdrukkelijk mee bemoeid. Alle ministers verklaarden eerst na het Venlo-incident van de „vredesbesprekingen" te hebben gehoord.

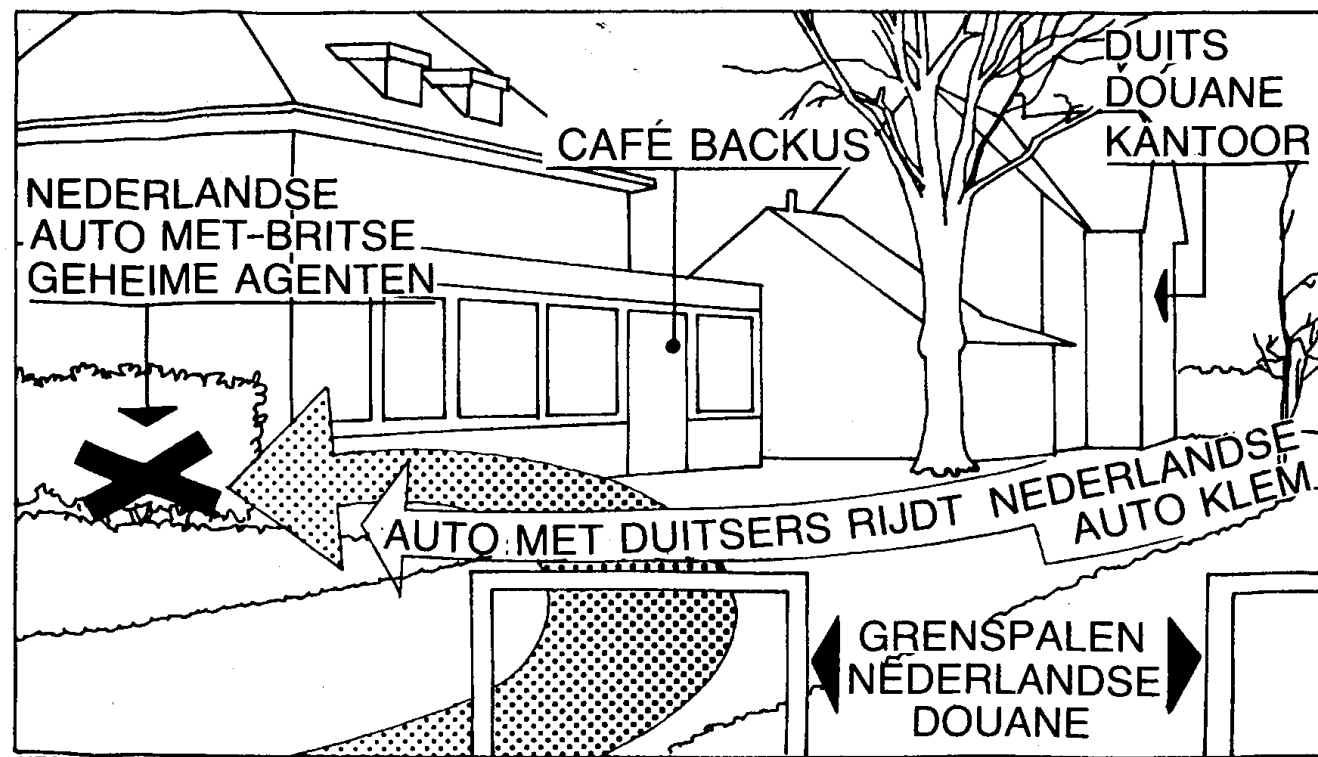
„Dat derhalve met hetgeen aan het Venlo-incident is voorafgegaan iets geschied zou zijn dat met de door de regering nauwlettend gevoerde politiek van neutraliteit strijdig zou zijn is dan ook naar het oordeel van de commissie geheel en al onwaar... De regering gaat in deze zaak geheel vrij uit", zo concludeerde de commissie.

Zij betreurde het dat de verantwoordelijkheid voor het incident alleen en in haar volle zwaarte door de toenmalige chef van GS III, de heer Van Oorschot, moest worden gedragen. Ofschon de generaal voor het geval Venlo „als zondenbok de woestijn was ingezonden", aanvaardde hij de ministeriële wijsbeslissing „blijmoedig", hetgeen de krijgsman siert zo complimenteerde de commissie.

Waterloo

Zou de commissie Stevens en Payne Best hebben gehoord en zouden de Britten naar waarheid hebben verklaard, dan zou zij haar eindoordeel wellicht hebben moeten herzien. Want de Nederlandse Inlichtingendienst lag een halve eeuw geleden wel degelijk onder één deken met de Britse Geheime Dienst die in Venlo zijn Waterloo vond.

(De eerste aflevering over het Venlo-incident verscheen op 12 oktober.)

● Dit is café Backus te Venlo. Het werd in 1910 tussen de Nederlandse en Duitse slagbomen op de weg van Venlo naar Herongen gebouwd. Op 9 november 1939 zouden er majoor Stevens en kapitein Payne Best van de Britse Geheime Dienst een Duitse generaal ontmoeten die de leiding had van een complot dat Hitler ten val wilde brengen. Amper had Payne Best zijn Ford Lincoln Zephyr aan de Nederlandse kant van het grenscafé geparkeerd, toen vanuit Duitsland een zezis-Mercedes kwam aangeraasd die de wagen klem reed. Op het dak was een mitrailleur gemonteerd en op de treeplanken stonden schreeuwende en schietende SS'ers. Zij overmeesterden de Britten en stelden de begeleidende officier van de Nederlandse Inlichtingendienst, die zijn pistool trok, buiten gevecht. Allen werden de grens overgeduwd of gesleept, de wagen van de rem gezet en naar Duitsland geduwd. Het incident gebruikte Hitler om op 10 mei 1940 zijn inval in Nederland te rechtvaardigen.

tuigen van het Venlo-incident voor een verhoor in hotel Americain geïnviteerd. Ze zouden met een taxi worden opgehaald. Paul Koster, die in 1868 was geboren, was de commandant van de eerste Nederlandse onderzeeboot geweest. Na zijn marine-loopbaan was hij in Parijs gaan wonen, waar hij achtereenvolgens directeur van een torpedofabriek en een Amerikaanse onderzeebootmaatschappij was. Op zijn oude dag spioneerde hij voor de Britten. Zonder raadsman wenste hij geen verklaringen af te leggen.

De 37-jarige koopman Gustave Straetmans verklaarde dat Koster hem had gevraagd hem naar Venlo te begeleiden. Daarom had hij twee automatische pistolen op zak. De lidmaatschapskaart van de Philatelistenvereniging Vigilantia in Maastricht had hij van André Schoenmaeckers gekregen. Straetmans werkte sinds kort voor het hoofd van de Nederlandse Inlichtingendienst in Limburg. Hij moest in het Duitse grensgebied de troepenbewegingen in de gaten houden. Voorts trof de politie een reuwtje van een aangezekend stuk op Straetmans aan. Het was geadresseerd aan A. de Fremery, Amalia van Solmsstraat 108 in Den Haag. Omtrent de aard van het stuk wenste hij zich niet uit te laten.

Op verzoek van de commissaris van gemeentepolitie in Venlo werd in Den Haag August de Fremery aangehouden en naar Venlo overgebracht. De 44-jarige wijnhandelaar verklaarde voor Paul Koster in Duitsland, Italië en Japan inlichtingen in te winnen op commercieel, financieel en strategisch gebied. Omtrent de relatie met

Dawans en Straetmans wenste hij zich niet uit te laten.

Verdacht van handelingen, die de neutraliteit of veiligheid van het land in gevaar zouden kunnen brengen, werd ook De Fremery ingesloten. De volgende morgen werden de spionnen in Roermond voorgeleid; diezelfde week nog buiten het bewakingsgebied gebracht.

Ook Gerhard Born werd op vrije voeten gesteld. Het bewijs, dat hij voor de Duitsers spioneerde, kon niet worden geleverd. Bovendien zat „neutraal" Nederland in een moeilijke parket. Een schildwacht in Roermond had op 21 november 1939 een Duits spionage-vliegtuig neergehaald. De vlieger was daarbij om het leven gekomen.

Roermond-incident

Om de aandacht van het Roermond-incident af te leiden openbaarden de Duitsers het Venlo-incident. Foto's van Stevens en Payne Best stonden naast die van Georg Elser, de schrijnwerker die had bekend dat hij de bomaanslag op Hitler had gepleegd. Hij zou een willig werktuig van de Britten zijn geweest. In een showproces wilde Reinhard Heydrich, het hoofd van het Reichssicherheitshauptamt, dat verband aantonen. Hij concentreerde zijn hoofdrolspelers daarom in Sachsenhausen, even ten noorden van Berlijn.

Voor minister Dijkhoorn was duidelijk dat de Duitsers het Venlo-incident als „casus belli" zouden aangrijpen.

Merkwaardigerwijs kreeg mr dr Rie-

ter, officier van justitie in Roermond, van het ministerie van Oorlog de order om zijn onderzoek naar de toedracht van het Venlo-incident te starten.

In december 1939 moesten de geneesheren, die luitenant Klop medische hulp hadden verleend, in Berlijn komen. Er waren nieuwe, vervalste geneeskundige verklaringen opge maakt die zij moesten ondertekenen. Zo zou Klop op het hoofdbureau van de Gestapo in Düsseldorf in hun bijzijn hebben verklaard dat hij als officier van de Nederlandse inlichtingendienst zowel aan de besprekingen tussen Britten en Duitse samenzweerders tegen Hitler als aan de generale stafbesprekingen tussen Engeland en België in Brussel had deelgenomen.

Dit vervalste rapport, voorzien van een vervalste handtekening van luitenant Klop, werd toegevoegd aan het memorandum dat Joachim van Ribbentrop, de Rijksminister van Buitenlandse Zaken, in de vroege morgen van de 10de mei 1940 jonkheer mr H.M. van Haersma de With, de Nederlandse gezant in Berlijn, aanbod. Daarin werden Nederland en België ervan beschuldigd zich niet aan de strikte neutraliteit te hebben gehouden.

Uit een rapport van de Rijksminister van Binnenlandse Zaken Frick en de Reichsführer SS Himmler bleek hoezeer de Belgische en Nederlandse Inlichtingendiensten met de Britse en Franse Geheime Diensten collaboreerden. Zelfs naam en nummer van generaal Van Oorschot, het hoofd de Nederlandse Inlichtingendienst, kwa-

men op de Britse lijst van geheime agenten voor.

Uit een rapport van Wilhelm Keitel, de opperbevelhebber van de Wehrmacht, bleek dat stellingen en troepen in Nederland en België eenzijdig tegen Duitsland waren gericht.

Om die redenen zag Duitsland zich genoodzaakt beide landen te bezetten, zo concludeerde Von Ribbentrop in zijn memorandum.

Duitse inval

„Reeds om vier uur in de morgen werden de deuren ingeslagen", gaat Harrie Backus in herinnering terug naar die 10de mei. „De telefoonleiding werd doorgesneden en we werden onder huisarrest gesteld. Om de schildwachten op de Herungerberg te ontploffen slopen de Duitsers over de hockeivelden richting Venlo. Eerst om drie uur 's middags, toen alle stoottroepen door waren, mochten we weer gaan en staan, waar we wilden.

Dat Born privileges had, bleek kort na de capitulatie. Mijn oudste broer, die reserve-officier was, woonde in Leiden. Zijn vrouw was hoogzwanger. Mijn vader wilde weten hoe het met hen was. Born kon met zijn papieren overal door. Hij ook voor kwam dat wij uit ons huis werden gezet. Duitse douaniers wilden ons weg hebben en spanden met officieren van de Bauleitung van het vliegveld Venlo samen. Op 2 juli 1942 moesten we er alsnog uit. De inventaris werd in beslag genomen en naar het Wehrmachtshuis in Venlo overgebracht. Mijn vader ergerde zich gruwelijk

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

gemeente heerlen vraagt:

DIENT OPENBARE WERKEN

Bij de Dienst Openbare Werken is er behoefte aan een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd, waarin met name een bedrijfsvoeringsmodel met verschillende functies in de richting van een verdund en efficiënt functioneren centraal staan. Planning en beheersing zijn kernwoorden in dit proces. Bij de vormgeving van de bestaande en van

de organisatie van de dienst is hiernaas dan ook in belangrijke mate rekening gehouden. Dit heeft geleid tot de vorming van de afdeling voor bereiding en toezicht en de afdeling beheer en onderhoud, waarin welke eenheden ook zoveel als mogelijk de eigen administratief-juridische taken dezentraal zijn opgenomen.

Op centraal niveau zijn (voorlopig) in de organisatie ondergebracht het dienstsecretariaat, de controlling-taken, een financieel-economische eenheid en de inkoopactiviteiten. De organisatie telt ruim 200 formatieplaatsen en momenteel zijn bij meerdere afdelingen de volgende functies vacant:

CHIEF INGENIEUR FINANCIËLE EN ECONOMISCHE ZAKEN

Deze eenheid heeft de zorg voor de centrale ondersteuning van de verschillende afdelingen bij de bedrijfsvoering door middel van advisering, toezicht en het voeren van de financiële administratie, de samenstelling van de jaarrekening, de begroting en tussenrapportages alsmede het controleren en subsidiëren van de sector comptabiliteit is plaats voor een:

CHIEF COMPTABILITEIT (m/v)

functienr. 11.20.020

Functie-informatie:
- aanvaardt, begeleidt en geeft leiding aan de medewerkers van de sectie comptabiliteit;
- is verantwoordelijk voor de mededeling van de financiële verslaggeving onder andere de mutatieverklaring, samenvoegen van kwartaal- en jaarrekening, debiteuren- en crediteurenadministratie, magasinadministratie, subsidieadministratie;
- pleegt overleg met andere afdelingen en/of diensten.

Selectie-eisen:
- M.B.O.-niveau bij voorkeur S.P.O.;
- leidinggevende kwaliteiten;
- vermogen om bedrijfsmatig te denken;
- ervaring in het P.C.-gebruik.

ADMINISTRATIEF MEDEWERKER (m/v)

functienr. 11.20.023

Functie-informatie:
- het verzorgen, in samenwerking met een centrale eenheid, van de administratieve en financiële taken van de crediteuren- en opschietadministratie.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- kennis van het boekhouden en bij voorkeur studierend voor een relevante opleiding op M.B.O.-niveau;
- in teamverband kunnen werken;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer G.L.E. Mevius, hoofd Financiële-Economische zaken (telefoon 045-764110).

VERKEERSMEDEWERKER (m/v)

functienr. 11.45.007

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende verkeers-technische taken werkzaamheden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (verkeerswetgeving);
- afgeronde opleiding tot verkeersmedewerker;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende riool-technische taken werkzaamheden;
- het leveren van een bijdrage in het bestekgereed maken van riool-technische projecten;
- het invoeren van gegevens ten behoeve van geautomatiseerde rioleringsbestanden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (rioleringswetgeving);
- afgeronde opleiding tot rioleringsmedewerker;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (rioleringswetgeving);
- afgeronde opleiding tot rioleringsmedewerker;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (rioleringswetgeving);
- afgeronde opleiding tot rioleringsmedewerker;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

(civiltechniek) + applicatie Verkeerswetgeving; zo mogelijk ervaring in onderhevig vakgebied; bereidheid tot het volgen van een administratief-juridische opleiding;
- goede contactuele eigenschappen en goede schriftelijke uitdrukkingvaardigheid;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar.

VERKEERSMEDEWERKER (m/v)

functienr. 11.45.007

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende verkeers-technische taken werkzaamheden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek);
- aanvullende verkeerswetgeving; opleiding strekt tot aanbeveling;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

OPZICHTER-TOEZICHT (m/v)

functienr. 11.46.007

Functie-informatie:
- houdt toezicht op de aan hem toegewezen administratieve en technische werkzaamheden;
- houdt toezicht op de uitvoering van werkzaamheden van het lokale project;
- assisteert in voorkomende gevallen bij werkzaamheden met een meer dan administratieve karakter, dan wel werkzaamheden van meer complex aard;
- draagt zorg voor het bereikbaarheid van de vereiste technische kennis en behoeft de uitvoering van de werkzaamheden te begeleiden en te ondersteunen;
- analyseert en adviseert op technische aspecten; levert een bijdrage aan de oplossing van voorkomende problemen in de uitvoering;
- verzorgt de administratieve aflegging van alle handelingen en geleverd werk;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) + applicatiekennis uitvoeringswetgeving;
- meerdere jaren ervaring;
- organisatorisch/coördinerend vermogen;
- ervaring in het voeren van een werkenadministratie;
- coördinerend vermogen van financiële aspecten;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen;
- bezit van rijbewijs BE.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende riool-technische taken werkzaamheden;
- het leveren van een bijdrage in het bestekgereed maken van riool-technische projecten;
- het invoeren van gegevens ten behoeve van geautomatiseerde rioleringsbestanden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

RIOLERINGEN (m/v)

functienr. 11.44.008

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende riool-technische taken werkzaamheden;
- het leveren van een bijdrage in het bestekgereed maken van riool-technische projecten;
- het invoeren van gegevens ten behoeve van geautomatiseerde rioleringsbestanden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

Functie-informatie:
- het verrichten van alle voorkomende riool-technische taken werkzaamheden;
- het leveren van een bijdrage in het bestekgereed maken van riool-technische projecten;
- het invoeren van gegevens ten behoeve van geautomatiseerde rioleringsbestanden;
- is inzetbaar als projectmedewerker.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer H.T.M. Deckers, hoofd voorbereiding en toezicht (telefoon 045-764122).

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

verkeersregelininstallaties en parkeermeters en -automaten;
- de uitvoering van en het toezicht op reinigings- en vervoerstaten;
- het ontwerpen, ontwikkelen en bestekgereed maken van projectplannen alsmede het toezicht op de uitvoering hiervan;
- het marktoverzicht en het magazijnbeheer;
- de beleidsbepalende en de uitvoering tot deze taken.

Bij aanhef van de binnen deze afdeling te onderscheiden disciplines kunnen geplaatst worden een:

MEDEWERKER ALGEMENE EN JURIDISCHE ZAKEN (m/v)

functienr. 11.81.010

Functie-informatie:
- verzorgt de juridisch/administratieve afhandeling van zaken met betrekking tot de afdeling beheer en onderhoud;
- werkt mee aan de beleidsvoorbereiding binnen de afdeling (redigeren van nota's, maken van raadsvoorstellen);
- stelt mede overeenkomsten op.

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- M.B.O.-niveau juridische richting;
- ervaring in soortgelijke werkzaamheden;
- zelfstandig kunnen werken.

MONTEUR VERKEERSINSTALLATIES (m/v)

functienr. 11.81.011

Functie-informatie:
- het onderhouden van verkeersregelininstallaties, parkeermeters en -automaten (localiseren van storingen en defecten alsmede het zwaar mogelijk zelfstandig oplossen c.q. herstellen hiervan);
- het plaatsen van parkeersystemen, de automatische afsluiter van de bijbehorende graafwerkzaamheden en de zorg voor de aansluiting op het laagspanningsnet;
- het in voorkomende gevallen toezien op installatie c.q. onderhoudswerkzaamheden door derden;
- het bijhouden van de administratie betreffende het onderhoud;
- belast met het ledigen van parkeermeters c.q. -automaten.

De werkzaamheden dienen gedeeltelijk buiten de normale werktijden te worden uitgevoerd terwijl daarnaast ook bij toebestuur storingsdienst verricht moet worden.

Selectie-eisen:
- diploma L.T.S.-C-elektrotechniek, bij voorkeur aangevuld met voltgoede opleiding, te moniteur V.E.V. dan wel gevorderde studie hiervoor;
- bezit van rijbewijs BE;
- woonachtig zijn in de gemeente Heerlen dan wel de directe omgeving.

CHIEF RIOLDIENST (m/v)

functienr. 11.80.003

Functie-informatie:
- geeft leiding aan de medewerkers van de rioldienst en organiseert en houdt toezicht op de werkzaamheden (onder andere controle op het schoonhouden van het rioolstelsel, pompgemeinen, waterlopen, dijken en dergelijke);
- levert de benodigde gegevens aan ten behoeve van het beheersysteem, de begroting en de jaarrekening;
- organiseert en neemt ook zelf deel aan de werkzaamheden met betrekking tot de gebiedsbestrijding zowel binnen als buiten de normale werktijden;
- verricht (administratieve) werkzaamheden van algemene aard (onder andere met betrekking tot verzakeringen, schadegevallen en dergelijke) en het beheer van portofolio's, samenvoegen en mobiliteitsinstallatie).

Selectie-eisen:
- M.B.O.-niveau, bij voorkeur M.T.S.-Witt en cursus specialist rioleringsbedrijf (OPOR);
- organisatorische en leidinggevende capaciteiten;
- goede contactuele eigenschappen en schriftelijke uitdrukkingvaardigheid;
- bezit van rijbewijs BE;
- woonachtig zijn in de gemeente Heerlen dan wel de directe omgeving.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer M.A.J. Lemmens, hoofd beheer en onderhoud (telefoon 045-764136).

Functie-informatie:
- geeft leiding aan de medewerkers van de rioldienst en organiseert en houdt toezicht op de werkzaamheden (onder andere controle op het schoonhouden van het rioolstelsel, pompgemeinen, waterlopen, dijken en dergelijke);
- levert de benodigde gegevens aan ten behoeve van het beheersysteem, de begroting en de jaarrekening;
- organiseert en neemt ook zelf deel aan de werkzaamheden met betrekking tot de gebiedsbestrijding zowel binnen als buiten de normale werktijden;
- verricht (administratieve) werkzaamheden van algemene aard (onder andere met betrekking tot verzakeringen, schadegevallen en dergelijke) en het beheer van portofolio's, samenvoegen en mobiliteitsinstallatie).

Selectie-eisen:
- M.B.O.-niveau, bij voorkeur M.T.S.-Witt en cursus specialist rioleringsbedrijf (OPOR);
- organisatorische en leidinggevende capaciteiten;
- goede contactuele eigenschappen en schriftelijke uitdrukkingvaardigheid;
- bezit van rijbewijs BE;
- woonachtig zijn in de gemeente Heerlen dan wel de directe omgeving.

Nadere inlichtingen over deze functies kunnen digitaal worden verzonden bij de heer M.A.J. Lemmens, hoofd beheer en onderhoud (telefoon 045-764136).

De functie kan in principe in deeltijd worden ingevuld.

Selectie-eisen:
- theoretisch-technische kennis op M.B.O.-niveau (civiltechniek) met affiniteit tot rioleringswetgeving;
- ervaring in P.C.-gebruik;
- flexibel inzetbaar;
- goede contactuele eigenschappen.

OMROEP LIMBURG

Omroep Limburg, de regionale omroep voor Limburg, met studio's in Maastricht en Venlo, zoekt op korte termijn een

REDACTEUR/VERSLAGGEVER (m/v) voor de nieuwsdienst

Wij zoeken een ervaren journalist, die goed ingevoerd is in ons werkgebied. Het accent van de werkzaamheden komt te liggen op sociaal-economische en politieke berichtgeving. De nieuwe collega zal een spijfunctie krijgen binnen de nieuwsdienst.

Omdat hij/zij ook bij de presentatie van de nieuwrubriek een belangrijke rol zal spelen, is een goede microfoonstem een vereiste.

De standplaats is Maastricht.

Het salaris dat wij bieden is afgestemd op de zwaarte van de functie. Indeling in Klasse 10 van de Omroep CAO (maximaal f 5.291,89 per maand) is mogelijk.

Sollicitaties binnen 14 dagen sturen naar: Omroep Limburg, t.a.v. dhr. J.S. Tieland, directeur/hoofdredacteur, Postbus 94, 6200 AB Maastricht. (s.v.p. op de enveloppe vermelden "sollicitatie").

GEEMEENTE GELEEN

Op de afdeling Stadsontwikkeling is de functie vacant van

stedebouwkundig medewerker (v/m)

Taken:

- inventarisaties ten behoeve van ruimtelijk onderzoek en planvorming;
- vervaardigen van kadastrale ondergronden en representatief beeldmateriaal;
- uitwerken van schetsontwerpen, verkavelingen en van procedurekaarten in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening; participeren in vergadering en rapportage van planologische onderzoeken;
- administratieve taken waaronder het muteren van geautomatiseerde bestanden.

Functie-eisen:

- kennis van- en ervaring met stedebouwkundig werkterrein en de Wet Ruimtelijke Ordening;
- goede tekenteknische kwaliteiten;
- affiniteit met werkplek-automatisering;
- zelfstandig en in teamverband kunnen werken;
- enige bekendheid met de werkwijze van een gemeente;
- de bereidheid om Geleen als woonplaats te kiezen.

Salaris:

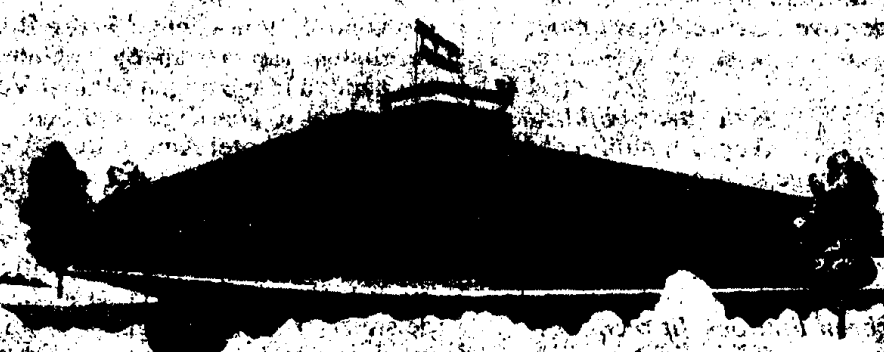
Maximaal f 3.307,- bruto per maand (functieschaal 6).

Informatie:

Nadere inlichtingen kunt U krijgen bij het afdelingshoofd, de heer H. Keenre, telefoon 04490-42441. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Sollicitaties:

Schriftelijke sollicitaties dient U uiterlijk 27 oktober te sturen aan het hoofd van de afdeling Personeel en Organisatie, Postbus 610, 6160 AP Geleen onder vermelding van vakaturenummer ST 1189 C. In de linkerbovenhoek van brief en enveloppe.

HOOFDKANTOOR:
Middenlaan 210
Postbus 63
5160 AB Hoogevel
Tel. 0110-418011
Telefax 0110-418012

FIJLAKEN:
Amsterdam
Groningen
Hengelo (O)
Roosendaal
Vestel
Zoetermeer

Voor onze vestiging ROOSENDAAL vragen wij

- PROCESS ENGINEER (MTS)
- HOOFDCONSTRUCTEURS (MTS)
- CONSTRUCTEURS (MTS)
- TEK-CONSTRUCTEURS (MTS, MTS)
- TEK-CONSTR. C.A.D. (MTS, MTS)

voor de afdelingen:

- piping
- procesindustrie
- algemene machinebouw

Sollicitaties:

Tuistrijck of schriftelijk aan zenderzend adres op onze vestiging in Vestel, Broekdijkweg 16, tel. 04130-40035, t.a.v. Th. Wigger.

Vicoma, opgericht in 1982, is een dynamisch, technisch ontwerp- en adviesbureau waarin een groot aantal disciplines is ondergebracht. Met onze 450 medewerkers hebben wij reeds aangekondigd in talloze projecten effectieve oplossingen te kunnen bieden. Oplossingen voor problemen van verschillende aard en omvang in de chemische, petrochemische en voedingsmiddelenindustrie. Van het ontwerpen van eenvoudige projecten tot het compleet uitvoeren, al dan niet binnen de eigen organisatie, van geavanceerde procesinstallaties. Behalve kwaliteit staat ook de service hoog in het Vicoma-vaandel geschreven.

WIEL KUSTERS EN HET LIRTEN MET DE TIJD

Wiel Kusters bij de presentatie zijn nieuwe dichtbundel, die 'Laatst' heet, zijn gedichten voor aan het aanwezige publiek, zie nieuw de beelden voor mij van die dag opgelegde graf, er in het oude kustgebied van rd-Nederland. 4500 Jaar geleerd, daar bij Sijbekarspel, een w begraven en naar de gewoon in die dagen neergelegd in de kweldergrond, de knieën opgetrokken, de handen beengeloos naast het hoofd. Gaaf, hnden de archeologen het skelet de nog jonge vrouw, een meter r het door krekren verneden held. 's Middags hoor ik 'Kus ergens in Maastricht lezen: 'Jepers zo lang./ Donker water, je / Zinken, dalen.'

De vrouw van Sijbekarspel, die ik er maar even bijhaalde, zou in Kusters' optiek evengoed een overgrootouder kunnen zijn, als zijn vrouw van nu of zijn achterkleinkind van straks. In het gedicht Aegyptisches Museum brengt hij zijn gedachten daarover zo samen: 'Haar arm houdt hun vier armen bij elkaar./ Zij zitten, zijn van steen en een./ Nooit blaast zij adem door zijn haar./ Hier strijkt jouw adem door mijn haar./ Hun steen zal, wat zij zijn, nooit slijten./ Mijn hand houdt jouw vingers bij elkaar.'

Een dichter die op deze manier met 'het slijten van de tijd' weet te spelen, de schaduw van het in steen vereeuwde Egyptische paar naar voren weet te projecteren, laat samenvallen met de ééngeworden contouren van de dichter en zijn vrouw, raakt het allerdiepste wezen door wat in vitrines en kasten is opgeslagen. Hetzelfde Berlijn dat achter glas het liefdespaar bewaart, inspireerde hem een straathoek verder - in het Antikennmuseum - tot de schitterende serie Helmen. Zestien korte gedichten waarin herkenning, herinnering en ontroering strijden om leven en vergankelijkheid in het zicht van wat is en was: '(...) grond in de helmen/ grond wil bedwelmen/ breek de vitrine.'

Met 'Laatst' heeft Wiel Kusters zijn

thema's opnieuw verruimd. Er is minder plaats voor dubbelzinnigheden, de gedichten hebben hun vaart en klank behouden, het mysterie van het wisselvallige ondermaanse en het ongrijpbare bovenaardse worden hoe langer hoe duidelijker de polen op zijn kompas. 'Laatst' is schitterend in de beelden die wij van Kusters gewend zijn, de bundel is spectaculair in zijn opbouw als 'liedboek'. Wie oog en hart heeft zal al vlug ontdekken hoe geraffineerd deze dichter zijn stem gebruikt. Of diep of hoog - Kusters weet te ontroeren. Zijn poëzie staat en dringt door, de motieven uit zijn liederen zijn die van vóór en na Sijbekarspel.

kusters' veertien nonsensverzen in de verzorgde uitgave 'Koninklijke Sfinx' die uitgeverij Herik uit Landgraaf als eerste bundel van de Zwarte Reeks liet verschijnen, lijken op het eerste gezicht misschien anders van toon, in feite verschillen zij nauwelijks wat betreft de Kustariaanse verwondering over dode mensen en levende dingen. Sprankelende gedichten, deze door Geert Setola vorm gegeven bundel, geschreven met een knipoog, uitgegeven voor wie een ernstige lach verstaat: 'De levensbron, de levensbron,/ de levensbron was een sifon./ Ik weet niet hoe het Al begon./ maar in het Al zit een sifon.' U zij gewaarschuwd, bij baden en bij laven.

Laatst - Wiel Kusters; uitg. Querido f 17,50.

Koninklijke Sfinx - Wiel Kusters; uitg. Herik Landgraaf f 15,90.

F.B.

Wiel Kusters

Foto: WIDDERSHOVEN

BOEKENPAGINA

De boekenpagina van het Limburgs Dagblad verschijnt om de vier weken.

Coördinatie en eindredactie: jos frusch

Bijdragen van:
frans budé, pieter defesche, emile hollman,
hans toonen, hans warren

DE MACHT VAN WF HERMANS

er in mijn boeken een mus van dak valt, dan heeft dat een betekenis'. Een lezer die kennis heeft van deze uitspraak van hem Frederik Hermans leest de rijver met drie ogen. Beducht op balletje dat Hermans opgooit in de nieuwe boek Au Pair, werd ik de laatste regels gelezen te hebben onderhevig aan twijfel. Hoe hi de opkomst van Flauberts ama Bovary aan het einde van boek ook is, ik kon het niet geluiden. Maar meer zorgen pakte ik me over de man die pdschpsoon Pauline in Parijs te het lijf loopt. 'Van dit ogenblik pullen een heleboel dingen beter in. Ik heb het beste met je voor, t de man. 'U? Bent u misschien tovenaars?' 'Waarom niet? Een renaar of de duivel. Dat weet niemand precies, ik zelf ook niet. Maar

ik zal je laten zien dat ik er niet op uit ben iedereen in het ongeluk te storten'. De man verdwijnt. Niet alleen uit het twintigste hoofdstuk, maar schijnbaar uit het hele boek. Pas als je ontdekt dat het hier de schrijver zelf betreft, is het laatste kruisverband gelegd. Eerst dan kun je vaststellen dat de puzzel ongelofelijk knap is ontworpen, en krijg je eindelijk de tijd om je af te vragen of je het een mooi boek vond.

Het verhaal is snel verteld. De Zeeuwse Pauline (1.92 meter lang!) vindt via omwegen die alleen door Hermans bedacht kunnen worden, bij een oude ziekelijke generaal en zijn familie een gastgezin. Om iets terug te doen voor haar koninklijke behandeling biedt Pauline de (ook al) lange zons aan aan een koffer met waardepapieren en geld over

de grens te smokkelen. De actie loopt goed af hoewel later blijkt dat men haar moedwillig in een complot heeft betrokken.

Pauline houdt zich kranig staande in een wereld van absurde, en misken- de mensen, van naargeestige woningen. De lezer zal daar heel wat meer moeite mee hebben, zeker wanneer die in het kielzog van (de kunst)geschiedenis studerende!) Pauline langs de decors loopt die Hermans heeft gebruikt voor dit boek. De schilder Guys, Baudelaire, de Goncourts, kortom, de passies van de oude generaal die heeft ontdekt dat de filosoof Kant hem niet behulpzaam kan zijn met het oplossen van zijn probleem: hoe van een onrechtmatige erfenis af te komen.

Een Hermans behoeft geen kritiek om in de top van de boekencharts te geraken. Hoewel de schrijver zelf deze plaats met overtuiging heeft afgedwongen, vind ik dat deze plek wat al te veel eer is voor een boek als Au Pair.

Au pair - WF Hermans; uitg. De bezige Bij f 39,50.

E.H.

WF Hermans

HET TUURTOUW' EN 'DE VERSIERDE DOOD'

den Brouwers publiceerde de afgelopen verschillende omvangrijke werken. De ste deur, het boek over zelfmoord in de derlandse literatuur; twee bundels met 'respondentie Kroniek van een karakter; roman De zondvloed. Zijn nieuwe publicaties Het tuurtouw en De versierde dood zijn behalve omvangrijk, maar staan wel met 'genoomde boeken in verband. In Kroniek een karakter bundelde Jeroen Brouwers brieven die hij tussen 1976 en 1986 schreef. 'werd slechts één brief aan Geert van Oort in opgenomen, terwijl hij toch regelmatig de bekende uitgever had gecorrespondeerd. Maar, zo leest men in Het tuurtouw, in Oorschot ging niet accoord met opname. In argument: 'laten wij de wonden die we naar hebben toegebracht barmhartig afgekt houden'. Ook in dit 'ter herinnering aan bert van Oorschot' geschreven boekje blijven sommige herinneringen afgedekt. Brouwers verbloemt echter niet dat hij soms 'een pt te behappen hekel' aan de in 1987 gestor- n uitgever had.

et tuurtouw werd zo een geschrift dat nogal wijkt van wat bij dit soort gelegenheidsliteratuur gebruikelijk is. In gunstige zin overnips. Brouwers' wreevel ten aanzien van prschot wordt dikwijls de vrije loop gelaten. ij was een beste vriend, dat wordt steeds poropgesteld, om daar vervolgens missten en prenen bij te plaatsen. Na de dood van Van prschot is er volop gesproken over zijn persoonlijkheid, maar nauwelijks over zijn prijverschap. Onder het pseudoniem R. J. skens schreef hij toch enkele voortreffelijk boeken. Ook in dit gedenkschrift wordt

helaas nauwelijks op het literaire werk ingegaan. Brouwers beperkt zich tot de mededeling dat hij de latere publicaties van Peskens 'ergerniswekkend vervelend vond'. Voorts zou deze slechts 'een epigonische schaduw van Nescio, Revel en Alberts' zijn geweest. Veel meer belang wordt hier toegekend aan zijn brieven. Dertigduizend moet Van Oorschot er hebben geschreven. Wanneer die allemaal 'even schitterend zijn als het merendeel van de brieven' die Brouwers van hem heeft ontvangen, staat de literatuurliehebber nog wat te wachten.

Zonder omhaal maakt Brouwers duidelijk blij te zijn geen fondsateur bij Van Oorschot te zijn geworden. Een keer echter ging hij met hem in zee. Hij liet het geruchtmakende pamflet De Nieuwe Revisor door Van Oorschot uitgeven. Gesjoemel met de oplage daarvan zorgde voor een verwijdering. Soms kon hij een aardige man zijn, maar zijn publieke optredens vond Brouwers op den duur onuitstaanbaar. Van Oorschot werd volgens hem een 'ijdele Bekende Nederlander' die een narrige rol speelde.

In 1968 werd het eerste contact gelegd. Van Oorschot vormde toen in zijn eentje de redactie van het literaire blad Tirade. Brouwers zond een verhaal in, dat geaccepteerd werd. Een ontmoeting volgde. Bijna drie jaar later kwam de uitgever voor het eerst bij de schrijver op bezoek. De mannen werden goede vrienden, maar geregeld waren er periodes van onmin. Er doen veel anekdotes over Van Oorschot de ronde, ook door Brouwers wordt hij als een zeer kleurrijke figuur afgeschil-

derd. Aan fraaie verhalen dus geen gebrek, maar al met al wordt over Van Oorschot weinig goeds verteld. Ook gevoels van afgunst heeft Brouwers niet onderdrukt. Anderhalf jaar voor zijn dood werd aan Van Oorschot een eredoctoraat aangeboden. 'Die titel kwam hem mijns inziens overigens in het geheel niet toe, evenals hij twee jaar later in het geheel niet toekwam aan Johan Polak', oordeelt de schrijver van Het tuurtouw. De achtergronden van die opmerking zijn voor wie Kroniek van een karakter gelezen heeft duidelijk. Immers, daarin betoont Brouwers zich verbitterd als hij niet blijkt te kunnen promoveren op De laatste deur.

Zoals Het tuurtouw verband houdt met Kroniek van een karakter, zo heeft De versierde dood met De laatste deur te maken. Al heel lang heeft Brouwers een grote belangstelling voor alle aspecten van het verschijnsel zelfmoord. Deze keer publiceert hij 'een dossier over zelfmoordclubs, Russische roulette, zelfmoordspelen en andere mysteries rondom de zelfverkozen dood'. Die 'Zelfmoordclubs' worden in romans wel eens beschreven. De vraag is of er echt zulke verenigingen bestaan. In ieder geval zijn er religieuze zelfmoordsekte en de schrijver komt een heuse 'Club van zelfmoordcandidaten' op het spoor die mogelijk in 1964 is opgericht. 'Russische roulette' is een term die snel ingeburgerd is geraakt. Maar bestaat dit tijdverdrijf werkelijk en heeft het inderdaad iets met Rusland te maken? In elk geval signaleert Brouwers nog veel meer spelletjes met de dood. Voor de autobestuurder blijken er tal van opwindende mogelijkheden op dit gebied te wezen. De

schrijver betoont zich zo voorzichtig dat hij overal gevaar ziet. Het lot tarten wordt door hem gelijkgesteld met het zoeken naar de dood. Bergbeklimmen, stierenvechten, parachutespringen, fugu eten, een vliegshow bezoeken - volgens Brouwers zijn het allemaal zelfmoordspelen.

Het onderwerp van dit boek is curieus, maar de auteur is gedegen te werk gegaan. In de 'wetenschappelijke zelfmoordliteratuur' werden volgens hem allerlei apocriefe verhalen naverteld. Nieuw onderzoek zou geboden zijn. Veel gehoord is bijvoorbeeld de bewering dat jongeren tot zelfmoord worden geïnspireerd door bepaalde stripverhalen, sommige films, popmuziek. Brouwers betoont zich zeer sceptisch over deze gedachtegang: 'bepaalde zielknijpers zeggen maar wat, zonder enig wetenschappelijk onderzoek en zonder dito bewijsvoering beweren ze ex cathedra dat dit of dat 'zonder twijfel' zus of zo zal bewerkstelligen'. Eerst zien dan geloven, dat is zeker als het om zo'n schimmige aangelegenheid als zelfmoord gaat een verstandig uitgangspunt. Liever dan voorbarige conclusies te trekken, geeft de schrijver van De versierde dood slechts de soms raadselachtige feiten. Wie weet brengt die instelling Brouwers toch ooit die begeerde doctorstitel.

Het tuurtouw - Jeroen Brouwers; uitg. Van Oorschot f 19,90.

De versierde dood - Jeroen Brouwers; uitg. Cadans f 27,50.

H.W.

JONGENSLIEFDE IN 'DE KLEINE REPUBLIEK' KOMT NU STOFFIG OVER

Omdat Karel Alberting Thijm onderweg van een bedevaart balorig in zijn strooien hoed pist, wordt hij in mei 1878 van Rolduc getrapd. Tien jaar later trapt hij terug met zijn felste wapen: zijn puntige pen. Want in 'De Kleine Republiek' legt hij als Lodewijk van Deyssel een brandglas over deze Zuidlimburgse kostschool, waar de jonge Amsterdammer drie, blijkbaar kommer-en-kwel jaren (oktober 1875 tot die plas in mei 1878) heeft uitgezeten. Zijn vrijpostige, toentertijd als 'weezinwekkend, vuzig klederboek' betitelde kostschoolroman is in deze nazomer opnieuw uitgegeven. Reden: 125 jaar geleden werd Karel Alberting Thijm (1864-1952) geboren. En 'De Kleine Republiek' is een eeuw oud.

Juist die honderd jaren verschil maken het mij (opnieuw) moeilijk mee te leven met Thijms autobiografische afrekening. Niet zijn, vaak meedogenloos te kakken zetten van kostscholen in het algemeen en die van roomse signatuur in het bijzonder, stoort me. Zeker niet als je zelf de zwarte leegte van zo'n rondgebouwd bastion hebt gevoeld. Wat nu meer irriteert, is het onvermogen tot inleven in de 'doodzondes' van de hoofdpersoon Willem Tiessen oftewel Karel Alberting Thijm. Dat hij onder het eten scheten laat, achter een boom op Rolduc stiekem rookt, vieze briefjes rondstuurt, ruiten ingooit en op heuphoogte opgewonden raakt van stoere verhalen over stadse raamses, is een eeuw later eerder een geewu dan een banvloek waard. Ook Tiessens liefde voor 'de grijze jongen' (Scholten) raakt anno 1989 de grond niet. Van hun kussen in de

kerk krijgt niemand een rood hoofd.

Hoewel 'De Kleine Republiek' meer leesbaar is gemaakt dank zij aanpassing aan de huidige spelling, blijven Van Deyssels beschrijvingen van het kostschoolleven doorzakken van omslachtige details. Remmen de tussenzinnen, hoe venijnig ook, de vaart van het verhaal. Een voorbeeld van Tiessens observatie van zijn mede-Rolduciens: '... Voor hem de bank met acht naar voren gebogen jongensruggen, alle ellebogen wijd-wijdend van het lijf naar opzij, alle achterhoofden schuin naar voren, met het haar in het midden van de nek in een sliertje afwortelend, met het haar over de hele nekkenbreedte zwart, bruin, plat, zonder afsmalling, en lichtblond slordig in vlossige platkrulletjes, of de hoofden boven de onbeweeglijk gebogen rug zich heffend in gedenktuur, het penhouderind aan de monden...'

Klopt, het is gedateerd, stoffig stylisme. Waarvoor nu geen uitgever warm zou lopen. Wat de heruitgave van 'De kleine Republiek' toch de moeite waard maakt, is het bijboekje van Van Deyssel-kenner Harry G. M. Prick. In zijn 'Jongenslief en Jongensleed' port Prick de lezer in de rug om toch vooral door te blijven lezen over een wereldje dat mijn kostje niet is.

De Kleine Republiek - Lodewijk van Deyssel; uitg. cadans f 34,50.

Jongenslief en jongensleed - Harry G. M. Prick; uitg. Cadans f 17,50.

H.T.

DE BALLADE VAN BESMETTE MARY

'De hier bij ons niet al te bekende Johann Wolfgang van Goethe was van oordeel dat de ballade veel mogelijkheden heeft en daarom heb ik mij veroorloofd dit biografische verhaal zo te noemen.' Hier bij ons is in New York, waar de 58-jarige kinderarts Howard J. Rageet woonde toen hij zich tot het schrijven van zijn 'ballade' zette. In het boek is Howard J. Rageet een fictie, evenals zijn dochter Lea: de zesde generatie Rageet in het medische beroep. Of de Lea aan wie het boek is opgedragen door Jürg Federspiel een ander is kan in het midden blijven. Jürg Federspiel, geboren in 1931, is een Zwitsers schrijver van reputatie, een journalist van origine, niettemin als Goethe in Amerika 'hier bij ons niet al te bekend'.

Als hij de vorm van raamverrelling heeft gekozen om de fascinerende geschiedenis van een in 1868 naar Amerika geëmigreerd dertienjarig meisje uit Graubünden, Zwitserland, nog meer reliëf te doen verkrijgen in de weergave door een New Yorkse arts, die haar kent uit medische verhandelingen en familie-archieven, dan lijkt Federspiel in die opzet feilloos geslaagd. Zijn verdiepte reliëf dankt het relaas zeker voor een deel aan de koude beroepsmatige distantie waarmee Dr. Rageet met zijn gegevens omgaat en zijn ogenschijnlijk niet-emotionele identificatie met zijn hoofdpersoon.

Ogenschijnlijk, omdat hij toch niet wil volstaan met het schrijven van een kroniek: 'Het weinige materiaal dat ik heb weten te vinden, heb ik me eigen gemaakt en de resterende werkelijkheid heb ik verzonnen'. De vraag hoe afstandelijk zijn schrijftant is komt expliciet aan de orde in een gesprek met zijn dochter Lea: 'Is het allemaal te grotesk? Ik bedoel hoe de mensen sterven. Ben ik als medicus te gevoelloos?' Het antwoord luidt: 'Natuurlijk ben je dat, maar je bent niet gevoellozer dan iedere krantenlezer'.

In de kort op deze passage volgende hoofdstukken over Mary's genezingsverhaal voor een naar toevetrouw zwakbegaafd kind, dat tegen de verwachting in onder haar zorgen gedijt, breekt duidelijk dan ergens anders een toon door van beweging en zelfs van lyriek. De episode eindigt met een beschouwing over heldendom en een gedicht dat Dr. Rageet schrijft voor Mary Mallon uit naam van haar geliefde, de anarchist en filosoof Chris Cramer. Meer dan in de vermenging van feiten en fictie ligt in die lyriek misschien de verklaring besloten van de benaming 'ballade' voor dit boek en wellicht van een associatie met de tragische vissersdochter Molly Mallone uit het gelijknamige lied.

Wat de historische feiten betreft staat het vast dat in de vroege mor-

gen van de elfde januari 1868 in een sneeuwacht een gehavend immigrantenschip uit Hamburg opdook, dat door de New Yorkse haven-dienst te laat werd opgemerkt. Het gebruikelijke gejuich werd niet vernomen. Een officier van de kustwacht meldde: 'Het schip was nog twaalf yards van ons verwijderd toen de wind een stank naar ons toebles, bestaande uit een mengeling van lijkenlucht en geur van faecaliën.' Het half verwilderde meisje Mary, waarvan de familie met bijna een kwart van de opvarenden omkwam, werd door een dienstdoende arts illegaal aan land gebracht. De arts overleed drie weken nadat hij de dertienjarige niet geheel belangelooos in huis had opgenomen. Daarmee begint een reeks van ziektegevallen met dodelijke afloop in het spoor van Mary Mallon in alle delen van New York - met steeds duidelijker vermoedens - bij Mary zelf naar het onderbewuste verdronken - in de richting van de tot een aantrekkelijke jonge vrouw opgroeiende typhusdraagster. Zij had - I can cook - vanaf haar veertiende als kokkin meer dan gewone bekwaamheden ontwikkeld. Zij zou nog bij haar leven een legende worden. Zij voerde huishoudens naar de ondergang, veroorzaakte de sluiting van beroemde hotels en bracht ziekenhuizen in opschudding. Op een na: een kinderziekenhuis in een latere fase van haar leven; geen kind stierf daar aan typhus.

Het boek beschrijft ook het terminale leven van Dr. Rageet, dat eindigt in 1981, met alle beschouwelijkheden van een arts in een traditie van artsen. Het beschrijft vooral het leven in New York in de negentiende eeuw. Het wordt telkens geplaatst in zijn historische context met passages als: 'In 1876 werd Bizets Carmen een échec in Parijs; in Engeland vond iemand een fiets uit waarmee je achteruit kon rijden. In 1876 was Mary op weg naar haar eerste baan als keukenmeid.' Tegen de achtergrond van een wereldbeeld staan de beschrijvingen van personen, families en menselijke situaties, die elkaar opvolgen met een dusdanige rijkdom aan waarnemingen en details, dat zij gezien schijnen door een filmisch oog: er is nauwelijks een boek te bedenken als dat over Mary Mallon, dat een kleuriger, dramatischer en veelomvattender film drama zou opleveren - vanaf het sinistere binnenzeilen van het zeilschip uit Hamburg in 1868: over het vroege Amerika en over het leven dat vreemd is en de wereld die slecht is. Het zou geen verbazing wekken als het er ooit van kwam.

De ballade van besmette Mary - Jürg Federspiel (vertaling A.M. Hooij); uitg. Prom Baarn f 25,90.

P.D.

m DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Als je voor brood naar de bakker gaat,
waar ga je dan voor werk naar toe?

Dit jaar helpen de medewerkers van
het Arbeidsbureau meer dan 120.000
mensen aan een baan.

Ook voor een goede opleiding kun
je er terecht.

Want samen met het Centrum Vak-
opleiding organiseert het Arbeidsbureau
cursussen en opleidingen die je kans op een

baan aanzienlijk vergroten. Dit als je aan
de slag wilt, doe dan iets wat écht voor de
hand ligt.

Stap eens binnen bij het Arbeids-
bureau of haal de brochures bij postkantoor
of bibliotheek.

ARBEIDSBUREAU EN CENTRUM VAKOPLEIDING
SAMEN GOED VOOR WERK.

Randstad heeft volop werk

Telefonist m/v

Bent u part-time beschikbaar en bereid om als oproepkracht
te werken, dan hebben wij een baan voor u bij een bedrijf in
Landgraaf. U dient over de nodige werkervaring te
beschikken.
Informatie bij Esther Linders, tel. 045-74 00 40.

Kamermeisjes m/v

U weet van aanpakken en bent niet ouder dan 25 jaar.
Ervaring is niet noodzakelijk. Heeft u interesse, neem dan
direct contact met ons op.
Informatie bij Marleen Ademaans, tel. 045-71 31 00.

Verkoopers m/v

U heeft verkoopervaring en bent part-time beschikbaar. Bij
opstap heeft u werkervaring opgedaan in een sportzaak en
bent u een liefhebber van de wintersport. Wij hebben per
direct werk voor enige maanden.
Informatie bij Marleen Ademaans, tel. 045-71 31 00.

Magazijnmedewerker m/v

Voor een bedrijf in Kerkrade. U bent 18-20 jaar, in bezit van
rijbewijs B en heeft een representatief voorkomen. De
werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het klaarzetten van
bestellingen en het inpakken/ophalen van apparatuur.
Informatie bij Wilma Jans, tel. 045-71 85 15.

U zoekt, wij vinden

Zoek u een part-time of full-time baan voor korte of lange
tijd. Het kan een vacature zijn die u niet in het schijven
Afhankelijk van uw opleiding, werkervaring en wensen zullen
wij u passende werk aanbieden. Opleidingstijd: na 15m vr
08.30-17.30 uur.
Informatie bij Jolanda Lambrix, tel. 045-71 85 15.

Machinist m/v

Voor een bedrijf in Heerlen. Het betreft werk voor lange tijd
in 3-ploegendienst. Na een korte inwerkperiode wordt u
volledig in het productieproces ingezet. Een goede
werkmotivatie spreekt voor zich, evenals eigen vervoer.
Informatie bij Jolanda Lambrix, tel. 045-71 85 15.

Houtbewerkers m/v

Voor een groot houtverwerkend bedrijf in Hoesbroek
zoeken wij productiemedewerkers. Weet u van aanpakken en
bent u niet ouder dan 22 jaar, dan hebben wij direct werk
voor u.
Informatie bij Marie Diederik, tel. 045-71 85 15.

CV-monteurs m/v

Voor diverse bedrijven in Heerlen en directe omgeving. U
dient over relevante werkervaring te beschikken.
Informatie bij Marie Diederik, tel. 045-71 85 15.

Timmerman m/v

Voor het aanbrengen van isolatieplaten tegen wanden. Het
betreft eenzaam veldwerk.
Informatie bij Marie Diederik, tel. 045-71 85 15.

Onderhoudsmonteur m/v

Voor een bedrijf in Vaals. U bent part-time beschikbaar en u
bent bereid om avonds te werken. U heeft bij voorkeur
ervaring in het oplossen van storingen en onderhoud van
waterpompen.
Informatie bij Mariet Midde, tel. 045-71 87 22.

Arbeidstherapeut gezondheidszorg m/v

U bent arbeidsmedewerker en wilt in het bezit van een afge-
schoten opleiding. U wilt graag werken in een
gezondheidszorginstelling in Heerlen.
Informatie bij Marleen Ademaans, tel. 045-71 31 00.

Heerlen, Alarstraat 25.

randstad uitzendbureau

THUIS & PARTNER ADVOCATEN te Heerlen

zoeken met spoed

BOEKHOUDER (m/v)

voor onmiddellijke instroom

Vereisten:

- opleiding ten minste op MBA-nivo;
- ervaring met geautomatiseerde boekhouding;
- in staat zijn geheel zelfstandig te werken;
- 40 uur per week beschikbaar zijn.

Er wordt een uitstekend salaris geboden.

Het dienstverband zal voor onbepaalde tijd zijn.
Uw sollicitatiebrief met bijlagen moet u uiterst
voor 15 oktober 1989 bij ons indienen.

THUIS & PARTNER ADVOCATEN
L.V.V. w. 1. Bakken
Trompsburg 21-22
6413 BR HEERLEN
Tel. 045-75005

Volvo wil z'n energievoorziening met een gerust hart kunnen overlaten aan 'n ervaren MTS'er Wtb

Wat vraagt de Volvo Car B.V.

Volvo Car B.V. met ruim 10.000 medewerkers, is
een wereldwijde onderneming, productief, flexibel,
veelzijdig, en een van de belangrijkste Volvo personen-
auto's in de top van het autovervoersegment.
De Volvo Car B.V. heeft ook een belangrijke
rol in de Europese autoindustrie. In totaal
heeft de Volvo Car B.V. ongeveer negen vestigingen
in Nederland en één in België. Gemiddeld aan
productie worden er ongeveer 400.000 auto's per
jaar gemaakt. De Volvo Car B.V. heeft een
omzet van de laatste 300 miljoen en de Volvo 460.
De Volvo Car B.V. heeft een 440 miljoen omzet
in 1988.

Wat vraagt de Volvo Car B.V.

De Volvo Car B.V. heeft een belangrijke rol in de
Europese autoindustrie. In totaal heeft de Volvo Car
B.V. ongeveer negen vestigingen in Nederland en één
in België. Gemiddeld aan productie worden er ongeveer
400.000 auto's per jaar gemaakt. De Volvo Car B.V.
heeft een omzet van de laatste 300 miljoen en de Volvo
460. De Volvo Car B.V. heeft een 440 miljoen omzet
in 1988.

Wat vraagt de Volvo Car B.V.

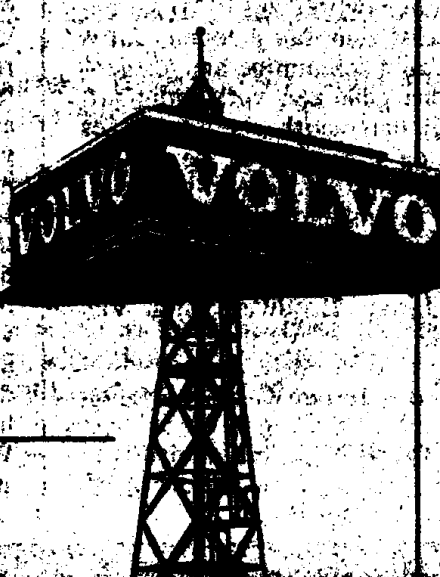
De Volvo Car B.V. heeft een belangrijke rol in de
Europese autoindustrie. In totaal heeft de Volvo Car
B.V. ongeveer negen vestigingen in Nederland en één
in België. Gemiddeld aan productie worden er ongeveer
400.000 auto's per jaar gemaakt. De Volvo Car B.V.
heeft een omzet van de laatste 300 miljoen en de Volvo
460. De Volvo Car B.V. heeft een 440 miljoen omzet
in 1988.

machinist Kottelhuis

De Volvo Car B.V. heeft een belangrijke rol in de
Europese autoindustrie. In totaal heeft de Volvo Car
B.V. ongeveer negen vestigingen in Nederland en één
in België. Gemiddeld aan productie worden er ongeveer
400.000 auto's per jaar gemaakt. De Volvo Car B.V.
heeft een omzet van de laatste 300 miljoen en de Volvo
460. De Volvo Car B.V. heeft een 440 miljoen omzet
in 1988.

VOLVO

Volvo Car B.V.

Matthew Hall Keynes Engineering bv. is een
zelfstandig Nederlands ingenieursbureau behorende
tot de Amec groep van ondernemingen.
MHK opereert reeds vele jaren op een breed
technisch terrein, t.w. op het gebied van de
petroleum-, petrochemische en chemische industrie,
farmacie, voedings- en genotmiddelen en
aanverwante industrieën.

Bij onze vestiging te Heerlen zijn als gevolg van een
aanhoudend groot aanbod van werkzaamheden
diverse vakatures ontstaan op de volgende
afdelingen:

BETON-/STAALKONSTRUKTIES
PIPING
APPARATENBOUW
MACHINEBOUW
INSTRUMENTATIE
ELEKTROTECHNIEK

In verband daarmee willen wij graag op korte
termijn in contact komen met kandidaten (M/V) voor
de functies:

TEKENAAR

TEKENAAR/
KONSTRUKTEUR

KONSTRUKTEUR

KONSTRUKTEUR/
GROEPSLEIDER

Vereist hiervoor is een MTS-opleiding in één der
richtingen Civiele Techniek (met kennis van beton- en
staalkonstrukties), Werktuigbouwkunde, Meet- en
Regeltechniek, Elektronica of Elektrotechniek.
Daarnaast is ervaring met name voor de functies vanaf
tekenaar/konstruktieur en bij voorkeur opgedaan bij
een ingenieursbureau, een duidelijke pré.
Afhankelijk van de mate en soort ervaring vindt
aanstelling in één der bovengenoemde functies
plaats.
Bij gebreken geschiktheid zijn er bovendien goede
doorgroei mogelijkheden.

Wij bieden een afwisselende en prettige werkring,
een prima honorering en gunstige secundaire
arbeidsvoorwaarden.

Belangstellenden nodigen wij uit hun schriftelijke
sollicitatie vóór 1 november 1989 te zenden aan:

Matthew Hall Keynes Engineering bv.
Afdeling Personeelszaken
Postbus 184
3100 AD SCHIEDAM

Getrit Verboonsstraat 14
3111 AA Schiedam. Telefoon 010- 4278498.

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 2800 medewerkers, beheert de volgende instellingen:

- Ziekenhuis op de IJssel (250 bedden)
- Ziekenhuis St. Jansgeest (240 bedden)
- Ziekenhuis St. Odilia, Gelsen (140 bedden)
- Ziekenhuis St. Jansgeest (118 bedden)
- Ziekenhuis St. Jansgeest (118 bedden)

Ten behoeve van de verpleeginstelling verpleeghuis St. Jansgeest, Postbus 5, zoeken wij contact met belangstellenden voor de functie:

waarnemend hoofd

plaatsnummer 118-27

functie-informatie: • een functie van het personeel van de verpleeg-
instelling waarnemend hoofd van de verpleeginstelling
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling

functie-eisen: • diploma MBO of VWO of 3-verpleegster
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling
• een functie van het personeel van de verpleeginstelling

arbeidsvoorwaarden: • Salarisering vindt plaats conform FNV-standaard 45. De overige
arbeidsvoorwaarden zijn geregeld conform de CAO voor het
ziekenhuiswezen.

inlichtingen: • De heer T. Ekkink, Hoofd verpleeginstelling verpleeghuis St. Jansgeest
tel. 045-48066, stichtingsnummer 118-27.

De sollicitatiebrief is te sturen op het adres: Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek, Postbus 5, 3100 AD Schiedam.

De sollicitatiebrief is te sturen op het adres: Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek, Postbus 5, 3100 AD Schiedam.

De sollicitatiebrief is te sturen op het adres: Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek, Postbus 5, 3100 AD Schiedam.

De sollicitatiebrief is te sturen op het adres: Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek, Postbus 5, 3100 AD Schiedam.

Hoe de socialisten Limburg veroverden

De socialisten -of het nu de Sociaal Democratische Bond, de Sociaal Democratische Arbeiders Partij of de Partij van de Arbeid was- hebben het in Limburg nooit makkelijk gehad. De tijd dat ze werden beschouwd als proerkraaiers, te vuur en te zwaard bestreden door katholieke geestelijkheid en machtshebbers en doodgewegen door de pers is nog niet zo gek lang voorbij. Dat wordt duidelijk bij lezing van 'Honderd jaar over de loeien, de sociaal-democratie in Limburg van 1889 tot 1989'. Het boek, rijk geïllustreerd met foto's en tekeningen en uitgegeven door het PvdA-Gewest Limburg, vertelt de geschiedenis van een bewogen eeuw socialisme in onze provincie. Een geschiedenis van vallen en opstaan.

an de wieg van het socialisme in Limburg stonden de Maastrichtse arbeiders Willem Vliegen (1862-1947) en Gerard Pieters (1860-1947). Zij richtten op 17 oktober 1889 in de provinciehoofdstad de eerste Limburgse afdeling op van de Sociaal Democratische Bond, een voorloper van de PvdA. Dat gebeurde in het café van ene Guillaume Reck in de Stokstraat. Hoewel het in die tijd gevaarlijk was openlijk sympathie voor het socialisme te tonen - het kon je je baan, je huis in in het gunstigste geval een flink pak slaag kosten - kende de SDB in Maastricht een voortvarende start. De aanhang bestond vooral uit uitgeleide arbeiders van de glas- en aardewerkfabrieken van de familie Regout. Het ging de afdeling zelfs voor de wind dat er een eigen krant, De Volkstribuun, kon worden gedrukt en er een partijkantoor kon worden geopend. Maar in de rest van Limburg wilde het socialisme maar geen vaste voet aan de grond krijgen. Ook nadat de SDB was opgegaan in de SDAP bleef Maastricht nog jarenlang een eenzame voorpost.

Pas na 1908 zou daar langzaam maar zeker verandering in komen. De SDAP groeide in Limburg in de

tien jaren daarna uit tot een partij met 24 afdelingen en 1477 leden. Maar eenvoudig ging dat niet. De tegenwerking van met name de geestelijkheid was groot. In 'zaalaf-drijving' vonden pastoors en kapelaans een probaat middel. Zaalhouders die vergaderruimte wilden verhuren aan de socialisten werden onder enorme druk gezet. Vaak gingen de bijeenkomsten daarom op de valreep niet door. De oprichting van nieuwe afdelingen werd er door bemoeilijkt. In Eijgelshoven bijvoorbeeld kwam pas een SDAP-afdeling van de grond na vijf mislukte pogingen. En ook in Roermond moest de afdeling tot vier keer opnieuw worden opgericht. Maar de SDAP zat in de lift en daar kon ook de clerus geen verandering in brengen. Bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1918 haalde de SDAP - ondanks een oproep van de bisschop van Roermond aan de kiezers om niet met de socialisten in zee te gaan - in Limburg 7000 stemmen.

Uitstraling

Dat was negen procent van het totaal. Het jaar daarop marcheerden de socialisten de Provinciale Staten (vier zetels) en gemeenteraden (25 zetels) binnen.

Toch werd de SDAP in Limburg geen massa-organisatie, maar wel de ziel van een brede beweging met een grote uitstraling. Ook al door de opkomst van de vakbewegingen waarin de socialisten een hoofdrol speelden. Maar dat mocht de buitenwereld aanvankelijk niet weten. Het lidmaatschap van een vakbeweging was voor een arbeider toch al een gewaagde onderneming en om dan ook nog eens te onderstrepen dat die 'rood van kleur' was, zou helemaal om moeilijkheden vragen zijn. In Maastricht legde de aarde-werkersvereniging Loon naar Werk daarom statutair vast dat zij bestond uit geheime leden zonder naam maar met een volgnummer.

Rond 1920 braken er voor de Lim-

burgse socialisten moeilijke tijden aan. Landelijk groeide de SDAP, maar in Limburg ging het bergafwaarts. Dat was voor een niet onbelangrijk deel het gevolg van een tewe van de katholieke kerk. Onder aanvoering van dr. Poels, de invloedrijke en autoritaire hoofdalmoezenier van sociale werken in het bisdom Roermond, werd een ongekend felle strijd aangebonden met alles wat ook maar naar socialisme rook. Parochieherders, woningbouwverenigingen, scholen, arbeidsbeurzen en werkgevers steunden de pogingen van Poels om Limburg te zuiveren van 'ongewenste, vreemde invloeden'. Geen middel werd geschuwd. Het is zelfs voorgekomen dat een pastoor weigerde om een overleden SDAP'er kerke-

• De katholieken hadden niet veel met de socialisten op, zoals uit deze waarschuwing blijkt.

Illustraties: 'Honderd jaar over de Roeien, de sociaal-democratie in Limburg van 1889 tot 1989'.

lijk te begraven. Ook werden afdelingsbestuurders van de SDAP uit hun huis gezet en werd de financiële steun aan arme gezinnen gestaakt omdat ze er socialistische denkbeelden op nahielden. Tot overmaat van ramp ontstonden er binnen de SDAP in Limburg ook nog interne twisten waardoor de partij nog verder afgleed.

Een nieuwe dreun kreeg de SDAP bij de Provinciale Statenverkiezingen in 1935. In Limburg werd massaal op de nieuwe fascistische partij NSB gestemd omdat de kiezers het vertrouwen in de RK Staatspartij hadden verloren. De SDAP had verwacht van die ontwikkeling te kunnen profiteren, maar verloor zelfs stemmen. „De Limburger

week uit naar rechts omdat zijn geweten hem verbood naar links te gaan”, zou een vooraanstaand socialist later zeggen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de SDAP als partij in Limburg nauwelijks actief. Wel sloten nogal wat leden zich aan bij het verzet of hielden zich bezig met de verspreiding van illegale krantjes. Na de bevrijding bleek pas goed dat de Limburgse socialisten het contact met het landelijke SDAP-bestuur volledig hadden verloren. Heel veel oude leden sloten zich niet meer bij de SDAP aan. In de herfst van 1945 had de SDAP in Limburg nog maar 27 procent van haar vooroorlogse aanhang teruggekregen. Dat werd niet alleen geweten aan de algemene vermoeidheid na de oorlogs-elende, maar ook aan het feit dat een niet onbeduidend aantal ex-SDA-P'ers zich tot het communisme voelden aangetrokken. De SDAP dacht er zelfs enige tijd serieus over om te fuseren met de CPN, maar de par-

tijconferentie stak daar een stokje voor. Wel kreeg het partijbestuur opdracht te onderzoeken of er een progressieve volkspartij kon worden opgericht. Zo werd de Partij van de Arbeid geboren. De partij stond positiever tegenover het christendom dan de SDAP, maar in het katholieke Limburg maakte dat weinig indruk. Het zou nog lang duren voordat de PvdA werkelijk aanvaard werd. De verkiezingen in 1946 en 1948 waren bepaald geen succes. Pas in 1952 keerde het tij: de PvdA werd landelijk zelfs groter dan de Katholieke Volks Partij. Voor KVP en geestelijkheid was dat een harde klap. Er werd zelfs een bisschoppelijk mandement uitgevaardigd waarin het lidmaatschap van de PvdA ontraden werd. Maar nu kregen de katholieken de socialisten niet meer klein. De PvdA bleef, alle ups en downs ten spijt, overeind en in Limburg niet meer weg te denken.

frank seuntjens

• Willem Vliegen, de man die het socialisme in Limburg introduceerde.

Politie Aken vreest wegvallen grenzen

Aken kent geen taferelen zoals in Heerlen bij het station, waar verslaafden samenscholen en waar zelfs bijna openlijk in drugs wordt gehandeld. Ook zijn er geen bekende plekken waar verslaafden een slaapplek voor de nacht zoeken. „Bij ons zijn de straten clean”, zegt „Pressespreker” Jürgen Bremes van het 1100 man sterke Akense politiekorps. De Duitse politie zal een dergelijke overlast gewoon niet toelaten, zoals het „klimaat” voor drugverslaafden in de Bondsrepubliek überhaupt een stuk „ongezonder” is dan bij ons.

Toch groeit de ongerustheid. Die heeft te maken met de verminderde grenscontroles en uiteindelijk zelfs het wegvallen van de binnengrenzen in de EG. Aan Duitse zijde zal met name Aken zal daarmee te maken krijgen. „Aken vormt in geografisch opzicht een soort draaischijf doordat het grens aan Nederland en België”, zegt „Kriminalrat” Funken, die zich onder andere met de grenscontroles bezighoudt. „Ons probleem is het steeds dunner wordende net aan de grens met met name Limburg, waar de drugproblemen steeds groter worden.”

• Herbert Funken (links) en Jürgen Bremes: zorgen over de drughandel na 1992.

Foto: DRIES LINSSSEN

de binnenlandse politie het moeten overnemen. Dit idee werd gelanceerd met het oog op het wegvallen van de binnengrenzen en heeft als doel de politie een kans te geven tegen de georganiseerde misdaad, die immers „grenzeloos” kan werken.

Bremes persoonlijk acht een dergelijke bevoegdheid wel wenselijk maar is met Funken van mening dat dit in ieder geval de eerste jaren politiek niet haalbaar is, omdat het idee het opgeven van een stukje nationale soevereiniteit zou betekenen. De uitvoering van het Akkoord van Schengen, dat voorziet in het wegvallen van de grenzen tussen de Benelux-landen, Frankrijk en de Bondsrepubliek per 1 januari 1990, heeft immers al met name vertraging opgelopen door de discussies over de veiligheidsaspecten en overdracht van bevoegdheden bij de criminaliteitsbestrijding.

Klarendal

Limburg en Noordrijn-Westfalen zullen, hoe deze discussie ook afloopt, nog lange tijd met elkaars drugproblemen te maken hebben. Niet alleen worden drugs vanuit Nederland naar de Bondsrepubliek gesmokkeld, ook komen vele Duitsers in steden als Heerlen en Arnhem hun drugs kopen. Waar dat toe kan leiden, bleek onlangs bij de uitbasting van volkswedde in de Arnhemse wijk Klarendal. Daar werden huizen van drugdealers beschadigd, maar ook de auto's van onschuldige Duitse bezoekers moesten het ontgelden, blijkbaar in de veronderstelling dat het om de voertuigen van „drugtoeristen” ging.

„Eigenrichting vind ik onjuist”, reageert Funken op persoonlijke titel op de gebeurtenissen in Aken. „Anderszins kan ik er ook wel enig begrip voor opbrengen als je bedenkt dat mensen hun kinderen zien opgroeien terwijl op straat in drugs wordt gehandeld en de spuiten rondslingeren. Ik was zelf nogal verrast. Het was hier bekend dat er drugtoerisme is, maar niet dat die midden in een woongebied plaatsvindt.”

In Duitsland is zo iets onvoorstelbaar, vult Bremes aan. „Ik geloof dat er in Nederland een duidelijk verschil inzicht bestaat over de drugproblematiek tussen overheid en burgers.”

theo sniekers

De inzet van speciale onderzoeksteams en undercover-agenten, meer personeel voor de drugteams van de politiekorpsen, betere samenwerking met de Nederlandse autoriteiten tot en met het inzetten van een „anti-drugdisco” voor jongeren. Die maatregelen werden kort geleden aangekondigd door een hevig verontruste Herbert Schnoor, minister van Binnenlandse Zaken van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen, in de strijd tegen de „oprukkende internationale drugmafia”, die (ook) bij onze oosterburen vaste grond aan de voeten lijkt te krijgen.

Ook in de Westduitse kranten, en met name die in het aan het Limburg grenzende Noordrijn-Westfalen, staan steeds vaker onheilstijdingen over de groter wordende drugproblematiek. Nog deze week maakten de Duitse autoriteiten bekend dat de drugsmokkel vanuit Nederland naar de Bondsrepubliek de laatste negen maanden alweer fors is toegenomen, ondanks de verminderde grenscontroles. Voor de politie in Aken reden te meer de gevolgen van het wegvallen van de binnengrenzen in de EG na 1992 te vrezen. „De grens was een soort filter”, zegt „Kriminalrat” Funken, een hoge functionaris bij de Akense recherche. „We zijn bang dat Aken steeds meer een doorgeliefde wordt voor de smokkel van drugs naar de Bondsrepubliek.”

Afrekening Louis Schneider

HEERLEN - Bij ons artikel van 9 september j.l. past nog onderstaande aanvulling. Het is ons gebleken dat Louis Schneider niet formeel strafrechtelijk is vervolgd voor betrokkenheid bij handel in drugs, en dus ook terzake niet strafrechtelijk is veroordeeld. Ons artikel was overigens gebaseerd op andere, naar onze overtuiging sterke aanwijzingen voor deze betrokkenheid. Wij ontvingen van de raadsman van de vader van Louis Schneider inmiddels nadere informatie, waaruit duidelijk blijkt dat Louis Schneider indertijd niet over de benen van een familielid Daemen is gereden. En dat het in ons artikel vermelde, daarover rondzingend gerucht dus onjuist moet zijn.

Tenslotte: de dossiers van de Heerlense gemeentepolitie stonden of staan niet te onze beschikking. Ons eigen duimhoop dossier werd gebruikt bij de opstelling van het artikel.

Smokkel

Na Heerlen lijkt immers ook Maastricht een steeds belangrijker centrum voor de (internationale) drughandel te worden en trekt ook de Limburgse hoofdstad steeds meer buitenlandse druggebruikers aan, die daar hun dagelijkse portie verdovende middelen komen halen en/of gebruiken. Maar ook de smokkel naar de Bondsrepubliek neemt belangrijk toe.

Aken speelt daar daarbij een belangrijke rol en met name de politie van die stad moet volgens Schnoor worden versterkt. Funken: „Via Aken worden drugs de Bondsrepubliek ingesmokkeld. Aken is een doorvoercentrum.” Die rol zal worden versterkt in de nabije toekomst, vreest de Kriminalrat. „Het wegvallen van de grenscontroles is niet te compenseren door politie-maatregelen. Dat is politiek gezien ook niet de bedoeling en dat moeten wij accepteren. Met de mogelijkheden die we hebben moeten we de schade beperken”, meent Funken.

Volgens Funken zal het wegvallen van de grenzen overigens niet betekenen dat de kleine criminaliteit in Duitsland zal afnemen. „Het is niet belangrijk waar je de drugs koopt, maar waar je die diefstallen er voor pleegt.” In de regio Aken dus,

meent de rechercheur.

Tot nu toe is de politie in Aken niet bijzonder ongerust over de stijging van de kleine criminaliteit als gevolg van de drugproblematiek. De situatie zou niet veel verschillen van die in andere delen van Noordrijn-Westfalen en ook is het aantal inbraken van verslaafden om aan geld voor drugs te komen niet fors gestegen. Wel is het aandeel van de drugverslaafden in het totaal van de inbraken gestegen.

Doden

Ook de in het gebied van de politie Aken (met 400.000 inwoners) inbegrepen hoeveelheid drugs week in 1988 nauwelijks af van die in voorgaande jaren en was niet echt spectaculair (10 kilo hashish, 71 gram heroïne, 1,4 kilo cocaïne en 3,7 kilo amfetamines). Een „eenmalige” cocaïne-vondst van meer dan 100 kilo dit voorjaar zorgt voor 1989 in ieder geval al voor een negatief beeld. Ook vonden in 1988 acht Akenaren de dood door druggebruik (in heel Noordrijn-Westfalen 179, dit jaar al 164), meer dan in andere jaren, maar dat cijfer wisselt nogal eens, beweert voorlichter Bremes. Dit jaar zijn er in ieder geval al tien inwoners van Aken aan de drugs ten offer gevallen.

Funken relativeert ook de cijfers over de onderschepte hoeveelheid drugs wat. „Als je aan een bepaald probleem meer aandacht schenkt, stel je ook meer misdrijven vast.” Volgens de politiefunctionaris staat alleen vast dat meer drugs aan de grenzen in beslag worden genomen, waarbij hij als mogelijke verklaring aangeeft dat er inderdaad meer wordt gesmokkeld of dat de daders lichtzinniger zijn geworden.

Toch is hij duidelijk ongerust over het wegvallen van de grenzen, die de criminaliteitscijfers zullen doen stijgen. Misdadigers zullen meer dan nu hun weg over de grens weten te vinden.

Personeel

Aken kan dan ook best meer drugrechercheurs gebruiken, al wil Funken niet verklappen hoeveel extra politiemensen aan Schnoor gevraagd zijn in het kader van diens campagne tegen de drugs (Schnoor wil in totaal met 140 man uitbreiden). „Om de minister niet onder druk te zetten”, zegt Funken. Ook wil hij niet kwijt hoeveel rechercheurs nu al bij de drugbestrijding in de regio Aken betrokken zijn en evenmin hoe de „Krip” de problematiek en de drughandelaren te lijf gaat. Die laatste mochten er eens van kunnen profiteren.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

ACADEMISCH
ZIEKENHUIS
MAASTRICHT

Binnen de dienst Personeel en Organisatie, onderverdeeld naar de afdelingen Beleidsvoorbereiding, Arbeidszaken, Salarisadministratie en Personeeladministratie, is de Personeeladministratie belast met het verzamelen en vastleggen van de personele gegevens van alle medewerk(st)ers, de administratieve verwerking van aanstelling, ontslag, ziekte, e.d., de administratieve uitvoering van rechtspositieregelingen en het beheer van het geautomatiseerde personeelsregistratiesysteem.

Daarnaast heeft de Personeeladministratie als belangrijk aandachtsgebied het informatiebeheer binnen de dienst Personeel en Organisatie in het kader waarvan gepatenteerd wordt in de verdere ontwikkeling en implementatie van het personeelinformatievoorzieningssysteem.

Wegens vertrek van de huidige functionaris zijn wij ten behoeve van deze afdeling op zoek naar een

hoofd personeel- administratie m/v

vacaturnummer 89.529/6.

Het hoofd Personeeladministratie is rechtstreeks verantwoordelijk aan het Hoofd van de Dienst Personeel en Organisatie.

In het kader van het informatiebeheer bestaan functionele relaties met het informatiemanagementteam.

Taken: leidinggeven aan de afdeling Personeeladministratie en receptie; coördineren van alle voorkomende activiteiten en het bepalen van de prioriteiten; zorgdragen voor een juiste uitvoering van de werkzaamheden; ontwikkelen van systemen en procedures op het gebied van de personeeladministratie; zorgdragen voor de optimale informatie t.b.v. de bedrijfsvoering; analyseren van informatiebehoefte; onderzoeken, uitwerken van voorstellen ter verbetering van het operationele en bestuurlijke informatievoorzieningssysteem; adviseren t.a.v. methoden en technieken ter ondersteuning van een gestructureerde ontwikkeling van de informatievoorziening.

Vereisten: HBO-niveau, bij voorkeur HEAO aangevuld met een AMBI-opleiding; ervaring op het gebied van analyseren van informatievoorzieningssysteem; ervaring op het gebied van (personeel-)administratie; leidinggevende capaciteiten.

Salaris: afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal f 5.290,- bruto per maand, conform schaal B10 BBRA '84.

Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij de heer J. Servais, Hoofd Dienst Personeel en Organisatie, telefoon 043-862014.

Het Academisch Ziekenhuis Maastricht verricht op de eerste plaats taken op het gebied van de patiëntenzorg, en staat daarnaast ten dienste van het wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Het ziekenhuis omvat 897 bedden; er werken ongeveer 2500 personeelsleden volgens de arbeidsvoorwaarden van de overheid.

Teneinde een zorgvuldige sollicitatieprocedure te verzekeren worden vastgestelde richtlijnen gehanteerd; de zgn. NVP-sollicitatiecode. Een medisch onderzoek maakt deel uit van deze procedure. Voor elke functie komen zowel mannen als vrouwen in aanmerking. U kunt Uw sollicitatie, onder vermelding van het vacaturnummer (op brief en enveloppe), opleiding en ervaring, binnen 14 dagen zenden aan de Dienst Personeel en Organisatie van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, postbus 1918, 6201 BX Maastricht.

Interieurbouw Offermans B.V.

Toonaangevend bedrijf op het gebied van horeca en project-interieurs in binnen- en buitenland.

Zoekt ter uitbreiding van haar team

MEUBELSPUITER

Sollicitaties telefonisch of schriftelijk te richten aan:
Interieurbouw Offermans B.V.
Industriestraat 7B
6361 HD Nuth
Tel. 045-243333

aannemersbedrijf cremers bv

heeft plaatsingsmogelijkheid voor

UITVOERDER

voor woningbouwprojecten

Functieomschrijving:

– Het zelfstandig leiden van een project; van planning tot oplevering.

Eisenpakket:

- Opleiding MTS-niveau.
- Leeftijd 28-45 jaar.
- Minimaal een 5-tal jaren gedegen ervaring!
- Leidinggevende capaciteiten.
- Iemand die "strengte kwaliteitsbewaking" hoog in het vaandel heeft staan!

Aan de man die aan deze strenge eisen voldoet, bieden wij een honorering en secundaire arbeidsvoorwaarden die de belangrijkheid van zijn functie onderstrepen.

Uw sollicitatie zal zeer vertrouwelijk worden behandeld.

JONGE MTS-ERS M/V

in het bezit van diploma bouwkunde

Kandidaten krijgen binnen het bedrijf een opleiding voor hulpuitvoerder of uitvoerder.

Wij zoeken personen die vrijgesteld zijn van militaire dienstplicht.

Uw schriftelijk sollicitatie dient te vermelden:

leeftijd, opleiding en ervaring en dient gezonden te worden aan:

Aannemersbedrijf Cremers BV
Postbus 117, 6200 AC Maastricht.

250709

STICHTING KATHOLIEK
MIDDELBAAR TECHNISCH
ONDERWIJS VOOR
MAASTRICHT EN OMSTREKEN

Bemelerweg 1. Corr.adres: Postbus 4161, 6202 PB

Het bestuur van de Middelbare Technische School vraagt met ingang van 1 december 1989 een leerkracht met een 2e graads bevoegdheid (lerarenopleiding c.q. HTS):

WERKTUIGBOUWKUNDE v/m

22 lesuren

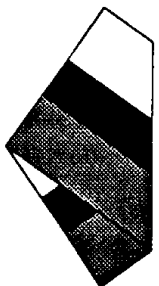
De voorkeur gaat uit naar gegadigden met dubbele bevoegdheid (theorie/praktijk mechanische technieken).

Deze vacature is mede ontstaan (18 lesuren) doordat twee van de huidige docenten gebruik wensen te maken van de DOP-regeling.

N.B. De aanstellingseisen volgens de DOP-wetgeving zijn op deze vacature per 1-12-1989 niet meer van toepassing. Bovendien wordt de vacature kan eventueel nog uitgebreid worden met 4 i.u. ter vervanging wegens ziekte.

Sollicitaties te richten aan het bestuur, Postbus 4161, 6202 PB Maastricht uiterlijk 1 week na het verschijnen van deze oproep. Nadere inlichtingen worden u telefonisch verstrekt door de directeur, ing. A. Hendriks, tel. 043-622541.

250632

Adviescentrum
Automatisering
Limburg

De Stichting Adviescentrum Automatisering Limburg adviseert. Deze Stichting is een samenwerkingsverband van het Limburgs bedrijfsleven, Kamers van Koophandel, brancheverenigingen en verschillende overheden. Doel is de automatiserings- en informatiseringsgraad van het Limburgse midden- en kleinbedrijf te verhogen. Daarbij staat centraal dat midden- en kleinbedrijf gericht geïnformeerd en begeleid moet worden. Ondernemers moeten weten wie welke diensten en producten aanbiedt en tegen welke condities. Dat vraagt om adviseurs. Het adviesinstituut bestrijkt zowel administratieve als productieve automatisering. Om dit te realiseren is opgericht het Adviescentrum Automatisering Limburg. Voor dit in Maastricht gevestigde Adviescentrum zijn volgende twee functies vacante:

Directeur/Adviseur

Naast de dagelijkse leiding van het Adviescentrum, dat zal doorgroeien tot een personele bezetting van circa 8 personen, is de directeur belast met een aantal uitvoerende adviestaken.

Functie-eisen:

De directeur/adviseur dient zowel te beschikken over managementkwaliteiten als over adviesvaardigheden op een breed terrein. Daarnaast is tenminste 10 jaar ervaring met automatisering vereist waarvan 5 jaar in een leidinggevende functie binnen een klein of middelgroot bedrijf.

Het spreekt vanzelf dat integriteit, goede contactuele eigenschappen en een dynamische, flexibele instelling gewenst zijn. De directeur/adviseur moet kunnen opereren onder verantwoordelijkheid en in samenspraak met het bestuur.

Het beschikken over organisatorische vaardigheden, een breed contactennetwerk en het kunnen aanvoelen van de lokale ondernemingscultuur is van wezenlijk belang.

Het vereiste opleidingsniveau is HBO of hoger of daarmee gelijk te stellen. Afhankelijk van leeftijd en ervaring wordt een op de functies afgestemde salariering geboden.

Nadere informatie over de functies kan worden ingewonnen bij de voorzitter van het bestuur van Adviescentrum Automatisering Limburg, prof. Th.J. Mulder, tel. 043-256319. Sollicitaties kunnen binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie gezonden worden aan het bestuur van Adviescentrum Automatisering Limburg, Postbus 1129, 6201 BC Maastricht.

Provincie Limburg

Op het gebied van de bodemsanering zijn in Limburg al de nodige resultaten behaald. Er staan in de nabije toekomst enkele grote bodemsaneringsprojecten op stapel waarbij een deskundige en voortvarende aanpak geboden is. Interessante en stimulerende projecten voor een

projectmanager bodemsanering v/m

vac. no. V 89.24

In een team van zeven medewerkers geeft u leiding aan de uitvoering van de op dit moment circa 400 bodemsaneringsprojecten. U vervangt het bureauhoofd bij projectoverleg met het rijk, gemeenten, instanties en bedrijven. U leidt de Projectgroep Bodemsanering en diverse werkgroepen. Daarnaast draagt u de verantwoordelijkheid voor de juiste en tijdige uitvoering van projecten in Limburg. Enkele zeer complexe bodemsaneringsprojecten worden volledig door uzelf begeleid.

U heeft een universitaire studie civiele techniek, bodemkunde of cultuurtechniek. U bent creatief en beschikt over goede contactuele eigenschappen en redactionele vaardigheden. Bovendien bent u in staat medewerkers te motiveren en te stimuleren. Projectmatig werken is u op het lijf geschreven. Op het terrein van de bodemsanering heeft u reeds meerdere jaren ervaring opgedaan.

Het salaris bedraagt in eerste instantie maximaal f 7.063,- p.m.. Bij gebreken geschiktheid behoort een salaris van maximaal f 7.681,- p.m. tot de mogelijkheden.

De uitdagende, stimulerende werkomgeving vindt een goed evenwicht in het nog altijd mooie en aantrekkelijke woonklimaat dat Zuid-Limburg te bieden heeft.

Als u geïnteresseerd bent in deze functie zien wij Uw schriftelijke sollicitatie graag binnen 14 dagen tegemoet. U kunt deze richten aan het College van Gedeputeerde Staten t.a.v. de Directeur van de Stafgroep Personeel en Organisatie, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop. De heer Ir. D.A. Rootert (tel. 043-897563) en de heer F.J.H.M. Backhuys (tel. 043-897522) verstrekken u graag nadere informatie.

Vrouwelijke kandidaten, die aan de functie-eisen voldoen, worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. De mogelijkheid tot kinderopvang is aanwezig.

In de laatste fase van de selectieprocedure zal een vertegenwoordiging van het bureau Bodembeheer worden ingeschakeld, terwijl een psychologisch onderzoek tot de procedure kan behoren.

NOG VANDAAG EN MORGEN

5e MEUBELBEURS

GEOPEND VAN

11.00 - 18.00 UUR

GENIET NU VAN

DE SPECIALE

BEURSKORTINGEN

Geulhal VALKENBURG

<p>Industriestraat 37 "Handelscentrum Bergenweg" Tel. 04490-13977, Sittard</p> <p>Fort Willenweg 14 Wijk 19 "Industrieleirijn Boscherveld" Tel. 043-216956, Maastricht</p>	<p>~De Oude Spinde~</p> <p>GESPECIALISEERD IN GREVEN MEUBELN</p> <p>Wilhelminaplein 21, Roermond Tel. 04750-35008</p>
<p>Janssen Project-inrichting</p> <p>Aldenhofstraat 78, Neerbeek Tel. 04490-73388</p>	<p>SPECIAAL FABRIEK VERTICALE LAMELLEN</p> <p>Wolfsleide 6(Rijksweg centrum), Beek (L) Telefoon 04490-77331 Fax 04490-77331</p>
<p>"BETER WONEN" Complete woninginrichting J.H. HOUBEN B.V. Ireneplein 11, 6129 AR Berg a/d Maas. Tel. 04490-31389</p>	<p>Antiekhandel Pierre Coumans b.b.</p> <p>Heerstraat Noord 144 Stein Tel. 04490-32355/37770</p>
<p>Meyers MEUBELN B.V.</p> <p>Dorpstraat 25 Brunssum Tel. 045-252815</p>	<p>ERKA KURK-PARKET VLOERLEGGERSBEDRIJF</p> <p>Showroom: Dorpstraat 28, Heer-Maastricht Tel. 043-613221</p>
<p>D'n Houtwörrem</p> <p>Rechtstraat 20, Maastricht Tel. 043-215291</p>	<p>Klijnsma meubelen</p> <p>KEUKEN- EN MONTAGEBEDRIJF Grafenstraat 49, 6443 EJ Brunssum, Tel. 045-265740</p>
<p>woninginrichting klinkers bv</p> <p>6101 KC Beek, Buijsweg 1-3, Tel. 04490-72044 6101 OC Eert, Puystraat 111, Tel. 04754-81627 6444 MB Terebinth, Bolder, 12, Tel. 045-212281 TEKSTELM, Bolder, 1-3, Beek, Tel. 04490-78112</p> <p>kwaliteit - service - garantie</p>	<p>PAUL GROOTJANS Conservering Bodemprofielen</p> <p>St. Josephstraat 53, Heer-Maastricht, Tel. 043-615321</p>

<p>klassieke +moderne Meubelen</p> <p>CHAPPIN</p> <p>Stationsstraat 102, Elsloo Tel. 04490-71005</p>	<p>MODERNE MEUBELN BIJ</p> <p>JONG WONEN</p> <p>KAULLILLERWEG 65, BOCHOLT (B) 011/47.27.83</p>
<p>Maison SCHÖNBROOD INTERIEUR</p> <p>Achter het Vieshuis 11, Maastricht, Tel. 043-212029</p>	<p>Glashandel AARTS</p> <p>sinds 1936</p> <p>Dorpstraat 46a Maastricht-Heer Tel. 043-610199</p>
<p>Schoonbrood</p> <p>Splietstraat 25, Maastricht, Tel. 043 213914</p>	<p>Kurkcentrum</p> <p>VENLO-ROERMOND-HEERLEN</p>
<p>Hameleers</p> <p>APARTE VERLICHTING IN KLASSEK & MODERN</p> <p>Winkelcentrum Brusselse Poort 49 Maastricht, Tel. 043-4360006</p>	<p>LUCKY DER</p> <p>Promenade 129, Heerlen Tel. 045-711338</p>
<p>Fa. MASOLIJN</p> <p>Speciaalzaak riet- en rotanmeubelen en mandwerk</p> <p>Maastrichterweg 158, Roermond Showroom: Julianalaan 63, Roermond Tel. 04750-28713</p>	<p>STOFFELS</p> <p>INTERIEURVERZORGING</p> <p>Aldenhofweg 3, Born, Tel. 04490-51987</p>
<p>Beckers</p> <p>Eigen fabriek elken meubelen en restauratie antik stude 1910</p> <p>Akerstraat 116-118, 6431 HP Hoesbroek, Tel. 045-212352 Fabriek: Hommerweg 10</p>	<p>Elken Meubelmagazijn "Achter het Reünigebouw"</p> <p>Wilhelminastraat 3a-11a, Geleen Tel. 04490-47446</p>

Heerlense werd de Mary Dresselhuys van België

ANTWERPEN – Afgelopen maandag was zij (op Nederland 1) nog te zien in 'Villa des Roses' van Willem Elschot. Qua stem is Cara van Wersch (76) in ieder geval niet oud. „Denk je er aan schat, dat ik een beetje vegetarisch ben,” zegt ze aan de telefoon, en ze laat een kristallen lachje rinkelen. Ik zou zweren dat ik een bakvis aan de lijn heb.

„Geblust is bij Cara van Wersch: verlangen naar kennis, verdieping en verandering. Men zegt van haar die onder het sterrenbeeldelingen geboren zijn, dat ze al met honderd en een zaken in de wereld zijn. Je mag wel zeggen dat de vrouw daarvan het springlede bewijs is. Haar rol als tante in de jeugdserie 'Kapitein Popos' heeft haar waarschijnlijk de meeste bekendheid opgeleverd. „Zeg ze, „Zeppos is al zoeloos lang geleden, en ze praterover alsof ik nooit iets anders gedaan. Plezierig vond ik het in de metro, toen twee jongemannen, universiteitsstudenten, elke kant naast mij kwamen lopen. Die hadden mij vroeger nog op TV gezien.”

mijn vader: 'Doe wat je moeder gedaan heeft; trouw en krijg kinderen'. Mijn vader was aannemer van schilderwerken; de broer van mijn moeder was bouwver. Ik werd altijd van school gestuurd wegens godsdienstige kwesties. Ik kon niet geloven dat God zo'n wereld gemaakt had. Op school mocht ik zelfs niet spreken met protestantse kinderen. En toen dacht ik al dat de kerk de mensen op een verschrikkelijke manier onder de plak houdt. „Op kostschool in Eijsden hadden we zuster Hildegard. Met een mannelijke stem vertelde ze ons allerlei verhalen terwijl wij bezig waren met handwerken. Heiligenlevens en zo. Hoe een man in zijn doodskist gevonden werd met zijn hand in zijn

• Cara, toen zij midden twintig was

Russisch

een loopbaan van twintig jaar de Koninklijke Nationale Bouwburg in Antwerpen, vond ze grand old lady, die op 27 mei 1913 in Heerlen geboren werd, het spelen welletjes en gooiende op de studie van het Russisch. behaalde het diploma van tolktaalster en gaf jarenlang, tot haar vijftigste, Russische les op de BRT-radio. „Ik kwam ze 'in contact' met de Russen. „Voor de yoga heeft Senne Rouffaer me enthousiast gemaakt. En ik in de serie van 'Kapitein Popos' speelde, viel het me op hoe energiek Senne Rouffaer was. „Hoe hou je dat toch vol, Senne?” vroeg ik hem. „Ik ga rond op mijn kamer op mijn rug, zait hij en ik wist niet hij het over had. Ik had nog over yoga of meditatie gesproken. Maar het fascineerde mij en ik over Oosterse filosofie begon te lezen, raakte ik daar helemaal van in de ban. Maar nu ik Tai Chi ken, hoeft het helemaal niet meer. Uit Tai Chi haal ik al mijn kracht.”

„Wat is Tai Chi?” dan zeg ik: „Doe het gewoon de oefening, geef de oefening de aandacht. Je leert jezelf kennen met de oefening, door die oefening je iedere dag geconfronteerd met jezelf, je kan er alleen maar uitgaan wat je er zelf in steekt.” „Ontdekte Tai Chi in Zwitserland op een congres over yoga. Tijdens de middagpauze zag ik een jongen oefeningen doen. Heel traag, beweging zoals het gras en de wind. Het was er zo door geboid, gefascineerd, dat ik de resterende dagen van het congres met hem oefende heb.”

„Elk Tai Chi gebaar spreekt een taal. Het is een gebaar dat anders dan vanuit je gewoonte wezen. Yoga is een wetenschappelijk systeem, Tai Chi spruit uit het leven, uit de natuur. Tai Chi heeft me op korte tijd gegeven wat ik in yoga heb moeten vinden, zonder dat ik mij iets tekort wil doen aan Tai Chi. Het is ook ouder dan Tai Chi. Het is een traditionele Chinese gymnastiek. Een heel oud systeem van relaxen om harmonie in jezelf te vinden. Het zijn de oefeningen waarmee de mensen elke ochtend op straat beoefenen.”

Out kind

„Ik aan het toneel wilde, zei

• Cara van Wersch (76), een Heerlense die furore maakte in België

mond. Ik dacht: 'Die heeft van de honger zijn hand willen opten en ik werd achtervolgd door angst'. De kinderen thuis liepen altijd in het gareel. In elke Van Wersch-familie moest toch één priester zijn? Ik had twee broers. Als kind had één van hen als speelgoed 'een mis', en wij moesten altijd bij hem naar de mis komen. Zo en zo laat, en dan kregen we een pepermuntje. Mijn andere broer was meer een Winnetou.”

Circus

„En ik, ik droomde van het circus en dan huilde ik hete tranen als het circus weer wegrok. Op de kermis ging ik eens op een steile wand met een motorfiets. Ik hield mijn kin geklemd tegen die man aan het stuur van de motor en mijn rokken waaiden omhoog tot mijn schouders. Ik voelde me! Ik heb iets gepresteerd wat anderen niet durven. Maar mijn vader stond mij thuis al met een stok op te wachten. „Twee van mijn zussen stierven op dezelfde nacht aan difterie. Mijn

broer, het oudste kind, was vijf jaar toen mijn ouders verhuisden naar een nieuw huis. Hij zat op de bok, vatte kou en ging dood. Ons Jetteke stierf vlak voor haar plechtige communie. Ze werd bij de school overreden door een auto die achteruit reed. Jetteke was twee jaar ouder dan ik. En dan die geloofskwesties... omdat ik niet wilde bidden. Een zus van vader sprak Frans. Ze was bij de zusters in een gesticht. De Père, de priester van het gesticht zei: - ik was toen bijna veertien - 'Mon enfant, vos yeux trahissent l'état de votre âme. Suivez-moi,' zei hij, maar ik ging niet mee naar de tuin. Ik zie het nog voor me. Later zou mijn tante tegen de zusters van het gesticht zeggen: 'Dit is mijn nicht Cara, ze is aan het theater, maar dat doet ze alleen maar om de goede werken'. Mijn moeder in Roermond geloof ik, een ijsfabriek kopen voor één van de jongens, toen het gebeurde. Mijn moeder had altijd gezegd: 'Kindje, als ik je op de planken zou zien staan, zou ik nog liever achter je lijkbare

aan lopen'. Ze was de liefste en de zachtste vrouw, maar met van die hopeloze opvattingen. En ze had toen al vier kinderen verloren!”

'Slechte boeken'

Cara vervolgt haar verhaal: „Vader wilde mij op kostschool doen, maar ik mocht er niet binnen omdat ik aan het theater wilde studeren. De Decamerone van Boccaccio stopte ik onder mijn matras, ik was toen veertien of vijftien jaar en 's avonds las ik daar uit. Een dienstmeisje vond het bij het bedden opmaken en ging met het boek naar mijn pa. Vader wist niets van literatuur, dat ik daar een meesterwerk van de literatuur in handen had. 'De fundamentele rotten onder het huis weg van de slechte boeken die jij binnen brengt', zei hij. Op een keer moest ik in de slaapkamer van mijn ouders zijn en toen zag ik de Decamerone liggen op het nachtkastje van mijn vader.”

'Verschrikkelijk'

„Ik heb nooit willen trouwen en toch ben ik uit puur respect met die man getrouwd: Paul Glassee, een Brusselaar, een weduwnaar. Ik was al een heel eind in de dertig, tegen de veertig. Hij ging om mijn hand vragen bij mijn vader. Heel ouderwets. Hij knielde om mijn hand te vragen! Mijn vader bromde tussen zijn tanden, omdat hij mij zo verschrikkelijk had gevonden: 'Ja ja, dat is wel in orde'. Ik was voor mijn familie 'de juffrouw die aan het toneel gegaan is'. Ze zeggen van de Van Werschen dat ze allemaal verschrikkelijk zijn, maar dat ze op hun oude dag vriendelijker worden. Ik mocht jarenlang thuis niet meer

binnen. Mijn ouders waren ouderwets getrouwd, in gemeenschap van goederen, en toen mijn moeder stierf kreeg ik (18) een voogd. Mijn vader was principieel tegen alles wat ik deed. Hij schreef iedere cent op die ik uitgaf. Later trok hij dat af van het erdeel van mijn moeder. Daarmee wou hij te kennen geven dat hij het niet eens was met wat ik deed.”

Over Heerlen zegt: „Dat was toen een dorp, met 15.000 inwoners. De deken en de pastoor hadden het voor het zeggen. Nou, toen ik getrouwd was werd ik opeens heel burgerlijk. En mijn man, die wist niet wat hem overkwam. Daar maakte hij altijd grapjes over. Hij zei: 'En ik, die trouwde met een actrice omdat ik dacht 's avonds de kousen in de lichter te vinden...’”

Vegetariër

„Mijn man kookte zalig, maar ik at het niet. Ik ben veertig jaar geleden vegetariër geworden uit eerbied voor het leven. En dat zit zo ongeloflijk diep in me, dat gevoel, een soort verbondenheid met al wat leeft. Dat is me niet opgelegd, maar een evolutie zal ik maar zeggen, van nadenken en rondkijken. Ik wil niet dat er voor mij een leven wordt geofferd. Ik kom, naast de rechten voor de mens, ook op voor de rechten van het dier. Een dier kan zich niet verdedigen tegen de mens en tegen menselijk geweld. De mens ontziet de mens niet eens, waarom zou hij dan een dier ontzien? Nee, niet om alternatief over te komen eet ik geen dierlijk voedsel, maar puur uit een diepe overtuiging, uit eerbied voor het leven. Leo Tolstoj zegt: 'Zolang er slachthuizen zijn, zullen er ook slagvelden zijn’.

„Grote bewondering heb ik voor Joris Diels, de directeur van de KNS. Hij zorgde er onder de oorlog voor dat zijn vrouw Ida Wasserman en BRT-radiodirigent Daniel Sternveld uit handen van de Duitsers bleven. Wij, acteurs, kregen van de bezetters een 'Nachtschein' om 's nachts na de voorstelling op straat te komen. Ik heb 'fronttheater' gespeeld met Yvonne Lex, in het zuiden van Frankrijk, en met haar moeder, de actrice Helena van Herck, en met Bob Timmermans, Jette Naessens en Edward De Leu. We woonden in Majac, een dorp van 600 inwoners en twee wc's: één bij de burgemeester en één bij de pastoor. Jette Naessens en ik hielen het huis in orde, we moesten water halen aan de fontein, aan de pomp. Jette werd op een dag ziek. En toen zeiden de dorpeelingen: 'Ca je crois bien, u wast zich veel te veel’.

„Er is bij het theater voortdurend vraag naar oude actrices. Ik heb pas afgezegd bij de KNS, bij Yvonne Lex. Ik heb rollen geweigerd in twee Franse films. Aan de mensen van de KNS heb ik gezegd: 'Ik heb vorig jaar drie maanden mijn Tai Chi groep in de steek moeten laten voor het toneel; wat gaan mijn mensen zeggen? Ik hoef toch geen carrière meer te maken? Die rol in 'Het huis van Bernarda Alba' van Lorca, vorige winter in Brussel en mijn rol in 'Villa des Roses' van Willem Elschot zijn helemaal niet bedoeld als comeback. Ik had alleen maar zin in nog wat contact met de collega's. Maar nu ik Tai Chi heb, hoeft het allemaal niet meer zo.”

germaine thys

ander-

z
ij
d
s

'Ieretribuun'

'Op de Ieretribuun'. Als de dag van gisteren kan ik me die zin nog herinneren, die op zaterdagavond uit alle luidsprekers in Limburg klonk. Dan werd door 'Nonk Pie' iedereen in Limburg die wat te vieren had even in het zonnetje gezet. In onvervalst Maastrichts dialect, wat je dan maar op de koop toe nam omdat het een gezellig programma was met veel fanfaremuziek.

Dat was in de tijd toen Omroep Limburg nog gewoon *De Regionale* heette, geleid werd door ene meneer Chris Smits uit Valkenburg, spannende hoorspelen over de tijd van de Bokke-rijders uitzond, Will Poulsen zijn welkijks sportpraatje liet houden, in de carnavalstijd iedere zaterdag een uur lang buutereedners aan het woord liet, met Jac Heetman aan de Anjer-avonden cachet gaf en alleen maar tussen zes en zeven uur 's avonds te beluisteren viel. Niet via een handvol zenders en frequenties, maar gewoon op de middengolf op 188 meter.

Op die 'Ieretribuun' zit de nakomeling van de Regionale Omroep Zuid al lang niet meer. U las de cijfers gisteren in de krant: Omroep Limburg behoort tot de slechtst beluisterde regionale omroepen van ons land met nauwelijks twee procent luisterdichtheid. Ze zijn er de afgelopen jaren in Maastricht kennelijk perfect in geslaagd om zelfs de vaste luisteraars van de luidspreker weg te experimenteren.

De radiomakers van Omroep Limburg kunnen dat overigens ongestraft doen. Ze eten er geen snee brood minder om.

Wanneer bij een krant het aantal lezers daalt en er minder kranten worden verkocht, dan slaat de vlam wel even in de pan. Dan worden acties bedacht, dan wordt naar de oorzaak gezocht, dan wordt alles gedaan om de dwalende schapen weer terug te krijgen of om nieuwe schaapjes naar de stal te lokken.

Bij de omroep hoeft dat niet. De medewerkers daar immers krijgen hun centen toch wel want zij worden uit de welgevulde ruif van Hilversum betaald. Tenminste, zo was de situatie tot begin van dit jaar. Want vanaf 1 januari betaalt iedere Limburger verplicht tien gulden voor de slechts spaarzaam beluisterde uitzendingen van Omroep Limburg. Of je een radio hebt of niet, of je hardhorend bent of niet, of je wel of geen zin hebt in de links getinte hobby's van de radiomakers aan de Bankastraat in Maastricht, die tien gulden ben je kwijt.

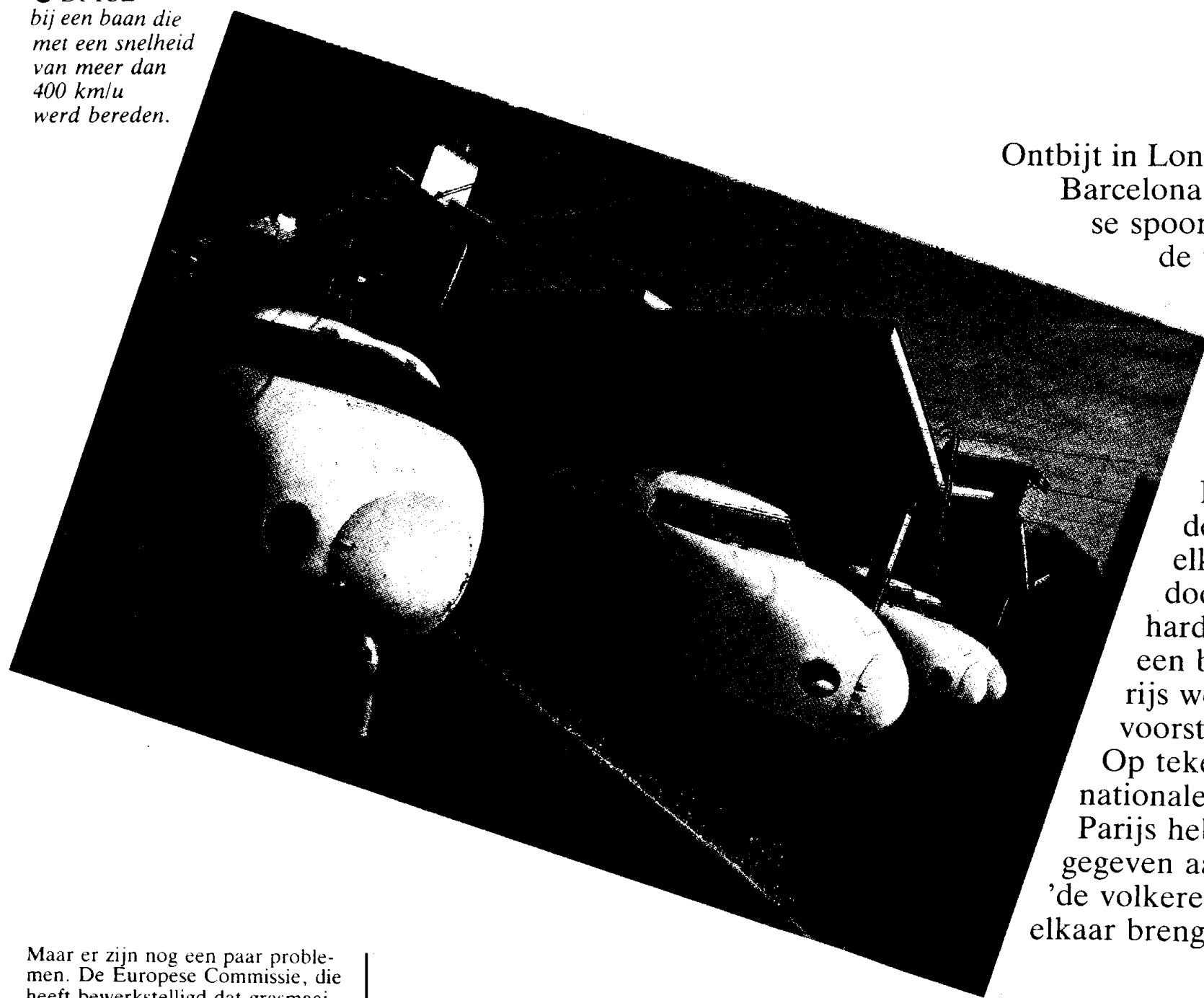
Wanneer de krant je niet bevalt zeg je het abonnement op. Punt, uit. Bij de omroep is dat niet mogelijk. Betalen moet je; luisteren hoeft echt niet. Dat geldt trouwens niet alleen voor Omroep Limburg, maar ook voor de verzuilde tv-omroepen. Ook die hoeven zich niet zo heel druk te maken om de centen, want die komen via kijk- en luistergeld toch wel binnen. Vandaar ook de opwinding in Hilversum over de komst van commerciële omroepen. Dat zou wel eens het einde kunnen betekenen van het huidige bestel, waarin de mensen verplicht worden om te betalen voor iets wat ze eigenlijk niet willen hebben.

Commerciële lokale radio is er nog niet. De radiopiraten die het proberen worden met grote regelmaat uit de lucht geplukt. Maar dat kan veranderen. Want wanneer de voortekenen niet bedriegen zouden de nieuwe regeerders van ons land best bereid zijn ook op lokaal niveau de commercie los te laten op de etherprogramma's. Of dat dan het einde zal betekenen van het ongebreidelde uitoefenen van persoonlijke hobby's, waar de programmamakers van Omroep Limburg zich nu nog steeds aan te buiten kunnen gaan, zal alleen de tijd leren. Zolang iedere Limburger verplicht wordt voor die regionale omroep te betalen en de rest van de exploitatie betaald wordt uit luister- en kijkgeld, is er natuurlijk niets aan de hand. Dan kan men in de studio van Omroep Limburg rustig verder gaan zoals het nu gaat: de mensen in vaste dienst maken een half uurtje radio per week en de free-lancers, losse medewerkers(sters) en inhuurkrachten verzorgen de echte programma's, waar het merendeel van die twee procent luisteraars wel nog zijn oor aan wil lenen.

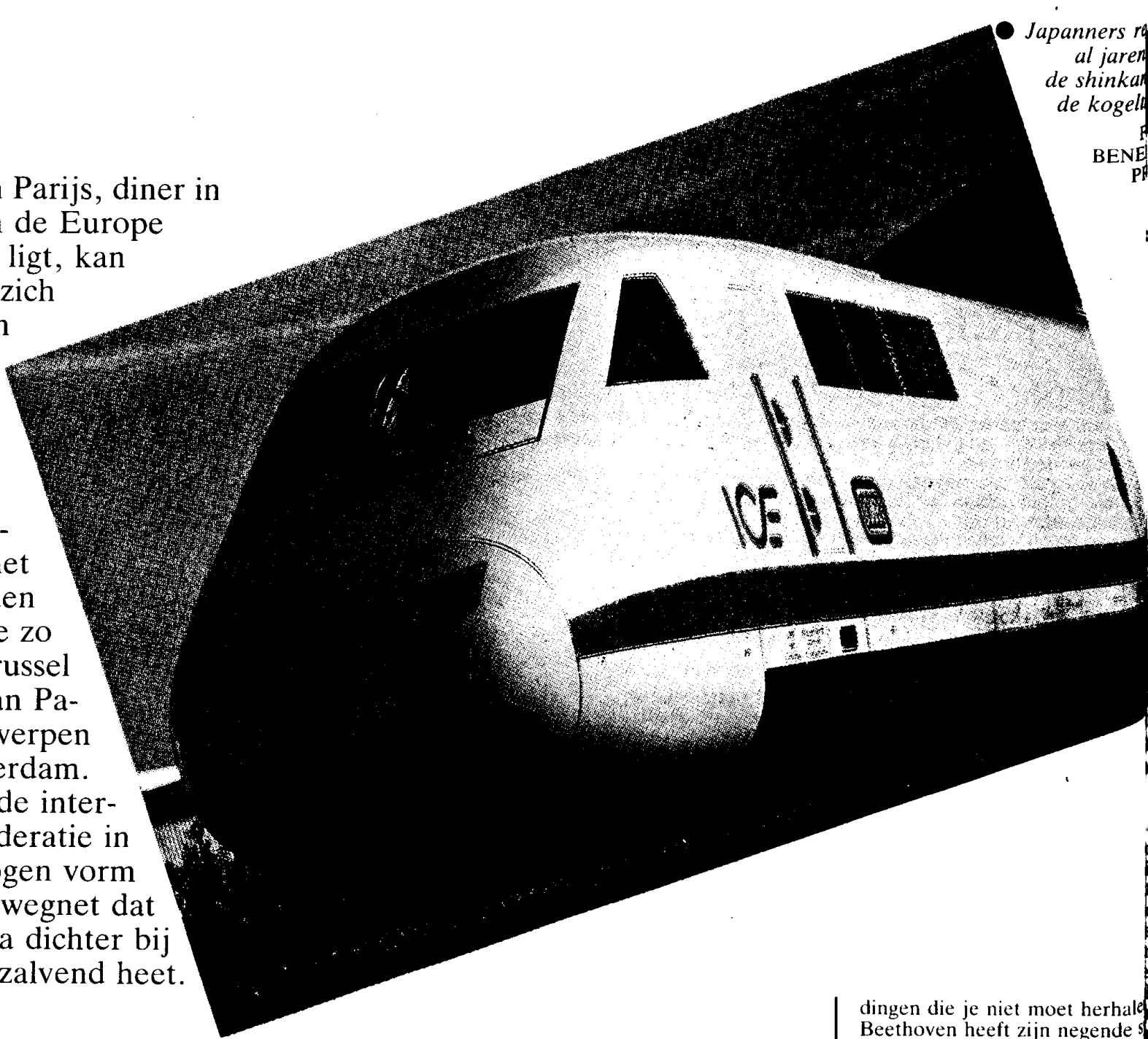
En de rest van Limburg luistert naar WDR 4, BRT 2 of een Belgische piraat. Omdat die zenders beter aanvoelen wat de luisteraar wil horen. Toch zal ik morgenvroeg om negen uur weer wakker worden met Postbus 94, het verzoekplatenprogramma van (jawel, free-lance-medewerker) Ria van Grinsven en ik weet dat met mijn naar dat programma wel veel mensen luisteren.

martin huppertz

● De ICE bij een baan die met een snelheid van meer dan 400 km/u werd bereiden.

Ontbijt in Londen, lunch in Parijs, diner in Barcelona. Als het aan de Europese spoorwegdirecties ligt, kan de treinreiziger zich straks als een speer door Europa bewegen. De grote Europese steden worden met elkaar verbonden door treinen die zo hard gaan dat Brussel een buitenwijk van Parijs wordt en Antwerpen voorstad van Rotterdam. Op tekentafels van de internationale spoorwegfederatie in Parijs hebben planologen vorm gegeven aan een spoorwegnet dat 'de volkeren van Europa dichter bij elkaar brengt', zoals het zalvend heet.

● Japanners reizen al jaren de shinkansen de kogeltrein. BENE

Maar er zijn nog een paar problemen. De Europese Commissie, die heeft bewerkstelligd dat grasmaai-machines in het hele Avondland aan dezelfde normen voldoen, heeft zich nog niet over de spoorwegen gebogen. De Duitsers denderen met hun ICE-treinen de volgende eeuw binnen, de Fransen zweren bij hun TGV en de Italianen zijn dol op hun eigen 'rapido's' van Fiat. Voorts wordt in Nederland met 1500 volt gelijkstroom gereden, in België met 3000 volt gelijkstroom, terwijl de Fransen weer een sterke voorkeur hebben voor 15.000 volt wisselstroom. In Duitsland worden tunnels gebouwd die niet geschikt zijn voor de Franse TGV en Spanje zit met het probleem dat zijn spoor net even breder is dan dat in de rest van Europa. De Belgen tenslotte aarzelen nog tussen TGV en boemeltrein.

In dit Dossier wordt het nabije toekomstbeeld beschreven: Europa in één dag.

Ontbijt in Londen, lunch in Parijs, diner in Barcelona

Vroeger bevolkten ze in groten getale de treinstellen van de Duitse Bundesbahn, de Nederlandse Spoorwegen en de Franse SNCF. Nu de dollar gekelderd is, is de soort bijna uitgestorven. Maar ze bestaan nog steeds, de Amerikaanse toeristen die Europa in tien dagen 'doen'. Maandag in Amsterdam, dinsdag in Parijs, woensdag in Rome. Gauw wat foto's schieten, en dan thuis kijken wat ze in Amsterdam, Parijs en Rome hadden kunnen zien.

Europe in ten days. Er werd altijd wat meewarig om gelachen in Europa. Maar hetzelfde Europa biedt de dollartoerist over tien jaar de gelegenheid om het oude continent in één dag 'doen'. Rond de eeuwwisseling immers denderd de gemeenschap een geheel nieuw tijdperk binnen, het tijdperk van de supersnelle trein. Een Amerikaans weekblad, opgetogen over de mogelijkheid van zoveel tijdswinst, publiceerde een denkbeeldige pagina uit het dagboek van de al even denkbeeldige Belinda:

'24 Juni 1999. Wat een dag. Een stevig ontbijt in de bistro op King's Cross Station. Londen mistig, zoals altijd. De Kanaal-Express van 8.15 uur genomen. Ontmoeting met Jean-François op het Gare du Nord om 11.00 uur. Aperitifs en lunch in intiem restaurantje bij de Champs-Élysées. Om 15.10 op de TGV gestapt. Aankomst te Lyon om 17.15. Moest nog rennen om de expres van 19.18 naar Barcelona te halen, waar ik dit onsterfelijke proza schrijf. Ga straks dineren met Carlos. *Que dia. Che bello giorno, n'est-ce pas, cher liebe diary?*

De trefwoorden zijn: snel, energiezuinig, veilig, comfortabel en schoon. In 1995 moet het mogelijk zijn om in minder dan drie uur van Londen naar Parijs te reizen (nu: vijf uur, 12 minuten), enige jaren later kan het traject Amsterdam-Parijs in twee uur en 48 minuten worden overbrugd (nu: vijf uur, 20 minuten). In heel Europa dient ruim 5000 km hoge-snelheidsspoor te liggen; meer dan 7000 km van het huidige net zal zodanig zijn verbeterd dat ook hierop de remmen los kunnen. Kosten: 43 miljard ECU (bijna 100 miljard gulden).

En dat is nog maar een pover begin. Tien jaar later, in 2005, dienen Spanje en Portugal op het hogesnelheidsnet te zijn aangesloten en moet Griekenland via een moderne Orient Express bereikbaar zijn. In Italië is de noord-zuidverbinding gecompleteerd met een oost-west-

traject en in Oostenrijk en Zwitserland ziet de treinreiziger de Alpen-toppen met astronomische snelheden aan zich voorbischieten.

Asfaltering

Terwijl het luchtverkeer gestadig toenam en ook de asfaltering van Europa voorspoedig verliep, maakten de spoorwegen de afgelopen decennia pas op de plaats. In 1975 was de markt nog gelijk verdeeld: vliegtuigen en treinen voerden evenveel reizigers over Europa's grenzen. Ruim tien jaar later verkoos echter 62 procent de lucht boven het spoor. De trein dreigde in de race naar de toekomst het onderspit te delven.

Door de scherpe stijging van het aantal vluchten, raakten vliegvelen en luchtcorridors echter verstopt. Lufthansa verloor in 1987 60 miljoen gulden door vertragingen en rekende voor '88 op een verduubeling van dit verlies. De drukte in de lucht maakte bovendien het vliegen tot een hachelijke zaak. In 1988 werden boven Engeland in een tijdsbestek van drie maanden 30 bijna-ongelukken geregistreerd.

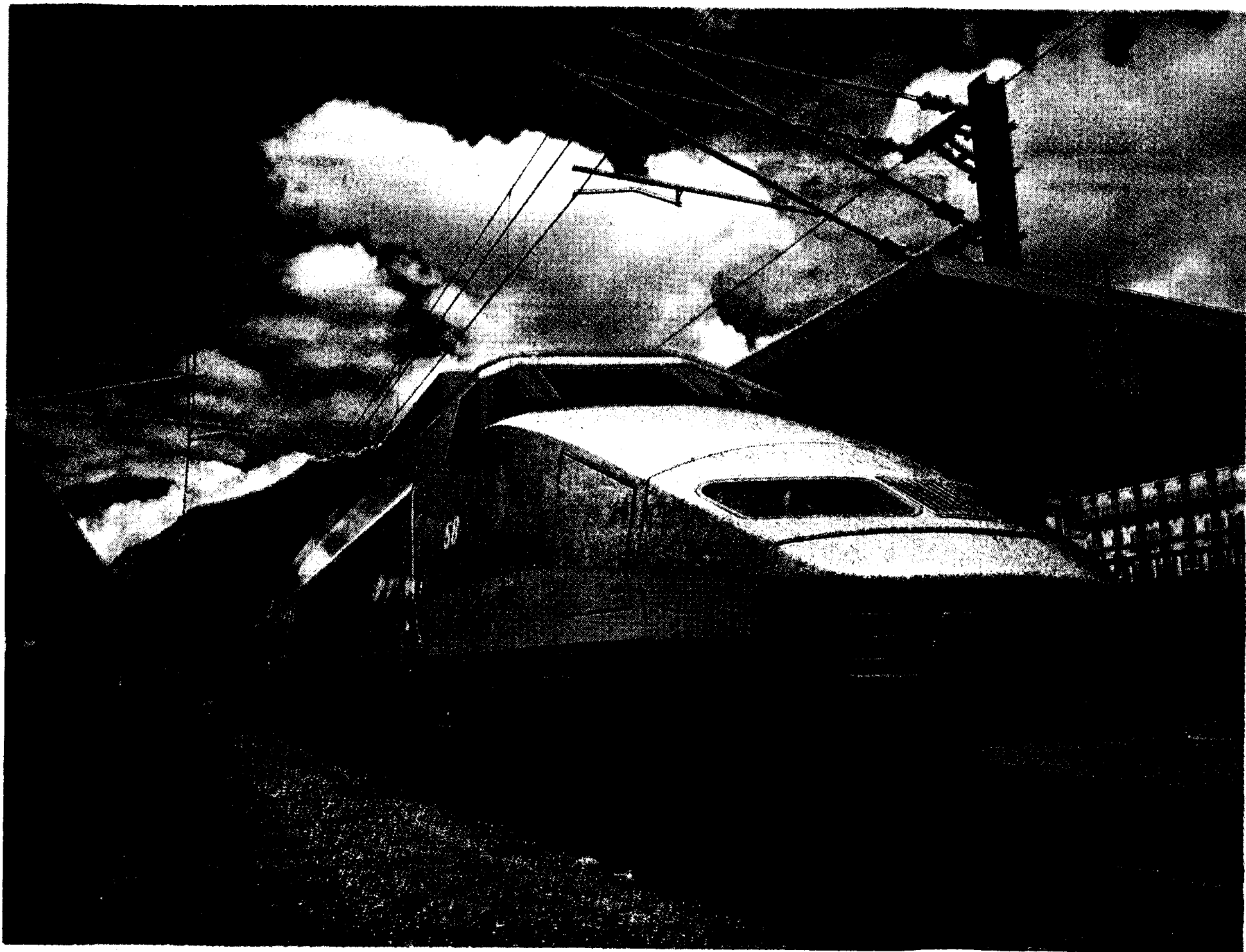
Wat voor de lucht gold, gold in versterkte mate voor de weg. Hoewel het aantal kilometers autoweg tussen 1970 en 1986 bijna verdubbelde, nam ook alle overige ellende toe: meer files, langere files, meer ongelukken, meer doden. In sommige contreien (Randstad, Parijs, Rome, Lyon) waren de autowegen nagenoeg permanent verstopt.

De congestie in de lucht en op de grond leek de spoorwegdirecties in Europa een uitstekende voedingsbodem voor de snelle trein. In 1983 had Frankrijk al de trend gezet met de *Train à Grande Vitesse*. Het succes op de lijn Parijs-Lyon was overweldigend, en binnen luttele jaren zag Air France het aantal passagiers tussen beide steden met 60 procent teruglopen.

Wat in Frankrijk kon, moest elders ook mogelijk zijn. De eerste plannen die aan het brein der hoogmogende spoorwegmanagers ontsproten, beperkten zich nog tot het eigen, nationale spoorwegnet. In Duitsland werd de zware, maar iets minder snelle ICE op de rails gezet. De Italianen, nog in euforie over hun *sorpasso* (het economisch voorbijstreven van Groot-Brittannië), kwamen met een ambitieus plan voor een splinternieuw spoorwegnet. Nog voor 1995 moest Rome vanuit Milaan in iets meer tot drie uur te bereiken zijn. En na het akkoord over de Kanaaltunnel in 1987 kwam ook ook het internationale overleg in een stroomversnelling.

Snelheid

De spoorwegen denken de slag vooral te winnen met snelheid. „Je moet zorgen voor concurrerende reistijden,” meent drs Van der Wei-

● De TGV, ook in Nederland inmiddels al gesignaleerd.

de die namens de NS in het internationale overleg zit. „We moeten kunnen zeggen: Amsterdam-Parijs is drie uur. Als je de TGV over bestaande spoorlijnen laat boemelen, lukt dat niet. Je moet jezelf niet voor de gek houden. Een treinreis van vier uur naar Parijs is geen alternatief voor de automobilist of de luchtreiziger.”

Hoge snelheden maken de trein straks tot een geduchte concurrent op afstanden tot 700 km. Anders dan op de grote Europese luchthavens, waar de reiziger nu al anderhalf uur voor de vlucht aanwezig moet zijn, wordt de TGV-ganger niet geplaagd door overvolle in-check-balies, onverbidde douane-beambten en ander tijdrovend ongerief. Bovendien behoeft de treurende passagier niet het hele ritueel te ondergaan dat zijn vliegtuig de kompaan bij aankomst kwelt: wachten tot het vliegtuig aangesloten is op de slurf, wachten op de koffer die misschien wel nooit komt, wachten op de taxi naar de stad. De treurende passagier stapt uit op het Gare du Nord, het Damrak, Victoria Street Station.

De tijdswinst, waarmee de spoorwegdirecties de slag om de reiziger willen winnen, wordt nog groter als de luchthavens er niet in slagen de vertragen uit te bannen. Op het hoge-snelheidsnet, zo is ook in Italië de verwachting, wordt eindelijk het ideaal van Benito Mussolini vorm gegeven. In Japan, waar de (iets minder) snelle *shinkansen*-treinen al sinds 1964 een groot succes zijn, vertrekt 99 procent van alle treinen op tijd.

Behalve sneller dan het vliegtuig, moet de nieuwe generatie treinen ook comfortabeler worden. De TGV-Atlantique, de nieuwste telg in het Franse spoorweggeslacht, is uitgerust met een videozaal, drie telefooncellen, een crèche en een kinderspeelzaal. Reizigers in de eerste klas kunnen à la carte eten, terwijl in de tweede klas een systeem van plate-service geldt. De Westduitse ICE-trein wordt zelfs nog luxer: meer beenruimte en de mogelijkheid om naar goed Duits gebruik de hele dag voedsel tot zich te nemen.

„De Duitsers hebben een eenvoudige filosofie,” zegt spoorwegpla-

noloog Van der Weide. „Zij willen de verwende zakenmensen uit hun BMW's en Mercedesen zien te krijgen.”

Milieu

Niet alleen is de supersnelle trein goed voor de individuele reiziger, hij is ook goed voor de mensheid in het algemeen. De kans op een dodelijk ongeluk is voor de treinreiziger 125 keer kleiner dan voor de automobilist, zo zeggen de spoorwegdirecties geestdriftig. En wat het milieu betreft, wint de trein het zelf van het vliegtuig. De super-trein produceert geen uitlaatgassen en heeft minder ruimte nodig. Voor het nieuwe spoornet hoeft maar een fractie van Europa's bossen en landerijen te worden geofferd van wat geasfalteerd zou moeten worden ten behoeve van de uitbreiding van bestaande luchthavens.

De milieuiders zelf denken daar echter een stuk genuanceerder over. De TGV, zo heet het in kleurrijk spoorwegjargon, komt het beste tot zijn recht op een conflictvrije bedding. Over een bestaand, aan-

gepast spoor ontstijgt de TGV ook wel het boemeltijdperk, maar het leuke van de trein is dat hij 300 km per uur kan. En dat lukt alleen als een paar landschap-ontsierende voorzieningen worden getroffen. Om te voorkomen dat schapen, koeien en zelfmoordenaars tussen de biezen sukkelen, dient de TGV zorgvuldig van de rest van de maatschappij te worden afgerasterd middels manskogelhekken.

En zo'n 'ijzeren gordijn' nu, werd vooral in België als ongewenst beschouwd. Paul Staes, de goeroe van de Vlaamse milieubeweging, voorspelde in 1987 oproer als de TGV op een nieuwe bedding door de Kempen zou gaan denderen (‘Wij zijn zeer voor openbaar vervoer. Maar er is een fundamenteel verschil tussen een TGV door de woestijn en een TGV door Vlaanderen’). Louis Tobback, destijds fractieleider van de Vlaamse socialisten en de leukste Belg ter wereld, kondigde aan zich persoonlijk voor de TGV te zullen werpen.

Maar Tobback, inmiddels minister, houdt zich nu stil (‘Er zijn van die

dingen die je niet moet herhalen. Beethoven heeft zijn negende symfonie ook maar één keer geschreven.’) En zijn partijgenoot Van Miert, inmiddels Europees Commissaris (voor Transport), presenteerde dit voorjaar op een persconferentie een rapport van de gezamenlijke spoorwegdirecties over de snelle treinen. Op de achtergrond een kaart van Europa waarop het traject Parijs-Antwerpen stond gekleurd als ‘conflictvrije bedding’.

Als het land der Belgen in de komende maanden het sein op groen zet voor een nieuwe TGV-lijn naar de Franse grens tot Antwerpen, lijkt daarmee de toekomst van de Noordeuropese hogesnelheidslijn verzekerd. Door Antwerpen als tussenstation te nemen, vervalt de noodzaak van een ‘ijzeren gordijn’ door de Vlaamse Kempen en is de milieubeweging tevredengesteld. Het boemeltijtje tussen de Vlaamse havenstad en Kalmthout (voor de Nederlandse grens) betekent waar tijdverlies, maar niet meer enkele minuten. Als eenmaal Nederland in zicht komt, kan de chinst er dan de vaart in zetten pas weer af te remmen voor Rotterdam.

Andere horden die de TGV nog moet nemen, lijken dan niet onoverkomelijk meer. Het probleem van de verschillende voltages en stroomsoorten in de Europese landen wordt opgelost door de locomotieven om te smeden tot ‘rijdende transformatoren’, zoals dat in spoorwegjargon heet. En de verwachte aanvangsverliezen in Nederland en België, een gevolg van de zeer hoge aanlegkosten van een nieuwe lijn door waterrijke gebieden, worden deels gedekt uit de Franse spoorwegkas. Planoloog Van der Weide: „Op de lijn Parijs-Rijssel verwachten de Fransen een rendement van 12 tot 13 procent. Dat betekent pure winst, want het geld voor de aanleg ervan lenen tegen 6 procent. Om ons tegengesteld te komen hebben de Fransen toegezegd gedurende twintig jaar het geld terug te betalen aan Nederland en België dat zij extra ontvangen als gevolg van de aanleg van een hogesnelheidsspoor bij ons. Want de TGV-lijn hier, betekent voor de Fransen: meer passagiers op het stuk tussen Rijssel en Parijs.”

Historisch

Tweeduizend kilometer zuidelijk in het dunbevolkte Spanje waar het milieu is, behoort de tekentafel weer tot het verleden. Nadat premier Gonzales de historische besissing had genomen om zich te conformeren aan het in Europa gebruikte normaalspoor, werden de jaar de eerste biezen gelegd tussen Madrid en de zuidelijke havenstad Sevilla. In 1992 is de lijn Sevilla-Madrid gereed, waarna zij ongewild wordt doorgetrokken naar Barcelona om vervolgens aan het Franse TGV-net gekoppeld te worden. Rond de eeuwwisseling zal dan mogelijk zijn om in goed tijd van Parijs naar Madrid te gereden.

Nog voortvarender gaan de Italianen te werk. Op de lijn Milaan-Rome haalt de Pendolino-express een uiterst merkwaardig voertuig dat schuin door de de bocht gaat, al een vaartje van 240 km per uur. Binnen vijf jaar hopen de Italianen spoorwegen met een nieuwe ere van Fiat op de proppen te brengen. De ET 500 die goed is voor bijna 300 km per uur. De lijn Milaan-Rome zal dan zijn doorgetrokken tot ver voorbij Napels, zodat het voor de Milanees zelfs mogelijk wordt om Napels te zien alvorens diezelfde dag nog thuis te sterven.

cees van zweede

In kader decentralisatie en vergroting zelfstandigheid

Keuze sloop woningen ligt bij gemeente en verhuurder

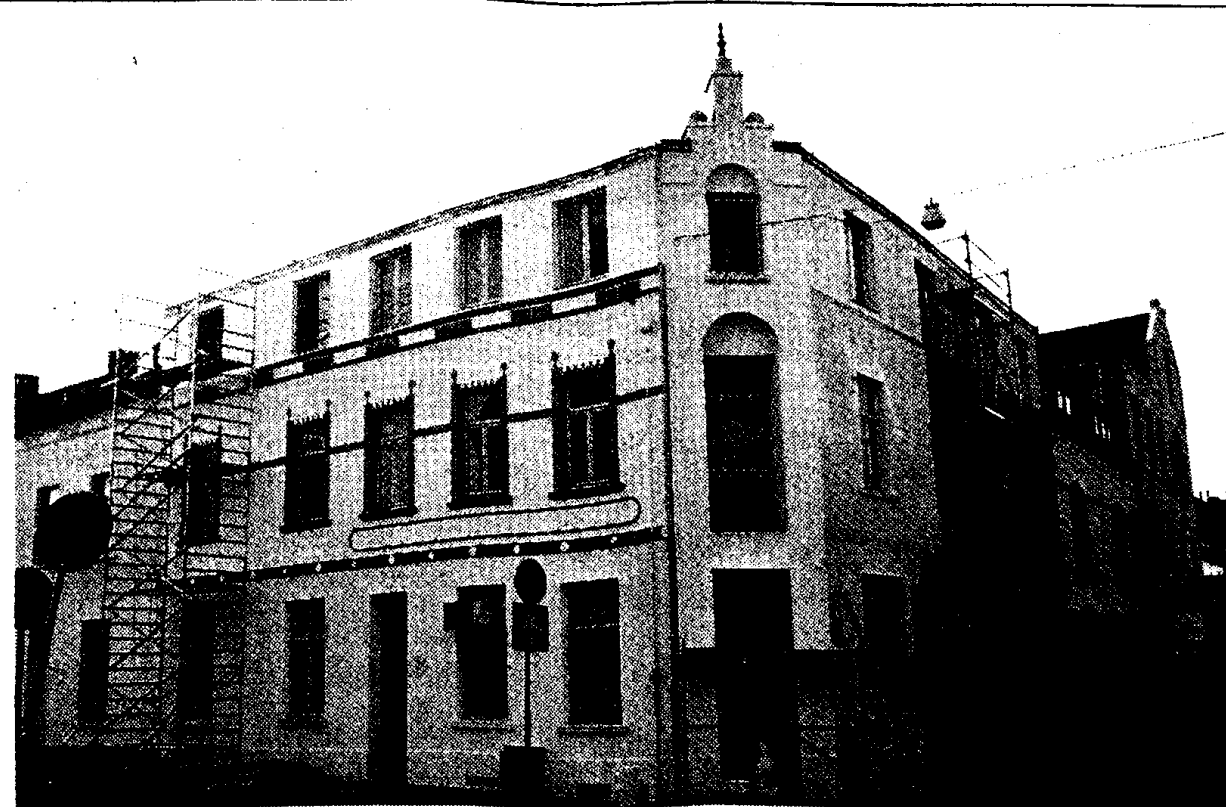
Gemeenten en verhuurders dienen zelf te bepalen of een woongebouw verbeterd moet worden of dat er gekozen moet worden voor sloop en nieuwbouw. Het rijkt past op dit punt een behoudende rol. Staatssecretaris Heerma (Volkshuisvesting) zei dit dinsdag jl. tijdens een symposium over het toekomstig beheer van de woningvoorraad in Den Haag.

koepelorganisatie van corporaties, betoogde tijdens het symposium dat de afweging tussen sloop of renovatie van woningcomplexen de komende tijd steeds vaker gemaakt zal moeten worden.

haastig gebouwd in een tijd van grote woningnood, zijn bovendien binnenkort ook problemen te verwachten, aldus Aquina.

Daarnaast vormen economische overwegingen volgens hem een reden tot sloop. In zo'n 70.000 na-oorlogse sociale huurwoningen is sprake van meer dan 5 procent leegstand.

Nederlands Christelijk Instituut voor Volkshuisvesting (NCIV), een

De verschillende renovatie-fases van het inmiddels volledig afgewerkte pand op de hoek Willemstraat /Eymaelstraat in Heerlen.

Restaurant Huppertz op de hoek van de Saroleastraat /Stationstraat in Heerlen onderging een totale metamorfose.

'Balansstoel' zorgt voor evenwicht in menselijk lichaam Rugsteun geen noodzaak voor gezonde zithouding

De moderne mens zit meer dan ooit. In kantoren, klaslokalen of voor de televisie. Gewoonlijk zit hij op een verkeerde manier, met de rug krom en de benen over elkaar. En dat kan bij acht van de tien Nederlanders leiden tot rug- en heupproblemen en pijn in nek of schouders. De zogenaamde 'Balansstoel', helpt deze klachten te voorkomen, omdat het een ergonomische constructie is. Dat wil zeggen dat het zitmeubel aan de wensen van het menselijk lichaam tegemoet komt waardoor de houding die moet worden aangenomen de rug in staat stelt de meest natuurlijke positie in te nemen.

Deze houding heeft ook een gunstige invloed op een ander bekend probleemgebied: de nek- en schouderstreek.

Functioneren

Bovendien geeft een betere zithouding de inwendige organen de ruimte die ze nodig hebben om optimaal te functioneren. Ademhaling, stofwisseling en bewegingsvrijheid worden verbeterd.

Onderzoek, verricht door de afdeling vaatchirurgie van een ziekenhuis in Oslo heeft aangetoond dat, ondanks de grotere buiging in de knie bij het zitten op de Balans, de bloedcirculatie niet wordt belemmerd. De stoel is niet alleen bedoeld voor mensen die rugklachten hebben, maar vooral ook voor degenen die ze nog niet hebben en ze willen voorkomen.

Prothese-achtig

De toename van zittend werk en daarmee de zitproblemen, hebben er toe geleid dat het principe van de 'Balansstoel' is verwerkt in gestyleerde bureau- en werkstoelen. Voorheen hadden mensen met rugklachten vaak een 'prothese-achtig' gevaarte als bureaustoel, afgestemd op hun lichaam.

Bedrijven hebben meer aandacht voor verbetering en aanpassing van de werkplek aan het welzijn van de werknemer. Toch zijn er nog heel wat bureaustoelen met vlakke en

gladde houten zitting in gebruik.

Om naar voren glijden te voorkomen hebben de fabrikanten van dergelijke stoelen de zitting vijf procent achterover laten hellen. Met als gevolg dat veel schoolgaande kinderen, die langdurig op dergelijke stoelen moeten zitten een verkeerde lichaamshouding aannemen, waar ze op oudere leeftijd rugklachten aan kunnen overhouden.

In Noorwegen is de stoel al helemaal ingeburgerd. Wetenschappelijk onderzoek aldaar heeft aangetoond dat mensen iedere vijf minuten van een werkdag, vijf tot tien keer van zithouding veranderen.

Vijf jaar geleden kwam het zitelement naar Nederland, maar de nuchtere Nederlander is nauwelijks geïnteresseerd en dat is vooral te wijten aan het afwijkende uiterlijk.

Een ander nadeel is dat dames die een (onder-)rok dragen, nog wel eens van de zitting af willen glijden. Bovendien kun je niet 'even gauw' opspringen van de stoel.

Ergonomisch adviseur Hans Boudri is desondanks enthousiast over het meubelstuk. Hij noemt het 'een opmerkelijke uitvinding op het gebied van zitcomfort en een prima preventie tegen kwalen die onze zittende beschaving ons heeft bezorgd'.

Zit-instructie

Fysiotherapeute Pauline Evers: „Ik

De Nationale Woningraad (NWR), overkoepelend orgaan van woningcorporaties en gemeentelijke woningbedrijven, neemt scherp stelling tegen voorstellen om de gemeentelijke invloed op corporaties te vergroten. Dat schrijft de NWR in de onlangs verschenen uitgave Woningraad Extra met als titel 'Inzicht in toezicht'.

Volgens diezelfde raad zou het overheidstoezicht op de corporaties zich in de jaren '90 veel meer moeten richten op wat de corporaties presteren en veel minder op hoe ze dat doen.

Als staatssecretaris Heerma in zijn Nota Volkshuisvesting pleit voor decentralisatie, meer overlaten aan de markt en aan zelfstandige woningcorporaties, dan moet dat ook te merken zijn in het toezicht, aldus de NWR in deze uitgave.

Verder wordt daarin de nieuwe

NWR in nieuwe uitgave Woningraad Extra:

'Meer zelfstandigheid voor woningcorporaties'

inspectiemethode, waaraan binnen het ministerie van Volkshuisvesting wordt gewerkt, uitvoerig toegelicht en van commentaar voorzien. De raad vindt het overigens vanzelfsprekend dat zelfstandige organisaties als woningcorporaties worden aangesproken op hun prestaties en daarop moet de nieuwe manier van inspecteren zijn afgestemd. Voorstellen om gemeenten het recht te geven corporaties aanwijzingen te geven of zelfs sancties op te leggen worden door de woningraad met nadruk afgewezen. De wet kent alleen het Rijk als toezichthouder en dat is vol-

doende, aldus de NWR. In dat verband wordt opgemerkt dat de overheid al eerder heeft toegegeven dat de mogelijkheden voor toezicht op zich voldoende zijn maar dat er meer effectief gebruik van moet worden gemaakt. Onder dezelfde titel 'Inzicht in toezicht' organiseert de Nationale Woningraad maandag 30 oktober een symposium in het Congresgebouw in Den Haag. Vertegenwoordigers van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het ministerie van VROM en de NWR zullen dan elk vanuit hun eigen invalshoek hun inzichten in het toezicht presenteren.

René Feuler: 'Deskundigheid in dit vak eerste vereiste'

Afdoende bescherming te renoveren gevels

De steeds sneller toenemende vervuiling en verval van gevels en buitenmuren onder invloed van uitlaatgassen, wisselende weersomstandigheden en corrosiewerking, vormt voor zowel particulieren als instellingen en bedrijven een probleem. Wat kan men ondernemen om de vervuiling terug te dringen en de aangerichte schade afdoende te herstellen? Is er een manier om gevels van authentieke gebouwen tot in lengte van jaren te conserveren?

René Feuler, directeur MDP-products: „Er bestaat geen kant-en-klaar standaardoplossing van het probleem omdat ieder bouwwerk zijn specifieke structuur en karakter heeft. Research in deze sector biedt een aantal mogelijkheden en systemen. De toepassing daarvan vereist echter een grote mate van deskundigheid ten aanzien van de bij de bouw gebruikte materialen en van de producten die voor het herstellen en conserveren worden gebruikt.“ Zijn bedrijf is gespecialiseerd in de behandeling van gevels en buitenmuren.

Systeem

De behandeling van een aangetaste of vervuilde gevel omvat een aantal oppeenvolgende bewerkingen. Allereerst wordt een monster genomen van de te behandelen materie. Door middel van laboratoriumonderzoek wordt een analyse gemaakt van aanwezige verfsorten of andere gebruikte afdekmiddelen.

Want de belangrijkste factor van de hele procedure is dat een gevel ook na behandeling waterdampdicht moet zijn. Anders ontstaat hetzelfde effect tengevolge van afdekking van een auto met een luchtdichte plasticheet. Onder die hoed ontstaat condensvorming met als gevolg aantasting van de laklaag.

Afhankelijk van de samenstelling worden de oude lagen van de gevel afgestraald of afgebrand. Daarna worden eventuele scheuren elastisch gesaneerd en overbrugd door toepassing van verschillende soorten vulmiddel. Die scheurvorming is onder te verdelen in drie categorieën: scheurvorming ontstaan in de pleisterlaag die niet het gevolg zijn van scheuren in de ondergrond; wel te wijten zijn aan de instabiele ondergrond en bouwdynamische scheurvorming. Losse delen in de pleisterlaag en niet-intacte gevels worden eveneens verwijderd.

Vervolgens wordt door middel van een grondering de gevel weer 'op krachten' gebracht. Daarna wordt een elastisch kunststof weefsel volledig ingebed en volgt de nabehandeling met volledig dekkende structuurgronding.

Normering

Tenslotte wordt de eveneens elastische en waterdampdichtlatende topcoating aangebracht. Deze finishlaag in diverse kleurstellingen vergelijkt niet, is waterafstotend en slagregenvast. Daarbij blijven de struc-

turen van onderliggend pleister, ornamenten en sierprofielen te allen tijde zichtbaar.

Alle te gebruiken producten voldoen aan de Nederlandse normen ten aanzien van chemische producten. Ze zijn niet alleen reukarm, licht en gemakkelijk te verwerken maar bovendien milieuvriendelijk en gemakkelijk afbreikbaar.

Het systeem kan worden toegepast als afwerking van pleisterlagen, gasbeton en bims en als renovatielaag op gevelisolatiesystemen en levert op die manier een aanzienlijke bijdrage aan de vermindering van de onderhoudskosten. Zelfs gebouwen opgetrokken uit beton, kunnen op die manier tegen aanmerkelijk lagere kosten duurzaam tegen vervuiling en verwerking worden beschermd.

Voorbeelden van renovatie en conservering in den lande zijn onder meer Huis ten Bosch in Den Haag en het NS-station in Groningen. In de meer directe omgeving, het witte kerkje in Thorn, het interieur van de Caroluskerk in Roermond en meer recentelijk het hoofdkantoor van DSM in Heerlen.

„Gevelbehandeling en conservering is werk voor specialisten en zeker geen 'klus' voor dh'ers. Er komt heel wat meer bij kijken dan alleen maar oude verlagen van gevels te verwijderen en met kwast of rol een nieuw kleurtje te geven“, aldus René Feuler. Hij verstrekt vrijblijvend advies, ☎ 04404-1603.

Links een totaal verkeerde zithouding, rechts een perfecte en ontspannen zit waarbij de wervelkolom moeiteloos in de juiste balans is.

Publieksbeurs bouwen en wonen

Van 4 tot en met 13 mei 1990 organiseert RAI-Gebouw bv in samenwerking met de Nationale Woningraad en de gemeente Almere 'Thuis in de jaren 90'. Deze buitenexpositie over bouwen en wonen in de toekomst wordt gehouden in de Muziekwijk in Almere.

Het gaat bij dit voorbeeldproject om 225 woningen in de koop- en huursector.

Uitgangspunt voor dit project vormden de maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij op het gebied van wonen flexibiliteit en individualisering de belangrijkste trefwoorden zijn.

Een zestigtal huizen zal worden opengesteld en om het publiek kennis te laten maken met nieuwe woonvormen die geleidelijk aan in Nederland hun toepassing zullen vinden.

gemoffeld staal. Het binnenwerk van zitting en kniesteen is van hout met daarop een dikke schuimlaag ter bescherming van de knieën. De bekleding kan naar keuze bestaan uit kunststof, leer of een samenstelling van wol (zeventig procent) en viscose (dertig procent). De zitting is naar lichaams lengte instelbaar en de zithoogte ook, door middel van een gasveer.

De goedkoopste niet-verstelbare uitvoering kost f 330 en heeft een vlakke zitting dan de duurdere types. In hoogte verstelbare stoelen zijn leverbaar vanaf f 700 (alle excl. BTW).

Een eenvoudig stalen bureau met ergonomische stoel komt al gauw op f 1.500 en voor het dubbele van dat bedrag is men eigenaar van eenzelfde stoel en bijpassen bureau, in hoogte verstelbaar en met hellingshoek.

Productie

De voet van de stoel is gemaakt van

chantal hamers

Huis kopen?

Bij het kopen van een huis is de juiste hypotheek van groot belang. Praat er daarom eens rustig over met de man van De Centrale. Hij geeft u vrijblijvend advies. Ook kan hij u alles vertellen over de nieuwe Exact-Hypotheek.

Een spaarhypotheek met vele voordelen. Het hem beslist als u van plan bent een huis te kopen.

DE MAN VAN DE CENTRALE. DAAR KUN JE VAN OPAAN.

* Op ons kantoor kunt u gratis afhalen een uitgebreid informatieboekje over de EXACT-HYPOTHEEK

Boerma Assurantie Centrale BV.
Heerenweg 316A
6414 AV Heerlen
Tel. 045-210101

De Centrale
verzekeringen

Met de winter in aantocht is het tijd om geld te besparen

Niemand weet nog hoe de komende winter uitpakt. De ooiwaars zijn hun overwinteringstocht dit jaar vroeg begonnen en dat is volgens vogelkenners een aanleiding voor een strenge winter. Als het waar is wordt het extra te voorkomen dat uw gas- en elektriciteitsverbruik te oplopen. En overigens valt er altijd wat te besparen voorlopig. Vandaar dat de energiebedrijven ook dit seizoen, samen met deze krant, de actie 'Zuinig stoken/Zuinig aan' houden. Die campagne helpt u bewust om te springen met uw guldens.

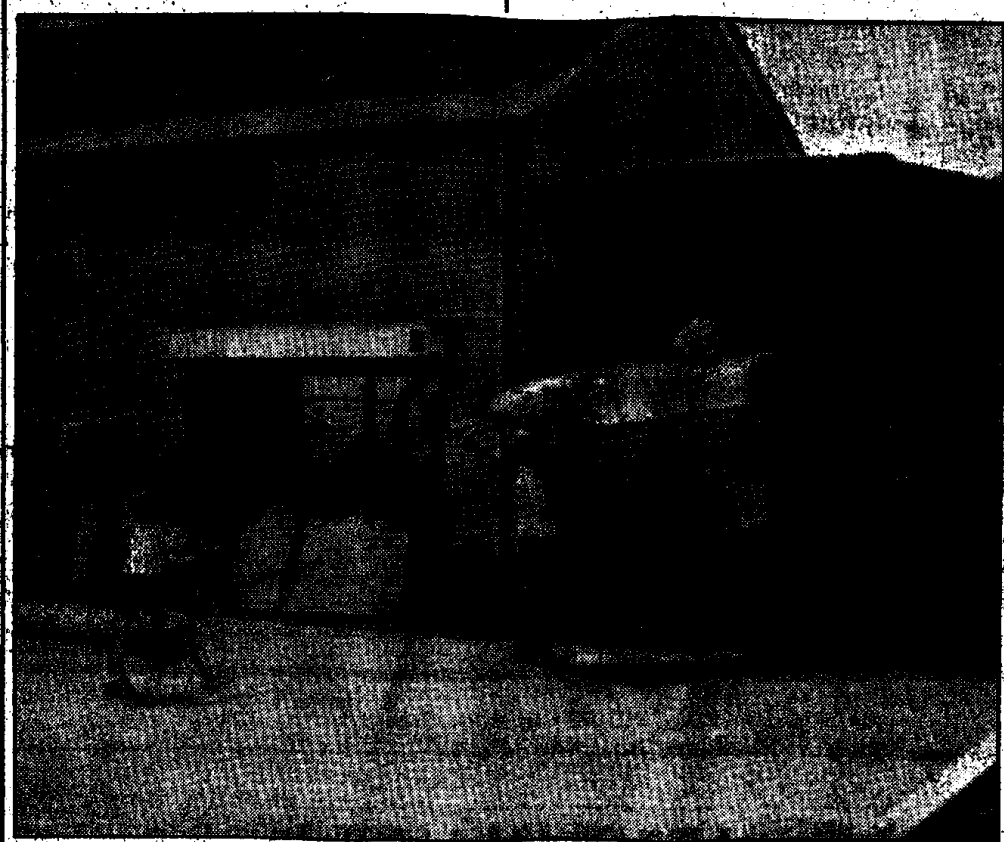

● Heeft U nog geen meterkaart? Vraag 'm aan bij Uw energiebedrijf.

concreet wil deelnemen heeft zogeheten Meterkaart nodig. In gevallen zijn deze kaarten huis-aan-huis verspreid. Als u hebt ontvangen kunt u er aanvragen bij uw energiebedrijf. Op die kaart kunt u, te be- op zondag 15 oktober, weke- stand van uw gas- en elektriciteitsverbruik. Op zondag 23 er noteert u de meterstanden uw en zo vervolgens iedere not en met zondag 29 april

En nog een verzoek: gooi defekte spaarlampen of lichtbuisjes niet in de vuilnisbak. Ze bevatten namelijk een kleine hoeveelheid kwik en fluorescentiepoeder, schadelijk voor het milieu. Bij uw gemeente kunt u vragen waar u dit en ander schadelijk afval kwijt kunt. Veel gemeenten hebben inzamelpunten voor dit zogeheten klein chemisch afval, opdat het verantwoord kan worden verwerkt.

Nadere informatie over het spaarlampenonderzoek verstrekt de Stichting Vergelijkend Warenonderzoek, Sweelinckplein 74, 2517 GS Den Haag, tel. 070-469427.

● Laten verhuizen of zelf doen?

Schouw steeds belangrijker bij open haard

Het open vuur oefent een grote aantrekkingskracht uit op liefhebbers van sfeervol wonen. Zij vinden cv-radiatoren en convectorkachels te saai. In de jaren zestig begon de open haard aan een ware renaissance. Toen echter de oliecrisis daar was en de ras om energiebesparing steeds harder begon te klinken, werd dat open vuur als 'grote verspiller' aangemerkt. De huidige generatie heeft deze principes echter weer over boord gooid en kijkt voor de open haard als sfeervol middelpunt.

Voor de uiterlijk van de open haard is belangrijk. De haard zelf is niet meer dan een vuurvaste inbouwunit, waarin het vuur gestookt kan worden. Maar dat vuur krijgt een extra dimensie door een smaakvolle schouw.

Heel belangrijk is dat schouw en stoepplaats bij elkaar passen. Dus bij voorbeeld geen monumentale omheining rond een kleine inbouwunit. Waarom dan de haard niet groter gekozen? Soms is dat om bouw- en stooktechnische redenen af te raden.

Er bestaat een hechte driehoeksverhouding tussen de grootte van de kamer, de doorsnee en lengte van het schoorsteenkanaal en de grootte van de vuuropening. Houdt men daar geen rekening mee, dan kunnen stook- en trekproblemen ontstaan. De afmetingen van de kamer liggen meestal vast, evenals die van een reeds aanwezige kanaal. Daarop moet de grootte van

de inbouwunit dan afgestemd worden. Een vuistregel is dat in een kamer met een vloeroppervlak van 20 m² een haard met een opening van ongeveer 50 cm de juiste keuze is, bij 35 m² 60 à 65 cm en bij grotere ruimten kan men tot boven de 70 cm gaan.

Een schouw kunt u zelf ontwerpen of door een speciale haardenbouwer laten uitdenken. Als u het zelf doet, overleg dan wel met een deskundige of het plan goed is. Niet alleen uit technisch maar ook uit esthetisch oogpunt. Het is vaak moeilijk een idee of tekening te beoordelen op het uiteindelijke resultaat. En als de schouw eenmaal staat, breekt u hem niet zo gemakkelijk weer af, wanneer het effect tegenvalt. Een monumentaal bouwwerk trekt niet alleen alle aandacht in de kamer tot zich, maar je raakt er daardoor ook eerder op uitgekeken.

Kies voor een ontwerp dat een aantal jaren mee kan, ook als uw interieurstijl verandert en dat gebeurt bij de meeste mensen.

Een schouw bestaat over het algemeen uit vier onderdelen: sokkel, plateau, stijlen en boezem. Onderbouw (de eerste drie elementen) en boezem kunnen als geheel worden uitgevoerd gemetseld steen, schuurwerk, pleisterwerk. Wil men voor de boezem een geheel ander materiaal, breng dan tussen deze en de onderbouw een duidelijke scheiding aan in de vorm van een balk, schoorsteenblad of gemet-

● Een strakke schouw als rustpunt in een vrij druk interieur

selde rand. Tegenwoordig zijn er ook allerlei prefab-schouwen en schoorsteenmantels te koop in verschillende stijlen en uitvoeringen, waarvan u de onderdelen naar eigen inzicht tot een fraai geheel kunt componeren. Kies in elk geval een ontwerp dat bij uw totale inrichting past. Deze verstrekt (in een simpel interieur mag de schouw wat meer aandacht hebben) of juist voor een

rustpunt zorgt (strakke lijnen bij een drukke inrichting). Gebruik in een kleine kamer geen donker hout of forse balken. Lichte tinten en simpele lijnen doen de ruimte groter lijken.

Veel praktische informatie hierover vindt u in de Welke gids 'Open Haarden', waarvan onlangs een nieuwe uitgave is verschenen.

Thema-ochtend 'wonen' CDA Vrouwenberaad

Op maandag 23 oktober organiseert het CDA Vrouwenberaad Limburg in de Oranjerie te Roermond een informatie- en discussieochtend over het thema: 'Volkshuisvesting in de jaren negentig'.

Aanleiding tot deze informatiedag zijn de wijziging in het woningbeleid en de inbreng die gemeenten, woningbouwverenigingen, maatschappelijke organisaties en overheden hierin kunnen hebben.

Niet alleen leden van het Vrouwenberaad maar ook andere belangstellenden, met name gemeenteraadsleden alsmede bestuurders van sociale en maatschappelijke instellingen, zijn welkom.

Inleiders op deze ochtend zullen zijn: Drs. J. Kneepkens, p.v.-directeur Hoofdgroep Welzijn Provincie; Mevrouw

M. Hofman-Ruijters, wethouder te Vaals; Mevrouw R. van Kuyjk-Blommestein, lid van Provinciale Staten en Drs. F. Jacobs, burgemeester van Nederweert.

Voor inlichtingen over de onderwerpen van de diverse sprekers en voor aanmelding: mevrouw N. Loontjens-Klerkx, 043-212217.

Katalogus Lundia '90

Met de introductie van twee nieuwe meubelkleuren; violetood en petroblauw, volgt Lundia de internationale trends in de nieuwe woonkatalogus '90. Deze kleurrijke brochure omvat overzichtelijk in negen rubrieken met legio

woonideeën voor het hele huis.

In het hart van de catalogus staat het 'Lundia-Frisplan'. Het geeft de 'Onderdelen- en Prijzenboek' met exacte maten, prijzen en bestelnummers. Verder bevat de catalogus veel nieuwtjes zoals uitgeronde hoeken en wandopstellingen en het schuifdeursysteem voor wandopstellingen. Ook nieuw is het hangende verrijststuk, speciaal ontworpen om aan de wand te bevestigen, zodat de vloer vrij blijft.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 10 oktober 1989

De disconto-verhoging met een vol procent zal naar verwachting dalen tot een beperkte verhoging van de rentetarieven van hypotheeklen. Enkele banken zijn hierin al overgegaan. Ander banken verhogen de verhoging te overzien.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluitp- in pct.	rentepercentages			
			max. gem- garantie		max. individ- garantie	
			opgave bank	rente- lijst	opgave bank	rente- lijst
ANNUÏTEITHYPOTHEEKEN						
A.B.N.	var. ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	1 jaar ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	2 jaar ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	3 jaar ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	5 jaar ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	10 jaar ¹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
ABP	5 jaar ²⁾	1	1,0	1,1	1,1	1,1
	10 jaar ²⁾	1	1,0	1,1	1,1	1,1
	15 jaar ²⁾	1	1,0	1,1	1,1	1,1
Amrobank	var. ³⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	2 jaar ³⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	5 jaar ³⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	7 jaar ³⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Bouw. Limb. Gem.	5 jaar ⁴⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	10 jaar ⁴⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	15 jaar ⁴⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	30 jaar ⁴⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Centrale Volksbank	2 jaar ⁵⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ⁵⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	7 jaar ⁵⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	10 jaar ⁵⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	Meestalrente	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Direktbank/NCB-bank	1 jaar ⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	2 jaar ⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Grens Winkant/CDK	1 jaar ⁷⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	2 jaar ⁷⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	1 jaar ⁸⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ⁸⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Ned. Midd. Bank	1 jaar ⁹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	2 jaar ⁹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	5 jaar ⁹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	7 jaar ⁹⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Pinerijkbank	var/75 jr. ¹⁰⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	Meestalrente	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	7 jaar ¹⁰⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Postbank	5 jaar ¹¹⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ¹¹⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	7 jaar ¹¹⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Rabo (adviesrente)	var. ¹²⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	25 jaar ¹²⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	40 jaar ¹²⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	standaard ¹²⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	var. ¹³⁾	1	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
	25 jaar ¹³⁾	1	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
Rabo Hypotheekbank	3 jaar ¹⁴⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ¹⁴⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	3 jaar ¹⁵⁾	1	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
	5 jaar ¹⁵⁾	1	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
Sparbank Limburg	1 jaar ¹⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	2 jaar ¹⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	5 jaar ¹⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
	7 jaar ¹⁶⁾	1	1,0	1,0	1,0	1,0
Westland-Utrecht stand.	1 jaar ¹⁷⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	standaard	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	standaard	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	standaard	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	standaard	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	interim	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
26 kv. 1988 budget	var. ¹⁸⁾	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Rente-Vrijheid Hypotheek

VERBETERDE LEVENHYPOTHEEKEN

Bouw. Limb. Gem. (Sparv.)	5 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	10 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Pancratius (Sparhyp)	5 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1
	10 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1
Sparbank Limburg (Sparhyp)	5 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1
	10 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1
Zwolsche Alg. (Z.A.-Hypotheekplan)	5 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	10 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
LEVENHYPOTHEEKEN	5/10 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	10/20 jaar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Westland-Utrecht (lage lasten)	7 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1
	14 jaar	1	1,0	1,1	1,1	1,1

• Maandbetaling achteraf • Maandbetaling vooraf • Halfjaarbetaling achteraf • Halfjaarbetaling vooraf • Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

KUNSTSTOF GEVELELEMENTEN

KUNSTSTOF KOZIJNEN

locht 42 b1
6466 gw kerkrade
tel. 045 - 41 67 70

DRAAI-KIEPRAMEN
SCHUIFDEUREN
VOORDEUREN
SIERPANELEN
COMPLETE PUIEN

hellebrekers

KUNSTSTOFRAMEN en DEUREN

- onderhoudsvrij
- uit eigen fabriek
- 10 jaar garantie
- eigen montage
- concurrerende prijzen

Met KOMO-attest
Vraag vrijblijvende offerte
Het Ambacht 95, Brunssum
Telefoon 045-252198

RENO HERM

TE KOOP

ECHT, St. Joosterweg

Ter plaatse worden vier van elkaar afwijkende schitterende landhuizen gebouwd met een zeer ruime inpandige garage en bouwpercelen ter grootte van 650 m². De ligging is werkelijk uniek te noemen en zeker voor degene die landelijk wil wonen en veel privacy eist. Indeling: begane grond, ruime hal met ap. werkast, meterk. en garderobe, ruim toilet, zeer grote woonkamer, ruime keuken en aparte berging. 1e verd.: drie zeer ruime slpks., badkamer met ligbad en apart toilet, daarnaast een fantastische hobbyruimte of vierde slp. Afwerking: pand is voorzien van isolatie en dubbele beglazing, alle kozijnen zowel binnen als buiten zijn van een uitstekende houtsoort, mahonie-houten binnendeuren. Verder compleet en sublieme afwerking gegarandeerd. Koopprijs vrij op naam vanaf f 298.500,-.

DE BRUIJN
Nachtegaalstraat 91, 6165 BK Geleen.

!!!Sparhypotheek!!!

Met één telefoontje honderden guldens verdienen?

Dat kan, Door uw huidige annuïteiten hypotheek om te zetten in een sparhypotheek! Momenteel gelden zeer aantrekkelijke tarieven en voorwaarden o.a. bij aflossing, verkoop etc. etc. Bij ons éénzijdige informatie, daar wij bemiddelen voor vele hypotheekbanken c.q. instellingen. Dat komt u als consument ten goede bij uw onafhankelijke hypotheekadviseur!!

Assurantien Geleen
04490-40955. Openingstijden: zat. 10-13 uur; ma. t/m vr. 8.30-17.30 uur.

MASSIEF HOUTEN VLOEREN

VA. f37,50 p.m2 wij komen vrijblijvend opmeten bij u thuis

HOUTHANDEL LANDGRAAF
045-318518

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

AMSTENRADE
Dr. Poelsstr. 41. Vrijst. prima gel. efficiënte ind. op aanvr. Aanv. direct. Opp. 345 m². Geisol. Vraagprijs f 179.000,-.

MERKELBEEK
Plein 18. Riant landh., dubb. garage, c.v., gr. tuin. Opp. 1878 m²!! Uitst. onderh. Voll. gerenov. luxe duurz. afw. o.a. eiken en antieke materialen. Ind. op aanvr. Aanv. direct. Vraagprijs f 525.000,-.

PUTH-SCHINEN
Onderste Puth 53. Uitst. onderh. vrijst. woonh., c.v., dubb. garage, gr. tuin, weiland. Oerdegel. bouw. Landdel. ligging. Bel voor ind. Opp. 2830 m²!! Vraagprijs f 295.000,-.

SCHINVELD
Jabbekestr. 5. Halfvrijst. woonh., berging, garage, woonk., keuken, zitkamer, bijkeuk., 3 slpks., zolder. Opp. 859 m²!! Aanv. direct. Voor snelle beslissers. Vraagprijs f 98.000,-.

SCHINEN
Aan het Lindjen. Puth. Nieuwbouw!! Uitst. gel. vrijst. herenhuizen voll. onderkelder, tuinen zuid, aanvang bouw binnenkort. Met uw wensen kan nog rekening worden gehouden. Koopprijs f 265.000,-. V.O.N.!! excl. renteverlies. een folder ligt voor u klaar.

N.M.W. Quaden
makelaar-taxateur o.g. lid NVM, Gelrestraat 4 Munstergeleen
04490-19644

HET HUIZENMAGAZINE IS ER WEER

HUIZENMAGAZINE

ZUID-LIMBURG

Voor meer informatie over dit pand, zie pagina 4, nr. 4356

stienstra

Nr. 183 okt/nov. 1989

BETER WONEN BEGINT MET STIENSTRA

Rolluiken Jaloezieën Zonneschermen

Vrijblijvende prijsopgave

MICA ZONWERING

Showroom:
Sittardweg 116, Heerlen
Tel. 045-721658

HUUR of KOOP AL UW MACHINES BIJ...

ook schaft. - kantoor- en toilet- units en wagens

Brouwers b.v.

Maastricht/Beatrixhaven
W. Alexanderweg 2
Tel. 045-535555
Wijkte, Industrieweg 5a
04550 - 2220

KUNSTSTOF en HARDHOUT

Schmitz

GmbH

v. Siemens-Str. 6
Gellenkirchen
Tel. 02451/8089

Ramen
Deuren
Rolluiken
Zonneschermen

Bel voor vrijblijvende prijsopgave:
heer Meerten,
tel. 045-322728

HOUKES PARKET

SUPERAANBIEDING!
Massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geborsteld

f 97,50 p.m2

HOUKES PARKET
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305

HOUKES PARKET
Sittard, Rijksweg-Nrd 29

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. U treft er hier slechts enkele aan. Een paar van onze nieuwbouwprojecten bijvoorbeeld en een kleine greep uit bestaande woningen die wij u kunnen aanbieden. Vindt u het huis van uw keuze niet? Vraag dan ons nieuwe Huizenmagazine (uitgave okt./nov.) aan. Hierin staan nagenoeg alle objecten, die wij in Zuid-Limburg aanbieden, vermeld.

BEEK, Broekhovenlaan

Luxe, comfort en extra veel woonruimte in Beek.

In Beek, plan Broekhovenlaan zal aannemersbedrijf Meulen & Zonen 5 type vrijstaande herenhuizen gaan bouwen. Het plan ligt op loopafstand van het centrum. De 1e fase is reeds gerealiseerd. Met de bouw van de 2e fase is gestart.

Indeling:
Zeer ruime woonkamer ca. 40 m² incl. open keuken. Inpandige garage. Berging met aansluitpunt wasmachine. Luxe betegelde badkamer met ligbad. Vaste wastafel en 2e toilet. Drie royale slaapkamers resp. groot ca. 13 m², 9 m² en 8 m². Via vaste trap naar ruime hobbyzolder met mogelijkheid voor 4e slaapkamer. De woningen liggen op ruime kavels met percelsooppervlakten van 205 m² tot 385 m².

Deegelijke afwerking:
• Hardhouten buitenkozijnen.
• Toepassing van onderhoudsvrije materialen.
• Gekleurde sanitair.

Optimale isolatie:
• Spouw-, dak- en vloerisolatie.
• Dubbele beglazing (in vrijwel gehele woning).

Prijzen vanaf f 186.200,- v.o.n. tot f 192.000,- v.o.n.
Netto maandlast op basis van Loonvast-Hypotheek vanaf ca. f 813,-

LANDGRAAF, Op de Kamp

Zoekt u een huis dat meer biedt? Dan heeft u nu nog de mogelijkheid een van de laatste 3 woningen in Landgraaf, "Op de Kamp" te kopen.

In dit centrum zijn diverse winkels gevestigd en niet alleen voor uw dagelijkse inkoop, zodat u op het doen van uw inkoop veel tijd kunt besparen. Ook voor gemeentelijke zaken kunt u uw auto thuis laten staan want het bestuurscentrum ligt op loopafstand.

Gezellige woningen:
Meer ruimte door de ver doorgetrokken voorgevel. Op de begane grond is een doorzon-woonkamer met een uit het zicht gelegen keuken geprojecteerd. Via het eigen perceel is de garage te bereiken. De woningen zijn voorzien van 3 slaapkamers.

HUIZEN DIE FINANCIËEL NOG AANTREKKELIJK ZIJN OOK!
Het rijk verstrekt na aankoop een hoge subsidie.

NIEUWENHAGEN, Dorpstraat

Aan de Dorpstraat worden door Aannemersbedrijf Jongen B.V. 6 halfvrijstaande huizen met garage gebouwd.

Indeling:
Living met een oppervlakte van 35 m² incl. open keuken, garage. Op de verdieping 3 slaapkamers resp. ca. 14 m², 9 m² en 6,5 m², badkamer met ligbad en 2e toilet. Via vaste trap naar hobbyzolder ca. 40 m².

De woningen zijn voorzien van:
• Spouw-, dak- en vloerisolatie.
• Dubbele beglazing (in woonkamer en keuken).
• Hardhouten buitenkozijnen.

Prijzen van f 163.971,- v.o.n. tot f 164.969,- v.o.n.
Perceelsoppervlakte varieert van ca. 170 m² tot 210 m².

Binnenkort voor bewoning gereed

De hoogte hiervan is afhankelijk van uw inkomen en bedraagt max. f 44.000,-. Uitgaande van de max. subsidie bedraagt de NETTO MAANDLAST ca. f 525,-.

EYGELSHOVEN, Waubacherveld

U kunt er nog wonen! Waar? In Eygelshoven. In deze plaats nadert het villapark Waubacherveld, gelegen t.o. het Burg. Boysensbos, zijn voltooiing. Met de bouw van de laatste 2 woningen van deze fase is gestart. Enkele woningen van dit type zijn reeds gerealiseerd.

Een garantie voor tijdsloos woonplezier.
De woonkamer in L-vorm is incl. keuken ca. 38 m². Wilt u de sfeer van een open haard dan zijn i.p.v. de zijkookplaat voorzien van een open haard. De verdieping heeft 3 royale slaapkamers en een badkamer met ligbad en een aansluitpunt voor het tweede toilet. De tweede verdieping (via vaste trap te bereiken) is bijv. als berg- of hobbyruimte te benutten. Elke woning is van een garage met schuifpennendak voorzien.

Extra isolatievoorzieningen zorgen voor een prettig woonklimaat.

De prijzen variëren van f 193.623,- v.o.n. tot f 197.623,- v.o.n.

HEERLEN

compl. install. Bijkeuken, 3 slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Zolder. Part. aan voor- en achterzijde voorzien van zonwering.

HEERLEN

Centrum. Appartement op 2e verd. gel. met kelderberging. Grote L-vorm. woonk. ca. 38 m² met mogelijk. voor openhaard. Balkon aan voor- en achterzijde. Dichte keuken met eenvoudige aanrechtcombinatie. 1 slaapk. Bet. badk. met douche en toilet. Prijs f 69.000,- k.k. 3016

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Overloos. Woonhuis met berging, terras, keuken met install., woonk. met open haard, bet. douche-ruimte, 4 slaapk., zolder. Prijs f 92.500,- k.k. 4046

HEERLEN

Welten. Een halfvrijst. woonhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HOENSBROEK

Centrum. Royaal halfvrijst. woonhuis met inpand. gar. Goed aangelegde tuin. Ruime hal. L-vorm. woonk. met marmervl. en openhaard. Dichte eetkamer met app. Royaal buitenteras. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder alw. 4e slaapk. Bergruimte. Prijs f 179.000,- k.k. 4335

KERKRADE

De Maar. Goed onderhouden woonhuis met inpand. gar. living met luxe open keuken ca. 65 m², groot terras en tuin op het zuiden met wijds uitzicht rondom, 3 ruime slaapk., goed geïsoleerde badk., waskeuken. Perceels-grootte: 1000 m². Prijs f 350.000,- k.k. 3053

NUTH

Riant gesitueerde vrijst. semi-bungalow met inpand. gar. living met luxe open keuken ca. 65 m², groot terras en tuin op het zuiden met wijds uitzicht rondom, 3 ruime slaapk., goed geïsoleerde badk., waskeuken. Perceels-grootte: 1000 m². Prijs f 350.000,- k.k. 3053

NUTH

Omzoomd door een fraai natuurlandschap. Mooi gesitueerd

BEEK

Klein Genhout. Uitst. onderhouden woonhuis met gar. en grote tuin. Opp. ca. 285 m². Benedenverd. geh. parketvl. Woonk. en keuken ca. 46 m². Zeer luxe Sematic keuken incl. app. o.a. Miele wasautomaat. 4 royale slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Via vlieztrap naar berging cq. hobbyzolder. Spouw- en dakisol. Ged. dubb. begl. Geh. pand met roll.

BRUNSSUM

Klingelsberg. In jonge kindervriendelijke woonomg. gel. goed onderhouden woonhuis met carport en tuinberging. Woonk. en keuken met kurtparket. 3 slaapk. Badk. Hobbyzolder. Tuin op zuiden met achterom. Hardh. koz. Prima isol. Prijs f 125.000,- k.k. 4347

BOCHOLTZ

Op rustige locatie gel. uitst. onderhouden bungalow. Opp. 580 m². Gar. Ruime kelder. Ruime hal. Woonk. 37 m². Keuken. Eetk. Badk. met zitbad en douche. 3 slaapk.

BRUNSSUM

Klingelsberg. In jonge kindervriendelijke woonomg. gel. goed onderhouden woonhuis met carport en tuinberging. Woonk. en keuken met kurtparket. 3 slaapk. Badk. Hobbyzolder. Tuin op zuiden met achterom. Hardh. koz. Prima isol. Prijs f 125.000,- k.k. 4347

EYGELSHOVEN

Waubacherveld. Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Ruime L-vorm. woonk. met parketvl. Open keuken. 3 slaapk. mogelijk voor 4e. Badk. met o.a. douche en 2e toilet. Geh. pand met roll. dubb. begl. en hardh. koz. Bwjr. 1987. Prijs f 185.000,- k.k. 4397

BRUNSSUM

Halfvrijst. woonhuis met tuin en gar. Gezellige rustieke inrichting

EYGELSHOVEN

Rustig gel. modern woonhuis met tuin en inpand. gar. Dichte keuken met kunststof install. Living 35 m² met toegang tot tuin. 3 slaapk. Hobbyk. Badk. met o.a. bad en toilet. Prijs f 125.000,- k.k. 4409

EYGELSHOVEN

Villapark Waubacherveld vrijst. villa (geschiedk. via gar. uitbouw) op ca. 1000 m² grond. Indeling: L-vorm. living ca. 53 m² (incl. keuken). Bijkeuken. Inpand. bereikbare gar. Op de 1e verd. 3 slaapk. en mogelijk voor 4e slaapk. Badk. met ligbad en 2e toilet. Prijs f 299.805 v.o.n. 4411

HEERLEN

Nabij centrum. Op goede stand gel. woonhuis met tuin. Achterom bereikbaar. Berging. Woonk. ca. 32 m². Dichte keuken. 3 slaapk. Bet. badk. met douche en 2e toilet. 2e verd. grote zolder met 4e slaapk. Prijs f 145.000,- k.k. 4411

HEERLEN

Welten. Hoekwoning met tuin en gar. Berging. Hobby- c.q. slaapk. 1e verd. woonk. ca. 33 m². Gesl. keuken met install. 2e verd. 3 slaapk. Badk. met ligbad en 2e toilet. Prijs f 126.000,- k.k. 4426

HEERLEN

Nabij natuurgebied. Woonhuis met berging, tuin, grote hal, woonk., keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad. Schitterend uitzicht. Achterom bereikbaar. Prijs f 109.800,- k.k. 3041

HEERLEN

Meerzender. Hoekwoning met tuin. Berging met kantelpoort. Mogelijk voor gar. Woonk. 38 m². aparte luxe keuken met

HEERLEN

compl. install. Bijkeuken, 3 slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Zolder. Part. aan voor- en achterzijde voorzien van zonwering.

HEERLEN

Centrum. Appartement op 2e verd. gel. met kelderberging. Grote L-vorm. woonk. ca. 38 m² met mogelijk. voor openhaard. Balkon aan voor- en achterzijde. Dichte keuken met eenvoudige aanrechtcombinatie. 1 slaapk. Bet. badk. met douche en toilet. Prijs f 69.000,- k.k. 3016

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Overloos. Woonhuis met berging, terras, keuken met install., woonk. met open haard, bet. douche-ruimte, 4 slaapk., zolder. Prijs f 92.500,- k.k. 4046

HEERLEN

Welten. Een halfvrijst. woonhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HEERLEN

Heerlerheide. Royaal herenhuis met gar. en tuin. Hal met toegang tot gar. Ruime woonk. ca. 43 m². Aparte keuken met keukensinstall. 3 slaapk. Luxe badk. met ligbad. Ruime zolder. Pand is voorz. van hardh. koz. met thermopane begl. Dak- en spouwisol. Prijs f 194.900,- v.o.n. 4242

HOENSBROEK

Centrum. Royaal halfvrijst. woonhuis met inpand. gar. Goed aangelegde tuin. Ruime hal. L-vorm. woonk. met marmervl. en openhaard. Dichte eetkamer met app. Royaal buitenteras. 3 slaapk. Badk. met o.a. ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder alw. 4e slaapk. Bergruimte. Prijs f 179.000,- k.k. 4335

KERKRADE

De Maar. Goed onderhouden woonhuis met inpand. gar. living met luxe open keuken ca. 65 m², groot terras en tuin op het zuiden met wijds uitzicht rondom, 3 ruime slaapk., goed geïsoleerde badk., waskeuken. Perceels-grootte: 1000 m². Prijs f 350.000,- k.k. 3053

NUTH

Riant gesitueerde vrijst. semi-bungalow met inpand. gar. living met luxe open keuken ca. 65 m², groot terras en tuin op het zuiden met wijds uitzicht rondom, 3 ruime slaapk., goed geïsoleerde badk., waskeuken. Perceels-grootte: 1000 m². Prijs f 350.000,- k.k. 3053

NUTH

Omzoomd door een fraai natuurlandschap. Mooi gesitueerd

SCHAESBERG

Uitst. onderhouden landhuis met tuin en inpand. gar. Hal met vide. L-vorm. woonk. 65 m². Ged. open keuken met complete eiken install. 3 royale slaapk. Badk. met ligb., douche, bidet en 2e toilet. 2e verd. grote hobbyruimte 30 m² met div. berg-ruimtes. Prijs f 295.000,- k.k. 4232

SCHAESBERG

Centrum. Ruim onder woonhuis met woonk. ca. 36 m². Ruime eetkamer met kompl. aanrechtblok en app. Badk. met ligbad. Tuin ca. 25 m. diep. 3 slaapk. 2e verd. 4e slaapk. Div. berg-ruimtes en kelder. Dak in 1984 vernieuwd. Voorzorg pand geh. voorzien van dubb. begl. Eventueel mogelijk voor huren van garage. Prijs f 109.000,- k.k. 4220

UBACH O/WORMS

Goed onderhouden woonhuis met prachtig uitzicht op 510 m² gel. Ruime provkelder. Woonk. 32 m². Ged. open keuken met aanrechtcomb. Portaal naar badk. en apart toilet. 1e verd. 3 royale slaapk. 2e verd. 4e slaapk. en div. berg-ruimtes. Prijs f 180.000,- k.k. 4305

Makelaardij onroerend goed, Hypotheken, Verzekeringen

stienstra

Stienstra Makelaardij BV

BON Gaarne vrijblijvend volledige informatie over:

- Nieuwbouwprojecten
- Bestaande woning nr.
- Stuur mij GRATIS het nieuwe HUIZENMAGAZINE nr. 183 uitgave oktober/november.

Naam: _____
Straat: _____
Postcode/plaats: _____
Tel.: _____

In ongefrankeerde gesloten enveloppe zenden aan: Stienstra Makelaardij BV, Woortnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Voor inlichtingen:

H = Kantoor Heerlen, Tel. 045 - 712255.
K = Kantoor Sittard, Tel. 045 - 712255.
M = Kantoor Maastricht, Tel. 043 - 252933.
W = Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht

Geopend: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur
zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur

Vakantie en Rekreatie

Elke zaterdag
OP
Nederlandse regionale dagbladen
voor informatie en reservering:
NIKE MENDERINK en SASKIA DE HAAN
advertentiecombinatie rdp
Postbus 2 - 1800 AA Alkmaar
☎ 072-196314/196206

Overijssel
OP! Speciale aanbieding Holten vakantieoord
Lindenberg, T.h. 33 vrijst. bung's met alle conf.
als ktv, etc. v.a. 23-10 f 150,- p.wk. Vraag gratis kleu-
molder, Postweg 1, 7451 TS of bel 05483 - 61364.

Gelderland
SUBTROPEN IN DE GELDERSE ACHTERHOEK
Het hele jaar door te huur 4-6 pers. bungalows of chalets op
recreatiecentrum, o.a. sub tropisch zwembad, sauna, solarium,
hess, hairstyling, bar/bowling, restaurant, tennisbanen, win-
vis- en roeivijvers. **Marveld Recreatie**, Elshofweg 6, 7141
Groenlo, tel. 05440-61638. Folder op aanvraag. Week 13-
14/10-20 en 22-12 t/m 29-12 reeds voorboekt.

Noord-Holland
et Kerstmis nog in uw eigen nieuwgebouwde stenen
recreatiebungalow in Schoorl. Tevens goede ver-
mogenheden. Tel. 02269-1604.

Zuid-Holland
Wie op camping **Duinrell** kampeert
krijgt een heel attractiepark kado!
Camping
duinrell
Wassenaar
Info: 01751-14004

Zeeland
VALCHEREN VROUWENPOLDER. Ingeklemd tus-
sen Noordzee en Veersemeer heeft bungalowpark re-
sidentie Valcheren, te huur nog enkele luxe 5* bunga-
lows in herfstvakantie. Voor info en folder: 0188-3133.

Limburg
VAKANTIE - ARRANGEMENTEN
Op basis van half pension (overnachting,
ontbijt, 3-gangendiner)
3 dagen (2 overnachtingen) f 135.00
5 dagen (4 overnachtingen) f 270.00
8 dagen (7 overnachtingen) f 472.50
Winters met bad of douche, toilet, kleurentelevisie en telefoon
geheel omringd aan de Maas
Gezellige omgeving van de Maas
Gedurende de premieperiode is er dagelijks live
entertainment van bekende artiesten als George
Baker, de Steeleric Band en vele anderen.
Maak dit onvergetelijke feest mee in boek de Olau
Premiereperiode bij uw ANVR-reisadviesbureau of reizen-
verkoopende bank. Of bel Olau (01184-88000) om
de Olau Tips '89 brochure. Doeën!

Gr. Brittanie/Ierland

Maak uw eerste ruimtevaart voor maar 82,-
Doe mee! Ga in oktober met het nieuwe Olau Ruim-
tever op Premiërvakantie. Bekijk zelf als eerste de
grootste en mooiste cruisevarende naar Engeland.
Geniet van de sprookjesachtige sfeer aan boord. De
fantastische shopping-arcade, de 4 culinaire restau-
rants, de verrassende sauna's, het zwembad, de
blosscoop met de nieuwste films, de ruime hutten.
Gedurende de premiërvakantie is er dagelijks live
entertainment van bekende artiesten als George
Baker, de Steeleric Band en vele anderen.
Maak dit onvergetelijke feest mee in boek de Olau
Premiereperiode bij uw ANVR-reisadviesbureau of reizen-
verkoopende bank. Of bel Olau (01184-88000) om
de Olau Tips '89 brochure. Doeën!

OLAU
VLUSSINGEN - SHEERNESS

EENS OLAU - ALTIJD OLAU

Spanje/Portugal

Iberbus
Nu 7 dagen per week royal class-bus naar Spanje. Royal
class-snelheidsdienst Benidorm, vertrek elke vrijdag. Tevens
app. in Lloret en Benidorm. Info: (020) 241010, (040)
4130978.

Belgie/Luxemburg
Park Atlantis
DE HAAN
UW VAKANTIEPARADIJS
MET UNIEK ZICHT OP ZEE OF PARK
Uw eigendom aan de Belgische Kust waar het
365 dagen per jaar zomer is: dat is de
Investering bij uitstek!!

Gelegen in een uniek park van 10 ha. op amper 500 m van zee, tussen bos en strand, verzekert
uw appartement u een zorgeloos en uiterst zonnig verblijf: een subtropische koepel 29° (zwem-
en bruisbad, glijbaan, zonneweide), solarium, fitness, sauna, squash, badminton, mini-golf,
tennis, rollerskate, barbecue, surfen, zeilen, restaurants, tea-rooms, supermarkt, boetieks enz.

GEWAARBORGD HUURRENDEMENT VAN NETTO 7 à 8%
Ofwel geniet u met uw familie van uw appartement in dit uniek domein, ofwel kunt u uw apparte-
ment verhuren.
In het laatste geval waarborgen wij u op uw totale investering (aankoopprijs, meubelen, nota-
ris, registratie, BTW, enz.) en gedurende minimum vijf jaar een netto-rendement van 7 à 8%
(alle kosten excl. o.v. - afgetrokken!!).

Appartement 1 slpk. 4 pers.: 1.340.000 Bfr.
Studio 2 slpk. 6 pers.: 1.840.000 Bfr.
Appartement 2 slpk. 6 pers.: 2.560.000 Bfr.
(verkooprijzen excl. meubilair en aankoopkosten), autostaanplaats inbegrepen.

Nettorendement: 140.291 Bfr./jaar
167.870 Bfr./jaar
227.727 Bfr./jaar

INVESTEER IN DE TOEKOMST!!
Park Atlantis is en zal altijd een unicum blijven aan de Belgische Kust, zodat **waardevastheid** en een uit-
zonderlijke **meerwaarde** gewaarborgd zijn. Dankzij de ruime fiscale stimuli (ook voor uw tweede verblij-
plaats!) en de zeer gunstige hypotheecaire interestvoeten (8% vaste rente) wordt uw aankoop de absolute
topper aan de Kust.

Wenst u eveneens een geprijsde eigendom te worden in dit unieke com-
plex, bel dan vandaag nog! Bezoekingen kan gezien het succes **ENKEL OP AF-
SPRAAK**: 09-32-59-23.32.81 of 09-32-59-70.95.81 (vragen naar dhr. Hagers).

PARK ATLANTIS, Torenhoofstraat 2, 8420 De Haan, België
Jal Stuur mij gratis en vrijblijvend alle informatie over de residenties
Iris en Lotus:

Naam: _____
Adres: _____
Postnr.: _____ Woonplaats: _____

ALS LIMBURGERS NAAR LONDEN WILLEN KUNNEN ZE KIEZEN UIT DRIE LUCHTHAVENS, 74 VLUCHTEN PER WEEK EN AANTREKKELIJKE TARIEVEN

Düsseldorf - London Gatwick retour vanaf **f. 326,-**
Antwerpen - London Gatwick retour vanaf **f. 210,-**
Brussel - London Gatwick retour vanaf **f. 210,-**

air europe
Inlichtingen en reserveringen uw reisbureau of bel 010 - 4378911.

Portugal
OVERWINTERING
20/10 of 27/10 9 of 8 wkn
resp. f 766,- en f 729,-
(met 2 pers.). 2 k.app.
Parque Mourabel-Villamora.
VONK REIZEN
ANVR/SGR
05178-15515.

Oostenrijk
Het is zover! De eerste
SNEEUW
is in onze gebieden
gevallen.
Alles over auto- en bus-
reizen naar Oostenrijk,
Frankrijk en Italië leest u in
ons gratis

**wintersport-
magazine**
Bel 01650 - 55855
Teletrafied lid SGR-ANVR

Jongerenvakanties
JEUGDSKIREIZEN
12-21 JR.
23-2 t/m 4-3 en 2-3 t/m 11-3-1990
■ busreis ■ 7 dgn. skiles
■ volpension ■ 7 dgn. skipas
■ ervaren ■ v.a. 795,-!
begeleiding
Bel 020 -150083 ma/vr. 10-17 u

Egypte
EGYPT
Rondr. kennismaking met
Egypte, 8 dg. v.a. 1995,-
Isropa Reizen - Zaandam.
ANVR/Gar. fonds. Bel voor
programma 075 - 123451 of
vraag uw ANVR reisburo.

Duitsland
De parel van Wiedbachdal
Mooi vak.huis, dr. aan de Wied. Afdel. v. kin-
deren v. vak.won. app. 1- en 2 pers.
09-49-2631-56262

Flexierig verblijven in alle seizoenen.
Gelegen in de historische
oeverwoude bossen van
het Rijk van Nijmegen, met
veel recreatiemogelijkheden
en bezienwaardigheden.
Diverse arrangementen.
Bel even: 08898-43614
en wij zenden u
uitvoerige informatie.

Molenbosweg 17 - Bengen Dal
(bij Nijmegen) 08898-43614

HOTEL ERICA
HOTEL-CAFE
RESTAURANT

WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats verzekerd.
Informeer nog vandaag bij:
camping De Welborn in
Culemborg, 03450 - 13050.

Flexierig verblijven in alle seizoenen.
Gelegen in de historische
oeverwoude bossen van
het Rijk van Nijmegen, met
veel recreatiemogelijkheden
en bezienwaardigheden.
Diverse arrangementen.
Bel even: 08898-43614
en wij zenden u
uitvoerige informatie.

Molenbosweg 17 - Bengen Dal
(bij Nijmegen) 08898-43614

HOTEL ERICA
HOTEL-CAFE
RESTAURANT

WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats verzekerd.
Informeer nog vandaag bij:
camping De Welborn in
Culemborg, 03450 - 13050.

Flexierig verblijven in alle seizoenen.
Gelegen in de historische
oeverwoude bossen van
het Rijk van Nijmegen, met
veel recreatiemogelijkheden
en bezienwaardigheden.
Diverse arrangementen.
Bel even: 08898-43614
en wij zenden u
uitvoerige informatie.

Molenbosweg 17 - Bengen Dal
(bij Nijmegen) 08898-43614

HOTEL ERICA
HOTEL-CAFE
RESTAURANT

WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats verzekerd.
Informeer nog vandaag bij:
camping De Welborn in
Culemborg, 03450 - 13050.

Overijssel
WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats verzekerd.
Informeer nog vandaag bij:
bungalow-camping De
Luttenberg in Luttenberg,
05724 - 1405.

WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats verzekerd.
Informeer nog van-
daag bij: **bungalow-cam-**
ping De Prins in Holten,
05480 - 12272.

WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats ver-
zekerd. Informeer nog van-
daag bij: **bungalow-cam-**
ping De Papillon in Dene-
kamp, 05413 - 1670.

Noord-Holland
WINTERSTALLING
U wilt dat uw caravan deze
winter op een veilige plaats
staat? Voor f 108,- bent u
(van 1-10-'89 tot 1-4-'90) van
een prima plaats ver-
zekerd. Informeer nog van-
daag bij: **camping Vecht-**
oever in Nederhorst den
Berg, 02945 - 1692.

Duitsland
Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim
met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met
ligbad, toilet, kfr., mini-bar, telefoon. Zwembad (29°),
sauna, solarium, bowling, bar, en Konditorei.
4-daags superarrangement DM 225,- p.p.
(naar keuze door de week of in het weekend)
Incl. gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Eveneens aantrekkelijke weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 441, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 5922 828 (BRD) voor gratis prospectus.

BOSHOTEL - café - restaurant - Engelsberg
Een gedegen vakantieplaats in de Eifel, dir. bij het bos gel.,
7 km van de Moesel. Hier kookt de chef zelf! Gez. kamers,
zonneters. Het geh. jaar open. Alle k. met do/wc, HP (vanaf
4 dg.) DM 40,-. E.g.: Werner Krämer, Benglerstr. 7, D-5561
Hetzhof, tel. 09.49.6532-4431

Diversen/buitenland
Aanbiedingen om niet te laten varen...
ZEETOURS laat de prijzen vieren!
Chandris zet haar droomschip de 'Romanza' in
om uw dromen te verwzenlijken...
Spectaculaire aanbieding voor een onvergetelijke
15 DAAGSE KERST/NIJEUWJAARS-CRUISE
Gratis vervoer Genua v.v. met vliegtuig of eerste klasse trein
Vertrek: 23/12 Genua/Griekenland (Kerstfeest aan boord!)
Egypte/Israël (Nieuwjaarsparty)/Rhodos/Malta/Genua.
(2-persoons binnenhut met douche en toilet)
Kinderen van 5 tot 16 jaar:
f 750,- p.p. (max. 2)

FASCINERENDE 18-DAAGSE RODE ZEE-CRUISE
Vertrek: 19/3 vanuit Genua naar Messina/Port Said/Suez/Rode Zee/
Israël/Griekenland/Venetië. Mystieke historie herleeft wanneer het
Suez-kanaal gepasseerd wordt en
de poorten naar de oosterse
Rode Zee-havens zich voor u openen.

SWINGENDE 18-DAAGSE RIO-CRUISE
Varen of vliegen naar de bruisende Rio-parade
*Vertrek: 7/2 per schip vanaf Genua via Casablanca/Tenerife/Dakar/
Salvador/Rio de Janeiro. Terugvlucht naar Europa inbegrepen.
*Of vertrek per vliegtuig vanaf
Schiphol: 25/2 naar Rio. U gaat
varend terug naar Genua.

Vraag uw reisadviseur of bel:
zeetours
010-438 80 99

Caravan/boot e.d.
Chateau en Homecar
caravans.
Nu ook ex-verhuurcaravans
in de verkoop. Ook steeds
inruilers in voorraad.
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-645079

Stacaravans
nieuwe en gebruikte
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-645079

Frankia
Caravans topklasse uit
Duitsland, reeds v.a.
f 12.680,-, ook gebruikte
caravans, ook informatie
Frankia kampeerauto's koop
en huur, huurpr. v.a. f 850,-
p.wk. Kom eens langs
Fritz Berger
Recreatie, Rijksweg 21,
Kessel-Limburg.
Tel. 04762-1465.
's-maandags gesloten.

Grandioze NASELJOENS
Aanbieding Van 1989 ver-
huur caravans, o.a. Beyer-
land sprinter 310 2B van
f 13.915,- voor f 12.400,-
Beyerland sprinter 390 D
van f 15.380,- voor
f 13.395,- Beyerland Vi-
tesse 400 DD van
f 17.120,- voor f 15.120,-
Beyerland Quartz 450 D van
f 23.645,- voor f 21.495,-
Deze verhuur caravans zijn
compleet met luxe voortent-
reservewiel-druckregelaar
met slang. Afleveringskos-
ten en registratiebewijs.
Nieuwe showmodellen
1989; Beyerland Quartz 450
CT grijs van f 21.790,- voor
f 19.930,- Quartz 380 CT
van f 19.790,- voor
f 17.950,- Wilk 500 MT lu-
xe van f 23.350,- voor
f 20.950,- Wilk 410 HKT
luxe van f 19.400,- voor
f 17.900,-. Tevens verhuur
Walker vouwwagens en di-
verse gebruikte caravans v.
a. f 2.250,- tot f 16.500,-.
Speciale aanbieding van
camping meubel, porta-pot-
ty toiletten, slaapzakken en
alle andere onderdelen en
accessoires. Maak snel ge-
bruik van deze unieke aan-
bieding en kom naar De Ol-
de Caravan, Langs de heij
7, ind. park nrd. Sittard. Tel.
04490-13634.

Caravans/tenten/boten
Camping en Recreatie 1989
Voor toppers:
Westfalia SSK-FB prijs f 375,-
Anti diefstalstol (keep-it) f 149,- voor SSK f 199,-
Porta Potti va. FB prijs f 125,-
Aqua Kem 1 ltr., FB f 11,75 maar 2 ltr. FB prijs f 18,95
Van Levelier FB prijs f 119,-
Cramer gasgrill FB prijs va. f 142,80
Flamma niveau set FB prijs f 52,50
enz. enz. 4001 artikelen, vraag naar onze FB catalogus

Fritz Berger Recreatie
Rijksweg 21, Kessel-Limburg. Tel. 04762-1465.
's-Maandags gesloten.

T.E. Caravans'90
De eerste 90e zijn binnen. Tevens nog enkele 89e model-
len zoals: King 330, 340 HK en 390T nu met groot voordeel
tevens Uw adres voor 4001 accessoires en voortenten.

Fritz Berger Import
Rijksweg 21, Kessel. 04762-1465 's maandags gesloten.

HOBBY/LUXE '88, type 460,
4 à 5 pers., met luif., langsl.,
geen badr. Vr.pr. f 12.950,-.
Tel. 04498-54664.

Te k. TOERCARAVAN Cor-
sar bwj. '79, 4,65 m. met
voort. en vele extra's, ledig
gew. 850 kg. i.s.v.nw.
Heerenweg 336 D Heerfen.

JAARSTALLING (afgeslo-
ten) voor caravans, boten te
Nuth. Hovas tel.045-243323

Homecar en STACARAVAN
Nieuw en gebruikt,
showmodellen 1989 nu met
interessante korting. Tev.
verhuur. Hovas t.o. Makro
Nuth. Tel. 045-243323.

Caravan- en Campernieuws
In de splinternieuwe show-
room van Beckers-Sittard
staan o.a. de eerste 1990-
modellen van KIP. Boven-
dien een heleboel aantrek-
kelijk voordeel in gebruikte
caravans en campers. Hobb-
y, Bürstner, Kip, Chateau,
Tabbert, Adria, enz. Wie
voordeel niet graag laat lo-
pen komt nu naar:
Beckers-Sittard
Handelsstraat 24 en 31
(handelscentrum "Berger-
weg") Sittard.

CARAVANSTALLING vanaf
f 175,- per jr. Bartels Car-
avaning Hommerterweg 256,
Amstenrade. 04492-1870.

Caravan WINTERSTALLING
afgesl. terrein,
f 135,-. Tel. 045-722563

JAARSTALLING (afgeslo-
ten) voor caravans, boten
e.d. te Sittard, f 150,- plus
BTW. Tel. 04492-2601.

CAMPER Mercedes 608 D,
gr. grijbew., duurzame inrich-
ting en voorzien van alle
comfort o.a. douche, geiser,
stroomaggregaat, grote
tanks enz. vakantie klaar,
f 32.000,-. 04498-55527.

**Te k. draagbare STROOM-
AGREGAAT** 1600 Watt,
merk mase bull. kan ook ac-
cu's mee geladen worden, 3
weken gebruik, nieuw prijs
f 2.450,- nu f 1.200,-. 045-
323178.

Te koop VOORTENT voor
caravan ca. 4 mtr. Verl. Wil-
helminastr. 9 Hoensbroek.

KNAUS 3,25 m. 1983, als
nieuw, met voort., kachel en
ijskast, 520 kg. f 7.250,-. Tel.
04746-4457.

Te k. TEC Wellbummer 495
TM4, 1988, voortent, toilet.,
tel. 04498-54390.

Caravan- en Campernieuws
In de splinternieuwe show-
room van Beckers-Sittard
staan o.a. de eerste 1990-
modellen van KIP. Boven-
dien een heleboel aantrek-
kelijk voordeel in gebruikte
caravans en campers. Hobb-
y, Bürstner, Kip, Chateau,
Tabbert, Adria, enz. Wie
voordeel niet graag laat lo-
pen komt nu naar:
Beckers-Sittard
Handelsstraat 24 en 31
(handelscentrum "Berger-
weg") Sittard.

CARAVANSTALLING vanaf
f 175,- per jr. Bartels Car-
avaning Hommerterweg 256,
Amstenrade. 04492-1870.

Caravan WINTERSTALLING
afgesl. terrein,
f 135,-. Tel. 045-722563

JAARSTALLING (afgeslo-
ten) voor caravans, boten
e.d. te Sittard, f 150,- plus
BTW. Tel. 04492-2601.

CAMPER Mercedes 608 D,
gr. grijbew., duurzame inrich-
ting en voorzien van alle
comfort o.a. douche, geiser,
stroomaggregaat, grote
tanks enz. vakantie klaar,
f 32.000,-. 04498-55527.

**Te k. draagbare STROOM-
AGREGAAT** 1600 Watt,
merk mase bull. kan ook ac-
cu's mee geladen worden, 3
weken gebruik, nieuw prijs
f 2.450,- nu f 1.200,-. 045-
323178.

Te koop VOORTENT voor
caravan ca. 4 mtr. Verl. Wil-
helminastr. 9 Hoensbroek.

KNAUS 3,25 m. 1983, als
nieuw, met voort., kachel en
ijskast, 520 kg. f 7.250,-. Tel.
04746-4457.

Te k. TEC Wellbummer 495
TM4, 1988, voortent, toilet.,
tel. 04498-54390.

Oostenrijk
HOTEL LANDAMANN A-6866 Andelsbuch vorari-
berg O'rijk, van 12-1 tot 15-2-'90 en van 18-3 tot 18-4-
'90. f 60,- p.p.p.d. haltpens.
7 Dgn. spec. aanbieding = 6 dgn. betalen f 360,- p.p.
HP. Alle kamers m. ba./do./wc/telef.
Sneeuwzeker gebied, 8 km Abfahrt, 7 liften in Andels-
buch, 35 liften samen in het Mittelbregenzerwald. Ski-
pas mog., 20 km Langlaufloipe.
Voor reiseburo's v.a. 30 pers. spec. aanb. op aan-
vraag, tel. 09-43.5512.2452 (Dhr. Nieland Ned. sprk.),
of 09-43.5512.2565 Herr Kleber.

Wanderspass
Andelsbuch
Bregenzerwald
Brochure + info
omgeving u bij
Verkeersamt
Andelsbuch, tel.
09-43-5512-2565

Andelsbuch - een mooie plaats midden in het Bregenzer bos gelegen
Wij helpen u met een afwisselend recreatieprogramma uw vakantie zo
aangenaam mogelijk door te brengen.

All-in v.a. f 625,-: 10-dagse busreis HP, 7 dgse.
skipas, 6 dgn. skiles, 7 dgn. skischooenverhuur, Tiroler-
avond. Prachtige langlaufafaris v.a. f 530,-. 10%
groepskorting v.a. 10 personen. Gratis folder.
Reiseburo Joytours, 070-633635, lid SGR.

Hongarije
GeGe Hongarije Tours
ARNHEM - BRUSSEL - BUDAPEST - KÖLN
KERSTREIS BUDAPEST
8-daagse busreis, HP, Hotel**** f 699,-
Boekingen: bij uw ANVR-reisbureau of bij GeGe 088-435050

Afrika
Unieke 22-daagse rondreis,
Ned. reisleiding. Ontdek niet
nieuw **ZUIDELIJK AFRICA**.
Bezoek o.a. "Shakaland" "Draken-
bergen" "Swaziland" "Durban"
"Kaapstad" "Tsinroute" "Krugerpark"
"Transkei" "Pretoria". Vert. 19 jan.
en 3 mrt. 1990. Special "VIP"-reis
op 11 feb. 1990. Voor info: stuur
omgep. envelop aan **IMPALA**
TOURS, antw.nr. 222, 8800 XT
Harlingen, (05178) 16970.
Impala Tours - lid ANVR/SGR.

Diversen/buitenland
ISRAEL
1 wk. Nathanya v.a. 890,-
p.p. incl. vlucht, trf. en hotel.
Isropa Reizen - Zaandam.
ANVR/Gar.fonds. Bel voor
programma 075-123451 of
vraag uw ANVR reisburo.

Duitsland
Willigen/Sauerland
vak.woon. v. 2-4 pers., in nieuw
huis, v.a. DM 50,-/dag. Adolf
Schulz, Wilhelm-Allee 287a, D-
3500 Kassel, tel. 09.49.561-36077

Slank, gezond & fit met "Kummet" of 600-
1000 Kcal. 14 dgn. v.a. DM 888. Ook nor-
male kost. vegetarisch, sauna, sol. massa-
ge, fitness v. hus. Diätetisch Jäger, D-3490
Bad Driburg. Tel. 09-4952532832.

Hotel Wassenaar
STRAND, BOS, DUIN EN ZEE
Een goed idee voor de herfstvakantie!
dit alles vindt u in het mooiste veldpand van Nederland
• 1 of 2 nachten verblijf inclusief uitgebreid ontbijtbuffet en
3-gangendiner f 67,50 p.p.d. 2 pers. kamer
• 3 nachten of meer f 65,- p.p.d.
• enkele kamer, toeslag, f 55,- p.d.
• kinderen tot 4 jaar gratis met op kamer ouders ondergebracht,
kinderen tot 18 jaar, f 35,- p.p.d.
• Hotel Wassenaar met in de directe omgeving Duinrell, Den
Haag, Leiden, etc. etc.
• Voor informatie en reserveringen: Hotel Wassenaar, telefoon
01751-19218 Katwijkweg 33, Wassenaar

**HOTEL WASSENAAR, HET GEZELLIGSTE
HOTEL IN DE RANDSTAD**

246180

Duitsland
Super-herfst-winter-AAN-
BIEDING. Gezell. vak. won.
dichtbij Kur-centrum, rustige
ligg., 3 kmrs., incl. linnen-
goed, bad/wc, wasmachine,
TV, direct te huur. DM 65
pd., schoonmaak na afloop
DM 30. D-3118 Bad Beven-
sen. Heike Bollow,
09-49.5821-7503.

Zuidelijke NOORDZEE.
Nieuw conf. vak. huis, direct
a.h. Ems-Jade-kanaal, lux.
inger. Fiets-wandelwegen
dir. voor de deur. Tel.:
09-49.448.268.

Op NORDENB, conf. vak.
won. v. 3-5 pers., direct vrij
(va 14 okt. gerudeerd, DM
65 pd.) Info: tel. 09-49.4932
82230 of 09-49.4932.81718
Etruria Travels 043-619351.

Gezellige SKI-VAKANTIE
in klein dorpje bij Kransja Gora
(Joego.). Dir. p.w. Bel
043-619351.

Wintersport
Te koop zeer uitgebreide
SURFUITRUSTING. Tel.
045-321677.

Oostenrijk
VOORDELIJG skiën in Bre-
genzerwald en Tirol, winter-
sport Kerst- Nieuwjaar 4 tot
8 pers. chalet vakantiewo-
ning of halfp. 05910-22293.

Spanje/Portugal
GRAN-CANARIA, bung. en
app., terr., zwemb., dir. a.d.
zee, part. La Palma, villa m.
uitz. op zee. Tel: 09-49.
4142.1262 en 09-49.40.
287623.

Wintersport
Gezellige SKI-VAKANTIE
in klein dorpje bij Kransja Gora
(Joego.). Dir. p.w. Bel
043-619351.

Epilepsie en Sport?
Zet jezelf niet buitenspel
Help de epilepsiebestrijding. Dit jaar is
ons thema: sport. Laat vooroordelen niet
meespelen. Ruim 90.000 Nederlanders
hebben epilepsie. Nog veel meer hebben
er dagelijks direct mee te maken. Vraag
de informatie.

**NATIONAAL EPILEPSIE FONDS
DE MACHT VAN HET KLEINE**
Postbus 9587, 3506 GN Utrecht

Stuur mij gratis de folder 'Epilepsie en Sport'.
Naam: _____
Adres: _____
Postc./Plaats: _____
Zenden naar: Nationaal Epilepsie Fonds/De Macht
van het Kleine, postbus 9587, 3506 GN Utrecht.

KERKRADE-WEST

Constantijnheik

Woning met 3 slaapkamers, badkamer, keuken, woonkamer, toilet, berging en v.v.-gas. Ind. hal, toilet en woonkamer. Te verd. 3 sipsk. c.v. verwarming en berging en badkamer. Vraagprijs f 109.000,- k.k.

HULSBURG-ARENSGENHOUT

hoek Ravenboschstraat Weth. Daemenplein
Nieuwrijw. v. stand woonhuis met garage, tuin en v.v.-gas ind. hal, toilet, woonkamer en keuken. Te verd. 3 sipsk. en badk. m. ligbad. 2e verd. v.v. Zolder bereikbaar via vaste trap. Overleging 2 februari 1990.
Koopprijs f 205.000,- v.o.n.

Inlichtingen:

STEENS

ASSURANTIËN BV

Nuinhofstraat 70, Nuth

045-241534

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

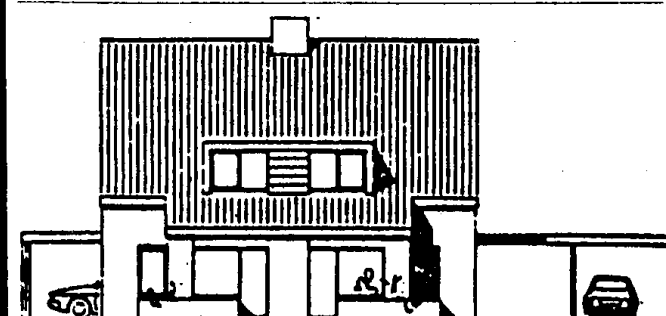
VERKOCHT

En de makelaar weet van wanten en kranten.

TE KOOP

GELEEN, Henri Hermanslaan
Riant gelegen RIJKE HOFKAT met c.v. (eigen ketel) en berging, ind. hal, keuken, grote woonkamer met balkon, 3 slaapkamers, div. inbouwkasten, douche en w.c. f 69.000,- k.k.

GELEEN
Goed onderh. HALFVRIJST. met c.v., gar. en tuin. Ind.: kelder, hal, mod. keuken, bijkeuk. woonkamer, 4 sipskms., badk., ruime zolder f 137.500,- k.k.

SUSTEREN
RIANTE HALFVRIJSTAANDE WOONHUIZEN met gas-c.v., carport, berging en tuin. Indeling en afwerking kunnen nog worden aangepast. f 167.900,- v.o.n.

KLIMMEN
RUIM HALFVRIJSTAANDE WOONHUIS op 2265 m² grond m. achtergelegen opslagloods. O.m. geschikt voor paardentelhebbende en/of bedrijf. f 245.000,- k.k.

EIJSDEN/WITHUIS
gunstig gelegen HORECAPAND (MONUMENT) zonder drankverlichting. Ind.: kelder, hal, cafe-/restaurant (85 m²), keuken, bijkeuken, ruim bovenhuis. f 225.000,- k.k.

KLIMMEN/RANSDAAL
Goed gelegen VRIJSTAANDE WOONHUIS met gas-c.v., inpandige garage en tuin. Ind.: div. kelders, hal, keuken, woonkamer in L-vorm, 4 slaapkamers, badkamer. f 249.000,- k.k.

MAASMECHELEN/BELGIË
Degelijk gebouwd STATIG VRIJSTAANDE HERENHUIS op 4400 m² grond. Ind.: kelders, hal, keuken, eetkamer, salon, 4 ruime slaapkamers, badkamer, grote zolder (vaste trap). f 259.000,- k.k.

INTERESSANT BELEGINGSOBJEKT
Op uitstekende locatie in Zuid-Limburg met prima rendement en goede staat van onderhoud. Nadere gegevens en prijs op aanvraag.

nicola
makelaardij
tel. 043-254555
stationstraat 20, maastricht

WONEN VOOR MAAR f525,-* P.M. WAAR VINDT U NOG IN GELEEN EEN WONING VOOR DAT BEDRAG IN EEN WIJK MET ZOVEEL RUIMTE?

Dat zult u niet meer zo vaak tegenkomen: een fraaie halfvrijstaande woning met kwaliteitsgarantie op eigen grond in een ruim, gemakkelijk bereikbaar plan voor maar f 525,-* per maand! Een prachtkans om verantwoord over te stappen van een bestaande naar een nieuwbouwwoning of van een huur- naar een koopwoning.

Deze royale koopwoningen in het plan Maastrichterbaan hebben o.m. een separate of inpandige berging, woonkamer, open keuken, 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel, ruime zolder. Na bewoning is uitbreiding met diverse voorzieningen, zoals carport of garage, mogelijk. Koopprijs vanaf f 134.480,- v.o.n. Met een maximale rijksbijdrage van f 41.000,- volgens premie-A-regeling.

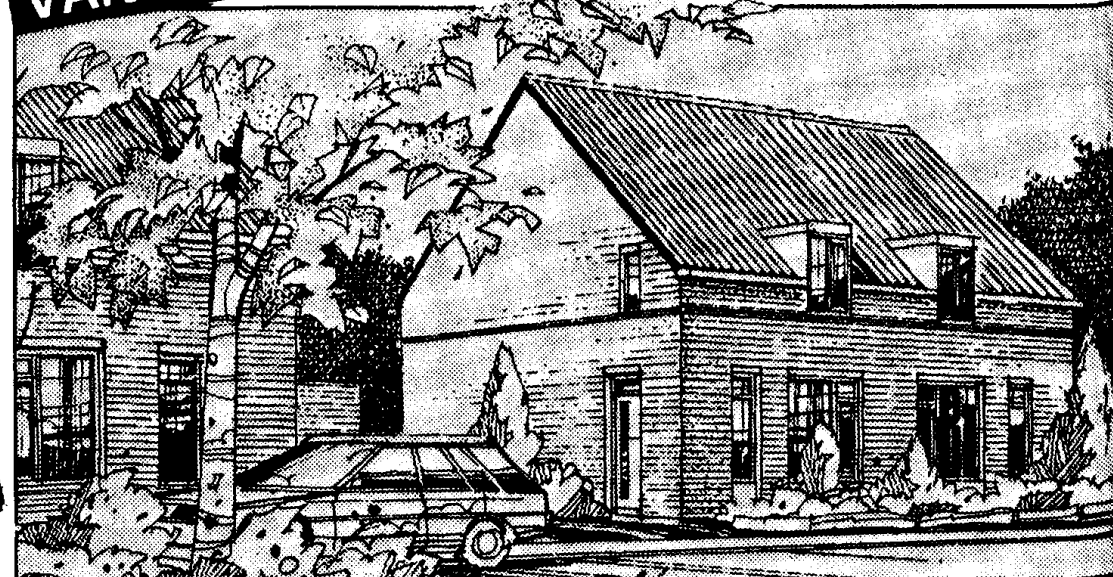
Een woning met een aantrekkelijke hypotheekaanbieding. En lage woonlasten. Zou het nog mooier kunnen?

* Afhankelijk van uw inkomen.

INFO-CENTRUM

**VANDAAG
EERSTE INFO-MIDDAG
VAN 12-14 UUR**

nv **Bouwfonds**
Nederlandse Gemeenten

Tel. 077-541945, dhr. Boon

na 18.00 uur:
tel. 04498-55686, mev. Maessen

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 23 - tel 04490 - 1161

na 18.00 uur:
tel. 04493-3977, dhr. Lemans

DAT STAAT!

Tijdelijk f 6.000,- in prijs verlaagd

Met aantrekkelijke
Premie A
subsidie

Een project van Bouwbureau Brandwijk Met G.I.W.-garantie

Jazeker, het staat onomstotelijk vast: met de premie A woningen te HEERLEN koopt u kwaliteit! U bent direct verkocht als u ze gezien heeft.

Let u eens op deze voordelen:
* comfortabele, grote living
* voor- en achtertuin
* dubbele beglazing
* hardhouten kozijnen
* vaste trap naar 2e verd.
* 3 ruime slaapkamers
* degelijke bouwmaterialen
* uitstekend te bereiken via het rijkswegennet

Prijzen v.a. f 132.600,- v.o.n.
max. premie A f 44.000,-
Tijdelijk in prijs verlaagd f 6.000,-

Hypotheek f. 82.600,-
**KIJKWONING
RIETVELDSTRAAT 43
HEERLEN
ZATERDAG
OPEN HUIS
tussen 14.00 en 15.00 uur**

MAKELAARDIJ **RUYS DE BEERENBROUCKLAAN 28**
aquina **045-715566**
6411 GB HEERLEN

COMMERCIEEL VASTGOED

TE KOOP/TE HUUR

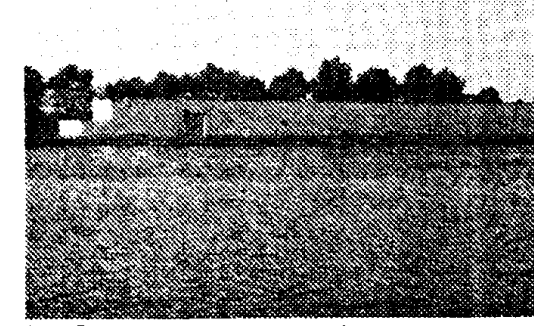
BRUNSSUM, Kennedylaan.
In het winkelcentrum "Klingenberg" is nog één winkel- pand beschikbaar ter grootte van 127 m² b.v.o. Uitv. gegevens op aanvraag.

GELEEN, Handelsweg 19
Op handels- en industrieterrein "Borrekuil" gelegen geheel omliggende bouwkaafte ter grootte van plus minus 8000 m². Uitv. gegevens op aanvraag. Koopprijs f 85.000,- excl. B.T.W.

GELEEN, Markt 43
T.o. gemeentehuis en parkeerterrein zeer gunstig gelegen winkelwoning met c.v. en erf. ind. o.a. winkel met opslagruimte ± 70 m², verd. met o.a. grote woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer en zolder. Uitv. gegevens en huurprijs op aanvraag.

GELEEN, Rijksweg Noord 84
Uitstekend gunstig gelegen fraai verbouwde showroom/verkoopruimte met kantoor en kleine werkplaats (totaal bebouwd ± 250 m² BVO), met eigen, geheel omliggende, beklinde parkeer-voorziening, opp. 240 m². Huurprijs f 2.500,- mnd excl. B.T.W.

GREVENBICHT-BORN, Berghaven 8-10

Aan Berghaven gelegen bedrijfspand bestaande uit 1.300 m² hal, werkplaats incl. kantoor en kantine, alsmede ± 1.700 m² buitenterrein. Aanv. direct. Koopprijs f 55.200,- excl. B.T.W.

HEERLEN, Zesweglaan 24
In winkelcentrum "Zeswegen" is nog één winkel- pand welke huurmogelijkheid biedt voor bijv. drogist, kapsalon, ribbevo, videothek, slager. Opp. 94 m². Uitv. inlichtingen over huurprijs etc. op aanvraag.

KERKRADE, hoek Akerstraat/Patronaatstraat

Geheel afgebouwde winkelruimte (bouwjaar '88) ter grootte van 770 m² BVO v.v. etalages aan voor- en zijgevel. Afwerking o.a. tegelvloer, systeemplafond, div. scheidingswanden, verwarming etc. Uitv. gegevens en huurprijs op aanvraag.

LANDGRAAF/SCHAEBSBERG
Hoofdstraat/Past. Schattenstraat
Gunstig gelegen representatieve kantoorruimte ter grootte van ± 230 m² op de 1e verdieping, v.v. lift en centrale verwarming. Huurprijs f 145,- per m² per jaar.

SITTARD, Bergstraat
Goed onderhouden beleggingsobject bestaande uit 350 m² bedrijfsruimte, 40 m² showroom alsmede 3 kamers. Totale huurprijs per jaar ± f 50.000,-. Uitvoering gegevens op aanvraag. Koopprijs f 350.000,- k.k.

SITTARD, Rijksweg Noord
Beleggingsobject bestaande uit verhuurde kantoor-ruimte op de begane grond en zelfstandige woonwoning. Huuropbrengst ± f 31.000,-. Uitv. gegevens op aanvraag. Koopprijs f 300.000,- k.k.

SITTARD, Brugstraat 2
Ideaal gelegen magazijn/opslagruimte in units v.a. 50-200 m² v.v. gemeenschappelijk voorterrein en laadbor- des. Uitv. inlichtingen en huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Dempseystraat
In winkelcentrum gelegen winkelpand grootte ± 124 m² zeer geschikt voor o.a. slager, opticien, tabak/le- tuur, schoenen, stoffen e.d. Verdere gegevens op aanvraag.

SITTARD, Handelsstraat
Nog te bouwen bedrijfspand t.b.v. op- en overslag. Te be- bouwen oppervlakte ± 2225 m² BVO, in totaliteit of ge- splitst te huur. Tijdens aanbouw kan met wens van huurder rekening worden gehouden. Huurprijs f 40,-/m²/jr.

SITTARD, Nusterweg
Op industrie-handelsterrein gelegen bedrijfspand B.V.O. 580 m², met 300 m² kantoorruimte op beg. gr. en 1e verd., c.v. en 300 m² voorterrein. Aanv. direct. Vraag- prijs: f 425.000,- k.k. excl. B.T.W.: Huurprijs f 42.000,- per jaar excl. B.T.W.

SITTARD, Rosmolenstraat 14
In centrum gelegen fraai verbouwd winkelpand met bo- wenwoning/kantoor. Ind. beg. gr. ± 100 m² winkel- ruimte incl. keuken en toilet, kelder. Verd.: 5 kamers, zolder, c.v. ruime. Huurprijs f 3.000,- mnd excl. BTW.

SITTARD, Rosmolenstraat
In centrum gelegen beleggingsobject bestaande uit ± 75 m² winkelruimte en bovenwoning. Uitvoering ge- gevens en koopprijs op aanvraag.

SITTARD, Rijksweg Noord 306
Prima gelegen showroom/verkoopruimte, opp. ± 300 m², met kantoor en opslagruimte alsmede eigen voor- en zijterrein. Uitmuntend geschikt voor o.a. in- en ver- koop auto's, caravans, keukenstudio e.d. Huurprijs en verdere gegevens op aanvraag.

SITTARD, Stationsstraat/Bergstraat
Nabij station gelegen nieuwbouw winkelruimte groot ± 750 m², met ruime parkeergelegenheid op achterter- rein. Uitvoering informatie omtrent oppervlakte, huur- prijs e.d. op aanvraag.

Vrijstaand wonen in Beek

In plan Broekhovenlaan worden bijzonder riante woningen gebouwd voor mensen die een flinke stap vooruit willen maken voor een betaalbare prijs. De huizen zijn geschakeld d.m.v. garage zodat het karakter vrijstaand is.

Voor het ontwerp van deze ruime en eigentijdse woningen waren de praktische indeling en veel woongenot de eerste vereisten, zoals o.a.:

- ruime gezellige L-woonkamer van 35 m²,
- open of dichte keuken,
- garage bereikbaar vanuit de bijkeuken,
- 3 ruime slaapkamers,
- fraaie badkamer met ligbad

tweede toilet en plaats voor douche, vaste trap naar zolder voor hobby, studie, of 4e slaapkamer, de woning is uitstekend geïsoleerd met dubbel glas, vloer-, gevel-, en dakisolatie voor prettige lage stookkosten, zonnige tuin op het zuiden van 14 mtr. diep achter de woning.

Koopprijzen f 179.600,- v.o.n.

BON voor vrijblijvende informatie over vrijstaande woningen in Beek

NAAM
STRAAT
POSTCODE
PLAATS
TELEFOON

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Mulleners Vastgoed, Antwoordnummer 1013,
6130 VB Sittard

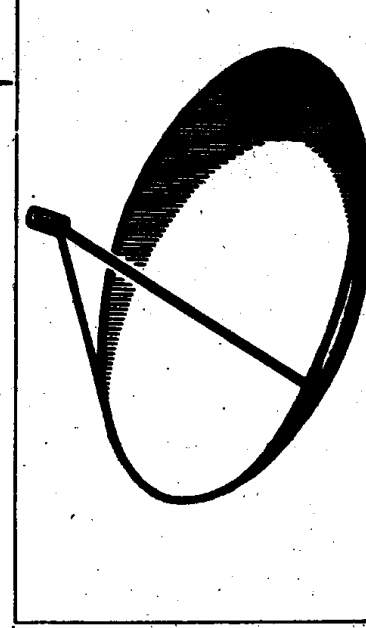
mulleners vastgoed
Walramstraat 124
6131 BP Sittard
☎ 04490 - 18911
na kantooruren: dhr. Doon 04749 - 3198

RUIJTERS
Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS sittard - stationsplein 1 - tel 04490 - 23344

buiten kantooruren: 045-214250/04752-3143/04490-19882

limburgs dagblad

televisie en radio zaterdag

RTL Plus

08.00 Konfetti. Kinderprogramma met Nicole Bierhoff.

08.30 Inspektör Gadget. Franse tekenfilmserie. Afl.: 2000 Meilen onder de Meer.

08.55 Tal der Dinosaurier. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Das Tal der rauchenden Wasser.

09.20 Die Jetsons. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Das Findelkind.

09.45 Klack. Kinderspelshow met Nicole Bierhoff.

10.15 Gewusst wie. Presentatie: Claudia Hessel en Hans-Gerd Fischer.

10.30 Tele-Boutique. Herh.

11.00 Explosiv. Magazine met Olaf Kracht. (herh.)

11.40 Bornemanns Nähkästchen. (herh.)

11.50 Tekenfilm.

12.05 Tier-Express. Een bezoek aan de dierenrijken van San Diego.

12.30 Klassik am Mittag. M.m.v. het RTL-Orkest.

13.00 Heute bei uns.

13.05 Tele-Boutique.

13.30 Ragazzi. Jeugdmuziekmagazine. Presentatie: Ingo Schmol.

14.15 Inspektör Gadget. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.

14.35 Shaggy. Amerikaanse jeugdfilm uit 1948 van Robert Emmett Tansey, met George Nokes, Brenda Joyce, Robert Shayne.

15.55 Polizeibericht. Amerikaanse serie. Afl.: Mordauftrag.

16.15 Adel verpflichtet. Met prins Eduard van Anhalt.

16.45 Spiegel. Spelprogramma gepresenteerd door Uwe Hübn.

17.45 Der Hammer. Amerikaanse serie. Afl.: Ausgespielt.

18.15 Anpfiff - die Fussball-show. Sportprogramma.

19.00 Sport Depesche.

19.05 Anpfiff. Die Bundesliga-Show. Vervolg.

20.00 RTL aktuell. Actualiteiten.

20.15 Das Geheimnis der Liebe. Engelse speelfilm uit 1971 van Franklin Collins, met Bette Davis, Michael Redgrave, Mickey Rourke, e.a.

22.00 Alles Licht. Duitse speelfilm uit 1971 van Jürgen von Tannenberg en Hugo Egon Bakker.

23.00 Helise. Zelden. Amerikaanse seks-komedie uit 1974 van Jim McBride, met Henry Cory, Amy Farber, Gail Lorber, e.a.

00.20 Heileless Pfister. Amerikaanse misdaadfilm uit 1954 van Roy Rowland, met Robert Taylor, Janet Leigh, George Raft, e.a.

01.50-01.55 Betthupferl.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT. 1 09.00 SAT. 1 Blick. 09.05 Batman. 09.30 Wirtschaftssport. 09.55 Teletip Geld. Aansl. Ihr Horoskop. 10.05 SAT. 1 Teleshop. 10.30 Der Man mit der eisernen Maske. Engelse avonturenfilm uit 1976 van Mike Newell. Aansl. tekenfilm.

12.15 Familie Feuerstein. Amerikaanse tekenfilm. Afl. Der gekochte Friede. 12.40 Mister Ed. Amerikaanse komedieserie. Afl. Haltet den Dieb. 13.05 Teletip Tier. Aansl. Ihr Horoskop. 13.15 Unsere kleine Farm. Afl. Schneesturm im Frühling. Amerikaanse avonturenserie van William F. Claxton. 14.05 Die kupferne Hochzeit. Duitse komedie uit 1948 van Heinz Rühmann. 15.55 Der Goldene Schuß. 16.05 Auf und davon. 16.40 Ein Duke kommt selten allein. Amerikaanse actieserie van Dick Moder. Afl. Bombenstimmung. 17.35 Teletip Auto. 17.45 Programmoverzicht. 17.50 Das Imperium. Die Collyrs. Amerikaanse familieserie van Curtis Harrington. Met Charlton Heston, John James, Katharine Ross, Emma Samms e.a. Afl. Das Gemälde. 18.45 SAT. 1 Blick. 19.00 Kino News. 19.30 Batman. Amerikaanse serie van Robert Butler. Afl. Die Katze läßt das Mausen nicht. Deel. 1 19.55 SAT. 1 Wetter. 20.00 MacGyver. Ameri-

kaanse misdaadserie van Alexander Singer. Afl. Der tödliche Computer. 20.55 SAT. 1 Blick. 21.00 Der rote Korsar. Amerikaanse piraterfilm uit 1952 van Robert Siodmak. Deel. 1. 22.50 SAT. 1 Blick.

23.00 Rocco, der Einzelgänger von Alamo. Duits/Italiaanse western uit 1967 van Alfio Calabiano. 00.30-00.40 Programma-overzicht.

SSVC

10.00 Children's SSVC. Vandaag: Percy Peeverley's Piertime Fun.

10.30 The adventures of spot. Afl. Spot's birthday party.

10.40 Lost in Space. Serie.

11.30 The Noel Edmunds Saturday Roadshow.

12.15 Grandstand. Met o.a. Snooker Grand Prix, World Matchplay Golf en Racing.

17.00 News and weather.

17.10 Knight Rider. Afl. Lost Knight. Michael en KITT zijn op zoek naar twee dieven die pakketjes met explosieven hebben gestolen.

17.55 Pop Spot.

18.25 Blind Date.

19.10 Allo, Allo. Helga wil met de hant. Flick trouwen om zo zijn dagelijkse bezigheden te kunnen rapporteren aan generaal Von Klinkerhoffen.

19.40 Russ Abbot.

20.10 All creatures great and small. Siegfried neemt Calm mee naar Mevr. Bond en haar katten. Hij maakt vooral kennis maken met de zoon van Boris!

21.00 News and weather.

21.15 The fifteen streets.

23.00 Saturday matters with Sue Lawley.

23.45 Sing Country.

00.15-00.40 Soap. Serie over de familie Campbell en Tate.

Sky Channel

07.00 Countdown. Popprogramma.

08.00 Fun Factory. Kinderprogramma met tekenfilms.

12.00 Frank Bough's World.

13.00 Jameson's Week. Talkshow met Derek Jameson.

14.00 All American Wrestling.

15.00 The Bionic Woman.

16.00 The Nescafe UK Top 50.

17.00 Trans World Sport.

18.00 Volleyball: World Youth Cup.

19.00 Men's Tennis Championships.

22.00 Paardensport. Military vanuit Boekelo.

23.00 Cycling: Tour Of Lombardy.

00.00-01.00 Toohys 1000 Motor Race.

Super Channel

07.00 Superkids Met Super B.O.O.S.

11.00 The Mix. Gevarieerd muziekprogramma met o.a. interviews en kunst.

15.30 The Big Valley. Amerikaanse westernserie. Een rijke familie maakt gebruik van haar macht om de minder bedeelden te helpen.

16.30 Dick Powell Theatre. Serie met korte items over de grootste sterren van Hollywood.

17.30 Coca Cola Eurochart.

18.30 Ultra Sport. Gevarieerd sportmagazine, met Skateboard, Mountain Biking, Body Building, Windsurfen en het Korean Airlines Golf Report.

20.30 Snooker.

21.30 Allegiance Uprising. Amerikaanse speelfilm uit 1939. Een jonge man probeert met de hulp van een aantal dappere indianen een eind te maken aan de handel in sterke drank en wapens.

22.50 Killings On Outpost Zeta. Amerikaanse speelfilm uit 1980.

MTV Europe

Alle programma's in stereo.

07.00 MTV's Non Stop Pure Pop.

16.00 Club MTV.

16.30 Levis Up Top 20 Countdown.

12.00 YO!

12.30 Week in Rock.

13.00 VJ's Marcel And Ray.

18.00 The Big Picture.

18.30 VJ Kristiane Becker.

22.00 Party Zone.

00.00 Erotika.

01.00 Malkin Waxo.

03.00-07.00 Night Videos.

radio

voor jong en oud, uitgezocht en gepresenteerd door Irene Moors.

11.00 Top 20. Herh.

11.40 Autovisie. Herh.

12.10 Aanvalen!! Herh.

12.40 Match: Het verhaal van... Herh.

13.10 Gáán met de banaan. Herh.

14.00 Hits uit Holland. Herh.

14.30 Jukebox. Herh.

15.10 Niet te geloven. Herh.

15.40 Mapletown. Herh.

16.00 Melvin Purvis G. Man. Amerikaanse komische film uit 1974 van Don Curtis, met Dale Robertson, Harris Yulin, Margaret Blye en Matt Clark. In het westen van Amerika wordt in 1933 een bank van landbouwers overvallen. Wetsdienaar Melvin Purvis maakt jacht op de dader Machine Gun Kelly.

17.30 Beestenboek. Gevarieerd dierenmagazine, waarin de populairste Nederlandse huisdieren in al hun facetten aan de orde komen. Presentatie: Manon Thomas.

18.00 Journaal.

18.10 Countdown. Presentatie: Wessel van Diepen.

18.50 Match. Met buitenlandse reportages en sportdocumentaires. Presentatie: Victor de Coninck.

19.20 Dirty Dancing. Amerikaanse serie van Tony Bill, gebaseerd op de gelijknamige film. Afl. „Bay it's you". Frances „Baby" Kellerman bezoekt haar vader, die een vakantieverblijf bezit. Hij geeft haar daar een baantje als organisatrice van de weekendshows.

20.20 Purple Rose of Cairo. Amerikaanse film uit 1985 van Woody Allen, waarin film en werkelijkheid door elkaar heen lopen.

22.00 Journaal.

22.25 Veronique weer.

22.30 Match extra. Met actuele beeldverslagen. Presentatie: Elles Berger.

23.30-01.00 Peccati in familia. Italiaanse erotische film. Milo, een knappe en eerzuchtige jongeman, wordt door zijn om Carlo, een rijke industrieel uitgenodigd op zijn Luxemburgse buitenverblijf.

RTL Veronique

08.00 Télékids. Diverse tekenfilms

● Gregory Peck in de Engelse speelfilm 'Flammen über Fernost'. (Duitsland 1 - 20.15 uur.)

11.15 Die Germanen. Afl. 3. (herh.).

12.00 Telekolleg II. Cursus Duits. Les 45. (herh.).

12.30 Telekolleg II. Cursus wiskunde. Les 4. (herh.).

13.00 Sport III extra. Tennis: Grand Prix voor dames te Filderstadt, halve finale.

17.00 (TT)Lindenstrasse. Serie. Afl. 201: Unter einer Bedingung.

17.30 Das Wunderglas. 3-delige documentaire over bamboe. Afl. 1: Bambus staat Plastik.

17.45 Industriell verarbeitete Lebensmittel. - Keine vollwertige Nahrung? Documentaire over de moderne levensmiddelenindustrie.

18.30 Gut drauf.

19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws.

19.35 Sport im Westen.

20.00 Premiere. Die Jüdin in Bielefeld, moderne opvoering van de opera Die Jüdin van Fromental Halévy.

20.30 Wie man's macht. Portret van de dirigent Marek Janovsky.

21.15 Philosophie heute. Portret van de filosoof Theodor W. Adorno.

22.00 Die grösse Bücherschau II. Zur Frankfurter Buchmesse 1989. Literaire talkshow vanaf deze boekenbeurs te Frankfurt.

23.10 ■ en K. Rock Hudson - tall, dark and handsome. Amerikaanse documentaire over de onlangs overleden acteur Rock Hudson.

23.55 Jazz vor Mitternacht. 18. Inter-

nationales New Jazz Festival Moers (3).

00.55-01.00 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

13.00 Sport im Dritten extra. Tennis: Grand Prix voor dames, halve finale vanuit Filderstadt.

17.00 Telekolleg II. Cursus Duits. Les 45.

17.30 Künstlerpaträt. Ruth Francken, portret van deze schilders uit Montmartre.

18.00 Lindenstrasse. Duitse serie. Afl. 201: Unter einer Bedingung.

18.30 Sie lassen sich nicht unterkriegen. Reportage over de nood en dapperheid van christenen in Libanon.

19.00 Glaskasten.

19.25 Das Sandmännchen.

19.30 Apartheid. Documentaire serie over de geschiedenis van Zuid-Afrika.

20.15 Der Würger von Los Angeles. Documentaire over het onderzoek naar de toerekeningsvatbaarheid van de dader van een serie moorden.

21.40 Südwest aktuell. Nieuws.

21.45 Omnibus. Keramik.

23.15 Grosse Bücherschau. Informatie en gesprekken vanuit de Frankfurter Buchmesse 1989.

00.30-00.35 Laatste nieuws.

● Dennis Farina in een aflevering van de misdaadserie 'Crime Story'. (Nederland 2 - 20.29 uur.)

22.35 ●●Muziekspécial. Tina Turner, special met optredens en interviews van Tina Turner.

23.00 Veronica sport.

00.00 Journaal.

AVRO

00.05-02.00 Eleni. Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Peter Yates, met Kate Nelligan, John Malkovich, Linda Hunt e.a. De journalist Nick Gage besluit na jaren de ware toedracht van de tragische dood van zijn Griekse moeder te achterhalen.

18.45 (TT)Jeugdjournaal-extra.

19.10 Verloren werelden, opgeloste levens. Natuurdocumentaire serie. Afl. 2: Botten vlees geven.

19.49 Verhalenvertellers. Frankrijk. Jude le Paboul vertelt van een hongerige wolf en een fluitspeler in een waterput.

19.54 Trekking van de lottogetallen.

20.00 Journaal.

20.20 ●●Avondvoorstelling. Hondert jaar Gelders Orkest. Uitgevoerd worden: 1. De ouverture Cyrano de Bergerac, Johan Wagenaar. 2. Violonconcert in e, Opus 64, Mendelssohn. Gastdirigent: Roberto Benzi. Solist: Julian Rachlin, viol. Deel 1.

21.30 ●●Hoppla. Bartok-ballet van Anne Teresa de Keersmaeker, gedanst door Rosas.

22.30 Studio Sport.

23.00 Journaal.

23.05-23.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.40-16.00 Studio Sport. Wieleren - Ronde van Lombardij.

17.50 Paspoort. Wekelijks magazine in het Marokkaans, Arabisch en het Nederlands.

18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.30 Sesamstraat.

McNeil bereid het vroegere appartement van Susan te gaan bewonen. Beiden krijgen daar al snel spijt van.

23.10 Game, set and match. 13-delige Britse spionageserie naar het boek van Len Deighton. Afl. 4. Bernard Samson denkt de spion voor de DDR in Londen gevonden te hebben: Giles Trent. Maar de ondervraging verloopt niet zonder problemen.

00.01 Opmaat. Leo van Doeselaar bespeelt het orgel van de Grote of St. Maartenskerk in Zaltbommel.

00.16-00.18 Hulzen van Oranje: Hui-ze Von Wied, Scheyeningen.

Nederland 2

NOS

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

VOO

16.00 Transformers. Tekenfilmserie. Afl.: Verjaardagsfeestje. (herh.).

16.20 Dive to adventure. 13-delige natuurfilmserie. Vandaag: De reuzenrog.

16.45 ●●Take five. Life-style magazine gepresenteerd door Marijke Benkhard.

17.50 Family ties. Amerikaanse serie. Afl.: Strijd om een verbanden boek. Elyse en Steven zijn geschokt als de school een aantal klassiekers verbiedt en sporen Jennifer aan zich tegen dit verbod te verzetten.

18.15 (TT)Big City Metro. 12-delige documentaire serie over 's werelds grootste metro-stations. Afl.: Berlijn.

18.40 ●●Top 40. Muziekprogramma gepresenteerd door Jeroen van Inkel.

19.25 Heilige koe. Auto- en motormagazine.

20.00 (TT)Journaal.

20.29 Crimistory. Serie. Afl.: Slachtpartij in een schoonheidssalon. Torelio en zijn mannen hebben hun handen vol aan de moord op 8 vrouwen. Luca maakt hier handig gebruik van.

21.20 ●●Tineke Schouten show. Eerste van 3 shows.

21.55 ●●Trekking van de lottogetallen.

22.00 Tagesschau.

22.10 (TT)Das Wort zum Sonntag.

22.15 Miami Vice. Amerikaanse politiserie. Afl.: Schock.

23.00 Saitre-Fest. Kleinkunstprogramma.

00.00 Psycho II. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Richard Franklin. De schizofrene moordenaar Norman Bates mag na 22 jaar de psychiatrische inrichting verlaten.

01.50 Tagesschau.

01.55-02.00 Nachtgedanken. Beschouwingen.

Duitsland 2

08.00 ●●Programma-weekoverzicht.

08.30 Nachbarn in Europa.

09.00 Gezeiten. ochtendprogramma ARD/ZDF.

11.03 Nachbarn in Europa. Informatie voor Grieken, Italianen en Portugezen.

12.35-12.55 Diese Woche. Weekjournaal.

13.05 Faszination Musik. Gevarieerd muziekprogramma.

13.50 Auf Stippvisite bei Mitmenschen. Documentaire over ontwikkelingshulpprojecten ten behoeve van arme boeren op het platteland van Peru.

14.20 (TT)Charlie und sein Feuerstuhl. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Steve Carver. Kort na de Eerste Wereldoorlog heeft Charlie Swattle het in zijn hoofd gezet om mee te doen aan een belangrijke motorrace in St. Louis.

15.55 Peppers Handikap. Filmportret van de actrice Martha Hill.

16.05 Kochmos. Informatief kinder-

Duitsland 3 West

08.30 Teleski '90. Ski-tips. Afl. 4.

09.00 News of the week.

09.15 Actualités.

09.30 Telekolleg I. Cursus Engels. Les 4.

10.00 Von einem des Auszieht, Ideen zu riskieren. Ludwig Eisbett, uit de serie Situation Arbeitsplatz.

10.30 Auf Forschung und Lehre II.

RADIO

Radio 1: 95.3 en 100.3 mHz: 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)

Radio 2: 92.1 en 88.2 mHz (van 19.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)

Radio 3: 103.9 en 90.9 mHz

Radio 4: 98.7 en 94.5 mHz

Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)

Omroep Limburg: 95.3 en 102.1 mHz

BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22.36 en 39 (93.7-97.5 en 97.9 kHz)

Belg. Rundfunk: FM 5.26 en 45

RTL: 205 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88.9 en 97 mHz) - KG 49.26 m (6090 kHz)

WDR 4: 93.9 en 91.9 mHz

Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60

Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59

Duitsland 1: 9, 12, 24 en 48

Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37

Duitsland 3 SWF: 39, 48, 50, 55 en 58

Duitsland 3 SWF: 40, 55 en 58

België TV 1: 10 en 44

België TV 2: 25 en 47

België RTBF 1: 13 en 47

België RTBF 2: 28 en 42

RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet

SAT 1: 27 en satelliet

MTV Europe: satelliet

SSVC: 33, 40, 49 en 59

Sky Channel: satelliet

Super Channel: satelliet

TV 5: satelliet

22.25 Kunst-zaken.

22.30 Nieuws.

22.45 Nacht van de film. Proclamatie van de bekroonde films tijdens het Internationale Filmgebeuren van Vlaanderen te Gent.

00.00-00.05 Code. Capriccio, van Vieuxtemps.

België TV 2

14.40-15.30/16.00 Wielrennen. Ronde van Lombardij, rechtstreekse reportage.

18.40 Nieuwskrant.

18.45 Babek. Wekelijks nieuwsbrieft voor Turkse migranten.

19.00 Zonen en dochters. Australische serie. Afl. 855.

19.23 2 x 7. Tv-spelletje.

19.28 Programma-overzicht.

19.30 Nieuws.

20.00 Leven... en laten leven. Twee-wekelijks milieuprogramma.

21.15 Het elf van Christoffels. Week-endmagazine met reportages.

22.45-23.35 Sport op zaterdag.

België RTBF

08.30 Bon week-end Mickey. Tekenfilms. 09.30 Kapers op de kust. Duitsch met Victor. Cursus Duits. Les 15 en 16. 11.40 Interwallone. Spotkna, voor Polen. 12.20 Interwallone. Ciao amici, voor Italianen. 13.00 Tribu-

ne économique et sociale. Herh. 13.30 Le coeur et l'esprit, katholieke uitzending. Herh. 14.00 Li d'iale e cwer. Tooneelstuk in dialect van Freddy Savoir. 15.30 Tekenfilms. 15.40 Autant savoir, consumentenmagazine. 16.05 Business news, economisch magazine. Herh. 17.20 Livres parcoures, boekenrubriek. 17.55 Rencontres internationales, spelprogramma. 18.25 Gourmandises. Culinaire magazine. 18.40 Télétoisisme, toeristisch magazine. 19.15 Paardenkoersen. Aansl.: Trekking van joker en lotto. 19.30 Journaal. Aansl.: Werbericht. 20.05 Variété à la une. 20.10 Le jardin extraordinaire, natuurmagazine. 20.45 Le hold-up de Boston. Amerikaanse speelfilm uit 1978 van William Friedkin. 22.35 Match 1. Sportmagazine. 23.30 Nieuws. 00.10-00.15 Muzique balade.

België/Télé 21

14.40-15.30 Wielrennen. Ronde van Lombardij. 18.40 Top 21. Popmuziek. 19.30 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. 20.00 Chapeau melon et bottes de cuir. 19-delige Engelse serie. 20.50 Spécial Japon. Documentaire over het Japanse leersysteem. 21.35 Spécial Japon. Filmportret van een Japans acteur. 22.10 Spécial Japon. Cultureel magazine over het No-theater in Japan. 22.45-23.30 Cargo de nuit, rockmagazine. Herh.

● Olivia de Havilland in Errol Flynn in de avonturenfilm 'De avonturen van Robin Hood'. (België TV 1 - 15.30 uur.)

TV 5

12.00 Découvertes. 13.00 Journal télévisé. 13.15 Club TV5. 13.30 Sports Loisirs. 14.30 Le Racisme A L'Aube De L'An 2000. 15.30 Livres-Propos. 16.00 Brèves. 16.05 Oeil En Coulisse. 17.00 Cargo de nuit. 17.35 Dossiers Carabine. 18.00 Les animaux du monde. 18.30 Les enfants de la liberté. 19.00 La France vue du Québec. 19.30 Brèves et météo européenne. 19.35 Marie, Marie. 20.30 Avis de Recherche. 22.00 Journal télévisé et Météo Européenne. 22.35 Les jupons de la révolution. 00.00-00.40 Musique.

Weekendfilm. Perry Mason. De van de duistere geest. Amerikaanse tv-film van Richard Lang. Amerikaanse film David brengt voor weekend een vreemd groepje mensen samen in een hotel.

01.00 Oel. Vandaag: Oel. Is het al gevaar? Grappen en grollen.

Nederland 1

13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.05-13.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.10-13.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.15-13.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.20-13.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.25-13.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.30-13.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.35-13.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.40-13.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.45-13.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.50-13.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

13.55-14.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.00-14.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.05-14.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.10-14.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.15-14.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.20-14.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.25-14.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.30-14.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.35-14.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.40-14.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.45-14.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.50-14.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.55-15.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.00-15.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.05-15.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.10-15.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.15-15.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.20-15.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.25-15.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.30-15.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.35-15.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.40-15.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.45-15.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.50-15.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.55-16.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.00-16.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.05-16.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.10-16.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.15-16.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.20-16.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.25-16.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.30-16.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.35-16.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.40-16.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.45-16.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.50-16.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.55-17.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.00-17.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.05-17.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.10-17.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.15-17.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.20-17.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.25-17.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.30-17.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.35-17.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.40-17.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.45-17.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.50-17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

17.55-18.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.00-18.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.05-18.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.10-18.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.15-18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.20-18.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.25-18.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.30-18.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.35-18.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.40-18.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.45-18.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.50-18.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.55-19.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.00-19.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.05-19.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.10-19.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.15-19.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.20-19.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.25-19.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.30-19.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.35-19.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.40-19.45 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.45-19.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.50-19.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.55-20.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

20.00-20.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

20.05-20.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

20.10-20.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

20.15-20.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

20.20-2

Maandag 16 oktober 1989

Horeca-boedelveiling

Boedelveiling in opdracht van notaris Mr. C.H.M. Schenk te Maastricht, alsmede een boedel wegens onbetaalde opslag en diverse deelboedels, particulieren inbreng in opdracht van diverse principalen.
Horecaveiling in opdracht van principaal van café-restaurant "De Bokkerijder" te Vaals (v.h. Top-Tel) betreffende een deel van de inventaris in verband met renovatie.
Veilingbedrijf Lamber c.v. zal openbaar verkopen de complete inboedels als boven, alsmede deelboedels, particulieren inbreng en deelinventaris van bovengenoemd horecaveiling, liquidatie partijen van tapijten en klokken.
De veiling zal worden gehouden t.o.v. J.E.M. van Putte, notaris te Landgraaf.

Openbaar verkocht zal worden

Boedelgoederen:
Antiek: Engelse vitrinekast, toogkast, Japanse borden, Engelse laden-vitrine, Holl. kraantjeskan, Chiffoniere, reguleurs, kasten, spiegels, commodes etc.
Modern meubilair: bankstellen, wandmeubels, minisets, bloementafeltjes, salontafels, tv-kastjes, Holl. commode etc.
Perzische en Oosterse tapijten: Agra Keshan, Bidjar, Moudt, Mesched, Mir, Herati, diverse zijden, Bochara, Belouch etc.
Klokken: reguleurs, zaagklok, bimbammer, pendule, stolpklok, schoolklok, zaanlander, antieke Luikse wandklok etc.
Gouden en zilveren sieraden: ringen, horloges, chokers, armbanden, colliers etc., bezet met edelstenen.
Kleingood en varia: tv's, samovaar, theemeubel, trompet, kaststel, dekenkist, blokkenbak, spinnewiel, knopstoelen, gashaard, koelkast, gasfornuis, kleingood etc.
Auto: Renault 14 bouwjaar 1980.
Horecaveiling:
Sofijsmachine 2x, Bain-marie, complete bar 2x, vaatwasser, visbakoven, friteuse 3x, fornuis 2x, kassa 2x, diepvriezer, koelkast 2x, koelvitrine, gebaksvitrine, afzuiging, gokkast 2x, juke-box, pianola, strijkmachine, wasmachine, koelcel 2x, stereo-apparaat, piano, tafels, stoelen, verlichting, bedden, kasten, kleingood en alles wat verder ter tafel komt.
Kijkdag: zondag 15 oktober 1989 van 10.00 tot 17.00 uur.
Velling: Horeca maandag 16 oktober 1989 aanvang 13.30 uur
Boedel maandag 16 oktober 1989 aanvang 19.00 uur.
De kijkdag en de velling worden gehouden in:
Café-restaurant "De Bokkerijder", Vlergrenzenweg 62, Vaals, gelegen op het Drielandpunt.

Gevraagd: voor inbreng in komende veilingen inboedels, bedrijfsinventarissen, antiek, collecties etc.

Veilingbedrijf **Lamber** ROERENDE GOEDEREN C.V.
postbus 4137, 6202 PA Maastricht. Telefoon: 043-620649.

OPEN HUIS

14 - 15 OKTOBER

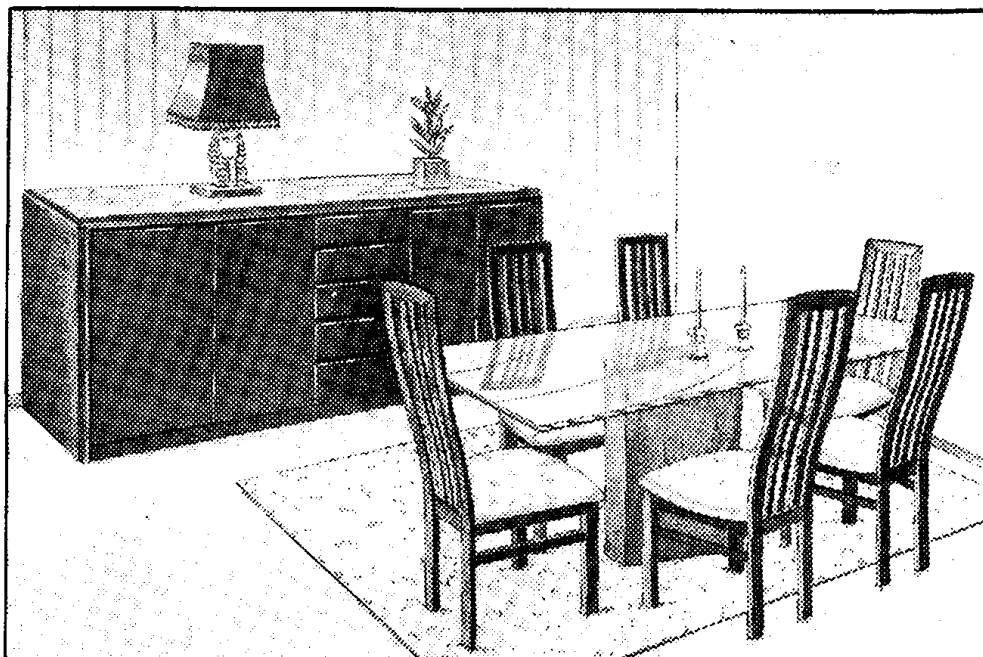
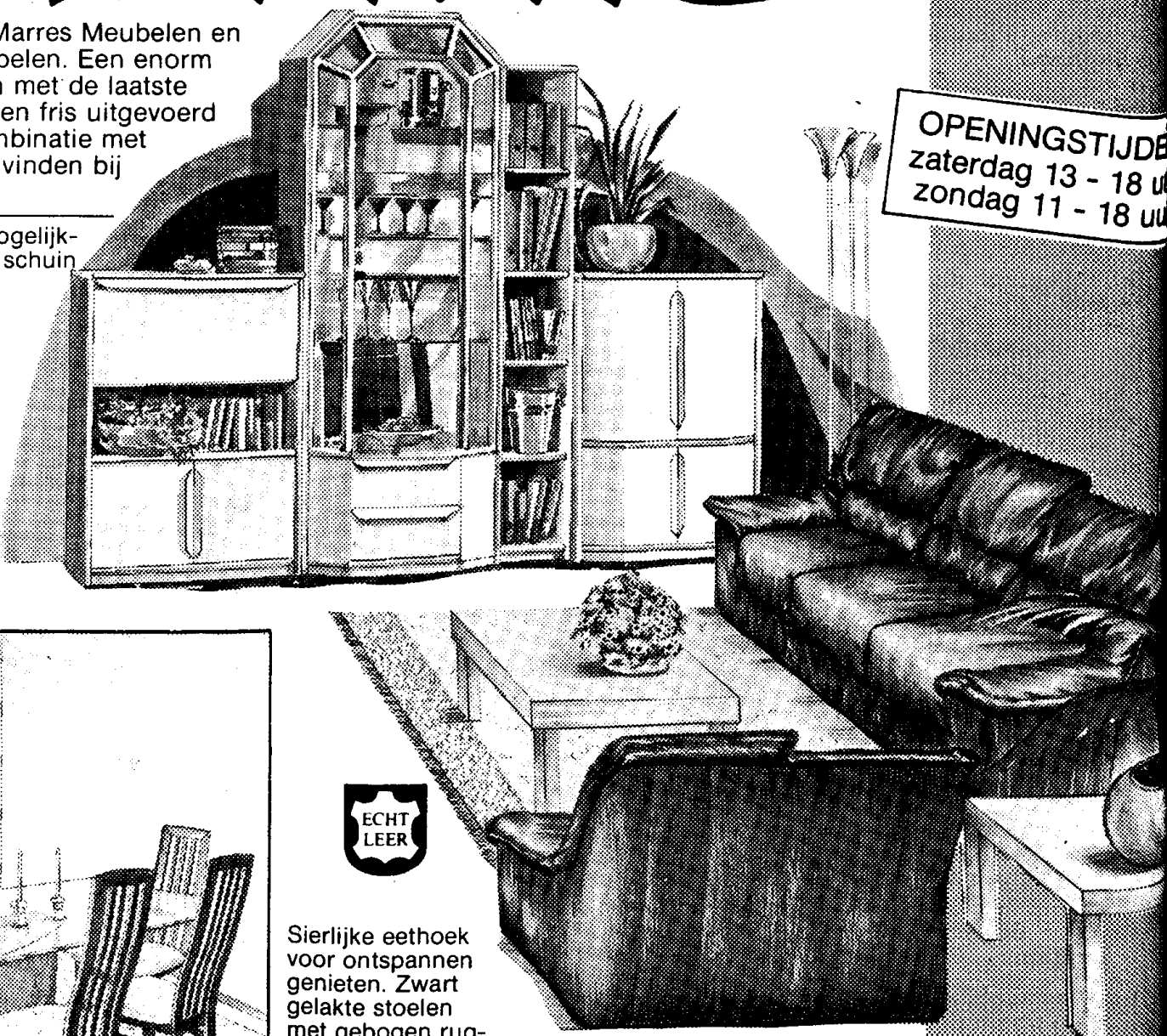
OPENINGSTIJDEN
zaterdag 13 - 18 uur
zondag 11 - 18 uur

Kom tijdens de Open-Huis-dagen eens naar Marres Meubelen en ontdek de wereld van moderne kwaliteitsmeubelen. Een enorm gevarieerde en uitgebreide collectie meubelen met de laatste nieuwtjes van de najaarsbeurzen. Fantasierijk en fris uitgevoerd in zwart en wit, mat of glanzend, veelal in combinatie met marmer of glas. Moderne mensen met smaak vinden bij Marres wat ze zoeken.

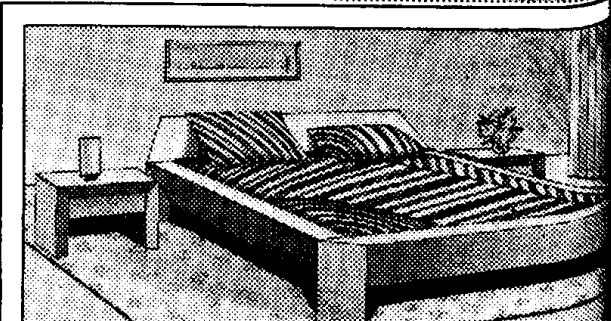
Een schitterende, moderne kast met vele opbergmogelijkheden. Het ook eens op het vitrine-deel, dat boven schuin terugvalt en een apart accent aan de kast geeft. U kunt er al Uw spulletjes in kwijt. Leverbaar in alpine-wit en muisgrijs.

Bijzonder fraai gestyleerd, modern bankstel, geheel bekleed met eerste klas leer. De kopkussen zijn verstelbaar, zodat U een nog opmerkelijker zitcomfort heeft. Deze ruime 2-3 zitter is er voor een bijzonder interessante prijs.

Onderstaand een schitterende combinatie. Modern gelijnde, zwart gelakte dressoir, vervaardigd uit hoogwaardig MDF. Bijzonder fraai afwerking met een mooi getekend, marmeren blad.

Sierlijke eethoek voor ontspannen genieten. Zwart gelakte stoelen met gebogen rugleuningen. De zittingen zijn overtrokken met een fraaie bloemstof. De eettafel (op kolomvoet) heeft een royale, geharde glasplaat als blad.

Ervaar de sensatie van de verkwikkende nachtrust van 't slapen op een waterbed. En zijn vele systemen, geheel af te stemmen op Uw persoonlijke wensen. 's winters behaaglijk warm, 's zomers aangenaam koel. U moet het beleven. Kom vrijblijvend proberen.

meubelen marres

Zo komt U simpel bij Marres Meubelen.

U gaat over de E-39 richting Antwerpen, na de grensovergang de eerste afslag Lanaken, dan nog ± 10 km. vanaf de afslag.

Tongersesteenweg 37, Lanaken (België). Tel. 09-32.11.714120

Belgische Eifel

Amtsstube des Notars André MATHIEU in MALMEDY.
Tel. 080/33.06.20

ÖFFENTLICHE VERSTEIGERUNG - 2. Sitzung

eines Wohnhauses gelegen in MURRINGEN Gemeinde Büllingen

Am Montag, dem 23. Oktober 1989, um 14 Uhr 30 in der Gastwirtschaft JOST in MURRINGEN, wird der Notar MATHIEU, öffentlich meistbietend versteigern, ein Wohn- und Geschäftshaus gelegen in MURRINGEN, Nr. 155, mit einer Flächengröße von 653 qm.

Vorläufiger Zuschlag: Fr. 900.000,-
Zentralheizung
Weitere Auskünfte erteilt die Amtsstube.

250407

TE KOOP: III

PERCEEL GROND LANGS RIJKSWEG 2 TE WEERT
D.D. 2 NOVEMBER 1989

De inspecteur der Domeinen, Mierlosweg 2c (Postbus 233), 5700 AE Helmond, tel: 04920-36880 zal op donderdag 2 november 1989 v.m. om 10.00 uur te zijnen kantore in het openbaar verkopen het hierna vermelde onroerend goed:

een perceel grond beplant met grove den langs de noordoostzijde van Rijksweg 2 te Weert, kadastraal bekend gemeente Weert, sectie A, nummer 2196, groot 91.55 are.

De voorwaarden en inlichtingen zijn verkrijgbaar ter inspectie, voornoemd.

Prijswinnaars spelronde 2

Mevr. E. Salden	Dr. Poelsstraat 22	Landgraaf	f 5000,-
Mevr. N. Felder	O. Trichterweg 26	Vijlen	f 1000,-
Mevr. Y. Stevelmans	Schuitershof 4	Boholtz	f 250,-
Mevr. E. Koch	Geulstraat 31	Heerlen	f 250,-
Dhr. J. Vankan	Schaesbergerstr. 25	Kerkrade	f 250,-
Mevr. A. Vondenhoff	Nieuwenhagerstr. 15	Landgraaf	f 100,-
Mevr. F. Habets	Rozestraat 33	Kerkrade	f 100,-
Dhr. J. van Beek	Koningstraat 31	Brunssum	f 100,-
Mevr. E. Chourmans	Gladiolensingel 36	Geleen	f 100,-
Mevr. M. Schepers	Mamelisweg 5	Vijlen	f 100,-
Mevr. J. Hunink	Past. Brounstraat 29	Schinveld	f 100,-
Mevr. M. Hamers	Julianalaan 44	Munsterg.	f 100,-
Mevr. W. Baumans	v. Renessestraat 9	Vijlen	f 100,-
Mevr. Janssen	Op de Toren 136	Nuth	f 100,-
Mevr. E. Jonker	Vredeshofje 34	Kerkrade	f 100,-
Mevr. K. Altmeyer	Zaunbrecherstraat 16	Simpelveld	f 75,-
Mevr. M. Gerardu	Ponjaardruwe 60	Maastricht	f 75,-
Mevr. G. Hensen	Geert Grotestraat 3	Brunssum	f 75,-
Dhr. Weerts	Prickenbeestraat 38	Landgraaf	f 75,-
Dhr. J. Gerritsen	Abdisstraat 33	Grevendicht	f 75,-
Mevr. T. Vogelzang	Babylonstraat 29	Heerlen	f 75,-
Dhr. P. Nowotika	Burg. Gijssenstr. 70	Landgraaf	f 75,-
Mevr. M. Geerlings	Baronstraat 7	Heerlen	f 75,-
Mevr. E. Lebens	Spaarweide 25	Landgraaf	f 75,-
Mevr. Cloots	Potgieterlaan 19	Geleen	f 75,-
Mevr. M. Meulenber	Kerkstraat 78	Ubachsberg	f 75,-
Mevr. K. Gijzen	Teheuxstraat 12	Wijnadrsrade	f 75,-
Mevr. A. Slangen	Maaseikerweg 26	Roosteren	f 75,-
Mevr. M. Royen	Witterer Allee 1	Wittm	f 75,-
Mevr. M. de Rijke	v. Goudoeverstraat 46	Geleen	f 75,-
Mevr. Th. Franssen	Past. Verheggenstr. 2	Kerkrade	f 75,-
Mevr. Snellen	Kouenderstraat 150 B	Hoensbroek	f 75,-
Mevr. J. Winkens	Maastrichterlaan 264	Vaals	f 50,-
Dhr. P. Wijnshoff	Past. Schijnsstraat 38	Einighausen	f 50,-
Mevr. M. Gielen	G. Gezelstraat 4	Beek	f 50,-
Mevr. M. Sterk	de Lange Akker 202	Vaals	f 50,-

Mevr. J. Winkens	Maastrichterlaan 264	Vaals	f 50,-
Dhr. P. Wijnshoff	Past. Schijnsstraat 38	Einighausen	f 50,-
Mevr. M. Gielen	G. Gezelstraat 4	Beek	f 50,-
Mevr. M. Sterk	de Lange Akker 202	Vaals	f 50,-
Mevr. C. v.d. Weerden	Colijnstraat 8	Heerlen	f 25,-
Mevr. Alfars	Toupsbergstraat 72	Kerkrade	f 25,-
Mevr. R. Heuts	Palestinastraat 249	Heerlen	f 25,-
Mevr. J. Breukers	v. Ostadestraat 2	Sittard	f 25,-
Dhr. P. Raven	Kerkstraat 50	Ubachsberg	f 25,-
Mevr. H. Wijnen	Oranje Nassaustraat 9	Landgraaf	f 25,-
Mevr. M. Janssen	Leenheerstraat 69	Brunssum	f 25,-
Mevr. Schneider	Op gen Steen 20	Landgraaf	f 25,-
Mevr. B. Crolla	Th. Dorrenplein 6	Valkenburg	f 25,-
Mevr. M. Paffen	Vijlenberg 42	Vijlen	f 25,-
Mevr. T. Leijten	Ridder Hoenstraat 83	Hoensbroek	f 25,-
Mevr. E. Tilkowski	Heerenweg 239 a	Heerlen	f 25,-
Mevr. B. Hanssen	Burg. Jongenstraat 21	Landgraaf	f 25,-
Mevr. J. Notenboom	Schinkelstraat 18	Brunssum	f 25,-
Mevr. H. Benetti	Elandstraat 77	Heerlen	f 25,-
Mevr. E. Simons	Galerijstraat 32	Hoensbroek	f 25,-
Mevr. J. v. Melis	Montfortstraat 40	Hoensbroek	f 25,-
Mevr. M. Heyning	Unstraat 6	Hulsberg	f 25,-
Mevr. E. Claus	Ridder Hoenstraat 26	Brunssum	f 25,-
Dhr. P. Boekestein	Gonthofweg 3	Mechele	f 25,-
Mevr. C. Deguelle	Buskensweg 18	Heerlen	f 25,-
Mevr. J. P. Wlak	Beethovenstraat 29	Sittard	f 25,-

Landgraafse deelneemster wint de tweede spelronde De stille vreugde van Liesbeth Salden

HEERLEN - Zelden staan mensen zo perplex als Liesbeth Salden donderdagmiddag in de entreehal van de Hogere Technische School te Heerlen. Ze kon letterlijk geen woord meer uitbrengen. Maar hoe kun je ook als mister Bingo, uitgedost met een grote ruiker tijdens je werk op je afsteven? Om daarna kordaat de dikke enveloppe tevoorschijn te halen. Sommigen stoten vreugdekreten uit, anderen vliegde de bingoman spontaan om de nek. Liesbeth Salden niet. Stil, maar vol ingetogen vreugde nam zij in het bijzijn van de concierge de hoofdprijs in ontvangst. Vijfduizend gulden!

En daarmee kwam een einde aan de tergende onzekerheid die haar na de bingomelding in de greep hield. „Ze hebben me zo lang in spanning laten zitten”, zuchtte zij.

Die spanning hoort natuurlijk bij het bingospel. Dat is een van de redenen waarom elke week duizenden telkens weer opnieuw hun kaarten aanschaffen. Liesbeth Salden had 's morgens haar man al telefonisch op de hoogte gebracht van haar volle kaart. „Lach toch niet, gek!”, wees ze hem terecht. Op dat moment wist zij natuurlijk nog niet dat haar de hoofdprijs in de schoot gevallen

was. Onvermijdelijk is welhaast de vraag waaraan de lieve duiten opgemaakt worden. Liesbeth Salden antwoordde alert. „Mijn zoon Michel krijgt een gedeelte en van het overblijvende bedrag laat ik in mijn huis te Landgraaf een tegelvloer leggen.”

Wens

De taart had Nellie Felder uit Vijlen op de tafel in de woonkamer aan de Oude Trichterweg al klaarstaan. En de koffie pruttelde. Een half pakje sigaretten hadden haar ergste zenuwen vanaf negen uur 's ochtends in toom moeten houden. Rond vijf uur eindelijk het verlossende gele jas van mister Bingo op het netvlies. Duizend gulden in Vijlen. „Mijn man heeft al eens een geologische (wetenschaps) prijs gekregen. Maar ik heb voorheen nog nooit iets gewonnen. Prachtig! Dank je wel.” De aanwezige zoons Frank en Eric deden hun moeder direct een aardig voorstel aan de hand over de besteding van de prijs. „Kunnen we als papa thuis is uit gaan eten, of niet mam?” Een voorstel dat Nellie wel kon waarderen, want ze had die dag niet veel door haar keel kunnen krijgen. Bovendien kan een lang gekoesterde wens nu in vervulling gaan. „Ik zou nog graag eens naar Lourdes willen. In 1957 ben ik er voor het laatst geweest op negentienjarige leeftijd.”

De hoofdprijswinnares Liesbeth Salden in de Heerlense HTS.

Foto: FRANS RADE

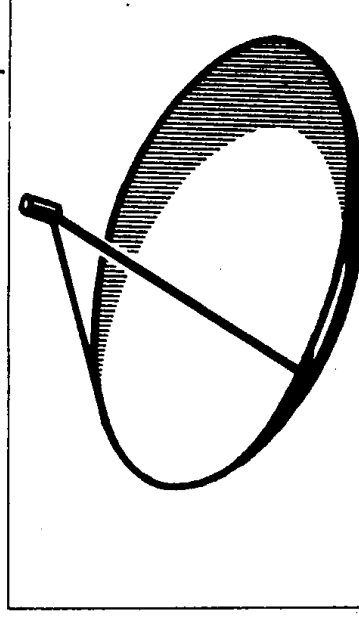

Nellie Felder met haar beide zoons Eric en Frank (rechts).

Foto: WIDDERSHOVEN

limburgs dagblad

televisie en radio zondag

RTL Plus

08.00 Li-La-Laune-Bär. Die Mitmachsendung mit Metty.

09.45 Shaggy. Amerikaanse speelfilm uit 1948. (herh.).

11.00 Debla. Lied der Zigeunerin. Spaanse speelfilm uit 1950 van Ramon Torrado, met Paquita Rico, Alfredo Mayo, Lina Yegros e.a.

12.30 Klassiek am Mittag. Met het groot RTL-orkest.

13.00 Heute bei uns.

13.10 Tal der Dinosaurier. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.

13.30 Die Jetsons. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.

14.00 Gut geht's. Gezondheidsstips van Hademar Bankhofer.

14.30 Zwei Herzen voller Seligkeit. Duitse speelfilm uit 1957 van I.A. Holmann, met Adrian Hoven, Waltraut Haas, Herta Staal e.a.

16.00 Diebe sind auch Menschen. Italiaanse speelfilm uit 1959 van Mani Loi, met Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Claudia Cardinale, e.a.

17.40 Kunst und Botschaft. Vandaag: Ungebohren van Francesco Clemente.

17.45 Heimatmelodie. Muziekprogramma gepresenteerd door Maria en Margot Heilig.

18.45 RTL Aktuell.

19.10 Ein Tag wie kein anderer. Toeristische quiz gepresenteerd door Björn Hergen Schimpf.

20.15 Zwei Bayern im Urwald. Duitse speelfilm uit 1957 van Ludwig Bender, met Beppo Brem, Joe Stöckel, Lucie Englisch e.a.

21.45 Spiegel TV.

22.20 Das Blau der Hölle. Franse speelfilm uit 1986 van Yves Boisset, met Lambert Wilson, Tcheky Karyo, Myriem Roussel e.a.

00.00 Sexy Files.

00.35 Stippvisite. Met Rainer Holbe.

01.15-01.20 Bethupferl.

SAT 1

08.05 Familie Feuerstein. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.

08.30 Batman. Amerikaanse serie. Herh.

10.00 Die Katze läßt das Mausen nicht. Deel II. 08.55 Programma-overzicht. 09.00 Fantasy Island. Af. Von Vampieren und Verheiraten. Amerikaanse familieserie.

09.50 Teletip Tier. Aansl. Ihr Horoskop en So gesehen. 10.00 SAT.1 Sport.

10.30 Auf Videosehen. 11.05 Kasperjäger. Oostenrijkse komedie uit 1956 van Willi Forst. 12.45 Familie Feuerstein. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.

13.00 Heino. Stemme der Heimat. Zanger Heino presenteert met zijn vrouw dit muzikaal programma. 20.05 SAT.1 Wetter. 20.10 Hoheit lassen bitten. Duitse speelfilm uit 1954 van Paul Verhoeven. Deel 1. 21.50 SAT.1 SPORT. 22.00 Auf der Flucht. Amerikaanse misdaadserie van Don Medford, met David Jensen, Diana Hyland, Edward Binns, Clint Howard e.a. 22.50 SAT.1 Block. 23.00 Quartett Bestial. Duits/Frans/Spaanse thriller uit 1975 van Jacques Rouffio. 00.40-00.50 Programma-overzicht.

SSVC

12.00 Programma voor aspirant-leeraren. Engels lezen en schrijven.

12.15 Children's SSVC. Af. Puddle Lane.

radio

Radio 5

6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Het weer. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde Ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Lingerie kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Programma voor buitenlandse werknemers. 19.20 Suren Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20-22.10 Medelandsers Nederlanders.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek en een column. 11.02 Sport. 12.02-13.00 D.S.M. Limburg/concert: concertserie met voorafstaande (amateur)orkesten, ensembles en kamers. 18.05-19.00 Sport.

BRT 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen (6.30, 7.00, 7.30 Nieuws). 8.00 Nieuws en Lottotijding. 8.12 Relax. 9.00 Visum. 9.30 Golfbreker. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordeelgelyk. 13.00 Nieuws. 13.10 Hitenit. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkoffie met nationale en provinciale voetbaluitslagen (om 18.00

Nieuws). 20.00 Vragen staat vrij (om 22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (0.00, 5.00 en 5.30 Nieuws).

Belg. Rundfunk

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Verantwoordingskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 Rückblick. 14.05 Die Deutsche Schlagerparade. 16.05 DOMINO - die Spielshow des BRF. 17.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-21.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate von Wochenende und Sendeschluss.

Luxemburg/RTL

4.00 Musik Non-Stop. 7.00 Heimatmelodie. 8.05 Das große Platzkonzert aus dem Kölner Zoo. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Muziek is Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Chöre der Völker. 18.00 Schellack-Schatzchen. 19.00 Auf ein Wort. 20.05 Erinnerung. 22.05 Musik zum Träumen. 23.30 Nachtrexpress.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.05 Das große Platzkonzert aus dem Kölner Zoo. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Muziek is Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Chöre der Völker. 18.00 Schellack-Schatzchen. 19.00 Auf ein Wort. 20.05 Erinnerung. 22.05 Musik zum Träumen. 23.30 Nachtrexpress.

Nederland 1

Eucharistieviering. In de kerk van de Penitentiare inrichting De Schoop tot Breda.

Pastorale zorg in de gevangene. Reportage over het werk van pastoraal verzorgers in het Huis van Waring en de Gevangenis De Schoop tot Breda.

12.45 De VARA Matinee. Het Radio Kamerorkest o.l.v. Hans Zender voert de volgende werken uit: Maurel Ruy, van Ravel en Pianoconcert nr. 15, KV 450, van Mozart.

13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16 Howards way. Engelse serie. Scheiding van Tom en Jan is einddefinitief en een zelfverzekerde biedt haar ex een zakelijke relatie aan.

De sprookjesverteller. 9-delige reeks serie van Jim Henson. Af. 5: Een verhaal te weinig. Eens, lang geleden, heerste er honger in het land. Een in het paleis van de koning is genoeg voedsel. Daarom sluip sprookjesverteller daar binnen.

Journal.

Kassal.

VARA's Kindermenu. De grote kaktus show. (herh.).

Dommel. Tekenfilmserie.

Journal.

Flying doctors. Australische serie. Af. 1: Komkomertijd. Het is winter, maar dat kan de R.F.D.S. niet aan de grond houden. Dit is maar goed ook, want door de regen krijgen twee mannen in de lucht een auto-ongeluk.

Per seconde wijzer. Spelprogramma gepresenteerd door Kees van der Meulen.

Sonja op zondag. Sonja Ba-

rend met gasten, rechtstreeks vanuit de Brakke Grond in Amsterdam.

21.18 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.

21.48 Cagney and Lacey. Amerikaanse politiereeks. Af. 1: Een bijzondere behandeling. Doordat Mary-Beth mee wil doen aan een demonstratie tegen het vervoer van nucleair afval, zet zij het hele bureau op stelten.

22.34 Nederland Museumland. Deel 7: Werk. Presentatie: Stefan van Raay.

23.09 Natuurmoment. Presentatie Ati Dijkmeester.

23.14-23.19 Journaal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Dribbel. Animatieserie. Af. 1: Dribbel gaat op verkenning (herh.).

09.05 Buurman Bolle. Kinderserie. Af. 3: Verjaardag. Buurman Bolle gaat op verjaarsvisite en vergist zich pijnlijk.

09.20 Achterwerk in de kast. Kinderprogramma.

09.35 De gebarenwinkel. Af. 1: De stier wacht op groen/Een zondag met vader. Als dove mensen met elkaar praten begrijp je er meestal niets van.

09.50 De toren van pizza's. Jeugd-magazine.

10.10 Doldwazen en drulloren. Zweedse jeugdsérie. Af. 3: Op school denkt men dat Simone een jongen is en ze komt daardoor in een lastig parket.

10.40 W.V.C. (Wij Van Cultuur). Cultureel programma gepresenteerd door Joop Onderdelinden.

11.00-12.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma voor de jeugd.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.00 Bij Lobith. Gevarieerde talkshow gepresenteerd door Ivette Forster en Guilly Koster.

● Sonja Barend presenteert vanavond weer het praatprogramma 'Sonja op zondag'. (Nederland 1 - 20.28 uur.)

20.00 (TT) Journaal.

20.10 Van Kooten en De Bie's keek op de week.

20.30 Belevissen. Tweewekelijks programma met Peter van Ingen.

20.65 Pennies from heaven. Engelse serie van Dennis Potter. Af. 3: Arthur Parker is handelsreiziger in bladmu- ziek en is van mening dat het dagelijks leven mager afsteekt bij de roman- tiek van de liedjes die hij verkoopt.

22.24 TV-Dante. 8-delige Nederland- s/Engelse serie van Peter Greena- way en Tom Phillips, gebaseerd op De Hel van Dante Alighieri. Af. 3: Canto 3. Als Dante en Vergilius de rivier Acheron bereiken, weigert Charon hen over te zetten.

22.55 Werken aan werk. Serie over de bouw. Af. 3: Woensdag.

22.55 Journaal.

22.35 Paul Haenen & Betty Asfalt complex. Cultureel-humoristisch programma met Margreet Dolman. Gast: Sieto Hoving.

23.26-23.31 Journaal.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

ROF

11.30 Wat is wurk. Af. 2: De beamfer- soarger.

12.00 Het Capitool. Analyse van bin- nen- en buitenlands nieuws.

12.45-12.55 Geweld tegen kinderen.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

IKON

17.05 (TT) Dovendienst. Vanuit de Adventskerk te Alphen aan de Rijn. voorganger: ds. L.A. de Graaf.

17.48 Een bericht van de wilde gan- zen.

TELEAC

17.50 Rechtswijzer. Af. 6: Erfrecht en overlijden.

18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.30 Sesamstraat.

18.45 Studio Sport.

20.00 Journaal.

20.10 Zapp.

Serie over thema's in de popmuziek. Af. 3: Erotiek.

HUMVERBOD

20.40 De kans van je leven. Portret van drie schoonmaaksters.

21.30 (TT) Gaan waar geen weg is. Programma over de hedendaagse betekenis van het begrip zending of missie.

21.58 Bericht van de wilde ganzen.

IKON-KRO/RKK

22.00 Kenmerk. Actualiteitenrubriek.

RVU

22.25 Werken aan werk. Serie over de bouw. Af. 3: Woensdag.

22.55 Journaal.

19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws. (19.30-19.45 Sport im Westen).

20.00 Lange Abschiede. Russische speelfilm uit 1971 van Kira Muratova. Een vertaalster is door haar man ver- laten en haar zoon Sascha staat nu centraal.

21.30 West 3 aktuell.

21.35 Der Bastard. 3-delige thrillerse- rie over computercriminaliteit. Af. 2.

23.05 Experimente. Korte experimen- tele film van Mary Bauermeister.

23.22 Jazz vor Mitternacht. 18. inter- nationales New Jazz festival Moers (4).

00.22-00.27 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

08.00 Englisch für Anfänger. Kursus Engels voor beginners. Les 4.

08.30 Telekolleg II. Kursus wiskunde. Les 4.

09.00 Telekolleg II. Kursus Engels. Les 32.

09.30 Telekolleg aktuell. Voorlichting over de cursussen.

10.00 Telekolleg II. Kursus natuur- kunde. Les 6.

10.30 Telekolleg II. Kursus bedrijfs- economie. Les 6.

11.00 Sehen statt Hören. Weekjour- naal voor doven en slechthorenden.

11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor Grieken, Spanjaar- den en Joegoslaven.

12.30 Tele-Akademie. Ich revanchie- re mich, indem ich sie beleidige...

13.15 Ein wahrer held. Amerikaanse speelfilm uit 1980 van Martin David- son.

15.00 Musik in West 3. Junge Solis- ten aus Nordrhein-Westfalen.

17.00 Doe spanische Armada. 3-de- lige documentaireserie. Af. 2: Die schwimmende Festung.

17.45 Reiseführer - Das Bergell. Eine Treppe zum Süden. (herh.).

18.00 Disneys Gummibären-Bande. 21-delige tekenfilmserie.

18.30 Gott und die Welt. Documen- taire.

België/Télé 21

19.30 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00 Tokyo blues.** Japanse speelfilm uit 1986 van Haruki Kadokawa. **21.45 W.K. Judo** voor dames en heren van- uit Belgrado. **22.10 Le week-end sportif.** Sportprogramma gepre- senteerd door Michel Lecomte. (herh.). **23.05-23.55 Top 21.** (herh.).

België/RTBF

10.00 Terre et soleil. Agrarisch nieuws.

10.30 Les chrétiens dans la vie sociale. Politieke uitzending. (herh.). **11.00 H. Mis.** 12.00 Faire le point. **13.00 Jour- naal.** 13.20 Actualités à la une. **13.30 Dimanche musique.** Londen Promen- ade concert vanuit het Royal Albert Hall. **15.35 Filmporret** van een beeld- houwer. **15.45 Cinéma à la une.** **15.55 Miss Marple.** Engelse misdaadserie. Af. 1: Un meurtre sera commis (3). **16.55 Génération pub.** Engelse serie. Af. 3: Le foyer. **17.40 Sniffles bells.** Teken- film. **17.50 Nouna nouna.** tekenfilm. **18.20 Variétés à la une.** **18.30 Le week- end sportif.** Sportmagazine. **19.20 Voorbeschouwingen** paardenkoersen. **19.30 Journaal** en weerbericht. **20.05 Cinéma à la une.** (herh.). **20.15 Pous- sière d'ange.** Franse speelfilm uit 1986

TV5

12.00 Emission de Bernard Rapp. **13.00 Journal télévisé.** **13.15 Aventu- res et Sports.** **15.00 Des Trains.** Pas Comme Les Autres. **16.00 Brèves.** **16.05 Musique.** **17.10 L'école Des Fans.** **18.00 Trente millions d'amis.** **18.30 Flash Varicelle.** **19.00 Le Roman de France.** **19.30 Brèves et météo** Européenne. **20.00 Marie.** **20.30 Champs-Élysées.** **22.00 Journal télé- visé et Météo Européenne.** **22.30 Sept** sur Sept. **23.30 Viva.** **00.15-00.45 Jazz** 'in.

Duitsland 1

09.30 Programma-weekoverzicht.

10.00 Typisch deutsch. Reportage.

10.30 Václav Havel. Portret van deze tjechoslowaakse schrijver en strij- der voor de mensenrechten.

11.00 Uitleiking van de vredesprijs. Aan de schrijver Václav Havel.

12.30 Presseclub.

13.15 Tagesschau met Wochen- spegel.

13.45 Programma-weekoverzicht.

14.45 Musikstreifzüge. Serie mu- ziekprogramma's.

15.15 Janna. Jeugdsérie. Af. 4: Ein trübsal. (herh.).

15.45 (TT) Zeit genug. 6-delige jeugd- serie. Af. 2: Der Krull.

16.00 Tagesschau.

16.35 ARD-Sport extra. Tennis.

17.00 ARD-Ratgeber. Heim & Garten.

17.30 Globus - Milieumagazine.

18.00 Tagesschau.

18.05 Wir über uns.

18.10 Sportschau.

18.20 (TT) Lindenstrasse. Serie. Af. 202: Berührungängste.

18.30 Die Goldene 1. Winnaars van de ARD tv-loterij.

18.40 Weltspiegel. Reportages van buitenland-correspondenten.

18.50 Sportschau-Telegramm.

19.00 Programma-overzicht.

19.05 (TT) Tagesschau.

19.15 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.20 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.25 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.30 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.35 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.40 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.45 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.50 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

19.55 (TT) Diebe in der Nacht. 3-delige tv-film van Wolfgang Storch.

21.40 Tagesschau.

21.45 Autoren, Stars und Geschäft. Live-show vanaf de boekenbeurs te Frankfurt.

00.00 Liebling - Kreuzberg. Serie. Af. 2: Ein dringender Gall.

00.45 Tagesschau.

00.50-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

00.55-00.55 Nachtgedanken. Be- schouwingen.

